

NUB SARAJEVO

B

55

Baharitz, Ezer
Anopin, Kwasow, Melwesow
Widder - Ganywa, 1874

בינו ספר אפי זוטרי עמי עשו

ע"ע לכונכ"ה כי צא זועד דיני חונן ונולה הגם כי צקס"ק
דונס"א חל"ח כחצחי ללועזים צלעו חס"ג דיני פקס צקס
כיליותי יעלוני לחניף ידי פעם סניח לרעות צגנים וללקוט
סושנים ולסדרם ע"ס א ב להקל ועל הוועיין מזוקסיו
ולמען ירוץ הקורא צו וס" לורי וגושי יעזר לי :

מאתי הצעיר אליעזר בכר שם טוב

פנה אלי פדני וחנני

להשלים תיקון נר"ן

בדפוס חדשה פה שאראיי יע"א

שנת

5635

תחת ממשלת אדונינו המלך שולטן עבדול

עוזי יר"ה אכ"ר

[Faint handwritten notes and signatures in the bottom right corner of the right page.]

אסיפה כמה טובה עשו לנו בעלי אקופות רז"ל אשר בכל דור ודור זכו וזכו את הרבים זכות הרבים תלוי גם שאמלא הם נשחמכה תורה ישראל נפרט כגון אן יחמי דיהמי אשר טרדות הזמן רבו עלינו ואין הפנאי הסבים איתנו כל כך ללמוד נשקידה כמו הראשונים ודעתינו קלרה ואם נצא ללמוד ספרים הרבה אין קץ ומי הוא זה אשר חסיג ידו להיות כל הספרים נמלאים אלנו אבל על ידי האסיפות נוכל ללכת נעט ידי חובותינו לכן כל ח"ה יעשה אסיפות כיד ה" העוזה עליו מי מקלורי דינים מי מכללים מי מדרושים מי ממוסר כל אשר עושים חסד גדול יחשב ואין לך חסד גדול הזה שהוא חסד נפשו ועושה אה הם מוזכים את הרבים וזכות הרבים תלוי בהם ואי יחוש ללעג השלמים שאומרים מה הועילו או החכמים בחקנתם לטובת לנו את הידוע ומפורסם בספרים אין זה כי אם ללקט כסף וליעול את השם שהולילו ספר שארי להו מרייהו למדברים כן כי לא לדקו שודאי הגמור יותר טובים לנו או הספרים של אסיפות מכל חיבורי הפלפולים והקר יפות כי מה יתן ומה יוסף לנו או החיבורים רובם הם מתעפרים בעפר אין דורש ואין מנקט אבל או האסיפות תועלתם מרובה ויד הכל מונשמש בהם כל טעה כי בזמן הזה הקיבור הוא טבע חרף אהוב ונחמד לכל ואומרים דרך לחוק ויאמר לקולרים ה" עומס ולכן לא ילך בארוכה לנחון ולנטוש לבנות ולנטוש רק יחזו הלכות קלרות מלוי הדין הנלרך לענין דינא דוקא ונתון כך יהיו דבריו נקראים ומוכרים בבתי כנסיות של ח"ח ובבתי מדרשות ויהיה מזכה את הרבים ותענג בדטן נפשו שיהיו שפחוסי דוכנות בקצר עמיד הרב ח"ק בפלא יועץ דף ע"ו :

ואם יאמר האומר הכד ושז צניתך ולמה אתה מתגרה ברעש כיון כי תלמיד אתה ולא היגעת עדין להוראה ולמה יתקיים כך מאמר החכם כי רבים חללים הפילה והלא חכמת הוסקן צדעת כמוך בזויה ודברך אינם בטעמים ולא עוד אה שהסועלים קטנים עתלים כרונים ואם יקרך עון בדבר זה שלא דנת דין אמת ויצא אחד אחרך ויעשה כדברך הלא ענוש יענש על ידיך וכל מי שחזירו נענש על ידו אין נכניסין אותו במחילתו של הקב"ה ואמה מתחייב מלקות על שעצרת על לפני עור לא תתן מכסול אשר על כן עלתי היא שלא תזוז ונעקוואך דטב וא תעשה עדיף :

אבל ידע להוי לך קורא נעים שנסטי אמרה לי בן אדם בן אדם ומה לך נרדס קום כי עליך הדבר חזק ועשה כל אשר תוכל ידך לעשות נכתך עשה וא תחוש לדברי הנקית כי דברי הרב ודברי התלמיד דברי מי

סומעין

סומעין הלא את אשר יביס ה" צפיק אותו תסמור לדבר וא אהים ה" דבר יקרא אר"ם ולמדתם אותם את צניכם לדבר גם ואם נאולי פעם אחת טעית צדין א תירא וא תחת כי היודע העלויות יראה את הלצב ורחמנא ליצא צעי לכן אתה עשה שמוע בקולי איעלך ויהי אהים עמוך ועשה לי מטעמים וא תאחר :

ועל זה גמרתו צדעתי צס"ד לרעות צגנים וללקוט צשונים פסקי דיני פסח ע"ס אלף בית נוסודרים ואף אם צאיזה דבר אשגה ח"ו מוצטחני סה' הטוב יכפר צעדי כי סגילות מי יצין ולא כיחנה תורה לצלכתי הסרת לכן צנקה ומוך קורא נעים שאם כפעם צפעס לא כונתי צפסקי דינים או לדעתך הרחנה סא תרדפני עד חוצ"ה כיון שאין דברי לוולינים צעווקה של הלכה אה לנחוסרי לצנ"ה אנשים כגילי שאין ידיו נשגת לקנות אפילו שולחן ארבע וכ"ס סו"ת הנחומדים מזהב ונטעס זה אין אני כותב עיין צספר פלוני כיון שלעת הלורך אינו נולא הספר צידינו ואפילו צעירינו והרי

זה דונה לני סנציאין אותו א המעיין

ואין וניחים אותו לשתות מים

לכן צלי נדר אני כותב

מה סכתוב צאותו

ספר לונען ינוח

הקורא צו

כי ינולא

חאות

לצו

נאם אחד ונליעירי הלאן אשר אנני פי יהיו לכלון

אליעזר בכר שם טוב

פני אלי פדני וחנני

לחקו נרין

א אורו דמטיילין אותו ברותחין שנמלח בו היטה וצוקעת ענין הרב
מחצ"ד ס"י תס"ז אות י' : וכבר כתבתי ס"י תנ"ד תשובת הרד"ק
דמתיי אף לכתחילה בתערובת חנוך הנחלט וכ"ש בחיטה שהיא קשה ודיעבד
אף בנק הנחלט שרי ויש לסמוך עליו במשהו דרצון להחיר דיעבד אף
באכילה ערך השולחן ס"ה אות ה'

ב אורו לפי כבוד המלא של עשיית המלות וכדי ללאת מחסם החימוץ
אז אישר חילי והיו נוסכונים עוני גדולי הדור הייתי אחיר
האורו ע"י צדיקה ב' ה' פעמים כדי לנעט היילות דמיעוטן יפה ורובן קשה
מועד לכל חי ס"י ב' אות י' ועיין ערך קטנית דין ד'

ג אורו כתב הרב זרביי בס"י תנ"ג ירא שמים לא יאכל אורו עאחר
סתפסטי איסורו זכונה קהלות ופר"ח בס"י סנ"ז כתב שסנה אחת
אחר שנזק האורו ב' פ' יפה יפה נמלא בו גרעין חיטה ונאוחו היום
והללם לא אכלוהו בפסח

ד אורו טובה לאכול אורו וצנינה וכיוצא ביי"ט אחרון אם אירע י"ט
אחרון צצת אינו יכול לנצל צע"ש : אף אם אשתו אוכלת אוחס
הדברים בפסח יכולה לנצל כיון שהיא נמשלת ואוכלת : זרביי ס"י תס"ז
אות ה' ועיין מחצ"ד ס"ה וערוך השולחן ס"י תנ"ג אות ד' ועיין צדיני י"ט
ה אורו ונהג שאוניקי שלא לאכול לא אורו ולא שאר קטניות זולת
הרדל והורינוסים ואולי טעם יש בזה דנאורו ושאר קטניות שהם
נעשה קדירה ליכא לניחם שנה אחי לאיחלופי צמעשה קדירה אבל הרדל
והורינוסים שאינם נעשה קדירה אינם מהרים ט"ו רס"י תנ"ג ועיין
ע' קטנית דין ה'

ו אורו צננה להח היס צתינוקות הולי אצעצועות והחירו לאכול אורו
ועד"ים ק"ס דל"ט ע"ד נעס אורחות יוסר

ז אפי"ן הרב חנה סופר א"ה ס"י קל"ב טרח ו"גע לידע איזה נקרא
כרפס ומלא נקרא צרוב לטוות אפי"ן והוא נאכל כמו שהוא
חי נעצל צהומן : ובהגדה אפי"ן ונקרא בלשון דייטש לעלי"ה : והנקרא
צעירינו אפי"ן הנמלא אלנינו אינו נאכל כיוות שהוא חי כלל כידוע וכל יני
אני ננעער אף לנו ונצרכין עליו צלילי פסח צפה"א כיון שאינו נאכל לא
צדוק גדול והדרך הישר ליקח איזה פרי של אדונה ולצרך עליו ולפטור
את הכרפס וכן אני נוהג לצרך צפה"א על הקונפירים או על הגוקוקודרוק
ח אסמנים הונחענה צע"פ לאכול צלילה וולה לחיבון אם הל ע"פ
צננה אסור לו להתענות ואם הוא צבור יתענה ציוס ה'
כשאר

כשאר הזכורות שדה הארץ ח"ג ס"י כ"ד
ש אונן חייב בכל המלות הנחוגות צאוחו לילה צין צלילה ראשונה צין
צ"ז זולת קדר הגדה דיש בה אריכות דברים טוב שיקרא אחר לפניו
והוא יסז ויסעע ט"ה מוהרס ונלוצלין ס"י ע"ג וה"ד הצאה"ע ס"י תקנ"ח
סק"ז ועיין צפה"ק דונס"א ח"ד צדיני י"ט דיש חילוק בשקוצרים אוחו ע"י
ישראלים אז חל חנינות וכשקוצרים אוחו ציוס צ' ע"י גויס אז לא חל חנינות ע"ש
אונן צליל י"ד פטור וין הצדיקה ויצדקו לו אחרים זרביי ס"י הל"א אבל
שלא נהג אצלוחו קודם י"ט כיון דאכל חייב בכל המלות ס"ה שיאמר הלל
שם לא יאמר הלל יהיה כפרהביא ונחצ"ר ס"י ת"פ

ט אסרו חג יעשה סעודה נאה והוא ע"פי הפסע ונ"פי הסוד וזה לכל
נועדי רגל חל"ה סס"י ד' כל איסורו חג נותר נמלחה כנ"ש הצאה"ע
ס"י תל"ד סק"ה וצטאוניקי נהגו הנשים שלא לעשות נולחה שום נולחי
י"ט ט"ו שם ולהתענות בו יש ונחירים ויש אוסרים ז"ל ח"א דס"ד

י אגואר רוחדה דינו כווי פירות ונעורדים עם נ"ים וסכן עשה ונעשה
נר רצו צאדם אחד שלש עיסתו צוני ורדים קודם פסח והזקיקו
לזכור איתם המלות נעה יאודה ס"י תס"ז סוף אות ג'

יא ארץ ישראל ווי שהלך לח"ל ושלח אחר אשתו שהיא צא"י ולא ראתה
לילך ואח"ך נחלית ושלחה כלי ציתה וצוכנת ליסע אחר הפסח
כ"ז שגופה עדיין צא"י תנהג כא"י אך נשום הוורת חנוך לא תאכל חנוך
ציוס ח' וכן צעלה כ"ז שאשתו צא"י ינהג כא"י : צחור שצא נח"ל לא"י
דהורו רצון דיעשה כא"י אם צחור זה נשתדך צצח ח"ל בקנ"ש וס"ח ולדור
איתה צחיל צחור זה שנא וסנא ויעשה כצני ח"ל ונחצ"ר צק"א ס"י תס"ה
אליינדרר אינן נייני קטניות ונותר לאוכלן צפסח נורס דס"י תנ"ג ופירש
השכנ"הג שהוא צלעז קולאנדרו

יב אנום שאינו יכול לאכול פרוסה הנווליא קודם חלות לא יצרך על
אכילת וולה דספק צרכות להקל ואם לא נאנס רק עד סנוך
לחלות יקדש וישתה כוס ראשון וישול ידיו ויצרך הנווליא ועל אכילת וולה ויאכל
ויצרך ג"כ כאן על אכילת נורר קודם חלות והסגדה יאמר אח"ך עיקרי
הד"ט ס"י י"ט אות י"ד אנום אסור ליחן ציולה זרביי ס"י תס"ז אנום
וזקן שאינו יכול לאכול וולה עיין ערך זקן

יג אנום שלא עשה הסדר צלילה פשוט דאין לו השלונין ציוס פרי"ח
ואינו כונו קידוש דאם לא קידש דיקדש ציוס דגבי מלת סרי חונרו
אינה נאכלת לא צלילה זרביי ס"י תס"ז

מן איגרות הנאות בפסח חתומות צעיסה שקודין ניכלא בלעז נהגו
היתר לקבלם וה"ט משום דהיתירא ניחא ליה דליקני איסורא
לא ניחא ליה דליקני ז"ל ה"א ס"י ו' וע"ש שכתב דכיון דאיגרות הללו
יודעים שהם על עסקי שמורה אין נכון לקבלם בשבת וי"ט ולא לקרותם
ועיין בפי"ק משק ביתי בדיני איגרת דין ב' ונ' ע"ש

איכל מלה צע"פ עיין ערב פסח דין ד' ו' וי"ב
י' אימר כתב מרן ס"י תע"ב כשהוא מניח לא יטה על גבו ולא על

פניו ולא על ימינו לא על שמשו ואין חילוק בין אטר לאחר
לכל הרד"ב ח"ג ס"י תקפ"ב כתב דאטר יהא מניח כדרך שהוא מניח תפילין
דהיינו נד' שגא דידים ומ"ש שגא יקדים קנה לוטט לא קאי לא אפרקדן
דלא שכיחא היקא שגא יקדים אצל המניח על ימין לא הייטין ועוד שלא
תיקט היסיבת שגא רק דרך חירות ואם יסב ציינו ויאכל צמא ונלטע
הוא ואינו דרך חירות עיקרי הד"ט ס"י י"ט אות כ"ט וס"ג ס"ס עש"ב

אפי"ת הונח עם מלה אינו אוסר בלי נגיעה ואם נגיעה בחוץ נוטל
ונוקם שנגעה כדי נטילת נוקם היינו כעושי רוחצ אלצע והשאר
וותר ט"ע ס"י תפ"א ס"ה **אפי"ה** ע"י גוי הרד"ב ח"ג ס"י תקפ"א

אפיטרופים שלא ציער חנונו של יתום וותר בהנאה חק"ל ח"ה ס"י ע"ד
אחריות על הונח של גוי צרעות גוי אינו עובר עליו עיין ע' פקדון דין ב'

א' אפיקומן הגם שיש לומר לכתחילה לאכול אפיקומן קודם חלות ג"ו
אם לא אכל עד חלות יאכלנו אחר חלות וכן צענין ההלל
שאם לא קרא אותו עד חלות יקראנו אחר עיהד"ט ס"י י"ט אות ל"ו נהגו
הקדמונים לאכול כזית ונלה באחרונה ציוס כנוו בלילה נוטים חבוצי מלה
שיהיה טעם המלה תמיד צפוי ש"ג צסדר לפון

ב' אפיקומן וותר לשחות קאצי לאחר אפיקומן כנו"ש הרב חנ"י אצל
סתים הטוטון כתב הרב כנה"ג אפי' לוי ששותהו ציוס טוב
טוער נפשו ירחק ונונו אורחות יוסר דקס"ג וצאה"ט ס"י תפ"א ונ"ש שם
הנאה"ט דבליל ב' מותר לשחות כל שאר המשתקים אחר אד' כוסות הרב פ"ו
כתב דיננהגינו דאין חילוק ז"ל ח"א שם וצוורה צאלצע כ' כתפטי הוננהג
לשחות קאצי אחר הסדר רק שייהיה בלי לוקר ובליל שני יש מקילין בנשקין
אחרים **אפיקומן** שחבלו בלא היסיבה ילא פר"ח ס"י תע"ז

ג' אפיקומן אם טכח לאכול אפיקומן ונזכר אחר בהנ"ז אפי'
סנדך על הכוס ואכל כזית מלה והמוליא והכורך ונתי

ושעת קלירה חע"פי שלא אכל ונונה שמורה ונשעת קלירה בתוך הסעודה
יכול לסמוך על הוולה שאכל ונקודם הסעודה ולא יחזור לאכול אפיקומן
ויכניס עלמו בפק כונה ברכות וכיון שיש ונחלוקת בדבר אעדין כפ"ל שו"ב
קס"י תע"ז וכנו"ש בפי"ק דנוס"א דין תפ"ג ע"ש

ד' אפיקומן כתב הרב של"ה דהחולה האפיקומן צביתו לאו ספיר עביד
דהוי ציזוי אוכלין כנו"ש צס"ע ס"י קע"א וגם ארז"ל התולה
פחו יחלה לו פרנסתו וצפרט טעולין החתיכה של אפיקומן צנוסור לא אם
רולה לקיים המנהג יקח דבר נועט ונחאפיקומן לנשוא אללו בכיסו והוא
סגולה להכלל וכן הגזלנין ולהצריח הקליפות ונונו או יקח דבר מה אפיקומן
ויניח צביתו צנוקס ונולע ונעטם הנז"ל

אש נבאר ונה דינו של הלינדעהללעל להצעיר צו צי"ט הגה לדחקו או
לחככו צסום דבר טע"י חנוס החכוך ונוליא אור ודולק ל"ו להדליקו
כדי להדליק ונונו עלים לצל ולחפות דאסור צין לרנוצ"ס לפי טעונו צין
לראצ"ד לפי טעמו דמוליד ונוליא אש גמור דאין צו לא כה אש טיוליא
ע"י חנוס החכוך דבר כנוו ונחך עלים ואצנים זה צוה שיש צהם כה אש
ונוליא ונכה א הפועל ע"י חנוס החכוך או הכאה זה עם זה וכן להדליק
וולינדעהללעל טאצחק או ליגארן אסור ונשום ווליד לכ"ע וכן לתחוב
הלינדעהללעל באפר כירה מוכן חס פטיעא לי דאסור הגם דאפר חס וכה
חולדת אש צו ונ"ו אין כאן אש רק צכח האפר חוס האש ונוליד דבר חדש
אצל חס יש צו אש להדליק ונחלת צוערות כ"ל דוותר הגם שאין צנחילת
שלהבת קטורה וע"י הלינדעהללעל השלהבת יוליא ונדלק העץ שבו אין צוה
ונשום ווליד דבר חדש כיון שיש כאן אש שצנחלת אצל להדליק ע"י תחיבה
באפר חס פטיעא לי לאסור וכן לחך הלי"ה צצרזל חס ונלוצן כנוו צתכור
צרזל לא כ"ל דשרי כתב קופר ס"י ק"ז והצרכ"י רס"י תקצ"ב כ' דטענא דאין
מוליאין אש הואיל ואפשר להוליא אש ונעיי"ט ויש ניי סדקדק ונזה שאם לא
היה יכול להוליא אש ונעיי"ט כגון שהיה צנאסר או צנוצב ולא צודען ל'
צוה טיוליא עד י"ט וותר להוליא צי"ט

אפונים לחים הנקראים גארצאנסוס שיש ונקוונות שהם חנוים ויולאים
צפסח אש וותר לאוכלם הגם הרב"ד ס"י רי"ו כתב דנלחים לא
נהגו איסור דהוי עין ירק וכן נוהגין צסאויקיי לאכול הפולין חדשים צסופי
ואין פולה פה ונלפנף כלל אצל הרב צרכ"י ס"י תנ"ג אות ב' הביא דבר י'
הרב"ד או וכתב עליו ח"ל ולי הסדיוט יש לפקפק לבני אשכנז דנהגו להחניו ר'
חפ"י צמרדל שדועת לקטנית וראית הרב"ד יש לדחות עכ"ל ואחרי שנחילת
דנה

דנה אף למאן דאמר חדל ה"ט משום דהוי מידי דמוגן ואינו נקרא ירק
גם ת"ש דרלית סרנד יש לדמות אינו רואה מקום דחיה בזה כלל והרי
שניט הדוחות דלא נהגו איסור בזה כלל ונחסי תיתי לאסור לכ"ן פשוט
דמוחר לאכילת אפונים לחים בכל גוונא והוא ברור : הקקי לב ס"י י"ג

א בשר שנוגה בפסח והדיתו אותה צמים שנתערב בו ונעט סכר שעורים
אסור דלע"ג דמים ונ"פ ונצטלים כח הנוגה אדומחליש לנולח א"א
אלא יהיה בולע קלח מן המים שיש בו טעם חוץ ונשהו ערך השולחן ס"י
תס"ז אות ד'

ב בשר ששרו אותה בפסח ואחר שהוליאום מהמים ונלאו צמים גרעין
שעורים הדלים הנוקשהפים או הם הא' בכל ספק איסור הנוגה
לנו לא סומכין לחזקה להחיר אך בספק להחזיק ריעותא לומרע לא מחזיקין
וא"כ צמתי שנוגה צמים כלי"ד אין לוור שהיתה ונקודם צמר : סז' אס
דקו המים קודם צריית הצמר וכשהוליאום מן המים לאחר שעה ונלאו
מטי צמים לכ"ע טרי : סג' וה"ס אס שפכו מייני השריה לנקום אחר ונלאו
סס מטי הצמר מותר לכ"ע : סד' אס הציאו המים צדליים ונוקשים ושפכו
מהדלי לנקום אחר ואח"ך ונלאו מטי צדלי אסורים כל המים להאסורים
כשנוגה המטי צמי השריה אך להתוספות דוקא לקדשים עשו סייג ולא לחולין
צמרע באיסור ונשהו שהוא מדרבנן ויש כמה רבנותא דס"ל דנוקן אינו אסור
ה' בכל מייני איסורין דרבנן אף אס יש לו חזקת איסור ואף אס יש לו
עיקר ען התורה אזלין לקולא כדעת הרמב"ם ודלא כהר"ב ש"ך צ"ד ס"י
ק"י פ"ו ח"א ס"י ט"ו עיקרי הד"ט ס"י ת"י אות ג'

ג בשר אף שאסור לוור צמר זה לפסח כנ"ס ס"י תס"ט ונ"ו אס אע"פ
מוחר הצמר באכילה צרכי ועיין ע' קרצן פסח

בשר מנהג שאוניקי וקושטא לאכול צמר יש וכרכסות אפי' צלי סדחת
שכנה"ג ס"י תנ"ז בהצ"י אות י' וסו"ג

ברכות עיין להר"ב סו"ג צמ"י תע"ג שכתב דלא יפה עושין צמדי ליל
פסח לצדך כל א' וא' צמ"ע דפס"א על כרפס וכן סנווליא ואכילת
מנה ומרור דקרב להיות ברכות לצטלה לא יכוונו ללאת בצרכת הגדול ולפי
מ"ס צמ"ק דנש"א צדיני ברכות דין ג' וצדיני הלל דין ה' שעכסיו צמ"ה
אין אנו מוחיין לב צמעת הצרכת לכיין לא השווע ללאת ולא הונדך להוליא
סוב ונ"ס שנהגו לצדך כל א' וא' לעלנו וכו"כ הר"ב ז"ל ח"א דף י"ד

בל תוסף לא יש באסרו חג באכילת מנה ויש חילוק ומסוכה לנולח עיקרי
סד"ט

הד"ט ס"י ת"י אות ס"ג

ביצה שאוכלין צליל פסח עיין ערך טעם דין ו'
ביררת החטים וכן כ' צמ"י תנ"ג ס"ג אס לא ציררו החטים ונאכילת
עכבר אין צדך כלום והר"ב סו"ג כ' ונוה שכי אס לא ציררו

ונשנע דלכתחילה עוז לחוש לצררם אך אס לא ציררם אין צדך כלום שיש
להם ע"י שיסמוכו וצטאוניקי יש נוהגין לצרר החטים אחד אחד אס שאינם
יודעים צדין הצירור שהרי צוררים ונוסלכים כל גרגרים של שעורים ושאר
מיינים שנוגהין בחוך החטים גם כל חיטה נקובה אפי' כנקובה של וחקט
זה באין וצדין שאין כאן איסור אס ונאכילת עכבר צלנד אצל שעורה ושאר
מיינים גם הנקובים מפי החולעת והכינה שיש בחטים אין כאן איסור כלל
ונה שנהגו לצרר השעורה לא ונלחתי טעם למונהג עכ"ד וכ"כ החק"ל צטורי
ח"ח ס"י ט"ו צמ"ג ל"ד דמה שנהגו להסיר השעורים אין סנוך למונהג דפשוט
דיוכל ידי חובה צמלה של שעורים והנה עתה רחיתי צמ' חונד ונשה ח"ח
רס"י תנ"ג שכי דאין ללרף מין על חצרו אס כוסמין עם חטים ושנוגה
שועל וסיפון עם שעורים והרי יש מזה סנוך למונהג ונשנע טעם למונהג
שהוא בחטים שנעשו שמירה ונעת קליפה והרי השעורים ונצטלות קודם
ונולא שלא נעשה להם שמירה ראויה ואגז נשתרצב בכל מייני חטים למונה
והוא טעם כון עכ"ד ועיין צדיני קליפה דין ז' ועיין ז"ל ס"י תנ"ג וצדיני
חטים דין י"ז והחטים הנקראים גרמחאס אין לורך לצררם כנ"ס צמ"ק
דנש"א צדין ד'

א בדיקה מ"י שהיה צודק הצית צליל י"ד וקודם שיגמור הבדיקה ויצטל
הרג"ס שחקר בכלי אחד ונחפתימים שקינן צבדיקה אין צדין
לחזור ולצדוק כל הצית אס יצטל ואחר הציטול הו"ל ספיקא דרבנן ואזלין
לקולא : גם כשר הדצר להניח פתיחים או קטנים פחותים וכוזית כרי שלא
ילטרך צדיקה אחרת אס יאצד אחד ונח"ס ז"ל ח"א ס"י ונ"ח

ב בדיקה מ"ס מורס ס"י תל"ב דאס התחיל לצדוק צנח צרכה יצדך
כל זמן שלא השגים צדיקתו צדוקא אערה לנולתיה לנידק
ונה דאס סיים צדיקתו לא יצדך ציום צמעת הציטור ולחפוקי ונסכרת הסוא
דהוא ס"ד דכיון שעוסק ציום צמעת הנולה דיצדך דליחא עיקרי הד"ט
ס"י י"ז אות כ"ז וכ"כ הר"ב ז"ל דלאחר סקיים הצדיקה סוב אין לצדך
דשואת"ע ועיין צמח"ב ס"י תל"ב אות ג' שכי דינחתין עד למוחר צמעת
שריפה ויצדך חידושי ונחרי"ס וכ"כ ח"א כלל ק"ט אות י"ט

ג בדיקה הנרות דאין צודקין צחס נה"ו סיינן חס"א דעלמא דהיינו
סלג

חלג שומן שמן אצוקה ואתי שפיר הרגו הזה דדיעבד שפיר דוני וכמ"ש
ספרים מניח ס"י ד' וצ"ג כחז דכל הנרות כשרות אפי' לכתחילה זולת
אצוקה ונר שמן ואין שום טעם צדצרו שלא לחוש לכל הפוסקים וצפרט
מן שפסק אין צדקין וכי' ז"ל ס"י תל"ג והרצ"ד ס"י ק"יז מקיים מנהג
שאויקי שצדקין לאור הנר של שמן

ד ביטול ציזם לא ישכח מנכטל את החנוך וינעלהו בלבו צכ"ו שהוא
יושב שם בין צבית בין צרחובות קריה שהרי צביטול בעלמא סגי
ורוצא דעמא נוגלחים צרחובות קריה אורחות יוסר פי"א וכ"כ הרב ש"ג
דלמך מהני בלג והפרי"ה פסק דלריך להוליאו צפיו ואם אינו יודע כלל
שמפקיר צוה שאומר אינו יולא צא"ש ס"י תל"ד סק"ו ונוט"ז כ"י צכ"ה"ק
דמ"ח הביטול בלשון לעז כצעלי צחים

ה בדיקה כתב ונרן ס"י תל"א יזכר כל אדם שלא יתחיל צסום מלאכה
ולא יאכל עד שיצדוק וכי' והט"ז אומר בין אכילה בין לימוד
מנח"ש אפי' אם יש לו קצוב פרק א' וכ"כ ה"ח דיש להחמיד מנח"ש ועיין
באר"ל באורך והט"ז כ"י דמנהג שאויקי ללמוד בקהל בליל י"ד כשאר לילות
וכן מנהגינו פה שחרתי י"א

ו בדיקה טוב לזכר בנה בוצר עד אחר גמר הביטול וטעם לזה שהרי
הביטול הן המורה והבדיקה מורגנן וים סח צינחים הוי יציא
בלרעא ובירח צשמיה כנונר על הבדיקה שהיה מוד"ס אחר אשר קדשנו
וכי' ועל הביטול מ"ע מהחזרה ולא כלום צרכי"י ס"י תל"צ

ז בדיקה צתי כנסיות וצ"ו לריכים בדיקה ש"ע וצונונינו אינם מזהרים
בזה רוצם ככולם רק ציום י"ג תכנדים היטיב ציום וכמדומה לי
דבגלילותינו מזהרים לצדוק בלינה צתי כ"י וצ"ו לעשות צהם משפט כחוצ
מסביר ס"י חב"ל ועיין צז"א ח"ג ס"י מ"ד והט"ז ס"ס וע"ש צנוצ"ר שולא
סמך לתקלין צבדיקה דרך העברה בעלמא צאשר הן קדם רוחלים
וונקרים היטיב

ח בדיקה כתב ונרן ס"י תל"א לא יאכל עד שיצדוק כתב המג"ח משם
ציה ונהר"ל חבל טעינה בעלמא שרי וטעינה היינו פירות
או כצילה פח כמ"ש צכס"י רל"צ וכשחל פסח צא' צצנת דווענין הצכורות
ציום ה' היה מורה ונהר"ל לטעום להם וידי צין הסמטות כנה"ג והט"ז
כ"י דטעינה בעלמא דקאמר לאו דוקא לא אפי' סעודת ערלי

ט בדיקה צכס"י פסח מועזין כתב דוונחג העולם שאין רוחלים ידיהם
קודם צרכת הבדיקה וכשחני זוכר חני נועל ידי לקיים צברי

מסרי"ל

ונהר"ל ק"ס דל"ט : והר"ב חנ"י ד"יו ע"ד כ"י דלא יגם לעשות הבדיקה אם
לא טבל לקריו ע"ש : ולפחות יעשה טבילה ידיים כסדר שכי' צכס"ק מוסק
ציתי צדיני חסוניס דין ג' דעולה צנוקוס טבילה

י בדיקה יזכר להניח עשרה פיתיתין כנגד עשרה כחרין דמסאצומא
חנ"י ד"יו והל"ה אחרונים כתבו לצטל ונחג זה ויס מואסרים
אוחו ונחנו טעם לצדח דצלא"ה כיוו שונקרים יפה יפה קודם ים חסם
צרכה לצטלה והר"ב וצ"ק העיד על אציו שלעב על חוניחים מוצ"ר סס"י
תל"צ וכ"כ כנה"ג דוועטה נשים הוא זה וכן הונחג צנו שלא ליתן כלל
דמנא יגדרנו חולדה או עכצר ויצאלנו צנוקוס שאין שולט עין הצדוק לצערו
והט"ז ס"ס ס"י כ"י דאין לשנות הונחג ונוחגים ליקח טילות כדי לצבר
אוחן ונקומות שינלא צו חנוך ח"א כלל ק"יט חית י"צ

יא בדיקה האחרונים נחלקו אם תכף אחר טקיעת החמה או אחר
לאח הצוכצים והכריע להלכה ולוועטה שהוא אחר לאח הצוכצים : וכן מ"י
שלא התפלל ערבית בליל י"ד פסק דיתפלל ערבית קודם דחדיר קודם ונה
גם דיש לחוש שיטכח ונלוונר ערבית מוצ"ר ס"י תל"א

יב הביטום של צגדים אפי' יאמר צרי לי שלא ליתן לחוכו חנוך הוי
כנולחא דלא רמיא על אינטי ולכן לריך צדיקה והעולם נוהגים
רק לנער חכמים צצ"ת הציעור ונכון לצדוק אוחם צצעת צדיקה ח"א כלל
ק"ט אוח י"צ וכן הטורצא וה"אציגים והג"אנטא של הולכי דרכים לריכין
צדיקה דהוי מלח"ל ד"יחא צהו חיוץ

יג ביטול אם יכול לצטל חנונו ע"י צ"ח פלוגתא דרצוחא ח"א ועיין
צצרכי"י ס"י תל"ד דסם וצואר דוונך הצכים דיכול לצטל ע"י
שליח וטעמא טעים מוסוס דכיון דחנוך אינו צרצוחו של אדם לא טעמא
הכחוצ כאילו הוא צרצוחו צבילוי דטחא דלא ניחא ליה דלהוי זכוחא צרויה
סגי והגם דיש ונן האחרונים דפליגי חנו כנונן ק"ל יוסף חוונן ס"י כ"ט
ודוקא טליוחו לצטלו חבל אם ליוחו לצדוק אינו יכול לצטלו ונ"א ס"ס

יד ביטול הטעם דאין יצרכין צביטול היום מוסוס דלא ונלינו חיוז
לצטל לא צלילה ונה שונצטלין ציום הוא ונחג אחרונים ואין
וצרכין על הונחג דאמרינן צני ערבה קציע קציע ולא צריך דיינחג צצאים
הוא וכ"ש כאן דאינו לא ונחג צצאים ולא ונחג חנאים ואמוראים לא
ונחג אחרונים פ"ו ק"ס דק"י ע"ג **ביטול** אין לצטל ציום לא לאחר סמך
חמוץ כדי לקיים טילות שריפה צחוץ שלו מורס ס"י תל"ד והפרי"ה חולק
וכי' דאין לדקדק צזה : והונחג"ר ס"י חנ"ה אוח ג' כ"י דעדיף טפי לצדוק
חמילה

תחילת שם כפשיטות המטנה דתנן וסורפין בתחילת שם ולא נאמרו כל
השיעורין הללו לכו' וכמ"ס נסח"ק דמש"א דין קל"ד

שו ביטול היא מדאורייתא וצדיקה וביעור היא מדרבנן וא"ת למה
מצרכין על ביעור חמץ ולא על ביטול חמץ י"ל דצטול אינו
לא כלל דאם מצטלו כלצו די הילכך אין מצרכין על ביטול דליכא מעשה
לא המטנה אבל בביעור דאיכא מעשה מצרכין : וא"ת וכיון שהיא מדרבנן
היכי מצרכין אקצ"ו כבר אמרו בשבת דכ"ג גזי נר חנוכה אנוחי מצדק
אקצ"ו היכן ליונו הא אינו לא מדרבנן ונשני רב אמר מלא תסור וכו' הרי
שצורה נלשונו לשמוע דברי רז"ל וע"כ מצרכין על נלוות דצדיקה אקצ"ו
שו"ג ס"י תל"א

במין הראוי היה לצדק קודם צדיקה על צדיקה חמץ ותקנו לוונר על ביעור
לפי שלאחר הצדיקה מיד הוא מצטל והיינו ביעור לחמץ שאינו ידוע לו
ומלניש את הידוע לו ואוכל וננו עד שעה ה' ואז נצטרו וע"ז נגדרה
הצרכה על הצדיקה שהיא התחלת הביעור וננור בשעה ה' וא"ת סוף סוף
ימתר היה ראוי לצדק על צדיקה חמץ שהוא מתחיל בה מיד י"ל דאין הצדיקה
תכלית המטה שהרי נ"י מצדק ולא ביעור או לא ציטל לא עשה כלום :

שו"ג ס"י תל"ב
ביטול לא נהני לחנוץ שקיבל עליו אחריות שאגת אריה ס"י ע"ז
ביטול לא נהני בחנוץ לחזור ולזכות בו פרי"ח ס"י תנ"ח הרדכ"ז ח"ג
ס"י תל"ו ועיין צדיני חט"ס דין י"ב

ביטול נ"י שציטל חוץ שעה ששית ולא ביעור מדאורייתא וועיל הביטול
ואינו עובר צ"י אבל מדרבנן אינו וועיל ועובר מדרבנן בית דור
ס"י קכ"ו חיים והסד ס"י ח'

א באר מים חיים שנפל לתוכו כבר חנוץ קודם הפסח אינו נותר
להשתמש ונינויו לפסח רק ע"י סינון הנוים צסודר שנקצ"ו דקים
הרצה וא"א צענין אחר אף לנ"ד דנט"ל צפסח שרי דכיון שהכיכר שם לעולם
נותן טעם נחדש בית יאודה ח"צ ס"י י"ד ול"ו עיקרי הד"ט ס"י חי אות כ"ו

ב בור שנפלו בו מים חמים ונקודם פסח ועברו ימים צנתיים והעידו
כי מלאו מים הרצה וסננו ולא נולאו דבר אעפ"כ הנכון דהסובר
כנ"ד חו"ן לא ילום מאותו בור פה"א ח"א דל"ט ז"ל דקט"ז ע"א

ג באר אם הגעילו יורה נחונולת ונשפכו ונינויו צבור דצס"י תס"ז ס"י ג'
אסרו את ונינויו עיין באותו ס"י אות נ"י שכתב דלדידה נראה
להתיר נוסם דכסידו לצור י"ל דקנא קנא צטיל ותתאה ג"כ גזר ואף
כ"ט

כ"ט אין כאן ודונוי"א דין נסך דהוי צמ"ס ואפ"ה אונרין קנא קנא צטיל
עיהד"ט שם אבל הרצ ז"ל ח"א סס"י תס"ז כתב דלא דמי לין נסך וכו' וגם
עו"ס הרצ שו"ג צזה להתיר נ"י הצור כשנולא וסוף חרלה שיעור הנוים
הנחונולים דסוכינן אצריה ואונרין הן הן המים שידרו הן הן הנוים
שעלו והשאר נותר השיג עליו דלא נהני לחו צריה כלל דא"כ צכל איסור
הנעורצ צהיתר נסנווך אצריה ונישקול האיסור ואידך ליטרו ע"ט

ד בנין צע"פ ע"י גוים לא פורט צפוסקים דינו ולפי הנראה דאסור
תק"ו מט"צ ופורים דאסור כנ"ט הרצ"ד ס"י תל"ה דהסתא ונה
פורים וט"צ דאין איסורין וון הדין רק נחורת ונהג עכ"ז אסור כ"ט ע"פ אחר
חלות דנעיקר הדין נשנתין אותו ודאי דאסור ז"ל ח"א ס"י תס"ח : ונרן
שם כתב דמלאכה ע"י גוי נחלות ולנועלה יש נ"י שאוסר ויש נ"י שנותר
וכתב נורם וכן נוהגין וע"ז כתב הרצ שו"ג דפוסק שהציא סתי סצרות צלסון
י"א וי"א דעתו לפסוק כ"י"א צתרא וא"כ הכא דעתו של רצ"ו לצסוק כצצרת
הרוקח ורי"א"ז שכתבו דע"י גוים נותר לעשות ונלאכה אפי" צציתו דלא סייך
אנייה לגוי סצות כ"י"א גזי סצת וי"ט ומוה"נ ע"כ וכן פסק צפר"ח והכי
נקטינן ק"ס דק"י ע"ג והרצ ונל"ה ס"י די אות ד' כ' צנין צציתו אפי" אם
הפועלים גוים יעשה תנאי דצע"פ עד חלות יעשו ותו לא עיין ער"פ דין י"ד

בהמה הנותן שעורים לצחנותיו ונולא צהס ר"ר לריך לצערס ויש ונחונרין
לצער כל הנותן וון הצחנות אע"פי שאין רואה עליו ר"ר כיון
שדרכו של סוס ללכלכך צריר ש"ע רס"י תס"ו ועיין צדיני גוי דין ה' וצדיני זיעה
בהמה הקצנים שפושטים צחנות לנורך פסח הזהיר להפשיטה לחותכה
כל נחח ונתח צסכין נוכסר תע"צ ז"ל ס"י תנ"ז דל"ד ע"צ חסד
לאצרהס ס"י ד'

א גזל ונה אינו יולא י"ח נרן סס"י תנ"ד וכתב הצ"י דיש ללמד לוונר
כל נ"י שיגיע לידו ונה שלי הרי היא לו צננתה וחי ש"א ס"י צ"צ
ול"ג מסיק דלנאי דק"ל אין צריה מדאורייתא לא נהני תנאי זה סיהא
צננתה לנפרע לא סיהא צננתה נשעת לקיחה ואילך ערך השולחן סס
יד איהו ס"י כ"ג שו"ח יעבן ס"י כ"צ

ב גזל נרור כסס שאין יולאין צננה גזולה כך אין יולאין צננור גזול
דאיתקשו להדדי פרי"ח ס"י תע"ה והרצ שאגת אריה העלה דיולאין
צננור גזול : ודע דננה גזולה אף צליל צ' אין יולאין בה אבל נרור גזול
צליל צ' דהוי תרתי דרבנן יש להקל כיון דאיכא עין דשרי אף צליל א'
ערך השולחן ס"י תנ"ז יד איהו ס"י ב"ד ודין ננה גזולה נהג ג"כ צליל צ'
אע"ג

אפי' דנחישין בקיצוץ דירחא כיון דכליל א' חיצא ונדאורייתא משום ג"ש
 דלחם לחם גם כליל ג' קפדין לנזוה הצאה בעצירה והיה למדור כסחיה
 דהמיק קיים אך בזמן הזה דחיצו של מדור מדרכנן אף כליל א' לא קפדין
 לנזוה הצאה בעצירה עיקרי הד"ע סי' י"ט אות ט"ז והרצ כחצ סופר סי'
 ל"ח פסק דדעיבד יולא אכל לא יצרך דלענין זרבה אין חילוק בין אם מצדך
 על אלה דאורייתא או דרצנן כיון שמזכיר ט"ס : אם הוליא חמלה מרת"י
 לרי"ה יולא זה י"ח דאין גופה עצירה ולי"ד לנזנן דמחנות תעצירה צאה
 הנולה ערוך השולחן טס

ג גולן שגול חוץ לפני הפסח ועצר הפסח ואומר לנגזל הרי שלך לפניך
 שרי בהנאה לנגזל ולא עזר על צ"י ונחצ"ר סי' חת"ס אות י'

ד גר טיהת והניח חוץ ועצר עליו הפסח כל הקודם אחר פסח יזכה בו
 דכשנת נעשה הפקר ואין מי שזכה לעצור עליו ומוחמת לו : צאה"ב
לוותרסי חת"ס גר יכול להגדה עבדים היינו ונחצ"ר צן עטר פרי בהעלותיך
 זרכ"י ססי תע"ג

טו גילוח אכל מהל הרגל צחוף לו הרגל נפסיק ויכול להסתפר וזהו
 דוקא צמח קרוצים אכל על אצו ואנו חייבין קפסיק אף לריד
 לו צפועל וכן נ"י טונה ז' עם ג"ה ובערצ הרגל לא היה לזה לו צפועל
 אסור להסתפר כו"ט נסה"ק דנסי"א חיי"ד צדיקי גילוח דין ח"י וצטמועה
 דחוקה על אצו ואנו יש הרצה מחירים להסתפר ע"ש צדין כ"א ואפי' על
 אצו ואנו סלריך לו צפועל זהו דוקא להסתפר אכל כיצום ורחילה וקלילה
 ליפורנים מנצל אפי' צא"א ע"ש צדיקי י"ט דין כ"ו

ג"י ג"י ב"ר וקאנילה ומואים ונשקאט ופרונאס אסורים בפסח ז"ל סי'
 חס"ז דף ק"י"ג

ג"א דנים פורעים וננו טיס לחוס טקודס וכינתו צטלו אותו צכלי חוץ
 ואח"ך יצטו אותו צתור לנוכד וע"ש מחיליק צין הסוחרים דכשנא
 ענקונו אין לחוס עיקרי הד"ע סי' ח"י אות ל"ד וזרכ"י סי' תכ"ג אות ד'
א גילוח הרדצ"ו ח"צ סי' רנ"ג התיר להסתפר צע"פ אחר הלוח ע"י
 נוי דנסייע צאיסור דרצנן אין צו וננש ערך השולחן סי' חס"ח

ב גבינה הקסקאצאל אפר אותו הרצ דרכי נועם והיד אהרן ונחירו
 צאכילה והסו"ג סי' תנ"ז כתב כ"ל דלא אפר אותו הרצ דין אף
 צקאסקאצאל טעוסין הנעלי צחיס צנחיהם צכליהם אכל טעוסין מוכרי גבינה
 צכלים

צכלים מיוחדים נראה דמותר ושכן פשוט צאינדירני לאוכלו ולנועשה גם של
 צ"צ מותר דסתם כלים אינן צני יומן ועיין צז"ל סי' תנ"ז סק"ד וק"ס ד"ק
ג גבינה נעשה צשעורה טנוולאח צגצניה והתירה הרדצ"ו ח"א סי' רנ"צ
 ונעטס דנני פירות אין ונחונלן וכ"ש חלצ דעדיף ז"ל ח"א ססי
 חס"צ :

ד גבינה טנוולאה קודם הפסח ולא נזחרו זה מותר לאוכלה צפסח כ"כ
 וכן סי' תנ"ז ס"ה דאף אם היה צו ונעט חוץ כצר נצטל
 קודם פסח צאה"ע טס וצסי תנ"צ ס"ה כתב אם העוניד גציות צחלא ונשכר
 טעורים או חטים טייצ לצערס וצטו"ת נחלת ז' כתב טאס נתן צגצניה יין
 סרף כדי טיהא הגצניה חריף וחזק ולא נוכר אותה קודם פסח טאסור
 צחנחה נטוס דלטעמניה עצידי ולא צעלי צאה"ע טס וכתב הכנה"ג ועיסו
 גציה טהעמידו אותה צקינה טהיתה צכלי הנלווע ונחונן אע"פי טאסור
 נחכלה מותר להטהותה

ה גרי מותר ליתן הישרא בהמתו לגוי נפקדון קודם פסח וליהן לו גם
 הטעורים כדי שיפרנסהו הגוי צחי יני טעקז חס"כ סי' י' : ועיין
 צדיקי ונ"ה דין ג'

ו גרי הנותן בהמתו לגוי לגדל וחונק ענוו הולדות וידוע לו שיאכילה חוץ
 אם נחצייצ הגוי ענמו להאכילה אין ישרא נהנה מזה כנוס ומותר
 דהגוי להנאה עלמו ונחכוין פיע ח"א סי' י' עיקרי הד"ע סי' ח"י אות י"ב
ז גרי שהסליך חוץ צפסח צקדרה של ישרא אע"פי שהסירו נטס מיד ונ"ו
 טחצטיל אסור ולי"ד לשאר איסורין עיהד"ע טס אות כ"ו

ח גרי עשה סמוכות למה שנהגו ישרא לש ועורך הנולה טמורה והגוי
 חופה הרדצ"ו סי' חקפ"א והרצ ונחצ"ר סי' ח"ס כתב טיס להסיצ
 קלת על דצרי הרצ ז"ל

ט גרי לוותר לגוי צי"ט טיוניא חחונן חוץ לציתו שרי אכל להסליך לים
 ע"י ישרא אסור וצ"י צ' מותר לשרוף חחונן טנאל צרחשון ונ"ח סי' צ'
 אות כ"ו :

י גרי מי טטולח ע"י גוי קננה לפסח לריך חותס צחוץ חותס ואולס טטולח
 ונלח טיס צהס סינון אין קפידה מוכנה טענוי ונעד לכל חי סי'
 ג' אות ח"ל :

יא גרי מנח מנוה אין ליתן לגוי אכל שאר מנחות מותר ליתן ונ"ח סי'
 ד' אות י"ט **חמוץ** של אשתו גויה מותר לאחר הפסח עיין צחונן
 מעצר עליו הפסח דין ע'

יב גוי כחז מורס צפי תניה חסור לשאוב ויז ע"י גוי למלה של ונזה
וחף לשאר מנה ישאל ישראל אם אפשר וכתב הפ"ח ה"ע ושום
דמכסרי מנה כמנה דמו ונכרי אדעתא דנפשיה קעציד

יג גוי כחז מרן צפי ת"ן יש מי שמתיר להשכיר תנורו לגוי ע"ז שיאפה
צו מנה ואם יאפה צו חנוך חין זקוק לו

יד גוי חסור לקטת חנוך לגוי צפסח אפי' צועותיו של גוי מורס שם
משום דאין שליחות לגוי ועוד דאיכא למיחש שמה יאכל וננו צה"ט
וע"ז כתב הרב ש"ג להולך חמלו של גוי מוקוס למוקוס אם הוא פת גוור
סדרכו לאכול מנו כל ימות השנה וגל דליל ויניה חסור אזל קמה וקולת
ושאר מיניש שאינו נאכל כמו שהוא חי מותר ומכאן נראה להחיר לישראל
שהוא משום צניח גוי לשונש גם צפסח ולערך לפניו סולחן אפי' שיש שם
חנוך כיון שגם שאר ימות השנה דליל ומחלכו צפסח חסור מצטיל של
גוי ולא מייטיק שמה אחי למיכל ויניה ואם נזהר ופת של גוי כל
השנה גם הפת מותר להציל לו ואם אינו נזהר חסור

גוי עיין צדיני מים דין ד' י"א י"ב

דורא הנקרא גראן עורקו וצלונינו קוקורוז הוא מין קטנית ומותר
לעשות מנה מקומה ולאכול ונלילה ח' וצ' ואילך אזל עכ"פ לרין
לעשותה כהנכות הפסח ללוש צוים שלנו ומים קרים וצלי מלה וצכל חופן
היקומיה ועוד לעשות גדר שלא יצאו לעשות לעשות מהם מלה של מלה
ולגלה צה י"ה וצלחה לרין מנה מקומה של חטים שלרין לעשות כדי לאכול
צכל יום פת שומריים עליו המוליה וצה"ט מורס שומח יו"ט גם לריכין
ליזהר שלא יתערב צהם קמה או עיסה של חטים פן יצא לידי חינוך דנהי
דיהים משונה צבעת ליטה צכל חופן המועיני ויני צבעת אפייתן צתנור יש
לפום סנין הקטניות מפסיק בין ופע עיסה לצין חוס התנור ולא ישלוט
צו חוס כרחי ויצא לידי חינוך ח"ו וכן יהיו נזהרים צבעת טחינתם שתהי
הרהים ונוקה מקומה חטים וגם צבעת ליטה וחפייה שיהיו הכלים והשלחן
נקי עכל לכוכי עיסה של חטים צלו התנאים יש להחיר לעניים חתם סופר
ח"ה ס"י קר"ה ועיין צערך קטנית דין צ' וכ"כ הרב חיים ס"א ח"צ ס"י ו"ג
דפשו דהוא מין קטנית וכ"כ הרב ז"ח ח"ג ס"י ו"ה דיש לחוש לתערובת
קומה של חנוטה הוניה אזל חנוך עלונו כשהוא צעין חין לחוש כלל וכמו"ש
הרב חז"ח ז"ל : ולענין הנכחה כנר כחצתי צפסח דו"ש"א צדיני שהכל דין
כ"א מצרך שהכל אזל הרב ח"ס המ"ל שם צפ"י ו"ג נפתק אם יצרך שהכל
או צונו על פת וחצטיל של גראן עורקיש כמו אורז ומשו"ה כ' דלא
יאכלנו

אכלנו לא צחוק הסעודה דרך מי שהגיע צכפר צגויס ער"ס עיין צדיני ער"ס
ס"י י"ג ועיין צדיני מלה דין ו'

א דגים שנולחו מורס הפסח ולא נזהרו צהם מותר לאוכלם צפסח
מיהו דגים מלוחים השרויים צוים צפסח צכלי חנוך יש להחמיר
ליזהר צהם מופני צנולעים צפסח ונפליטת הכלים וחנוך צפסח צנעשו חנוך
ס"י חנו"ז ס"ה חסור"ג כ' דהכל מייירי שנשרה ונעת לעה ומדין כנוש כצנול
נגעו צו אזל אם פחות מע"ל נראה דשרי ע"ס

ב דגים מלוחים להחיות שצדיחין הגויס מותרים כ' כנר נחצטל טעם
הסכין צראשוים וכולם מותרים שומחטלים צרוב צדינו צצ"י
צ"ד ס"י ל"ו אזל מהר"ל חסר הדג דחוחכין אוחו צסכין חנוך וצכנה"ג כחז
דדגים מלוחים שחכס נכרי צחוק הפסח צסכינו יש מי שהורה צהם חיתר
ומפסל לך צצ"ג ס"י ל"ד האריך לחסור וחונה על החתיר וכל שאם ייחד
הסכין לכך לכ"ע שרי וכן נראה שאין משחמטין צסכין שחוחכין דגים מלוחים
לדבר אחר ושום שהוא מוטקף משומן הדגים ומלחייהו ולא מחני לדבר
אחר שו"ג ס"י חנו"ז מחדש ה'

ג דגים שנחצטלו ומלחו צחוק הקדירה צחוק הפסח שני קרעין מנייד
כפול כדצק ע"י צלק חסור צנעשו כנה"ג

ד דגים הונחה כשנחטגים דגים טחים אוחם צקמה שלא ידקו צנחנה
ולפי צנפסח חין יכולים לעשות כן לקחה אשה אחת חצק דק
ומלה אפויה והטיח צה חת הדגים ורחה סכנה וחצנה שהטיחה היתה
צקמה ממש והיא גם היא טיגנה דגים צקמה ומש ונשנעו הדגים לחמיר
העיר וגזרו שלא יעגו עוד דגים אפי' צחצק מלה אפויה מפני מרחיח
העין ע"כ והפ"ח דין זה של דגים וצדין של פאסטילים שעותין צפסח
מקמה של מלה אפויה שאמר סכנה"ג מפני מרחיח העין כחז הוא דהכל
מותר מן הרין ואין לנו לגזור גזרות מדעתינו שו"ג ס"י חס"א מחדש ג'
ועיין צדיני פאסטיל

ה דגים פשוט שאם טח דגים צק"ס אפי' צדיענד חסור שהרי הדגים
אפי' שם נגוצים היטיב היטיב חי חסר צלא לחלוחית מים
הרחה סנדצק צהם הקומה שנתנו ע"ג וכסוחים אוחם צנחנה צמן מנהר
להחמיר שהוא מי פירות עם מים וכנר חירע ונעשה צאשה אחת שטיגנס
חח הדגים קודם לפסח צ' ימים וטחה אוחם צקמה סלה ואקרו אוחם
הדגים לפסח שו"ג שם

א דף שעורכים עליו כל תשנה וכן עריבה שלצין צה לריכים הגעלת

שם ס"י ס"ח דין י"ז וס"ח ג"ח דוד ס"י ר"י כחז דאם לש או ערך זהם
מזה זדיענד מותר ערך השולחן ס"י תכ"א

ב דגים - אם יש לו מים מכוונים ודגים בחורו לא יתן צע"ס החנוץ
דהוא לשריפה מפרורי לחם נטס מל"ח ס"י ז' אות ל'

ג דפים - וראשי אדורים וזכריהם עיין ז"ל דק"ה דמלא סוף למהג
שנהגין להניחם בלתי גרידה עד התנור האחר וכן אם אירע
שמלאו בלתי כלי למהרתו איה עעט בלק דבוק זו דיי גרידה ואין לריך
לחזור ולהגיע ולצסוף כחז דהנחמיה לגררם חקף וייד ולא להניחם
כך תע"ב :

ד דגים - ונשים ללויים מותרים בלילי פסחים דכל דבר שטעון שחיטה
אסור לאכול ללי צנוקס שנהגו שלא לאכול ללי ש"ע ס"י תע"ז

ה דבש - כחז מין ס"י תס"ז דבש של גוים אין נחזיקים בו איסור
ואוכלים אותו בפסח ומורס כחז ויש נחמירין והנח"ע כחז
מיהו דבש שמצילאים עם החרדים קטנים שלם כנוו שהוא מונח בכורת
שעדיין לא נחרסק נוהגים בו היחר לכ"ע שאין דרך לערב בו כלום כשרודין
אותו מן הכורת וכ"כ הרב זכ"י ז"ל ירא שמים לא יאכל דבש רק הנח
עם השעוה מן הכורת : והח"א כ' קכ"ז אות ז' כ' כי יש מדינות שנוהגים
להם בכורת בשעת רדייה או שאר דברים של חנוץ וצנוקס שיש לחוש
איסור לאוכלו בפסח

ו דבש - שעירנו זו קודם הפסח השנורים של הדבש עלונו ששאנו בפסח
שנפו זה ק"ס מותר להשתותה בפסח ואין בו חשש חינוץ לקט

ז דבש - אסור הכנה"ג ללוש זה את הנולות ופני חשש עירוב מים שנתכרר
לו סכדי לסוליא הדבש מן השעוה א"א אם לא ע"י מים חנוין
אך בדבש מן הכורת אין לחוש ונחרעם על הנוקלים ללוש בפסח דבש
לס"ק דנ"ו ע"ד

ח דבש - טעוין מלמוקים ששורין את הלמוקין צנוים וקומטין אותן
ונצטילין אותן הוי כמ"ס ומותר ללוש בהם את העיסה מ"ו

לריך מעירה כלש צנוים לצד שאין מותר כ"כ להחמין צ"ד ס"י רל"ב

ט דייץ - אע"פ שהוא מנושל בשכר שעורים וסוגי דייץ כגון עפלים וכיוצא
מסתמא יש לו דין מ"ס שכבר נחבטלו קלח מים שיש בהן פ"ח
ס"י סס"ו וסרי לכחז בו ואפ"י אם נותן הקולמוס צפיו ואגב זה טועם
מן סד"ו מותר ש"ג סס"י תע"ב וטוב לזהר שלא ליחנו לתוך פיו משום
תעבנות

תעבנות חנוץ מל"ח ס"י ז' אות כ"ט ודייו שנישל גוי צפסח אסור לכחז
בו כיון שלא נפסל ונאכילת כלל קודם פסח ואם נפל דייץ או חנוץ שנפסל
ונאכילת כלל לנאכל אפי' כרובא בעלמא בעיל ח"י צאה"ט ס"י תמ"ז סק"ג
י דגן - שכתחונץ ועצר עליו הפסח וכרע גדוליו מותרין לחליפין כמדולין
דמי צאה"ט ס"י תמ"ג **דמעות** עיין ע' טל

יא דם - וחלז וה"ה חלז בל"י אפי' בותח וללול וכ"ס נקרא חיעת אדם
חינו נחמין מורס סס"י תס"ו וצאה"ט **מעשה** - סס"ו למין

הנולות ואחר שכבר לשו ואפו הנולות ונלולת דם ונדקו הנולות
ונלאו שהיה זהם כמו ד' מלות דם שעליהם ואיכא לספוקי שמה נחערב
עוד דם בשאר הנולות ויש לחוש משום חשש חינוץ משום מ"י פירות עם
מים דמנחריס להחמין כמ"ס מין ס"י תס"ז ודס הוי בכלל מ"י פירות
כמ"ס מין צ"ב סס"י תס"ו ופסק דכל שנאפה וייד ולא היה זה כדו שהיית
כשיעור המזכר צע"ע ס"י תכ"ט אפי' הנולות עלונו שהיה דם דבוק זהם
מותרות וכ"ס שאר הנולות דלא הוו זהו היכר דם לא שפסא דודאי דמותרות
הם אף צנוקס שנהגו מוותרת חוזר ונעור נשמת כל חי ס"י י"ו : וכן צא
ועשה לידי בתנור של כוללות הקהל צאה"ט שצטעה גווי לישת העיסה
החמיל לילך דם מידים נחמית הקור שקורין נאנוס צאטלחאם וצדאותי כך
לקחתי העיסה מידה וצכל ונקוס שנלחתי דם צעיסה נקדתי אותו עד נקוס
סידי מנעת צזריזות גדול ואח"ך ליינתי אותה כדי שתהיה נכרת והשלכתי
אותה לתנור שתאפה וליויתי לצעל אותה הנלה שיאכל אותה קודם פסח
כדי ללחח וידי פקפוק מ"י פירות עם מים שננחריס להחמין ומשום איסור
דם כבר כ' מין צ"ד סס"י ס"ו דדם אדם הוא כמו דם דגים וחגבים דאינו
אסור מן החורה ואם פירש מנונו אסרוהו ז"ל משום נראית העין וא"כ
צולה זו שכבר נקדתי אותה עד ונקוס סידי מנעת וג"כ ליויתי לצעל הנלה
הנ"י שצטעה אכילהת אם ינלא איהו ונעט דם שיסליכנו לאיבוד וכפ"י מותרת
הנלה הזאת בלי שום פקפוק וכן הוריתי הל"ע לע"ד והן עתה דאיתי
צפסרו הנד"ו ונעוד לכל חי ס"י ז' אות ל"ד ס"ב ונלה שננלא צאה"ט מהם
אפי' עיפת דם כחדל יגעהי כדי להכשיר שאר הנולות ואותה נלה שננלא
זה דם חקף תלך לאיבוד כמ"ס צפס"ק נשמת כ"ח ח"א ס"י הו עכ"ד אות
צאות ואני הלעיר לא מלחתי צאותה תשובה ס"ב שאותן מלות שננלאו זהם
דם שילכו לאיבוד לא אדרצא לירד להחירם אפי' לפסח כיון שנאפה וייד
ולא צא לידי חינוץ דנהי דנ"ב עם מים מנחריס להחמין חבל כ"ז שלא
שהה השיעור המזכר צס"י תכ"ט מותרים אפי' לפסח כנזל אבל שלא יאכלם
אפי'

אפי' קודם פסח וסילכו כולם לאיצוד ונהיכא תיתיה דיינו לאסור ונה שעיינו
 דולות דסייבו אותו מקום שיש בו דם ואמרין כא"ן וכאן היה והשאר
 פותר כמנזר כפי חס"ז זמנה שנמלא בחוכה חטה ע"ש בשלמא אם היה
 הספק בדם בהמה ומה או בדם עוף היה טיף לומר סילכו לאיצוד דהוי
 ספיקא דאורייתא ולחומרא אבל כגזר מנזר ונפורש בלוחה תשובה שהנעשה
 היה בדם האדם דוקא אי"כ וי"ט זמל"ה שאלתה מלה שנמלאה בדם שחלק
 לאיצוד כפי"ט בנפחה כ"ח לא זכיתי להצינו ולא לידע טעמו אנחי חלק
 לאיצוד עד שיבא מ"י שלבו שלם ויורני

ה הברלה י"ט שחל צנ"ט לריף לזכות ז' סדלות המבדיל בין
 קדש לחול אחד ובין אור לחשך שנים ובין
ישראל לעמים שלשה ובין יום ה' לששת ימי המעשה
 איש מן המנין לא אבז דאמרין ליה בשלמא אמרינן ליה הכא בין
קדושת שבת לקדושת יו"ט הברלה ארבעה וזהו אוכל
 נפש שמוחר צי"ט ואת יום ה' מששת ימי המעשה ההדשת
 הנפש י"א דזה י"ט אחרון של חג שחלק נשמת ימי חוה"ג שלפניו וי"א
 דקאי על הסנה דקדושת שבת עדיפא מדי"ט דצי"ט איח ציה מיהא נעשה
 דאוכל נפש ונחיה"ג דבר האבז נחז"ר סי' תע"ג **והברלה והקדשת**
את עמך ישראל הם שתי סדלות צין כהנים ללוים וצין לויים
 לישראל אבודתהם

ה הזכרה אם צי"ט א' של פסח אומר זרכת אתה גזור עד נוריד
 ס"ל ל' פעמים כנגד ל' יום ונכאן ואילך בחזקת שלא הזכיר
 גמס ואינו חוזר צ"ע סי' קי"ד סי' ותינו טעמא דל' יום צנ"ט בחגיגה
 ד"ט שהסנה ק"א פעמים אינו טובח וכאן יש ק"א פעמים הא כינר הרי
 צל"י יום יש ק"א חפ"י **שמ"ע** לא נהם צ' ערצית ושחרית דיום א' של פסח
 דגם הוא נחשז צונקין ל' יום ואין נזכירין בו לא ממוקף ואילך הו"ל פ"ח
 פעמים והנה מוספים דמונה ימי הפסח שצ"ל ועוד ג' מוספים של ג'
 שנתות שנשארן מאסרו חג דפסח עד ט"ו אייר וצ' תפילות מוספי דצ'
 ימים ר"ח אייר הו"ל י"ג מוספים לרף עם פ"ח הכז"ל עולה ק"א תפלות
 וסוד אינו טובח וכן חגי מורה לכתחילה לאוירו ק"א אמנם דדיעבד מיי
 שאמר רק ל' פעמים וסוד נסתפק אין צידי לפסוק שיחזור להחפול נגד מרן
 כיון שלא מלאתי ל' חזר חתם סופר א"ח סי' ק' **הגדה** ונה שאומרים כל
 דכפיין ייחי ויטל וכו' קאי על צני ציתו שהרי פתח החלר סוגרת ומוקרת כיריתו
 צח חו והעני היה מנוחתו ועיין צס"ק דונ"א דין סי' ט"ט מ"ש שם הלל"י צח

א הגעלה יורה שיש בה טלחי שאין נשתנושים בה כל הסנה חנוץ
 צעיליה רק נשתנושים ונונה להרתיח בה הכלים צלועים
 מחנוץ צמים ואפר שקורין לישיאה יכול להגעיל בה כלים להכשירם בפסח
 ואם נשתנוש צחנוץ ונוש לריך סיתן גחלים ע"ז הטלחי עד שיסקף החנוץ
 אם יש תחתיו : ז"א ח"א סי' כ"ג

ב הגעלה צעל חורה הצקי בהגעלה הוא יגעיל צלח"ט פי' תנ"צ סק"י
 המגעיל לריך שיזרר סיהא הכלי ונוגז מן הנוים שכתב"ג
 סי' תנ"א צה"ט אות י' ועירווי שוערה וכלי ראשון חסוד ככלי ראשון
 ודוקא שוערה וכלי ראשון שהנוים רותחים בו על הכלי הנגעל אבל לא
 סיקח בכלי אחר והכלי שיש בו נוים רותחין ויספוך על הנגעל אכן אם
 שוהה את הכלי שסואב עמו חוד הכלי וצמוד שהוא שם ונעלין נוים רותחין
 ספיר מתקרי גם הוא כלי ראשון שם אות ז' הנוערה רותחין להגעיל יזרר
 לספוך אותה בצריזות ולא יעמוד ורחוק ויספוך ע"י זריקה באור שם אות ט'
ג הגעלה יורה גדולה שנגעלים בחוכה אם לריכה הגעלה צתחילה או
 צסוף כתב הרב שרי"ג סי' תנ"צ סק"ט וז"ל כתב הורדכי פד'
 כ"ש על אודות היורה הגדולה שנגעלין בה כלים שא"ל להגעילה אחר
 שהגעיל בה הכלים וכן הורה רש"י וצס"ח כתב דים להגעילה אחר שהגעילו
 בה הכלים וכ"כ רי"ו שחוזר ונגעילה כצתחילה כדי להכשירה שיוכל להשתנוש
 בה בפסח וכתב רצינו צצ"י וכל דלפי נו"ט רצינו צסנווך צסם הר"א ש ה"ד
 כשהכלים שהגעילו בחוכה היו צני יונן ולא היה צנוים סי' כנגדן והגעלה
 היתה אחר אד' שעות שהוא זמן איסור חנוץ הא לאו הכי אם היורה היתה
 מוכשרת כלומר שאינה צ"י קודם שיגעילו בה א"ל לחזור ולהגעיל אותה
 וכן מנהגינו שלא להגעילה לא תחילה ולא סוף ואפ"ה מדיחין בחוכה כלים
 צחוד הפסח צנוי אפר ולאפוקי ונהג אשכנז שהציא צצ"ח והציאו צסכת"ג
 וצפר"ח שאלריכין ליורה הגעלה תחילה וסוף עכ"ד ועיין צרכ"י סי' תנ"צ אות ג'

ד הגעלה אין נגעילין צסום ונשקה רק צנוים ויהו דדיעבד ונהני
 הגעלה צכל ונשקה וורם סי' תנ"צ וכבר צא ונעשה ליד
 הסכת"ג צאשה שהגעילה כלים צנוי לישיאה והתירן דדיעבד שרי"ג

ה הגעלה אם נגעיל צלצח יגלגל הכלי דאם לא כן צנוקום הלצח לא
 סליק דיקולא דנויא ש"ע שם ס"ד
ו הגעלה כתב הרצ"ד צסי' קל"ה ונעשה שוללו חתיכת לחם ציורה שהיו
 נגעלין בה קודם פסח ושאו אם לריכים להגעיל הכלים פעם
 אחרת ונראה דאין לריך אפי' לאותן שקבלו הוערת הכוננים חוזר ונעור
 שרי"ג

שריג עם מחודש צ'

ו הגעלה המנהג להדיח הכלים קודם ההגעה יום או יומים ולהגעילם קודם הפסח ואז כיון שאין הכלים בני יומן ליכא לנמיחז אס ליכא ס' צמים נגד שמגעיל או לא או אס ומגעיל כלי ראשון שנליעתו מדונס עם כלי צ' שנליעתו מועט או אס תטהא הכלים הרבה ציורה שמגעיל צה או לא שכל אס לא החמירו אא מנזום חששא שלא יחזור הכלי ויבלע ממי הגעלה שהם פליטת חמץ וכיון שהכלי אינו צ"י אס יחזור ויבלע פעם פגום הוא ונטל"ס צע"פ לכ"ע שרי שריג עם סק"ג

ח הגעלה לענין סיהוי הכלי ציורה העולם נוהגים להכניסם ולהוליאם מיד ויראה דמנהגן של ישראל תורה היא פד"ח נוהגים לשטוף הכלי צמים קרים אחר ההגעה וייד מרן סק"י עם ומלחא דפשיטא דצדיעצד אס לא שטף הכלי יש להכסיר ועלמח לו הגעלה צאס"ט עם והשו"ג חילק צין קודם זמן איסורו לאחר זמן איסורו

ט הגעלה על מ"ש מרן צס"י תרי"א דסכניס ומגעילן ככלי ראשון ומותרים כתב הצ"ח והצ"ח דצרי"ו השכנה"ג והפר"ח דזה לכשיהיה סקחא של עץ ונחתיכה אחד בלחי מסמרות או כולה של צרזל באופן שאין עם גומות אבל אס קנעו צהם ומסמרות אין מועיל להם הגעלה כי יש צקחות גומות הרבה וא"א לנקות כל הגומות

י הגעלה מן של סכניס אין לה תקנה בהגעלה ואסור להכניס צה הסכין צפסח מורס עם ואס פוחה התפירות וגוררת היעני אפטר דסרי מ"א צאס"ע עם : סכניס הריוכין לבון אס השחיזן צריחיס של חזן די להם אה"ך בהגעלה ודין זה הוא צסכין של גוים אבל חמץ דחמיר שאני שכנה"ג ס"י תרי"א צה"ע אות ה'

יא הגעלה כתב הפר"ח כלי שפיהו לר ויש חלודה לשם שא"א להקירה לא יועיל הגעלה ע"כ ונזה נראה דנהגו איסור שלא להגעיל האצריקעו של קאצני להשתמש צו צפסח מנזום שא"א להכניס היד להסיר החלודה שצחוטו ק"ס דק"א ע"ג

יב הגעלה י"א דכפות העשויות מקרן אין להם תקנה בהגעלה ש"ע ס"י תרי"א ס"ז ומורס ס"י דכלי עלס לריכיס הגעלה ועיין צשכנה"ג עם צהצ"י אות ט"ו דים לחלק מקרן לעלס

יג הגעלה כל הכלים לרין להגעיל ידחיהן כמותן ש"ע עם ומורס כתב מיהו אס לא הגעיל הירות אין לאסור צדיעצד ועל הששנה סכתו מרן דנוחרת בהגעלה עיין צערך מחנה כמה חילוקים יש בגל הכלים סלריכין הגעלה אס ד"י סילסם צדיל בלנד עיין ערך כלים יד

יד הגעלה כיוסו של צרזל שנוכסים צו הקדירה לריכה הגעלה כיון שזויע צכל שעה מנזום הקדירה ואס נחטוהו צפסח על הקדירה צלא הגעלה כלל התצטיל אסור שזיעת הכיוסו מנחערצת צתצטיל מרן עם וכתב הפר"ח דמייירי כשהכסוי צ"י או שלא הודח הל"ה הר"ל נע"לף דסרי אף צפסח : ועל המדוכה סכתו מרן מנוחרת בהגעלה עיין ערך מנחשת וצק"ס דק"א ע"ד

טו הגעלה צדין הטלחי סכתו מרן כתב השכנה"ג ס"י תרי"א צה"ע אות ט"ו דלא הצריכו הפוסקים להסיר הטלחי קודם ההגעלה אא צטלחי שמשיונין חתיכה אחת על מוקס צצור צכלי ומחוצ צנוסמרים אבל כעין טלחי סלנו שאינו כן אא אס יש חור או צצר צכלי ומשיונים עם חתיכה צרזל או נחושט וע"י האס ניחד החתיכה ונחחצרת עם הכלי ונראה כ"א הוא מנחילת צרייתו כהאי גוונא לא אסרו הפוסקים וסרי להגעילו לכ"ע כך אף אס קדם צליעת האיסור לטלחי וכ"כ הפר"ח

יו הגעלה מנהגינו להגעיל דוקא השולחנות סרגילין לאכול עליהם והתיצות שולניעין צהם חמוץ והדפים של צית התצטיל לפי צכשמווליאין הפת חס מן החטור נוחנין עליהם שריג ס"י תרי"א סקוני"ח וכינד יעשה יכיה חזן חס או לפיד צוער וישפוך עליו כנה"ג ושולחנות סלנו דין כלי צדיעי יש לו דנוהגין ליהן מפה ואין נוחנים הנוחכל אא ע"ג קערה שהיא כלי צ' והנופה ג' והסולחן ד' ואפי" הגעלה וכלי סני לא היה לרין אא שנהגו להגעילם צעירוי וכלי סני שריג עם וא"א כלל קכ"ה אות כ'

יז הגעלה חניות של יין סרף ששטין ומתנזחה פשיטא דלא מנהגי הגעלה כתב המג"א שאס ציסל אותו צוים עם אפר או אחר עניינים עד סנכחלק הריה לגמרי אין אה"ך איסור להגעיל העולם נוהגים איסור להגעיל צחול כלי חלב לאכול צו צצר או איפכא והטעם למונהג שאס יעשה כן לעולם לא יהיה לו דק כלי אחד ויגעילו כל פעם ששתמש צו זה אסור דילמא אחי לנטעי ומציר ס"י תק"ע וכתב ע"ז וצקומוותיטו נוהגים להגעיל כלי חלב שאין בני יומן להשתמש צהם צצר וכן איפכא ולא חשו לחומרות או : וכ"כ הרב חס סופר צ"ד ס"י ק"י כשנכשרין הכלים לצורך י"ע של פסח אחי נוהג להסיר להחליף הכלים כרלון איס ואיס מנצר לחלב וכן צהיעוף

יח הגעלה טאללירוס ורתי"אדורים נוהגין שלא להשתמש כלל בשל חמץ ואפי" צהכסר אא צמיוחדים מננה לשנה ואפי" מגעילין אותן מננה לשנה מנזום שנוא נשאר צהם פתיחי עיקה מננה שעררת ונחמץ ובלע הכלי מנזומו חמץ הדחוק עליו שריג סקוני"ח וע"ש על סרפת ד"ש

חסידיים ואנשי מעשה שכל שנה ושנה קונין רחח חדשה אע"פ שיט להם משנה שעברה ועממיהו לפי שח"א בהגעלה קונים חדשה

יש הגעלה מה שמוהגים להשתמש בכלים שנותנים לגוים ללפוחם צדיל ואין חוששין שמה שחמש בהם הגוי חמץ או איסור ה"ט דלא הייטיגן ששחמשם לא כשנותנים אותו צניחו אבל הכא שנותנים בחנות אין חשש ואף אם נמלא לפעמים שראו לאומן אקראי בעלמא הוא הרב"ד א"ח ק"י ר"ז וכן כלים חדשים שקונין מהשוק אפי" כלי חרס אין לריק לסקק בהם שמה שחמשו בו דאין דרך כנל להשתמש בכלים חדשים אבל סקנין מן הגוי צניחו לריכין הכשר ונספק בהח"ט ר"ט ק"י חנ"א

ב הגעלה קדירות גדול המנופים צהיתוך לנן ושוע הנקרא בלשונינו **מאיווריקה** העיקר כ"ל אם אירע זהו טרפות דלא

לישניד להו הגענה אבל נמלאותו גחלים ש"ד דמסתמא לא נישום דפקעו ואי פקעו הרי קמן שהוא כ"ח שהרי פקעו ע"י האש ואומ"ס אי לא פקעי לא נישא דלא חסיק להו שפיר מנשום דחיים עלייהו דכיון דאינו לא שוע בעלמא וגם ספק אם הוא חרס מותר לסמוך ע"ז ואז אם הרחיק כ"כ עד שסקק נטרף בחוץ אז :ס הגדול הוכשר ומותר כן נלע"ד חתם סופר ז"ל

בא הגעלה יורה שטרפין זה י"ט חמץ כל השנה כדי להכשירם לפסח : טרס ההגעלה לריק לנשל היורה והכובע והקנים צמי אפר הרבה הנקרא ליטייה וזוה מותרים בלי פקפוק : חתם סופר ז"ל

בב הגעלה יורה שמוגיאין י"ט כל השנה וצאים להוליח לנורך פסח גריכים להגעילה אף אם אינה צ"י חס"ל ק"י ו' ועיין צדיני יין דין ד'

הגעלה אי לריק לכלים שלפין אותם צדיל עיין ע' כלים **הזכרה** נ"י שאיחר לבא לבהכ"נ ציוס ח' עלרת עד אחר שכבר התפללו הלבור מוסף אם אח"ך כשמתפלל זה האיש תפ"י שחרית לריק להזכיר גסם גם צתפ"י שחרית כיון שכבר הכריזו הלבור גסם אר"ד כיון שהלבור לא הזכירו צתפ"י שחרית גם הוא אין לריק להזכיר לא צתפילת מוסף ופסק דבין צתפ"י בן צח' עלרת הדין שזה דאם איחר חיזה יחיד לבא לבהכ"נ עד אחר שהתפללו הלבור מוסף לריק להזכיר צתפ"י שחרית כמו שהזכירו הלבור צמוסף דהיינו צתפ"י להזכיר על וצח' עלרת להזכיר גסם וכן אם פעם אחת יחיד והזכיר גסם כליל ח' עלרת או צתפ"י שחרית ילא לכ"ע

וכ"ע אם הטעות היה כליל פסח ויומו דהזכיר על דזו אינה נכונה לפנים דודאי ילא לכ"ע וכמו שהוא הדין אף צשאר ימות הגשמים חה פשוט חס"ל ק"י ח' **הגדה** מה טוב להדליק קאנדילה כדי ללמוד ההגדה יותר עתשמן מליח ק"י ד' אות כ"ד ועיין צתפ"י מוסק ציחי צסוף דיני נר סמל"ט ללמוד לעולם צנר של הלז ע"ט טענו

השוב והמטיב ליכא מאן דאמר דלא יצרך צכוסות של מלות צרכיי עקן הסולחן ק"י קע"ה ועיין עיקרי הדין ק"י י"ט אות י"א וכ"כ הרצ צבור ליצחק ק"י מ"ה דלריך לנרך הטו"ה כליל פסח אע"ג דחינה הוי ולא קני מלשחות עכ"ז צעי צרכי וזהו דוקא צכוסות שאין מצרכין צתפ"י אבל כשנריך לנרך צתפ"י לא שייכא ודאי צרכת הטו"ה שאין מצרכין הטו"ה צתקוס צתפ"י

הסיבה מלוח לנהוג צררה כליל פסח וזוה יכופר מה שנהג סדרם וגאוח כל השנה אורחות יוסר פי"א

הסיבה מ"ט מורס ק"י תע"צ דלא נהגו הנשים להקינ הרב סי"ג אות ק"ע כתנ דבין הספרדים הוננהג להיסב הנשים : הרב צרכ"י כתנ שם אות ח' קלת אחרונים כתנ דאף אם לא שחה כולם צתקינה ח"ל לחזור וכן דעתי נוטה : ודנר צרור הוא שכל הקנה שלריך להיסב צנילם הזה הוי דוקא צשעת אכילה או שהייה ולא צשעת צרכה דלדננא אז חסור להסב צית דוד ק"י ר"ן וסנוך להסינה מן התורה שני **ויסב אלהים את העם** מלמד שהסינן צתקינה דרך צני מלכים שרי"ג צסוד קדס אות י"ג : הסינה איטר עיין ע' איטר

א הפקר להפקיר חנונו ולהניחו צתקוס שאין צני אדם עונדים סם כדי לחזור ולזכותו אחר הפסח אע"פ דמירוסלמי דצניעית היה נחיה צו סנוך להחיר מ"ט מנשום חוונרל דמונן אין רחוי להקל שהרי אין חפקירין אותו לגמרי ואין מוליחין אותו מלצס עיקרי הדין ק"י י"ז אות כ"ח והז"ל ד"ק ע"צ כ' משם ונהר"ס מרקאנטי דמותר להפקיר חנונו קודם שעה שיטית ע"ט לזכות צו אחר הפסח ושרי אף צאכילה והאי הפקר מועיל אפי" צינו לצין עלונו ולאפוקי מניד דצעינן סיפקיר צצני צ' עדים דליחל **ב הפקר** מאונן שכתנ לנכרי אחד לקנות לו אידיאוס ויסלחם צתפינה הסולכת מנשם והשיב לו הגוי שלל חספיק לטלחם צאוחת ספינה ויסלת צאחרת וצחה לו השמועה צחוך הפסח שהפסיפנה צאיריאוס צחוך ח"ס לא מלא חרופת רק אם שמוע קודם הפסח והפקיר החונך חכל צחוך הפסח ח"א להפקיר ואסור צתנאה ודחה סצרת מ"י שהתיר רוח צדת ס"י ג' עיחד"י

סי' יח אות כ'

ג הפקר מי שיש לו חנוך נספיקה צים או צעיר אחרת יכול להפקירו בפני ג' לכל ימי הפסח ואחר הפסח מיד יזכה בו שלא הפקירו לא לפני ערב פסח ופסח ולא קעצר אבל יראה ומוחר נחמד הפסח חסי מדבנן דודאי מפקירו הפקר גמור וכיכא למוחש כמידי זרכיי סי' תמ"ח אות ה' סיכא דידע קודם פסח שנה בו חנוך נספיקה לריך למוכרו או ליתנו נגוי ואם פסח חסור בהנחה שם ועיין דריני חנוך שע"ע דין ג'

הפסק אין להפסיק בשום שיחה חנוך ששהתחיל הקידוש עד גמר הסלל כי הכל יחוד גמור ואין להפסיק בנתיים מל"ח סי' ד' אות י"ד

הספר עיין דריני ניסן דין ד'

התרה הטובין לאכול מנה שמ"ק כל הפסח אם רולים אח"ך לאכול מנה שאינה שמ"ק הרב פר"ח במונהגי איסור צסי' תל"ו כתב דחסי סתרה לא נעי והרב חמ"י בה"פ דף י' כתב דנעי התרה וכ"כ הזרכיי סי' תנ"ג אות ט' וע"י הטוב לאכול מנה נכריה חטי"ס ורולה אח"ך לאכול ננאי נדירה עיין צב"ג סי' תנ"ג סק"ה דנעי התרה ואין עשה ונעשה רבו חסרי"ד והפתיח : ואם הוא דבר שכל בני העיר נהגו כך חסי לדעת המחירין שיכונן להשיך בהרעה היינו שכל בני העיר ונתחריעין אבל היחיד אינו יכול להשיך נעלמו וחסי' אם התירו לו חינו מותר וחסי' הולך לעיר אחרת כל שדעתו לחזור חייב לנהוג כחונני מוקדם שינה מש"ח ח"י כ' קכ"ז אות ט' יחיד שנהג חזקה דבר לסייג מו נחסידות אין הן חייב לנהוג אותה מועדא חס"כ עשה פסח אחד בחיי חביו או אחר וניתחו וכל השנה נסירות שחיו מקבל עניו חוננה זו דחו הרי קבלה לעלנו שם חות י"ח

י"ד אין נופנים ע"פ צכ"י חרש ניסן הטעם ונשום דבחד צניסן הוקם סמשקן וי"ג נשיאים הקריבו קרבנס צי"צ יום וכל אחד עשה ציומו י"ט ואח"ך ער"פ ופסח ואסרו חג ח"כ ילא רוב הזדע נקדושה לפיכך עושה בונו קודם צח"ט רסי' תכ"ט

א זיעת אדם חינו ונחנין מורם סי' תס"ו כתב הרב זרכיי זה דעת הרא"ש וכ"כ הרשב"ץ ז"ל צתשו ח"ג סי' כ"ג ובמחנה חנוך דף ל' אך הרוקה סבר דנחנין וכ"כ באורחות חיים : וזיעת צתמה לענין דינא י"ט לאסור כדסתם רבינו ודלא כפר"ח דניקל כ"כ השו"ג סי' תנ"ג סק"י צ

ב זתי"ם שנהגו להתכס בסקיין חרטה חסי' לא נזהרו לכבסם בקדרה חרטה אם חיינה צת יונת מותרת לכ"ע ש"ע סי' תמ"ז ס"ח כתב הנאה"ש אבל צכ"ן יסן חסי' הוא נקי וחיו צ"י אסור ביון שהוא דבר חריף

ג זרי"ע הצי' חצטילין הצטר הגו' שיהיה זרוע ונהגו שהצטר יהיה ללי על הנחלים ש"ע סי' חע"ג ס"ד והצילה חתיה מצושלת או ללויה מורם הנה אם לריך לאוכלם או לאו לא פיחשו והצי"ח ומהרש"ל כתבו שלפי דין התלמוד לריך לאוכלם לזכר אכילת פסח וחגיגה וליפידו לריך לצטלם ויחך אחר הכריכה יאכלם ויחלהם לכל המוכזין אבל לא יללה אותם דאין אוכלין ללי כל עיקר והפר"ח כ' דלא חייב לאוכלם צליל פסח לא עד למחר והדר"ג כ' דמונהג שאוניקי שלא לאכול הזרוע כלל לא ציוס ולא צלילה ודיוס כ' ושלכין אותו לאצדון אבל הצילה אוכלין והרב חיי' אדם כלל ק"ל אות ה' כתב ורע עלי המעשה שזרקין הזרוע והוא ציוי מלוח ונלוה להניחו למחר לתוך הללי שלולין ל"ט ואוכלין אותו ועיין ערך ללי והרב חמ"י דט"ו ע"ג כ' זרוע השה זכר לקרבן פסח וכ"כ הלבוש סי' תפ"ו : ומלוח ליקח זרוע המיומן ונכנס דפסח הוא דרועא ימינא כח"ט צוה"ק

ד זריקות הי"ו זריקות צין ע"פי הסוד צין ע"פי הפסח י"ט לעשותם צכ"ס עלמו ולא צאלצט ולא צקמילה ולא צזרח ע"פי חסד כ"כ משם חר"י ז"ל : ע"פי הפסח דהוא ויחאום לחכמים האלצט צחוך הכוס כנה פעמים : טעם אחר כיון דהי"ו זריקות ריווחות לחביו של הקצ"ה ד"ט לה י"ו פיות אין נכון לערנס

ה ואפרין הנקרא כרכום לא יאכל אותו שיש בו ג' אסורין שטמין אותו צצומן חזיר ונזלפין עליו י"י"כ ונטיילין בו צצר נבלת סוס ונפסח י"ט איסור רביעי ונשום חשש קומה סנטיילין בו ונחצ"ר סי' תס"ז אות ז' :

ועיין ז"ל דקכ"ח ע"ג

ו זכ"ן כתב סי' תס"א יולא אדם צנונה סרויה וכ"ו הסכמת האחרונים דוקא צננים קרים ולא צחנין ולא ציווחה ודלא כהפר"ח וניתחו נראה דאם הוא זקן מופלג או חולת יכול לפרך כזית המוילא וכזית מנה דק דק צלי שום ונשקה ואוכלם דהרי פסח ונרו סי' קס"ח סי' דנופורר דק דק צלי שום ונשקה ונצרך המוילא ונחני"ו ונניעתי סכך היה נוהג נוסר"ח אצולעפייח לעת זקנותו צרכיי שם : אם אינו יכול לאכול כזית שהוא ע"י דרי' יאכל אד' דרי' עיין ערך כזית וכן אם אינו יכול לאכול מרור יטעום ונעט צלא צרכה עיין ערך מרור

ז זכוכית נחנין להקל צכלי זכוכית כס' נרן סס"י חסי' דאינם צולעים כלל וצטטיפה צעלונא כגי' להו וכלים המנופים צאפר כנון צינים וכיוצא המנהג לכתומיר ככלי הרב וכן כלי אחרצודי מנהגי ירושלמים דפ"ח ונורם כ' ו"ט ונחמירים דאפי' הגעלה לא נהני לתו וכן המנהג נאשכנו ונ"ד

וע"י ק"י קליה ס"ה לא הגיה ע"י הרמ"ה כלום נראה דאינו לריכוס הכשר
 וה' משום דנפסקה סע מורס לדעת המחמירים אע"ג דמועטים כינהו משום
 שיהיה דאיסור חנוך אבל נסתם י"נס דקיל והרבה קולות הקלו בו הסכים
 גם מורס לדעת הס"ע דאל"ט שום הכשר ז"א ח"צ ס"י מ"ג ועיין ע' עירוי
ה' זונין כחנ מרן ס"י חס"ז ס"ט תנשיל שנתחבל ונמלאו בו שעורים או
 חטים אם נתקעו ממש הרי כל התנשיל אסור : וה"ה אם נמלאו

זונין נתנשיל אסור דמין חטים הוא ומחזיר טעם אוח ע"י וערוך הסולתן
ט' זימון מ"ט רז"ל דמורה לחזור כליל פסק אחר זימון לאו משום זימון
 עליו לא משום דמליטו צ"ח תילים דהקוראים הסלל לריך שיהו ג' דאחד
 יאמר לסנים הודו לה' וכו' עיקרי הד"ע ס"י י"ט אות ל"ז

א' התן כליל פסק הנכון צעני כמ"ט בחיים ט"א ח"א ס"י ע"ד אות
 י"ג דיצרך ז' צרכות על כוס צהמ"ז כיון דמין צהמ"ע ס"י ס"ג
 פסק כן וכתב טכ"ן המנהג והגם שעתה אין המנהג כך לא לצרך על סני
 נקיות עתה כליל פסק הנכון לצרך צהמ"ז ח' צרכות על כוס אחד י"סק
 חנוך ס"י י"ח ויצרך תחילה צהמ"ג ואח"ך השם צרכות כמ"ט עשרה וכש"אין
 עשרה שנתכין אשר צ"ח לצד ג"כ יצרך צהמ"ג ואח"ך אשר צ"ח דהו"ל
 כיקנה ולא הוי הפסק ח"ט המ"ל ס"י מ"ד ועיין זכ"ל ח"א ס"י הע"ג
 וה"י דף קי"ד וצעיקרי הד"ע ס"י י"ט אות ד'

ב' התן צכור כמ"ט ע"פ מותר לאכול איצ"א דכ"ע מהרי זיין וכ"כ הרב
 צ"ח יאורה ח"צ ס"י כ"ג דהתן צכור מותר לאכול ואפי"ן אם רונה
 להחמיר אינו רשאי ל"ן דאם התן נפשו אותה להתענות רשאי וחנ"צ
 כיון דעכשיו טהנים להתענות צ"ח החמולה כ"ג מורס צ"ח ס"י ס"א צרכ"י ס"י
 ח"ע אות ז' :

חד נדיא נ"י שמה"ן על פיו"י חד נדיא חייב נודוי כיון דיש כונה
 וכונה פירו"ם צפרד"ס פירו"ם נחנדים ואין ספק כי לא דבר
 דק הוא ה"י חיים ט"א ח"א ס"י כ"ח

א' חולה הנסופן טעיה לנות יפ"א דבר הנעשה ונחטין דהוי חנוך גמור
 מותר צ"ע אחרון דרבנן דוקא כדי שלא תטרף דעתו עליו
 ערך הסולתן ס"י חפ"ד דין ו' וכ"כ הרב יד אחרון נ"ג

ב' חולה החיר לחולה ש"ט צו סכנה חנוך נפסק אפי"ן ע"י ישראל אם
 ח"א צל"ה טבות יעקב ח"צ ס"י י"ד והרב עזרי"ל יפה דן
 י"שה אפי"ן להאכיל חנוך לחולה ע"פי רובא גוי דאם אמרו דעושין על סיו
 צ"ח חילול טבה ויהי"כ לא נאמינתו צ"ח שאונר שיסתכן אם יאכל ונמלט דרך
 דוקא

דוקא לאכול חנוך כי לא על הלחם לנדרו יחיה האדם והרבה פתחים ונאכלים
 קלים צעולם לסעוד החולה צלי אכילה חנוך וכן עשיתי הנעשה פעם ושחים
 ולא הוזק החולה אך אם יאמר הרופא שלריך לחולה תנשיל של חנוך דוקא
 ,שא"א צל"ה פשיטא שהכל נודים דאין לזנוע וזנוו שום דבר עיקרי הד"ע
 ס"י ח"י אות ל"ו : וצרכ"י דס"י חפ"ג

ג' חולה אם צל"ו ע"י גוי לחולה הכלי צלוע לריך הכשר חל"ה ס"י צ'
 אות י"ט : חולה שאינו יכול לאכול מלה ומרור עיין ערך זקן

חולה נ"י ש"ט לו חולי צנענו שרפואתו הוא שחולטין שעורים או שזולת
 שנעל ומניחין על צנענו ואירע לו חולי זה נפסק אם החולי נסוכן
 אין ספק דמותר אפי"ן ע"י ישראל להתעסק בו ולרפואתו ואם אפשר ע"י
 גוי שפיר ענדיקן ליה ואם ח"א ירתיה הניס היע"ב ואח"ך יכול השעורים
 כדי שלא יצאו לידי חינוך או יחליטו צנ"י פירות שאין נחנולין וצפר"ח ח"ח
 ס"י חס"ו הורה לאסור לעשות קילור של קונה עם גויס וקאניס אחרים
 כדי להניח בלדעים להקל תעליהם הכאז דדירי ואם עשאו חייב צ"י וצ"י
 אכן לעשותו עם גוי"פ ודאי שרי ואין לחוש לזיעה דזיעה אינו מחנן לקט
 הקמה דמ"צ ע"ד ועיין צדיני זיעה ועיין ערוך הסולתן ט"ט ט"ז דמותר
 להניח ולזוגמה זו מחנן שנעלו אי ליכא כזית

ד' חולה ילד צן טנה ואדי חדשים שננול ונחלבו ונחלה קודם פסח
 ונחולי ונסוכן ונפסק אינו יכול לכבול הנאכל והמטקה וחזר לחולשתו אין
 ספק שנותר לו אכילה חנוך ויצאו את החנוך מהגוי לחוך הבית בחדר
 שאין נסתושים בו חדיר ויון הלד כדי שלא יכשלו בו ט"ט דו"ה ע"ג

ה' חולה שלריך להשקותו נ"י שעורים יקח שעורים צלחי קלופות וירחית
 אותם צנ"י פירות ואם ח"א צנ"ס ירתיה הניס הרבה וישליך
 השעורים צעוד שהניס ירתחים והם נתצטלים קודם שירתיחו וזה אפי"ן
 לחולה שאין בו סכנה וננהר"ט כחצ שיללה השעורים תחילה יפה ואח"ך
 יצלבס י"א ח"צ ק"ס דק"צ ע"ד עיין ערך טרייאקה ועל הנואגת עיין
 בטה"ק דמ"ט ח' צדין חל"ה ע"ש

ו' חולה חקן שהרופאים נוחים בו שלא יאכל שום מלה אם לא שנילוסה
 צנ"י פירות צלזיס גיין ונ"פ שיהיה עם גויס פסק דנ"י שאין לו
 לא מלה שנילוסה צשאר ונ"פ חוץ מדי נחטין יין שח"ד יאכל מוננה צלי
 צרכה וכשננולת לו מלה צלי ונ"פ אח"ך יאכל טנית כזית בצרכה וכן כליל
 צ' וגם אם אכל הכריכה ואפיקוונן ובדמון לו אח"ך כ"כ זח"ס צלי ונ"פ
 יאכל כל הזחיס כמו שאכל בתחילה לאפוקי נפשיה מפלוגתא : ובש"אין לו
 לא

לא שגלושה ד' השקין או דלכ"ע הלא עשירה היא כ"ל דיחבל זו למטה
דיוגא עכ"פ מהות חנוה וכ"ז שגלושה דו"פ או ד' השקין בלי תערובת
מים איל תערובת מים לא תציעא צארר השקין חוץ מדי' השקין דיוכל
לברך לא אפי' ד' השקין דכ"ע ס"ל דהוא מלא עשירה היינו בלי מים
אבל עם מים יכול לברך על מלא כזו שגלושה ד' השקין עם תערובת
מים וסייט שלא יהיה פחות מוחלה על מוחלה כתב סופר ס"י ל"ב ועיין
דריני מלא דין ד'

הלכות מדנקו אותם בקומה מיוחד צ"י דאפי' ניכר החנוץ ונראה מצחין
מותר כיון דנתייבש קודם זמן איסורו ז"ל ח"א ס"י תתי"ב ס"ג

א חבית של חרס שנתנו בה חזק של קומה קולה צארר הסנה וצבעת
הצניד שבו בה י"ן אם הוא צמקום שאין דרכם ללחות פשיעא שמוחר
לשתותו וללוט צלותו י"ן ואף צמקום שדרכם ללחות וי"ו שרי אם מנהג
הצמקום כמד' דאינו חוזר וניעור דכזר ודאי נחצטל הקומה צי"ן ואם נוהגים
כמד' דחוזר וניעור אסור להם לשתותו וללוט בו אך מותר לשתותו לאחר
הפסקה : עיקרי הד"ע ס"י ח"י אות ג' ועיין ראש השני ח"א ס"י י"ז מ"ט ע"ז

ב חמץ ג' זמנים חלוקים לחנוץ ערב פסח ונשט שעות ולמעלה אסור
באכילה ובנהלה וכן התורה אצל אין זו כרת ואין עובדים צ"י
עד הלילה ומהחילה ליל ט"ו וכל הפסח חייבין על אכילתו כרת ואסור
בנהלה ועוצרין צ"י וצ"י ולאחר הפסח אינו אסור מן התורה אלא רז"ל
אסור מנטי"ט קנס כיון שעבר עליו צ"י ח"א ריש כלל קכ"ג

חמץ המזהר בפסח וחנוץ כל שהוא מוצטח לו שלא יחטא כל הסנה
האר"י ז"ל וגם חסוד כאילו קים תרי"ג ונותן סכן פסח צמילוי פה
סונך חה צנו"י תרי"ג ולהפך חנוץ צנו"י וגיפסה רח"ל

ג חמץ שעבר עה"פ יהודי ששלח דורון לחברו ונלקח צצית הנוכס ועבר
עה"פ וכזר נתייחס הלה ונזנו ונתנו לנוכס צנותנה קודם הפסח ולא אזה
לקצלו אצל החזיק צו ע"ו להענישו צקנסו כעובר על הנוכס וסוד זכה
ישראל שנסחלה לו צדין והחזור לו אותו חנוץ יש ונקום מרווח לתקל צו
לחתיירו עכ"ה טעמים שאל יעצן כ"י כ"ג : ועיין דריני הפקר דין ג'

ד חמץ שעבר עה"פ עגולים הנוגזלים נדצט צפורים סמכו העולם
להסתותם לכתחילה ול"ל"ס אחר הפסח מנסים דאינו צרור לנו
דנחערב בהם מים : ז"א ח"ג ס"י מ"ה

ה חמץ אסור ליטב בפסח על גבי סק חנוץ של גוי מל"ח ס"י ב' אות
ג"ל ויה שנהגו להקדים ולשרוף החנוץ מנהג צטעות הוא ועדיף
טפי

טפי לשרוף בחחילה שש כפשיטות הנושנה ועיין מ"ט צסה"ק דמשי"א דין
קל"ד דלצעלי צתים דשכחם מלויה יותר טוב להקדים

ו חמץ שעבר עה"פ ראובן שהיו צידו נעות של שנועון ומ' חדשים לפני
הפסקה קנה לשנועון דצרים של חנוץ ושלחם לו ונחעכזה הספינה

עד אחר הפסקה הורה להחיר כיון שלא היה יודע שנועון כלל ואין כאן
הערומה ולא פשיעה כלל והרצ חיים שא ח"צ ס"י ל"ח אות פ"ד כתב ע"ז
שדצרו נכוחים עיקרי הד"ע ס"י ח"י אות ו"ט אצל אם ידע קודם פסק
שנא לו חנוץ צספינה לריך למוכרו לגוי כו"ט צט"ע ס"י חנו"ח ואם פסע
ולא נוכרו לגוי קודם פסק אסור בנהלה אחר הפסקה : דצרי יוסף ס"י י"א

ז חמץ שעבר עה"פ הנוולא חנוץ צתינה שלו ג' או ד' שנועות אחר
הפסקה ואינו יודע אם הונח שם אחר הפסקה או קודם : ששכח אם

נדק צתוכה הו לא אפי' מותר חפ"י מעופש הרבה דנחר צחרא חזלין
ועוד דנוסתנוא מרס צודק צכ"ו קודם הפסקה עיקרי הד"ע ס"י ח"י אות כ"ב

ח חמץ שעבר עה"פ חייב צעל החנוץ כהודיעם אי אהו אחריני לעיכל
מייניה כי לא ידעו ונה הוא חיים שא ח"צ ס"י ל"ח אות ט"ה
עיקרי הד"ע שם אות כ"ה מל"ח ס"י ב' אות ל"ב ואסור בנהלה לעולם ר"ל
גם לאחר מותר לאפוקי דלא כינא דלא קנסו צנו אחרינו מנב"ר ס"י חת"ס
אות ט' :

ט חמץ שעבר עה"פ ישראל גטוי נכרית שלא כרת וטהגת מנהג נכרית
צכנ דצר וגם הולדות חולקים צניחס חנוץ שנוכלא ענה אחר

הפסקה מותר אף טע"עפ ואע"ג טיט לוונר שנה סקנתה אסה קנה צעלה חמילא
לו היחר מדף כ"ו ע"צ דמליעא שכו"י ח"א ס"י ד' ועיין בעיקרי הד"ע ס"י
ח"י אות כ"ד עוד מלחא צטענוח להיתירא ודוק ועיין דריני שותפים צענין
חנוץ שעבר עה"פ

י חומץ י"ן שהחמיץ עם החם של סכר ואח"ך החמיץ צו חנוץ אחר
ואחר לאחר עד כנה פעמים הכל אסור וכסכרת הרנוג"א ודלא
כהרצ פ"ו דהסיג על הרנוג"א עיהד"ט שם אות ל"ה אגורה צטהלך ד"א
וז"ל דל"ג :

יא חומץ הוי צכלל מי פירות ואינו מחמיץ פרי"ח ס"י חס"ב והסכים
עמו הרצ"ד ס"י רכ"ו אלא סקיים דנוקר ומי ליוון מחמיץ

יב חדש מי שאין לו מלה לא מן החדש עיין דריני מלה דין ח'

יג א הרוסת יעשה עז זכר לטיט ואח"ך נותנים צו נעט חנוץ או י"ן
חדום זכר לדם מורס ס"י תע"ג אם של צצנה ע"ט צנח"ט
זלדץ

ולרץ ליתן המעקה חזע"י וחרש"ן כתב דאפי' בשבת יכול לרדף אחו ערך
השולטן שם אות ט' ע"ש דהלשון אינו מוצן היטב

ב חרוסת הרב זרביי כתב שיש משימין בו מעט חומר או גחיתה לצניח
אזר לטיט וכנה מהרס לנזחנו תמס על מנהג זה וקראו

תמס שגוען דא"כ גם כפורים יולילו מהם דם זכר לנזירת ההריגה וכו'
שם חגב הרב עיקרי הד"ע סי' י"ט אות כ"ב הטיב על דברי מהר"ם לנזחנו

דל ונתן טעם למנהג שנהגו ליתן מעט חרס וגם הרב ראש יוסף סי' תע"ג
ליד לקיים הנהגה במקום שנהגו

ג חרוסת מידות שעותיים זהם החרוסת עיין מורם סי' תע"ג ונת' ב"ד
סי' רנ"ד כתב שרמ"י ניתן בחרוסת תפוחים וכו' לתת התפוח

שקדים על שקף הקנה על הקן והגוזים והחנים ורמונים ע"ש שנתנו
זהם ישרא"ל גינת חגז התחנה חנטה כפנה הריוון ומה שנהגו ליתן ערמונים

בס' הרב זרביי שם משם דבינו מנוח שכתב ונהגו לקחת ערמונים קטופים
ומשלים אותם הרי מנהג לנו לחד מרבותה קנחי ה' דערמונים : וטעמים

הבנין כגון קנמון וחגביל הרומין לתת שהיו מבגלין הטיב מורם שם : ותחנים
לרץ ניקח נחום בזונס וליבשם ולשונם לחרוסת וסלח יהי' ומחלעיים והוא

לחמן עין חרס"י מל"ה סי' ד' אות כ"ו : חס"ה לרץ לשקועים בחרוסת
משום קפח : פסחים דקט"ו ע"ב ועיין ערך כרפס

חזרת נתן טעם לננהג שאין חוככין חזרת בליל א' של פסח אפי' מנושל
יותר מכוזת של מנהג כדי שיחכלנו בליל ז' למיחבון ועיין בפסח

פענין סי' קכ"ג דהנהג טעם בין הספידים שלא לחכול ירקות וחזרת
זולת מה שהם חיוז הרב"ד סי' רנ"ע : ומורם זכ"י חתב דים נוהגין

שלא לחכול חזרת זע"פ כדי לחכול ונרור למיחבון והזחה"ט כתב דאין לננהג
הזם טעם : והרב פ"ע אות ק"ו כתב שנהג שלא לחכול ירקות היולאים

זהם בפסח וכרפס ומנה אריה ז"ל ח"א שם : והרב יוסף עניכס בחזת ל'
ול"ה החיר בליל פסח תבטיל של נרור ה"ד זק"ס דק"א סע"ג

חמץ שער עה"פ חסור לכ"ע ואפי' צביעל ו"ה ציער וכ"ן מורן דס"ל
אפי' ציעל חסור לכ"ע מוקחם וכ"י זכ"י תנ"ח ס"ה דכנלה חנוץ

בבית ישראל חת"פ חסור אפי' ציעלו ולא כ"י דחסור לדידיה ונותר לחחרים
תמעע דחו דינח חית ליה כונו שגנולא ולא ציעל דחסיר לכ"ע שכי' כסע"ף

ג' ונח לחדס כסע"ף ה' דאפי' ציעלו חסור לכ"ע כונו לא צעלו דמיניה
חירי בתחילת דבריו וכ"ש דחסור לננו אחריו דאם לחחרים חסור ואפי'

חיו צל לסס ויד העובר ואפי' זכו מן הספקר וכדוונה כ"ש דחסור לננו
אשר

אחריו דכננס תחת האז ומכוחו הוא זוכה ומרסותו צל לו כתב סופר סי' פ"א
חמץ טעה"פ שביטל ולא ציער ולא נכר וזדון לנו השיאו שלא קיים

תחז"ל קודם פסח לצערו או לנכרו וטעם והטעם לרבים שנוכרו
לנכרים וגם לישראלים ויש להסתפק אחד אם חנוץ זה מנהג שיעור צידו וציד

אחרים צעין חסור שני אם הדונים שקבל עבור החנוץ מותרים לו ופסק
דחנוץ צעין חסור צין לדידיה צין לאחרים ואפי' יפקיר חנוץ זה חסור לאחרים

לזכות ולהנות מנונו : ומה שנוכר מנונו לישראלים צלל יודעים שנוכר להם
חיסור ונה שאכלו חכלו ולרץ להחזיר להם כל דוניהם : ומה שנוכר לנכרים

הדונים שכבר קבל צין נשכו תחלה צין לא נשכו תחלה מ"ו מותרים לו
וכ"ז דעי זכנח שכבר קבל חכל ונה שלא קבל עדיין חסור לו לקבל מן

הנכרי דנהנה בקבלתו רק שאחרים יגבו הנועות הנכרי באמנם טעם שלוחיו
ויעשו בו כרונס ונהיות טוב יחלקו לעניים וגם אם כבר גבה דנוי זכני

מן הנכרי ראוי לקבטו שלא יהא חוטא נשכר כ"ש צ"ד דטעם והטעם רבים
דראוי לקבטו לא לצד שלא ירויח לא שיפסיד מקדו וקרני רשעים יגדע

כתב סופר סי' ס"ג

חמץ טעה"פ ולא ידעיין אם הוא של גוי או של ישראל מותר חף באכילה
למי שאינו נזהר מפת של גוים וטעמה דחנוץ של ישראל טעמים אין

חיסורו לא מדרבנן משום קנסא וא"כ כל היכא דאיכא לנחלי שאין זה חנוץ
של ישראל חליקן ואזליקן לקולא חיים ומקד סי' ע'

חמץ טעה"פ ונעשה בחו"מ של פסח צלח ספינה מעריא"סטי בכמה
חציות ומורו טידיסקו אשר שלא ראובן לשנועון חמיו וטוחסו נחטבו

שחגיע הספינה פה קודם פסח זרם מוחות גולנים צעל הספינה הלך אורחות
עקלקלות ורץ גרמא דעליראה עד הפסח ואחר החקירה והדרישה כרחיו

הוגרר דזה האורזו הוא מן שעורים ודאי זרם על הלתיחה חיו שיה צע"ו
דאיכא דוכתי דלא מוזלפי וייס צעח הכתיסה כלל ואיכא דוכתי דמוזלפי

ומפני הספק נהגו בעריא"סטי לצערו קודם פסח צנחניה או נכירה לגוי
בדבר מועט ופסק דכיון דאינו לא ספק לתוחה דאיכא דענדי הכי ועכ"י

הכי ואת"ל לתוחה היא זו שמה לא צלח לדי חיוון ועולס והו"ל אחר
הפסק ס"ס צנידי דרבנן דאפי' בדאורייתא מוקלים צק"ס כ"ש צרבנן ויכול

לנוכרו אחר הפסח לגוים והנחת דנוי האורזו הזה יתנס ללדקה כיון דרובא
דכחותה ס"ל דנוי חנוץ מותרים לאחרים חיים ומקד סי' ז'

א חמץ צטר טעיה מונח בקערה וחכל אחד מנונו עם מלה ומלא חטה
בפיו ולא יכיר אם היתה צנולה או צקטר כתב הרב מנחם דגם

הנשר חסור דמאל היה נקשרה נשעה שעירו לחוכה הנשר וכלי צ' אוקר
 נפקה וליה דהוי ס"ס שמה היה נמלה ואח"ל נצטר שמה נפל עתה צלוקן
 זה לא הוי ס' דליה שהיה נמלה לריך לאסור אותה וזה לא אמרינן אפי'
 באיסקר דרנצן ואפי' נס"ס וכיכ דה"מ ס"י חל"ט : ולי"ג דהנשר שרי בכל
 גונא דהא קי"ל ס"י חמ"ז דאין לחוש לכלי צ' אלא דעוב להחמייר נפקת
 פת"ש ס"י חמ"א ואפי' הוי ס' כיון דאיכא מ"ד דנ"י צ' אינו אוקר אפי'
 נפקת סכא דיל ש"ל בל"ג ס"י חמ"ז כ"ג ולי"ג לסי' חל"ט דהתם נב"ל
 צ"ח איכא ס"ס ונ"ח חזית וכו' נב"ל יש להח"ל דהתם סכ"ל סכ"ל דנצטר
 איכא ס"ס ונמלה נכ"ל א"ל ס"י ח"י יש להח"ל ס"י ח"י ונמלה הנשר נכ"ל
 ס"ס ערך השולחן ס"י חס"ז אות י"ז ועין ח"י ח"י כלל קכ"ג אות י"ד

ב חמ"ה סלינן מנוקעת מנומלחו נמלה אחר אפייתם ונתברר אללם
 שהחטים הוי נקמה עיין בני דוד ד"ז שבי ד"ש חמ"ט דמנא לא נקלה יפה
 הסטה וינא לאכול נמלק ע"ש ודברים קטנים כי האי אינו נעכז טוס
 אפייה מנ"א ס"י ח"ס וכמ"ש צדיני קטנית דין א'

ג חמ"ה אם הרגישו החטה ונחנת דחיקה השייכים ונמלחת מנוקעת
 חלין נכתקעה נשייכים דומיה דח"ז שנטל בני נעים והחזיקן
 נקוצים דחלין הנקצ נשייכו בית יאודה דק"ח : וכל להחמייר בזה דהא
 אפי' לא נכתקעו לא שריין התבטיל אלא מנחם ס' דלא ידעינן ה"ל כשמו"א
 או כנר עוקצא ואיכא נניי מ"אן דפסק כנר עוקצא דאפי' לא נכתקעו
 התבטיל אסור וא"כ סכא דנכתקעו הו"ל ס"ס להחמייר ואסרינן סתבטיל ול"ד
 לבני נעים דחלין לקולא מנחם דנחמיה נחוקת החיר עומדת אלל סכא
 נכתקעה נכתקעה החטה נכתקע ערך השולחן טס אות י"ז

ד חמ"ה כתב מרן ס"י חס"ז ס"י"א אם נמלחת חטה נקועה נעיסה או
 נמלה אפויה יסיר מוננה כדי נטילת מוקוס והשאר נותר ויש
 מ"י שאוקר כל העיסה או אותה מנה וראוי לחוש לדבריו אם לא נמקוס
 הפסד מרובה או נשעת הדחק ודעת מורם טס דקודם הפסח אין אוקרים
 רק כדי נטילה כתב הפרי"ח דלנועשה אף נספסד מרובה כל שנמלח חטה
 נקועה נעיסה נאסרת כל העיסה ואם נמלה נמלה א' אמרינן כאן נמלחת
 ובאן היחה ואותה הנמלה אסורה והשאר נותרת וכתב השו"ג ולדידן אין
 לנו אלא נפסק מרן דאפי' נמלחת נעיסה כל העיסה מותרת נשעת הדחק
 ננטילת מוקוס ואין לך נשעת הדחק גדול מזה לקח חטים ולטוחנם ולרקד
 הקמת וללוש סנית ולכן שריין ליה ננטילת מוקוס וכ"כ מורי הרצ"ד ס"י
 דל"ז ח"ל עיסה נמלחו נח הרבה גרעיני חטה נשעת עריקת וקטיעת

חלקים

סלונים ולא נקועים וברגרי מ"ז סצור לסנים יראה דשרי והנ"ל אינו מחמיין
 ע"ש"צ וכל זה בחוץ הפסח אלל קודם הפסח לנ"ד אינו חחר ונעור אפי'
 סלא נשעת הדחק ואפי' סלא נטילת מוקוס שרי דהא נכתבל צ"י ולנ"ד חו"ן
 ליכא לחלק צין חוץ הפסח לקודם פסח אלא צין צין נשעת הדחק יש להחיר
 ננטילת מוקוס וכן עיקר עכ"ד ויש חילוק צין נקועה לסצורה דנקועה היינו
 סנתפח החטה ע"י סנתחמוץ וע"י הנפוח נכתקע אלל סצור לסנים ולא
 נתפח י"ל סנצור נחמת הפחה הנריגה ז"ל ס"י חס"ז דק"ד

ה חמ"ה הזרועים נקרקע יום או יומים קודם פסח סנוחגים למוכרו
 לבגים נפסח מנחם חטם חמוץ אם סנחו ולא נפחו ונדלת

הנצואה גדוליה מותרים ואין להחמייר כלל חמם סופר ח"ח ס"י ק"ד
ו חמ"ה וסעורין וסבולת מועל וסיפון סלא הסריטו קודם ל"ז צניסן
 אסורים עד שיצא העומר הצא : ע"ע י"ד ס"י חל"ג ס"ג וכ'
 חס"ד אלל אם נשרטה קודם העומר אפי' סלא נקלרה עד אחר העומר
 נחירה העומר ונשרט קודם העומר היינו ג' ימים חס"ד ס"י קכ"א והרצ
 ס"ד עליו צספרו נקודות הכסף השיג על חס"ד ע"ז והניחו צל"ע דשרי
 קי"ל כר"י וס"י ור"ש דלריך סתי סצרות ולחלק צין קליעה דמטיין לקליעה
 דחלין אין לנו רחיה : דגול מרצנה

ז חמ"ה הוכיח על פני מי שעלה על דעתו להחיר צסטים מנכל העטוי
 מנחמן דצט וניס סנמלחת צו נפסח חטה דאין הדבר כן רק
 אוקר ננשטרו דצוני פירות וניס חנוץ גמור הוא גודע ציהודה ס"י כ"צ וכ"ח
 עיקרי חל"ט ס"י ח"י אות ז'

ח חמ"ה סנמלחת ציין אף אם היא נקועה מותר היין ס"י אפי' אם יש
 לספק ששהה מעל"ע דכצום כנצוסל או אפי' אם הרחימו היין דאל"כ
 לזון לא נצליע וכי' והטעם דמותר מנחם דאמרינן דנכתקע הוא נחמת
 היין שהוא מ"ש דלא חיישינן סנפלה נקועה מנחם אחר ז"ל ח"א דקט"ו
ט חמ"ה ויי סנצלו לו צציתו צפסח סני תבטילין צצ' קדירות ועירו אותם
 נקערות והניחום על השולחן ואחר סאכלו קלת מכתבטיל נמלח
 על הנפח סנשולחן חטה א' מנוקעת יש להחיר סאר התבטיל כיון שהחטה
 על הנפח דוקא ולא צכלי סהניחו צו התבטיל בית יאודה ח"צ ס"י י"ז ועיין
 להרצ ח"י ס"י חס"ז ס"ק י"צ וצצות "עקצ סלו ח"צ ס"י י"ט ענין כאן
 נמלח וכאן היה שדחה דצרי הרצ פנים מאירות ס"י ע"ו לנעשה ועיין ג"כ
 להרצ וצצ הכהן ס"י ו צדין כלי סנכתבטיל צו נפסח ועירה מננו צכלי חנוץ
 ונמלח חנוץ צכלי סני אם יש להחמייר אף נח סנשאר צכלי ראסון דחילק
 ידע

ידע צן היכא דיכולים אנו לתלות ולומר עתה נפל ואז מה שנשאר בכלי
 דאסון מותר ולא אחרת חוקתיה אך כשאין מקום לומר עתה נפל ולרין
 לתלות ולומר מקודם הליאה זמן מה היה בחוכו אז יש להחזיר גם כן
 שנשאר בכלי א' והיה אם עירו מקלת התצטיל וכלי א' לכלי ב' וכוונת בכלי
 א' הוין אם יש לתלות עתה נפל בכלי א' אחר שעירו זמנו לכלי ב' הנה
 מה שנכלי ב' מותר ואם יש לתלות זמן מה קודם הוליה נפל בכלי א'
 אף מה שנלקח זמנו קודם הוליה אסור ועיין ג"כ להרצ וסז הכהן ס"י
 ט"ל שכל לו בארובה בדין מלה אפ"ה שנוגלת בה חטה להחיר מלות
 האחרות ועוד לו סס צכ"י וי' בדין חטה שנוגלת על חתיכת צמר מלות
 שחתיכה מוגמות חתיכות אחרות שאותה חתיכה אסורה והאחרות מותרות
 ע"ה ד"ט סס אות כ"ז

ט חמה שנוגלת בתרנגול או בתצטיל צ"ט ז' כל פסח וכ"ט צ"ט ח'
 ספס עליה כלי עד מולאי י"ט ואז יסרוף החטה והשאר יאכל והשיג על
 הרענ"ה וסרצ"ה ע"ה ד"ט סס אות ו"ב ועיין בדיני קומח דין ד'
המה שנוגלת ללל התרנגולת בקערה ולא בתרנגולת עלונה מותר דהרי
 ס"ס ט"ח נתעכל ואח"ל דלא נתעכל דלמא הסתא נפל בקערה
 ובתרנגולת מעולם לא היה ואח"ל היה בתרנגולת סמא לא נתחננה לצום
 סס"י חס"ז

י חמה שנוגלת בתצטיל ונהגיני כוורס דאפי' לא נתקעה אסור וכן
 בכל דיני פסח ונהגיני בכל וי"ט מורס באופן דלעניין פסח אנו
 אסמכים ז"ל ק"א י"ט דיני פסח ונדף קי"ד כתב הטעם דפוסקין כוורס
 דכיון דהחטה ראויה להתקע אסורה ואוסרת כל התצטיל ואין אנו בקיאין
 מה נקרא ראויה להתקע ולפיכך יש לאסור בכל גוונא ואפי' לדידהו דוקא
 בחיבת החטה דאליכ אין לאסור לכ"ע כו"ט הצאה"ט ס"י חס"ז ונ"ט צ"ח
 וע"ז וכ"כ הב"ד ס"י ד"ה"א ועיין צפר"ח שחלק ע"ז וכתב דאין לנו לחדש חומרות
 צאיבורין דרבנן ולפי' יש להחיר בפשיטות התצטיל כל שיש ס' נגד החטים
 שלא נתקעו ואפי' הם ראויות להתקע כפסק הש"ע ע"ט צאורך

יא חמה שנוגלת בשומן של איוו שהרתיחוהו זאפס ואח"ך הריקוהו
 בקדירה ונלאו בקדירה צפסק חטה א' כנאנלע קדירה חתיר השומן הרצ
 ל"ל ונעס דאונרינו כאן נוגלת וכו' בקדירה שנייה ובקדירה ב' אין חשש
 לויים שהדיוו האוון והר"ל השומן שהוא וי"פ עם וי"ט וכוונתים וכו' דכיון
 שהרתיחוהו כבר נתצטלו הויים והסתא הוו וי"פ וכתב עליו הפ"ח ד"פס
 כיוון ל"ד ההגה אבל לדין אפי' אם נוגלת זאפס שרי מננה טעמי ודוקא
 בחטה

בחטה שאינה צקועה אבל צקועה אין להחיר השומן דאפשר דנתחילת
 הרתיחה נפלה סס והיו סס לחלוהי וי"ט עם וי"ט ונחריין להחזיין
 והחנילה ואוסרת כל השומן ונשנע ודאי דאם נוגלת בקדירה ב' אונריין
 כאן נוגלת וכו' ואפי' נתקעה מותר ונ"ט דלא נתקעה אלא מנחנת
 השומן שהוא וי"פ ולא נתחננה החטה כלל וגם לא חייסין שנפלה צקועה
 ווי"ט מוקוס אחר ז"ל ס"י חס"ז ועיין בזה צכ"ה"ק דמס"א דין הע"ח וי"ט
 ונ"ט הרצ"ד ס"י רכ"ט ועיין בנעטה יאודה צכ"י חס"ז בדין השומן באורך
 היכא דליכא ס"ס לא אונריין כאן נוגלת וכן היכא דאיכא רגלים לדבר
 ל"א כאן נוגלת ז"ל סס דקט"ו

יב חמה הרצ פד"ח ס"י חס"ז ס"ט אסר אותה הערמה שהיה נוהג
 אוחו העשיר שנתנו לו צנחנה חטה אחת שהיה כתוב עליה
 ארץ חו"ט וכו' ושנו וסס אוחו הכל צכתז מרובע ואפני שחטה זו לרין
 ללחת אותה כדי שתפוח ובעודה כפוחה כותבין עליה ונפני החימוץ היה
 נערים להוליה חוץ מציחו צרעות הרבים ומניחה בתלנע תוך קור א'
 נעלם ומליטת העין והיד ואחר הפסק היה הולך לאותו קור וחזר חוכה
 בה ומניחה לציחו דודאי אסור לנעצד הכי דהרי חטה זו חסובה לעלות
 באור המלכות ואנז חשיבותיה אינה נותצטלת ונעשיו מוכיחין שאין דעמו
 לצטלה ואם עזר ולא צערה מותר לראותה אחר הפסק ועיין בדיני הפקר דין א'
יג חמים שגדלו כעין שוניס קטנים וחדים וחיפיים כשוניס וכשנטחנים
 עם החטים איכא לניחש לויי פירות ולדברים חריפיים הגורמים חימוץ אלא
 שהוא דבר מועט וכחצ ונ"א לנעט וי' פירות ליכא לניחש ונ"ט חריף
 נויי כתב הח"י דליכא לניחש אלא צלפלין ולא צשאר תצלין וכדוונה ונ"ה
 דתצלה צקלח ושונשניין וכו' מ"ו טוב לצרר החטים יפה ונ"ו אם לא נעשה
 כן אין להחזיק ריעותא ולאסור בדיעבד אלא יאכלו עניי ויטעו : חס

סופר ס"י קכ"ו

יד חמים שנקלרו לשס פסח ולנראית העין היו ינסיס כראוי אין זננות
 השיבולים צתחיתם היו לחים ונלחות הגשונים טרבו אז ציני
 הקליר ולאחר איוו יניס טצאו לדוסם צצית שהכניסם ונלאוס שנתחמוו
 וגם נחרכו הגרעינים של חטים ולא השגיחו אז אם נתקעו או לאו ועכשיו
 הגיע שעת טחינה נתנו על לצס וצדקי ולא נמלא סוס ציקוע : כיון שלא
 ראינו סוס ריעותא צפנינו אין לאסור אבל שונר נפשו ירחק חסס סופר
 ס"י קל"ב ועיין ז"ל ח"א דק"ט ע"ב

טו חמים כחוסים שנולפין עליהם וי"ט זה היה נעשה ציהודי אחר
 סלא

שלא ייגזר קודם פסח והסכנתו לשרוף אותם וכן נעשה ונעשה אצל צדק
 כחש יצא מפאראח סרוס ככולם כותשים אותם שלא נים היתרנו צדיעצ
 אצל לכתחילה חיישין לוייעוטא דשכיח לצערו קודם הפסח ז"א ח"א ס"י כ"י
י' חטים שנתן ציזים כדי שיחפשו ויוסיפו צודה לזוכרם ולא ואל
 קונים צע"ס והפקידם אצל גוי א"י וא"ל שיזכרם צחות"ו ועד
 זה ציזים על כל איפה יהיה לישראל ומה שיזכרם יותר ומה ספק יהיה לגי
 סכר טורחו ושזו הלוח מן הגוי ה' זה ציזים צעד החטים ועצר עליו הפסח
 אין הישראל יחוייב לפדותו ולצעריו כיון דמחזיקו בחוצו ולא ידבר כלל עם
 הגוי ואם אחר זמן יזכרם הגוי ויציא מעלמו המעות ה"ל חליפי חנוך
 מעמ"ס ומותר לקבלם הישראל והקלתי מפני שהוא עני והדיוח יתן להקדש
 לכפר על עונו : חתם סופר א"ה ס"י ק"י

י"ד חטים מחולעים שהפרטום צפני עליון מותר גמור לחזור ולעצמם
 צענת טחינה ואע"י דאיסלוגו רבותא צחטים שאכלוהו עכברים
 לא רוק העכבר תחמין או לא כתי"ס הטור צא"ת ס"י ח"ג צחטים מחולעים
 צ"ע מורי דאינו תחמין וכ"כ הרב צרכ"י צפטיטות דחטים מחולעים אף
 לכתחילה אין לריך לצדדס ז"א ח"א ס"י ז"ן וכ"כ צמחצ"ר ס"י תג"ן הדירה
 והכנה שצחצוחה אף לכתחילה א"ל לצדדס וכ"כ הרב ערך הסולחן ס"י חג"ן
 דאכילה חולעת אין זו חשש חינוך : ומגן ע"ס כתב אם לא צידרו החטים
 מאכילה עכבר אין בכך כלום דמעט רוק צפני עכבר אינו תחמין חטה
 קשה צא"ת ט"ו וסו"ת הרשב"א ס"י תפ"ח

חטים שנולאו צהם גללי עכברים לנאות מלה ונהיות טוב לעשות מלה
 יין המוצח שלא לאכול מן איתו קנח מאחר דנאיסי קלת ונותח
 לאכול והם צי"ט של פסח וכל אכילה דרשות כתב סופר ס"י פ"ח
י"ח חטה שנולאה צאורי או צחצחיל של ריקין אין אוסרין הצמר ססילג
 מן הקדרה קודם נתינת האורי דחלינו "החורז שאלוי צו : וה"ה
 לתרגולת צחצחיל וסילקו אותם קודם נתינת האורי דחלינו צאורי דאע"י
 דשכיח לעזא חטים צחצחיל "החורז שאלוי צו : וה"ה
 ובפ"י ללודך פסח ערך הסולחן ס"י חס"ז דין ט'
חטיב שנולאו גרגרי מלה יצמים והנס וועטים נחגנו להחיר צרכ"י
 ס"י חס"ז אות י'

י"ט חטה חי שלקח ונהחניה כרוב צקערה והוליו לבית אחר ושם כולל
 חטה הכרוב שנחניה מותר דאין מחזיקין מנוקוס למוקוס והמריק
 כאן נולא כאן היה ר"ל השחא נפל ולאו דוקא לבית אחר אלא חפ"י צאורי
 צ"ע

צית כיון שהוא נוקוס אחר אצל אם נולא החטה נחניה אז אף מה שצטקערה
 צנית אחר אסור דזה הוא נזונן לזונן ומחזיקין למפרע ונג"ח ס"י חס"ז
 סט"ז וה"ד הרב חיי אדם כלל קכ"ז אות ז' ועט"ז

ב' חטה מנוקעת שנולא צחצחיל קודם וליחה ד"י צעטיפה ואם אחר
 וליחה ד"י בקליפה ואם נולאו מנה תרגולות אחרות קולף את
 טולם ט"ע ס"י חס"ז קי"ד ומורס ב' דרציקר לאסור אותה חתימה כולה
 סט"ז ה' זה ע"ה והסו"ג ב' ע"ה ה' זה ע"ה כהחיר ט"ה העופות
 נהו ה' צ"ד צלה קליפה וזה פסו צ"ע דכיון ט"ה עלמה ח"ה אסורה
 ט"ה א"ה כדי נעילה אף יאסר ב' ט"ה לשאר עופות שחגגה ובסלוח
 לנורס דאובר דחתיכה עלמה אסורה כחא שאוסר את הסכנות צקליפה אצל
 לדעת רבינו שאינה אסורה היא עלמה כולה האך יאסר את האחרות אלא
 ודאי דשאר עופות קגי צהרחה

ב"א חטה או שעורה שנולא צזפק העוף לאחר שהצחצחו אותו העוף מותר
 והחטה והשעורה לריך לסורפה טס סס"י והסו"ג ב' לענין ונעשה
 הונחג להסיר הזפק והקרקצן קודם ההצחצו ומ"ו אם לא הסירו ו"מלא
 צזפק או צקרקצן שהוא יותר ונשתמרת מהוס האור חטה או שעורה העוף
 והקרקצן כשרה כיון שנלאו הכי קולפין אותו קרום של קרקצן שהמחל
 מונח צו וה"ה אם נולאו העוף צזפק מלא חטים דמותר כ"ן שחטים
 מוכסים חוך הזפק והזפק מפקין צין הנשכ

ב"ב חטה שנולאה צככי שהדירו התרגולת מורין כאן צעלחת וכאן היחה
 כמו צמוזין ולא מורין שנחתה מן התרגולת. כן הורה הלכה
 לנעשה הרשב"א וכ"י הפר"ח דהכי נקטינן כהרשב"א ודלא כהב"ח שחולק
 על זה סו"ג ס"י חס"ז מחודג' ה'

ב"ג חטה שצמוד שהיו מוליכין אותה למורה נאצדה יס להחיר צית יאודה
 מחצ"ר סס"י חס"ז

ב"ד חטים שנולאו צנגורה וחפירה צקרקצ' שנולאו צסיה כל החטים מחוונים
 והסירוס וטס ואינו נראה צנה שנסתיירו טוס חשש חנוך מותרים
 וזהו דוקא אם יש לחוש אם צאו לתוכו גטונים אך אם לא נתעפטו רץ
 ונחנת זיעת הכותלים אין טס חשש חינוך אף אם נתצקעו דאינו אלא
 סירחון עהד"ט ס"י ח"י אות ד'

חלב הראצ"ד צכ"י תנ"ד והרנוצ"ן והר"ן סוכיחו דחלב וכל המסקין הווי
 כ"ן וסונן ודבש וכן דעת הרוקח ס"י רפ"א ור"ן וריא"ז והערוב

והרשב"ן ו"א דחלב לא הוי מי פירות ומחמין ערוך השולחן ס"י חס"ז דין ג'
חלב

הלב כתב הרב ל"ל ס"י פ' דאקור ליתן חלב צהמה וחלב חטה לחוך יין
לכן לתקן מראיתו אע"ג דמתבטל צ"ל דהו"ל ונבטל איסור לכתחילה
כיון דאיחזוק איסורא דרגלים לשתות עם הנשר או שגא ישחה וננוו צפסח
ערך השולחן ס"י תס"ז דין י"ג

הלב ע"ן צפסח השונות בית אפרים ח"א ס"י ל"ה דמותר החלב של
נכרי צפסח אע"פ שמתכיל לצהמה חנוך חבל הרב חיד"א ז"ל צפ"ט
ס"ז ס"י ל"ה אות ס"ד כהנ על זה ולריך להתייבב בדבר וע"ז כתבתי בטה"ק
דמש"א דיני פסח דין ר"מ לבעלי בתים שזוהרו שלא לאכול חלב צפסח והן
שחה ראיתי שרי"כ הרב מועד לכל חי ס"י ז' אות כ"ג שלא ישחה חלב
מצהמה גוי צפסח וכן הרב פרי מגדים ס"י תנ"ח הניחו בליע

המאה הרב זרכ"י ס"י תנ"ז דין ע"ו כתב ומהרש"ן דמותר לאוכלן
וע"ן בטה"ק דמש"א ח"א צד"ק חס"ג שכתבתי דראוי שלא לאוכלת
אפי' בשאר ימות השנה ונשום כונה מערבות וכ"ש שיש להחמיר שלא לאוכלת
צפסח ע"ש ע"ש ונשם הרב חיים שא"י ס"י נ"ג

המאה שגטלוהו בכלי חמץ קודם פסח ולהסיר הזוהמא שמים ונעט קומח
ונשאר גטולי קדירה ונוסגים החמאה ולא ישאר בה כלל והקוונח
חמאה זו מותרת צפסח זרכ"י ס"י דין י"ז

הלב חטה דין מ"פ יש לה ולפ"ז פסק באשה מניקת שלשה עיסה לפסח
ונטף חלב מודיה דהוי מ"פ עם מים ואם אפה ניד שרי וכ"כ
הגב"ה סק"ה : ואם לז' אפה ניד אפי' שרי כיון שהיה דבר מועט ; ויכול
לאכול מזה זו צנצר אדמת קודם ח"ה ס"י ח'

הלב הוי בכלל מ"פ מורט ס"י תס"ו וחלב בלרי אפי' רוח וללול וב"ט
נקרס אינו נחמין שכנה"ג וכתב הגב"ה דה"ה דמי ונה אינו נחמין
דאינו לא ליתת דם וא"כ מותר לעשות וננוו עיסה לרפואה וכתב הפר"ח
דח"ס נ"י חלב דאינו נחמין והרב הלקט כתב דהקוס נחמין באה"ט עם

הלב ע"ן צפ"ג ס"י חת"ס דסקיל וערי כדי לתקן השאור של גוי צמולאי
הג הפסח ולבסוף כתב שגולא סמוך לזנהג של ישראל תורה היא שלא לעשות
שום חיקון לא נוקמים שאור של גוי ונחמין העיסה ונפרטין חלה כדרך
זהו דעת מרן ז"ל ס"י סכ"ד ס"י ח"א וראיתי שהנשים נוהגות ליעול חלה
נבי' ג' מקוונות או ד' ונעט ונכאן ונעט ונכאן ואולי הן החמירו על
ענין לחוס לבשרה זו דלא יתרווי ליעול וכן הסיפור על החיוב וננהג יפה
הוא לחוס לחמירא עכ"ל וע"ן בטה"ק ס"י ד"י **איגן** חוזר וניעור אם גאמר
כן דוקא כשודע לו קודם הפסח שמתבטל או דילמא אף לא נודע רק
פ"ד

חוך הפסח ע"ן צ"ב בית יאודה ח"ג ס"י ע"ו דס"ל דלא שגא וראפ"י נודע
חוך הפסח שמתבטל קודם הפסח טיך לומר דאינו חוזר וניעור ודין שזה
עיקרי הד"ט ס"י ח"י אות כ"ג חבל לנ"ד חוזר וניעור אע"פ שמתבטל ונקודם
פסח נ"י חו"ן צפסח ז"ל ס"י תנ"ז דל"ו

חוזר וניעור לנ"ד חוזר וניעור אין להחם המלות שנגעו בחמץ בחוך הפסח
אפי' זוטרי ס"י תנ"ז ודעת מרן לפסוק כנ"ד אינו חוזר וניעור ט"ו
ט"ס ח"ס נחערב החמץ קודם פסח ונחבטל צ"ב אינו חוזר וניעור צפסח
לאקור צמשהו ויש חולקים : וידוע דקחם ואח"ך נחלוקה הלכה כקחם
ולנ"ד חוזר וניעור בין צמשהו בין צמשהו קאמר וכן נהגו פה שאומקי סו"ג
ט"ס סוף קק"ח והז"ל ר"ס דיני פסח כ' מנהגנו לענין חו"ן דלא נחמירין
לומר חו"ן אפי' צמשהו או לח בלח דדוקא צמשהו אמירין חו"ן וכשהטעם
הוא לפגם אפי' בלח ב' אמירין דמתבטל קודם פסח דכ"ט לפגם לא נע"ן
ב' וכ"ז הוא דיעבד חבל לכתחילה חנו נזהרין אפי' צמשהו ע"כ : לדעת
מרן נ"ט לפגם מותר גם כשמתבטל חוך הפסח והכי נקטינן דקבלנו הוראות
מרן זרכ"י ס"י תנ"ז

חוזר וניעור נ"י שהולך מנוקוס שנהגו לחוס לפוסקים דס"ל דחוזר וניעור
ואינם אוכלים צמר יבש וגבינה וכיוצא למוקוס הנקילים אין לו להקל
ואפי' חס נשא אין נחמירין לו דאין לו התרה לעולם שהרי הוא עליו כאיסור
תורה נעט יוסף ח"ג ח"ד ס"י ח' דלא כהגור"ר ועם בארה דאפי' הלך
כהשתקע למוקוס שנהגו היחר נותנים עליו חומרי מוקוס שיגא נשם

חמץ שצנר עה"פ חס לחתו גויס המערתים חטים של ישראל ג"ע אחרון
של חג כדי שיסיו מוכנים צמולאי י"ט לטחון מותרים בהגאה אותם
החטים בלי שום מערובת כנ"ש מרן ס"י תס"ז ס"י ומוקוס ס"י תל"ז גו"י
ש"ש לו צורות ונלחיס חטים וחוסט ש"ט בקרקעיתו חטים נחמוליס דאפי'
למכור כל החטים כמות שהם כל שאינו חמץ ידוע דפסק קונן מותר בהגאה
אחר הפסח ונ"ד נ"י כל שלא נתבקעו לא חסידי צפסח לא מפקח קול
איהו ס"י כ"א והרב נע"י ס"י תנ"ח אות ז' ב' דאין לפתירו לא ע"י
מערובת ביטול צרוב

חמץ של גוי שצנר עה"פ מותר בהגאה חבל בחוך הפסח אפי' של גוי
אקור בהגאה קול איהו ס"י כ"ד

חובה מ"ש ואלו מגלחין צמשהו הנח מיד גת חיס וכו' לאו דוקא לא
ח"ס נ"י שגא מן הכפר לעיר בין השמשות של ערב י"ט ולא חיס לו שפות
לגלח מותר לגלח בחוס"ו וכן נראה דעת הח"ה ס"י ט"ס כל מ"י שגא מותר
לפ"ד

לשיר קרי מדינת הים ואע"פ שאינו מקום רחוק ואורחא דתנא הוא ולא דייק וכל המגלחין במועד מותרים להסתפר ע"י ישראל כיון שיש היחוד בדבר צא"ט ס"י תקל"א וערוך השולחן זכר נתן דיני גלות צחוס"ו

קמן שהגיע לכלל י"ג שנים ציוס שנה אם מחפלין ערביה צלילה מותר לו לעבור לפני התיבה דמיד שהתקין נעשה גדול אף שאין י"ג שנה מעת לעת נעשה שנוכל ודלא כמי שכתב דצעינן יום א' שלם אחר י"ג ז"א ס"ג צליקוטי א"ה ס"י כ"ג ד"ל

נשאלתי על השותין מוטון צ"ט ומפרקין הניירות ונותנים מוטון צהם ומתקנים הליגארו ושוחים אי אריך לנעצד הכי אי לא

תשובה אמת אגיד שכיון שאין אני שוחה מוטון לא הייתי צקי צאו הניירות והלכתי לחנות שמוכרין אותן וראיתי שהדבק שעליהן הוא דק מאוד ויש ניירות שמתפרדים בלי שום קרע כלל ויש ניירות שהדבק רבה עליהן ונספרדם נקרע קלות הנייר מעט מוצר וגשאר דבוק צדבק והנה מין צכס"י ס"ז כי הנפרק ניירות או עורות דבוקים בקולן של סופרים ולא נחכוון לקלקל צלצד ה"ז תולדה קורע וחייב וכי ה"א ח"ל דאם נדבקו הדפין להדי ע"י שעות או צשעת הקטירה מותר לפתחן כיון דלא נעשה לקיום כמ"ט ס"י ס"ד ס"י וכ"ט הכא דנעשה מנילא עכ"ד והנה לריכין אנו לצאר מה נקרא נעשה לקיום ומה נקרא שלא נעשה לקיום הנה מין סס צכס"י ס"ד כי שותמות שצקרקע כגון דלת של צור שקשור צו חבל יכול להתייר דלאו קשר של קייאא הוא שהרי עומד להתייר אצל אינו מתייר קליעתו ומותר ממשם קתירה ודוקא כשעשוי לקיים ע"י שלא להסירו צשצת אצל אם אינו עשוי לקיים כלל מותר ונעשם זה מותר להסיר דף שמשוייין אותו לפני התנור ושורקין אותו צטיט שאינו עשוי לקיום הרי מצואר דרעת מין דדוקא צתנור התייר ממשם דעשוי להסירו צשצת אצל כל שאינו עשוי לפרקו ליומיה לא ומורם צכס"י ס"ז כי י"א שכל קשר שאינו עשוי להתייר צאותו יום עלמו ונקרי של קיינא ויש ונקילין לוונר דעד צשצת ימים לא ונקרי של קיינא והט"ז כי דיש פ"ן ג' חלוקות א' חייב צשצת וא' פטור אצל אסור וא' מותר לכתחילה ופטור דמותר לכתחילה הוא צקשר שאינו של קיינא רק קשר של קיינא יש חילוק דלפענוים חייב ולפענוים אסור ויש צה שני דיעות דלהר"ף והרמב"ם החילוק הוא צעלם הקיסור היאך הוא דאם הוא נעשה מוטון מנילא הוא חזק מאוד אז חייב ואם הוא נעשה הדיוט אינו חזק כ"כ ואיסורא מיהא איכא ורש"י והרא"ש אין מחלקים צעלם הקשר לא הכל תלוי צדעת האדם הקושר לחוד דאם דעתו שיהיה כן לעולם

דהיינו

דהיינו כל זמן שאפשר לו להייר קיים ולא ילטרך להתייר ואינו קולצ זמן צדעתו מתי יתייר זהו חייב ואם קולצ צדעתו אינו זמן צצודאי יתייר אז פטור אצל אסור יהיה הזמן מה שיהיה דחייב אין כאן כיון שיש לו עכ"ט זמן ואיסור יש כאן שחוד אותו הזמן הוא ונקרי של קיום אצל אם מוצצ צדעתו להתייר ציומו זה לא ונקרי זמן כלל ומותר לכתחילה זמיר וצ"ד העיני צצר לו לא יוכל להכחיש דמוכרחין לוונר לדבק טוב הוא כדי שלא יתפרקו הניירות זה מזה וילכו לאיבוד וגם רולה צקיונו עד שיצא ליד הקונה וא"כ יש איסור לפרקן שחוד אותו הזמן ונקרי של קיינא כמ"ל והנה לריכין אנו לצאר אי פירוק הניירות הנו"ו הוי ונקלקל או הוי ונקלקל ע"י מתקן והנה ראיתי להט"א דע"ה שהציא דברי הפרי"ח שאסר לקרוע הנייר צשצת מן התנור ע"י גוי כדי להוליא החמין והציא ראיה לדבריו ונהרמב"ם ז"ל סכ' דהנפרק ניירות דבוקים או עורות דבוקים שאם לא נחכוון לקלקל צלצד דחייב ממשם קורע וע"ז כי הט"א אחרי הנו"ד לא ידעתי ונאי זו ראיה לכדון ידידה דאז צנ"ד ע"כ לריך לקלקל ולקרוע קלות הנייר כדי שיוכל לפתוח התנור וכיון שיש קלקול אע"פ שאין כוונתו לקלקל לא לתקן מ"ו התיקון אינו אצל הנייר לא אצל אחרים דהיינו ע"י קלקול זה שקלקל החותם וקרע את הנייר יכול לפתוח התנור כדי להוליא החמין מן התנור וכן קלקול החותם שצאגרות הקלקול הוא צגוף הנייר עלמו והתיקון אינו צגוף הנייר עלמו שקרע לא התיקון הוא אצל אחרים שיוכל לפתוח האגרת לקרותה וכל שאין התיקון צגוף הנייר עלמו לא אצל אחרים לא חטיצ תיקון לר"ט דצצר דונלאכה שאינה לריכה לגופה פטור עליה ורוב הפוסקים פסקו כוותיה ונש"כ צנפרק ניירות דבוקים או עורות דבוקים שאין התיקון סם אצל אחרים לא צגופה של עורות עלנום או צניירות עלנום שכן דרך העורות והניירות לפרקם זה מזה לתכלית הונצוקם אצלו ומה שהוא ונפרקם אינו לא לתקן את העור ואת הנייר לפי הלורך הלריך לו וכיון שאין כונתו לקלקל לא לתקן העורות והניירות עלנום חייב ממשם קורע ואפ"י רבי שמשון יודה דאיכא חיוצא דקורע כיון שאין התיקון אצל אחרים לא לצני עלמו של עור ושל נייר דהו"ל קורע ע"י לתקן דחייב לכ"ע זמיר וצ"ד כו"י הוי קורע הנייר ע"י לתקן הליגארו ואסור ולא דני לנו"ש הרצ צאר מים חיים ס"י ו' דהתייר לפתוח האגרות צייט ע"י ישראל דשאני התם דהקלקול הוא צגוף הנייר והתיקון אינו צגוף הנייר עלמו ונש"כ צנ"ד דהתיקון הוא צגוף הנייר עלמו כמ"ל א"כ מניינו לנודים לריך לפרק הניירות מוערצ יו"ט ולא צייט הנה עכשיו לריכין אנו לצאר אם צאו הניירות מותר

וזהו לתקן הליגארו צייט ורופן תיקונו הוא שלוחתין מעט טוטון ונותין
 צתק הנייר וזוכין הנייר על טוטון עד קלס אחרון של הנייר ומדקקים
 קלס הנייר עם הנייר צונעט רוק שנפיהם והנה מין צם" תקי"ט כי כלים
 שהם הסוללים כגון מנורה של חוליות וכסא ושלחן שהם חתיכות חתיכות
 משעדין אותן צייט והוא שלא יתקע וכו' המג"א שלא יתקע פירוש צחוק
 המגע דלא חייבי נרסוי ואפי"ה שרי אפי"ה דצנצנא חסור כו"ט פסי" רע"ט
 צייט לא נזרו כיון דאין צנין וסתירה בכלים ונהי"ט כי מהרי"ל גוי שהציה
 כתב התוס' וזהו לפתחו צייט וכ"כ הרב באר נייס חיים פסי" ו' דפתיחת
 האגרות צייט פטולטער לרעת ליזה דבר שדואו עליו שרי ע"י ישראל ודעת
 מהרי"ל ומתע"א דל ודעמייהו דאפי"ה צנצנא אין צהם חסור מדינא ואין
 חילוק בין לורך אכילה לורך אחר וכמ"ס סובר אדם את החצית וכו' פן
 פתיחת האגרות שרי וזה פשוט לדעתי וזה"ד הרי דתתירו להעמיד מנורה
 של חוליות ולא חסרו שווא יתקע משום שנחת י"ט וכן התירו לפתוח האגרות
 משום שנחת י"ט וכו' דאין סתירה בכלים כך אין צנין דהא זהא תליא
 וה"ס גוי צי"ד דמותה לעשות הליגארו דאין לך שנחת י"ט גדול וזהו וצפרי
 מי שדוק בו וילכו תוקפו השני אללו סתיית הטוטון יותר וואכילה וסתיית
 הראייה צנת שאינו יכול לשתות אין אדם יכול לדבר עמו אפי"ה שאוכל ושוחה
 וצדי מלכים ומה גם סכנא כחצו משם הי"ט דקשר שחושב בדעתו להחירו
 ציונו דמותה לכתחילה וכ"ס צי"ד שחושב בדעתו לשורפו צאותו רגע כוונתה
 דמותה לעשותו דגרי' מקשר שהם דעתו להחירו ציונו אבל כאן דעתו
 לשורפו צונעו והנה צדונ"ס צפ"ו והלכות צנת דין ו' כי כל המקצץ חלק
 א' חלק ודנק הכל ע"י שנעשה גוף אחד כיון המגנן גבינה הרי זה דוניה
 לצנין ע"כ ולאו דוקא גבינה אלא אפי"ה הודק פירות ונכוין לעשותם בעל
 חיונה ארוך או מרובץ חייב משום צונה ח"א כלל ט"ל הרי דאינו חייב
 משום צונה אלא כשנדבק חלק א' חלק עד שנעשה גוף אחד וכ"ד אינו
 נעשה גוף אחד לא הטוטון ולא הנייר אלא שנדבקו צונעט רוק וכשנחת"צ
 הרוק חרף וניד נפרד הנייר זה וזה וחזר לקדמותו וא"כ לא שייך צנין
 צנה כלל וגדילה וזו ונלאתי להרב ט"א דפ"ה ע"א שכי' דאין לחלק ולומר
 דכי חזריין דאין צנין וסתירה בכלים ה"ו בכלי שנחפרק כגון מנורה של
 חוליות אבל עושה כלי ונתחילתו לא וקרי צנין בכלים אלא עושה כלי ויקרי
 והייב משום צונה דהא ליתא דרס"י ז"ל סובר דאין צנין וסתירה בכלים
 צום ענין כלל ואפי"ה נעושה כלי ונתחילתו ועושה כלי או גומרו צייט או
 צנצנא משום וכה צפטיס הוא דווחייב שהוא חיוז לכל גמר ונלאתה אבל
 צנין

צנין וסתירה לא שייך בכלים כלל ע"ט ופס"ו תהיה לי ונלאת ע"ה שפתיית
 נספר אחר הנד"ה הנקרא לחזון פסח מדיני פסח ע"ס א' צ' ספ"ס צע'
 טוטון ח"ל הסתת טוטון צייט יזר שלא יהיו חתיכות דבוקים פי' ענדי
 חסורא נהפשתן (ולא הציה שום רחיה לדבר) גם י"ט לחמה לעשות
 הליגארוס מופנים ונע"ט ט' צייט חסור לעשות דהוי מתקן ודין צונת י"ט
 לו ופנ"ט צם" קנין פירות משם ט"א עכ"ד ושרי לך לסוף הרב קנין פירות
 סוף ונע"ט סין אות ז' סתיית הטוטון שקורין ציינמי וכלסון איטליאנו נקרא
 ליגארו חסור צייט לפרקו ולחצרו דננלא עושה כלי ואיכא משום צונה ט"א
 דפ"ו עכ"ד ואחרי הנה"ה נראה שהנחנה הנז"ל לא ראה אחרית מנינו אלא
 ראה בקנין פירות שהציה דברי הט"א וכי צנתי חלמי לבנה צלסון איטליאנו
 נקרא ליגארו הצין דדעתו שהוא הליגארו שבוטין מנייה אבל אין הדבר כן
 אלא הוא קנה של פרקים שמוספין קנה על קנה ותוקטין זה בחוך זה בחוזק
 ומאריכו עד שנחלחל מהודק יפה זה צנה ואם יחנעו בחוך החור יולא
 העטן ונתוך החור ואינו סוף כלום וקורין אותו בלעז יינמי וע"ז כי דלסור
 צייט לפרקו ולחצרו דננלא עושה כלי ואיכא משום צונה צייט אבל הליגארו
 שבוטין עכסיו ונייה שהוא דבר חדש שנקרוצ בא מאן דבר סמיית דחייב
 משום צונה וזה פשוט וברור ואין לורך להאריך צנה כאשר יראה הרואה
 הנה עדיין לריכין אנו לצאר אי אית בליגארו הנז' משום מתקן ונלא הנה
 הטור פסי" ט"ו כי וזוכין שנפלו ון הכסת צנצנא וזהו להחזיר דבר הוא
 ונלא ולא עניד כלום אבל ליתן נחללה חסור אפי"ה צייט משום מתקן ונלא
 דהא השחא קעניד ליה ונלא והן אונת דיש לדמות דשאי פסח דיש לו חוך
 אבל צי"ד דאין לו חוך ליה ציה משום מתקן ונלא אבל כנה כי צס"ק
 משק ציתי צדינו אינטואום דומט שנחעקונה אפי"ה נעט חסור לוחחה וה"ה
 לצחי עינים שנחצו וצית הפחילות שקובין ריבאסה וכדוניה חסור לתקנס
 צנצנא וי"ט אפי"ה שאין להן חוך וה"ה צי"ד דאית ציה משום מתקן ונלא
 וכ"כ הלבוש פ"י תקי"ט ס"ג ספר טולין צו והוא ארוך חסור לחסוך ומנו
 כדי לקלרו וכן לא יניחנו צאט אם הוא של עץ כדי שישרף קלח ויקלר דזה
 מתקן ונלא שהים חסר לעשותו נערב יר"ט הוא עכ"ד והח"א כלל ל"ד אות
 ז' כי ע"ז וכו' דאפי"ה צלא חסר נע"ט חסור הרי דהספוד של עץ אפי"ה ליתנו
 צאט שישרף דהתיקון נעשה ונולא אית ציה משום מתקן ונלא ואפי"ה שלא
 היה חסר לעשותו נערב י"ט כו"ט הח"א כ"ס וקל וחומר צי"ד שבושה
 הליגארו צדיס דאית ציה משום מתקן ונלא שהיה חסר לעשותו נערב י"ט
 ואפי"ה באוכל נפש עלמו י"א שאסור לעשותו צייט כל שאינו מפינ טענה אם
 עשאו

עשאו מערב י"ט כח"ט מורס רס"י תל"ה וכ"כ ה"א עם אות ח' אין שוברין
 את המרס ואין מותרין או קורעין הנייה לללות עליהן ואין פולעין הקנת
 לשמותו כמו שפיר דכל מילי דעצוד להשתמש בו הוי תיקון כלי אשר ע"כ
 צעל נפש יזרר לעשות הליגארו מערב י"ט כדי ללאת מכל פקסוק ויבא שכונ"ה
 פנלע"ד להלכה ולהעשה **שאל אביד ויגדד וקניד ויאמרו לך**
 ועיין פס"ק דמש"א ח"א"ה צדיני טוטון ונש"ט והשוחין אותו צתנאי הנז"ל
 לרכיבם לזרר : דנליגארין רגילים להסיר הנשרק צאלצע או לדוחפו בקיר
 וכל פעם נופל אש וייתק מנוני נילולות שיש בהם ממש ויש בו ונשום כיצוי
 ולהדליק צנייד עיין פרי מגדים ס"י תקי"א שאסור לקרוע הנייה ציו"ט ואם
 כתוצים בו אותיות יש לאסור משום מוחק ע"ש כתב סופר כ"י ס"י

ולדוציא אש מן העלים הנקראים וייצקאם כדי להצעיר הטוטון פצ"ה
 כתנתי צדיני אש דאסור ע"ש והן עתה צא לידי ספר זכר נתן
 הנד"ו וצפוק דיני י"ט ראיתי שנסתפק צ"א העלים שאין צהן טירחא כלל
 אף צמטיפה אחת תקף יולא שלהבת מה לי אם הנייה העץ הנז' על האש
 שזה ודאי מותר ויה לי לחפות אותו שגם כן תקף יולא שלהבת שהרי הוא
 כאש ממש או כיון שהוא צכח ואין האש צעין אסור והעולם הופסים לתחנייד
 למעשה עכ"ד ומצין ריסי עיניו שכי דהעולם ונחנדים נראה שדעתו היה
 להחיר אצל נעלם וננוני דצרי הרצ כתב סופר הנז"ל שאסר צפירוש

עוד ראיתי צמפון פסח הנז"ל שכי עם וז"ל השותה טוטון ציו"ט יזרר שלא
 לשתות צלולה חדשה צאה"ט סס"י תק"צ ולכן נראה דגם ליגארו חדש ציו"ט
 אסור לשתות צו כמ"ל עכ"ד והשתחוונתי על הנראה אין כי דאסור לשתות
 צליגארו חדש הרי מרן עם פסק לדידן מותר לצטל בקדרות חדשות ציו"ט
 והטעם כי הצ"י עם דקדרות שלנו כצד ננוני צישולן ותיסוונן וגמר עשייתן
 צמטר של יולרים ולכן הונחה הפשוט היום לצטל בקדרות חדשות ציו"ט
 ונעולם לא ראינו ווי שפקסוק צזה עכ"ד וע"ז כי השו"ג וכן עונא דצ"ל
 ונורם שכי ויש אוסרים הוא דעת הרא"ש והטעם דחזיקן להו דונדיית
 דהיינו אכ וחתנים תוך קדרה חדשה וייה נזיע הקדרה צלד החילון וצ"ו
 נדחה סניח הנותרים דונחליקין צין קדרות שלהם לקדרות שלנו דהא החוט
 נועיד דגם הקדרות שלנו לרכיבם חיסום דהא חזיקן דונדיית ע"ד צישול רישון
 כנ"ט הרצ ונחליה השקל ע"ש וגם על הרצ ז"ל יש לתנוה שכי צדיני י"ט
 וז"ל עיין צצאה"ט דאסור להצעיר ציו"ט לולה חדשה דהרי הצאה"ט לא כי
 דאסור לא כי דהעולם אינן מזהרין ולאו שפיר עבדי וכעת לא ונלאתי ווי
 צעל דצרים או של הצאה"ט זולת ונלאתי ונחל"ה עם שכי שנעתי ציוני חו"ט
 שמהרים

שמהרים ונלשתות טוטון צעוטיין חדשה ציו"ט דלז נחקס להו הרי דגם הרצ
 נחל"ה לא כי דאסור ואין כי הז"ל דאסור אין שיהיה חפ"י יתנחא ליה כל
 דיליה דאסור להצעיר צלולה חדשה כנ"ט הז"ל והטעם יהיה דצפעס ראשונה
 שסותה נגמר ונתחזק והוי כונתקן מנח תינה צלולה שתיח של חרס טייך
 שפיר חשטה זו אצל דאסור לשתות צליגרו חדש של כסף או גיליציאר או עלם
 או עץ יהיה ונה שיהיה מתיכא תיתיה דאסור ונה חזוק ונה חיסום טייך
 ציה כיון דאין שום הצערה צליגארו כנוו שיש צלולה ונה לתנן עם הצר
 הן עתה צא לידי ספר תוונת ישראלים וראיתי עם טאה כ"ז שכי כונה חילוקים
 ועעוים להחיר לצטל בקדרות שלנו גם כי איצרא דאם היה צא שום
 חדש להנולך צנו סיינו חונרים לו שאין לצטל צתחילה בקדרה חדשה כיון
 דהרא"ש דצתראה הוא אסר צהדיית אצל לנחות ציד הנוהגים הנה אין כח
 צידינו כיון שיש להם פוסקים רבים ונכבדים ע"נו טיקמוכו וחסי" לדעת
 האוסרים פשוט הדבר כ"כ שא"א להעתיקם ונה ואונריקן מוטב שיהיו סוגגין
 ואע"פי שזה נדאורייתא וי"א שנדכר שהוא נצוחר צתורה לא חונריקן מוטב
 וכו' וי"ו לדידן דאיבא פלוגתא דרבותא חי הויא חסינא חי לחו לא עדיף
 ונחוספה יוסכ"פ דאונריקן מוטב זחוד' ואחרי הודיע אהים אותנו דאפי" דצד
 דאיכא עמודי עולם דאסרי צהדיית אעפי"כ כי הרצ דאין כח צידינו לנחות
 צמתירים כ"ט וקל וחומר צדורותיני דאסור דרי נאין ספיין ונאין רקיע
 ווי שם פה לאדם לוונר על כונה אפים ורצנות מישראל דעבדי איסורא
 לשתות צליגארו חדשה צלי שום רחיה כלל אף נסנרת הכרס שרי ליה נחריה
 שאסר את המותר דודאי דלא ניחא ליה לנחריהו דנינא הכי ואנח דאונרי
 פוקו ואכריוזו מנשנאי רבים שחו רבים ישחו שחי ונכרו דודים דהוא הנה
 גנור צלי שום פקסוק ואין להאריך כיון שאין ונלאתי לקתור ולכנות ואלו
 היה כותב דיוהרו שלא לשתות צליגארו חדשה חרשתי אצל דא עקא שכי
 איסור וע"ז נתתי לבי לראות הדברים צשורטן ורבר זה לא נשמע בנאותו
 ואלו כל מוחא סניל דא

טאבאקו

המחנני צססח צאיסור הטאבאקו סכתב הרנוג"א ס"י חס"ז
 סק"י על ששורין אותו צצכר אינו לא מן הנענעסין צין לשחוב
 עשנו או צדרך נחיריו שרי ושגם אציו היה שוחק על הנחתקרים הנחזרים
 אחר אחר שלא שרוהו צצכר נר וקליעא ס"י תנו"א וכ"כ הרצ לקע הקנה דף ג"א
 ע"ד ע"פי הצרור חללנו לא שנענו ולא ראינו טעם וריח להנחם זו עכ"ז
 הנח לשחול אגי מורה שאם ירלה להחנני תנא עליו צרכס אצל הרצ מחכ"ד
 צפ"י ר"י אות י"א כתב דעוד להחנני כהרעג"א ועיין צעיקרי הדיע ס"י ס"י

אות טז וכו' הרב מל"ח סי' ב' אות כ"א דמנהג אבותינו להכניח על הפוקר
וארוסי וזנק נחיריים שלא יקנו כי אם מאיש פלוני שהוא בדוק ועיין
בנתיב סי' תמ"ז והרב גר"צ ל"ב סנד"ק אשר אחרו שזכר בני שערין
והיה אחר שזולפין בפתם יינם סי' ל"ב ע"ש והח"א כי קצ"ז אות ג' כי
תקראי מהאומנין ששופין טאבלק ששופין בחוטם וז"ל שזולפנים אחרו בנין
בסך וז"ל רמ"א לחתך

טז אסור להדליק הפיפה משריפת החמץ וגם האפר אסור מל"ח סי' ט"ו
ב' אות ל"א ולבסוף הדם באפרו עיין דרי"ט כס"ו

טז אסור לשתות אחר אסיקומן עיין ערך אסיקומן דין ב'
טז מחמץ וכן מי רגלים ומי הפה והחוטם והאוזן ש"ע סי' תס"ו

ולכן לריבין לשתות שלא ישיף מהפיה מהחוטם או מן האוזן על
העיסה מי רגלים סי' ב' ב' גדולים בין קטנים כי כ"כ ספר"ח והרב סר"ג סק"ח
האריך בדין זה ועיין וז"ל ולענין דינא ביון שהמחמץ בט"ס ר"מ כתב להדיא
שמי רגלי עכברים אינם מחמלין והתוספתא והרמב"ם כתבו דמי רגלי בהמה
אינם מחמלים ור"י וז"ל ב' קט"ז מי רגלים מחמלין אפואי מחלוקת לא
מסתיין לא מר אחר חדא ומל"ח ולא פליגי דר"י וז"ל מ"י"י ב"י רגלי
אדם אבל שאר מי רגלים לא שאל כל בהמה ל"ש חיה ועוף אינן מחמלין
וחכ"י מקטיין ע"כ ועיין ע"ז וז"ל

טז טאהינה שזולפין מונח השמן שומשפין אף דהשמן מותר יש לאסור
הטאהינה לקטן סקנת דף מ"ג

טז טריאקה הרב מק"ל בסי' ע"ב תת"ר לחולה שאין בו סכנה לאכול
טריאקה ולהיטות יונק משרי אחר

טז טל"א לא מקרי בטל"א אם מוסר עיין דרי"ט הגעלת דין ט"ו
טז טל"א מותר בגעלת עיין ע"י מחנה

א טעם שאין מנדיבין אקב"ו לשתות אכזב כיסות כמו צמרור שהוא
מדרכן בזה וז"ל שיהך יצרך לשתות ד' הרי יש כוס של קידוש

סוף מנוח בו ועומד ואי"ס יצרך לשתות ג' הלא יתחייב לשתות ד' הילכך
הלא אפסר לנכך

טעם אחר שאין מנדיבין לא על מנוח הנעשית בנת א' בלי הספק אבל
ד' כוסות עושה מנוח על כל א' וא' ואם שחן בנת א' לא ילא הילכך
אין מנדיבין אגודתם והשו"ג סוף סדר קדש סי' דטעם אחרון עיקר

ב טעם שאין חומרים בקידוש שעשה נכיס בחנוכה ופורים לסי טעתיך
לאומרו בסוף סגרת שמוכר שערך נס וגאולת ותוס' ג' ישרא

ואם מזכיר בקידוש שעשה נכיס יעשה זרחה לבטלה לאומרו ב"ס כלבו וכ"כ
הטור ריש סי' תע"ג ובפסקא ונעוצין כי טעם אחר דאין ונזכרין שעשה נכיס
לא על מנוח דרנן כגון חנוכה ופ"ד סי' ק"ס דק"ג ע"ד

ג טעם שאין חומרים בשנת בקידוש אשר בחר בנו כמו ב"ט ומסוס דשנת
בחרם ללשוו קודם מתן תורה ועדיין לא בחר בנו לגמרי עד
אחר נתינת התורה אגודתם

ד טעם שאין מנדיבין על הסגרה וזה כתיב והגדת לבנך וז"ל בליחת
מנדים שמוזכיר בקידוש ילא י"ח והגדה ונשואים נא מנדיבין הר"ח
והרשב"א כי טעם אחר ונפני סתימ וננוח שאין לה קלנה ואפי' דריבור בעכו"ח

שידבר בלי"ו ילא י"ח לא דכל המנדיב נספר ס"ז ונשנה ס"ג סדר ונגיד
ה טעם שאין מנדיבין על אכילת מלה נשחר הימים כמו שמונדיבין על הסוכה
כפי שחכם יכול נשחר ימי הפסקא לעמוד בלא אכילת מלה ויהיה
ניזון במיני פירות ונש"כ בקובץ שח"י נעמוד בלא סינים ג' יונים וז"ל ח"י

נישן בקובץ ולטייל בה סר"ח צרכ"י סי' תע"ה רות ו'
ו טעם שטהגיס לאכול בילה כליל פסקא ומסוס כליל פסקא הוא ליל ע"ג
וגם זכר לחרבן שהיו ונקריבין פסקא ח"ג שחרגים בילה ביעה
דנעל רחמנא עלן ונפדיקין ק"ס דקט"ו ע"ג

ז טעם מה שאין לנו חומרים ב"ט של פסקא ובשנועות אה ונוספי ב"ט
של פסקא ומסוס קרבן נוסף עם עומר התנופה וכן בשנועות
בהקריבכם ונחה חדשה עם ז' כנשים מידי דהוה אשנת ור"ח וי"ט שאנו

אזורים ה' ונוספי שהכנס' תירץ וכל אורנין חת מוספי לא בקרבן הניחוסף
על עינונו של יום כר"ח וי"ט מה שאין בן ב"ט של פסקא ובשנועות שהקורבנות
הנוספים בהם אינם לסינת היום רק לסינת אחרת נספח על העומר
ובשנועות בשתי הנחם ונחם שאינם באים על עינונו של יום ולכ"י לא
אורנין אה ונוספי והרב כס"א א"הו סי' ת"ן תירץ דק"ל דכנשים אינם
נעכבים אה הנחם שאם לא הניח כנשים הנחם היה מקורם זקרב נחלכתו

וכ"ן דקורבנות לו לאו לעיכובא נינהו וה"ם נעומר דעומר קרב בלה בנפ
לכן כיפה לאקשו"י דניחא ונוספי דכל דוני לר"ח וי"ט דאיכא נינהו ונכון ודוק
ח טעם שאין לנו חומרים זמן על הסופר ביום ב' וכן בשנוות כליל
ב' וכליל ביום ב' ובקודם חומרים הוא ומסוס דאנו עוסין
בסגרת האומרים דאפי' היה יום רחוק הול ילנו וידי זרחה שאח"כ נסי
שמן הדין אם יצרך זמן בשעת עשייתם ילא וידי זרחה זמן אבל הזמן של
פיר"ט עלמו בל על סוגרם סנוג הקב"ה לקדשו ולשנות בו ודבר זה אין

ב' וכליל ביום ב' ובקודם חומרים הוא ומסוס דאנו עוסין
בסגרת האומרים דאפי' היה יום רחוק הול ילנו וידי זרחה שאח"כ נסי
שמן הדין אם יצרך זמן בשעת עשייתם ילא וידי זרחה זמן אבל הזמן של
פיר"ט עלמו בל על סוגרם סנוג הקב"ה לקדשו ולשנות בו ודבר זה אין

ב' וכליל ביום ב' ובקודם חומרים הוא ומסוס דאנו עוסין
בסגרת האומרים דאפי' היה יום רחוק הול ילנו וידי זרחה שאח"כ נסי
שמן הדין אם יצרך זמן בשעת עשייתם ילא וידי זרחה זמן אבל הזמן של
פיר"ט עלמו בל על סוגרם סנוג הקב"ה לקדשו ולשנות בו ודבר זה אין

ב' וכליל ביום ב' ובקודם חומרים הוא ומסוס דאנו עוסין
בסגרת האומרים דאפי' היה יום רחוק הול ילנו וידי זרחה שאח"כ נסי
שמן הדין אם יצרך זמן בשעת עשייתם ילא וידי זרחה זמן אבל הזמן של
פיר"ט עלמו בל על סוגרם סנוג הקב"ה לקדשו ולשנות בו ודבר זה אין

ב' וכליל ביום ב' ובקודם חומרים הוא ומסוס דאנו עוסין
בסגרת האומרים דאפי' היה יום רחוק הול ילנו וידי זרחה שאח"כ נסי
שמן הדין אם יצרך זמן בשעת עשייתם ילא וידי זרחה זמן אבל הזמן של
פיר"ט עלמו בל על סוגרם סנוג הקב"ה לקדשו ולשנות בו ודבר זה אין

ב' וכליל ביום ב' ובקודם חומרים הוא ומסוס דאנו עוסין
בסגרת האומרים דאפי' היה יום רחוק הול ילנו וידי זרחה שאח"כ נסי
שמן הדין אם יצרך זמן בשעת עשייתם ילא וידי זרחה זמן אבל הזמן של
פיר"ט עלמו בל על סוגרם סנוג הקב"ה לקדשו ולשנות בו ודבר זה אין

ב' וכליל ביום ב' ובקודם חומרים הוא ומסוס דאנו עוסין
בסגרת האומרים דאפי' היה יום רחוק הול ילנו וידי זרחה שאח"כ נסי
שמן הדין אם יצרך זמן בשעת עשייתם ילא וידי זרחה זמן אבל הזמן של
פיר"ט עלמו בל על סוגרם סנוג הקב"ה לקדשו ולשנות בו ודבר זה אין

ב' וכליל ביום ב' ובקודם חומרים הוא ומסוס דאנו עוסין
בסגרת האומרים דאפי' היה יום רחוק הול ילנו וידי זרחה שאח"כ נסי
שמן הדין אם יצרך זמן בשעת עשייתם ילא וידי זרחה זמן אבל הזמן של
פיר"ט עלמו בל על סוגרם סנוג הקב"ה לקדשו ולשנות בו ודבר זה אין

ב' וכליל ביום ב' ובקודם חומרים הוא ומסוס דאנו עוסין
בסגרת האומרים דאפי' היה יום רחוק הול ילנו וידי זרחה שאח"כ נסי
שמן הדין אם יצרך זמן בשעת עשייתם ילא וידי זרחה זמן אבל הזמן של
פיר"ט עלמו בל על סוגרם סנוג הקב"ה לקדשו ולשנות בו ודבר זה אין

זו מפעם שניך לעשותו נקודים כדי שתועיל זו ברכת זמן לא ברכת זמן
היא דוקא ביום שנלמדו בו לקדשו ואם אחתהול הול לא הוי ברכת הזמן
כלום הילכך לריך לברך ביום ב' הרב"ד קס"י ת"ז

ט מעם דמנץ אפי' צלף לא צטיל משום דאיכא דמנעו וי"ו משום
דמנץ הוי דטילי' זיל סי' תנ"ז דל"ה ע"א

מעם שהמיררו במנץ לאכיל' במנעו יתר משאר איכא דמנעו הוי משום דלא
צדילין מיניה טלית' שהא וגם משום שהוא ברכת משא"כ בחלב דהם אע"ג
דכחא ברכת מ"ו צדילין מיניה כוליה שהא וג"א סי' תנ"ז קק"ה

טבילה כלים שעושין מן החול ומן האדמה אינן לריבין טבילה דכלי
מתכות אמורין צפרשה ואע"ג דשיעי טפי ליה לן בה דהא כלי
זכוכית טעי טפי ואי לאו משום דכי נשברו יש להן תקנה להפיקן משו"ה
ככלי מתכות שוינתו ואי לאו הכי לא והני ליה להו תקנה עכ"ל נראה
פשוט להחירן בלא טבילה יעצן סי' ס"ז

כלי הרם המלוסם באר מצפנים פלונו בלעז וכן המלוסין בזכוכית
וידריוולו בלעז ואנו קורין אותו (ואייוליקה) כהגו להטבילם

בלא ברכה או עם כלים אחרים הטעונים ברכה כנה"ג וס"ד ר"ב טו"ג סי'
ת"א צדיני טבילת כלים אה"ו וכי עליו ולא ידעתי למה מטבילין בלא
ברכה דהא הוידריוולו מוזכרית הוא עכ"ד ומתגנו פה שאראיי יע"א להטביל
כלי הרם המלוסין באר מצפנים ומנחון וכן כלי הרם הנקראים צינים די
מאייוליקה וכן פילאנים ששותין בהן קאצ"י טוולופים ומצפנים ומנחון כל אלו
מתגנו להטבילם בלא ברכה וגם חני העיר לא ידעתי למה מטבילין בלא
דבטלנא כשהם מלוסין מצפנים בלעד כד כ"ה סו"ג סס אות ג' משם הלבוש
דכלי הרם המלוסין צפנים מנחון משנישו דלריבין טבילה ויש מטבילין אותו
בלא ברכה כיון שאין כולם של מתכות ומתפקין בו ואין מצרכים עליהם
דלא תהיי ברכה לטבילה אלא"כ הוא מלוסיה ומנחון אז מצרכים עליהם
דחשיב כלי מתכות גמור עכ"ד וכעת לא מלחתי סוף למתגנינו למה אין
מצרכין כיון שמלוסין ומנחון ומצפנים והן עתה ראיתי להרב פרי מגדים
סי' ה"ן טכ' וז"ל טבילת כלי מתכות ד"ת זכוכית דרבנן וצנצנה טבול
מתכות וזכוכית אבל הרם מלוסין אר צפנים ומנחון אפשר נוי טבול בברכה
וגליירט טלנו צפנים ומנחון או צפנים לחוד בלא ברכה עכ"ד ואם הגליירט
זה יהיה הוידריוולו טלנו קורין אותו מאייוליקה הרי יש סוף למותגנינו
שאין אנו מצרכין

טחינה לריך לטחון החטים יום או יומים לפני הליקת ואם עתה צע"ס

י"א שאכור ללוש מלה בו ביום לפי שהקנח צמעת עיניה רוחה וממנע
הניס והעיבה נוחה להחניץ ט"ע סס"י ת"ג ואם לש צדיענד מותר וסכני
נקטיין צרכ"י והונג"א כ' משם הכנה"ג דהשתחא דמקדין הקנח לית לן בה
זליתא דהרב טיבולי הלקט כ' דגם הם הוו נהיגי לרקד צרכ"י סס וצמעת
הדחק יש להקל ע"י ריקוד חידושי רבני ירושלם מל"ח ק"י ג' אות י'

א י"ט שחל להיות צע"ס אין אומרים צונה ודליקין ט"ע סי' ע"ר ומורים
כ' ור"י צ"ע שחל להיות צמנת אין אומרים אותו וסכני ור"י חנ"י
דנ"ג צ"ע ג' כ' שגו בחזוה הונמאנים לאומרו צ"ע וכ"כ אבדוהם דנ"ח לאומרו
אפי' צ"ע שאין לוור טמא יבואו להגזיה תדומות ומעשרות כשיננס צ"ה
שאין טועים צזה ובשכנה"ג סס כ' דמסתין מה שנהגו שלא לאומרו צ"ע
שחל צע"ס אבל שלא לאומרו צ"ע שחל צמנת או צמנת"ו שחל צע"ס לא
אריך לווענד הכי וכבר אירע מעשה פה איזויר צמנת"ו שחל צע"ס והס"ץ
טלנו אור צ"ו ומיחו צידו וס"א חת פי ואל"ל החזק צמנת ג' א תרף ועיין
ע' לכה דודי

ב י"ח אם יכול לקדש הלצנה צליל שנת או צליל י"ט עיין צמנת חנ"ח
סי' פ' דפסק להחיר ועשה כן הלה לנעשה ומלעיג ונאד על האוסרים
וכי עליהם הכסיל צמוסך הולך ועיין צפחד יחק אות צ"ר ברכת החדש
שהציא ססק מלא שותר לקדשה צמנת וי"ט עש"ב ועיין שו"ת הרשב"א ח"ד
סי' מ"ח טכ' בין לפי הפטו בין לפי הסוד יש לקדש הלצנה צמנת וי"ט
ועיין צמנת"ת יהוסע סי"ד טילא לידון צדנר חדש דאם הלצנה מוכסה צעננים
עד יום ט"ו ואעפ"כ וואירה לארץ ולדריס עליה כאור בוקר קודם לאח
השונש צצמנתו לילה כיום יאיר כחשכה כאורה דיש לצרך עליה חף אם
הלצנה מוכסה צעננים ואינה נראית ומיליה ונדברי רס"ל שנוציא הונג"א
צרכ"י חכ"ו שנתיר לכונא לצרך צה"ל חף שאינו רואה אותה ודברי התה"ד
והרדנ"ז שאוסרים לצרך כשיש עננים ווקי צעננים גדולים אשר יכסכו בוכבי נספ
'קוה לאור ואין אבל צעת טהלילה כיום יאיר אין אומר ואין דברים שנלטרך
לדחות דוקא הלצנה וצמנת דעת שו"ת הרב אדני פז שהידס לצרך על
הלצנה כל זמן חף שאינה נראית כלל ומוכסה לגמרי ע"ס ראיותיו יש
לסמוך על הרב הנז' לקדשה ביום ט"ו זכר נתן חס"ח דנ"ג ולעדן דשאני
סונא כיון שהיא צראים אלל אחרים כנ"ס הצרכ"י סי' רכ"ד ומה גם צנילי
דצרכות כנ"ס הצרכ"י סי' ז' דאף דאין אחכא דמנן סוכין וי"ו צענין ברכות
נקטיין להקל דשווא"ע צמנת איכור ברכה ולא עבדין כמנן לכן נראה
דלמעשה לע"ג

ג יין שרץ חתניו ס"י חס"ו אות 4 כי ח"ל הכנפים שלא לאכול גבינה וארז וכו' לא נפסקה זכרון אכילת אס על יום אחרון צמחה שרץ לנצל סגנונה וחלוצו יום השישי שהוא יום ז' של פסח שרי לנצל אם חלוצו יכול לאכול ונעשה דאי מקלעי אורחים דאכלי אורז צמחה חזי ויכול לנצל לאורחים אע"ג דליתיה לא אכיל וכ"כ ערוך הסולחן ס"י חכ"ב אות ד' ועיין בדברי אורז דין ד' אבל הרב חתם סופר ס"י ע"ט כי מקום טהורים לאכול פירות יבשים צ"ע אחרון של פסח וחל י"ט אחרון צמחה אסיר להכין צ"ע ז' של פסח חכמים ופירות יבשים ללורך ומה צ"ע דאסורים צינוריה דז' של פסח טהורים אסור צפירות יבשים : והרב הפולס טהורים לאכול צ"ע אחרון מלה שאינה טהורה ובעת קלידה ואלה עשירה וצניע ושמן והדל ודגש וכו' ואלא ויבא שמים ירחק מהם גם צ"ע אחרון וכל דבר כפול יוני הפסח ור' חנ"י דף י"ד צדכ"י ס"י חס"ו חל"ה ס"י ז' אות ה'

א יין חית מעשה שנכרז פסח הביאו יין מן הכפה נטוה וטהורות הם של גנים וכסזאים הגוים ההורים לטעון היין ודיחין הטהורות צמים ולקחו הנעלי צמים ונאותו יין ולשו ונלות לפסח והקול נשוע צית ודרשו של רב יוסף מרד ואמר כל המלות שלשו ציין זה ואח"ך העידו וזכרי יין שדומם של טוה או לנגמם וכל טיפת מים וקבל עדותם להכשיר הווליות שהיו כבר לשוח שהים הפסד נהוצה צאיסורם אבל היין לא החירו עוד ללוט לכתהילם וננו וכן ונהג לכל יודעי ספר להדיח הללוהיות שנותנין בהם יין ללוט מלה ציין ואין לשנות שו"ג ס"י חס"ב עוד כתב צאהל יוסף ס"י ב' דעמיד דוייראן סיו טהגין שאמר שנותנין היין חי בתוך החציות הוך ל' או מ' יום לבלידת היין או חסר או יתר היו נותנין מים עשרה כדים לנאות הוך החציות ומאותו יין היו לטין מלות ואמר אותו היין ללוט צו מלה והסכימו עמו רבני טאוגיקי : והרב דצ"ו כתב שנועתי שים צעירנו מעוסי היין דנתהילה נותנין הענבים צגיגית ונניחין אותו שם עד שתוסם ואינם מפגיחין אם הוא ג' ימים או יותר וטוב ונוליאין החירות ונשליכין שם מים עד שמתחיל לתסוס ועומד שם ז' או ג' ימים ונוליאין אותו והו קקרא אגודה ונראה ודאי דאין לעשות מלה צמחה ציין זה כלל דאף דתוסם מ"ע אין כח צמחה זו להפיג טעמו של מים כנוו שתוסם בתוך ג' ימים הראשונים ע"ש וכ"כ צעהד"ט ס"י ח"י אות ב' דין שעירב צו מים הוך ג' ימים לחסיקתו ונני להפוך המים ליין ונותר ללוט צו אך אם נחנו מים אחר ג' אע"ג דעדיין תוסם אין צן כח להפוך המים ליין ואסור ללוט

ב יין עיסת סגילוסט ציין ונחערב צו סכר אם העיסת הזאת לא נותרה צמחה לא שדונה כנוי פירות ודאי אסורה דכין דנותנין מים בתוך היין או בתוך הסגורים אותם הזיעה היולאת מן המים הרי הם כמים עלומם וננאל כסגילוסט צמ"ס עם תערובת מים סגריכה שינוור יותר מעיסת סגילוסט צמים לנדן אבל אם נותרו צמחה העיסת מעיסת סגילוסט צמים מותרת שכנה"ג ס"י חס"ו צמחה הטור אות ו'

ג יין אם נתן יין של מלת להוך חציה של דום יש לאסור דנותן טעם לשבח ואפי' צדיענד אסור לא דלשתות וננוו צמחה הכשרתי וועד לכל מי ס"י ג' אות כ"ו יין שנחנו צמחות יין סוף ישנה מוזמן רב ונפסקה הרגישו ציין טעם הי"ט אסיר לשתותו הוך הפסח ונותר אחר הפסח : צדכ"י ס"י חנ"ו אות י"ט

ד יין ויי שאינו שותה יין ופני שטוחו ולא יין ונכשל וקונדיטון צאופן שא"ל לו לדחוק עלנו כלל נראה דיולא י"ח צני טריית לנזקים הנקרא טירביט שחרי יין הוא הרב"ד ס"י רכ"א

ה יין שרוף שהוליוו צכלי חנן ולמים אפר וקנח ונדבקים הכסוי עם הכלי אסור לשתותו אפי' צ"ע אחרון צדכ"י ס"י חנ"ו אות ח"י

ו יין שרוף ויי שסרה ליווקים קודם הפסח ונתוך הפסח הוליוו מהם שרופים ואח"ך ננאלו צלנווקים השרופים כנוו ד' גרעיני חטים או שעורים הרב פד"ח ס"י חנ"ו חלק על מהר"ט"ך וכתב דחייב לבערם או לזוכרם לגוים שו"ג סקט"ו שם ודוקא שהוליוו המים שרופים צמחה אבל אם הוליוו קודם פסח צעל צס' ואינו חרין ולנ"ד חרין אסור

ז יין שרוף מעשה צאמר שנתן קודם פסח כד א' של סכר לירדה קטנה שקורין לאונביק להוליוו סכר טוב וחזק מן הראשון אריפינאדו צלעו ונתן בתוך היורה כשות יידצה דולסי צלעו ואחר(סקורין) מן היורה ספולה השכר הנשאר שם והכשות מלה צחוך הכשות מים ג' חטים ונזוקעות כתב הרב שו"ג סס"ו חס"ו דלענין הלכה מ"ד חרין צין צנווסו צין צעמו קאמר מונה שנהגו להנעיל כלי ליסה מולה שאינה צרורה לנלה צרורה וא"כ הכא צ"ד נראה לאסור לשתותו צמחה לנאן דס"ל חרין

ח יין שרוף מעוסי מלנווקים נהגו צני אשכנזי שלא לשתותו והוא הונרר צעלנול אך אם נותנים ציורה חנסון אסור לשתותו צמחה : צדכ"י ס"י חס"ו אות ד'

ט יין שרוף כתב מרן ס"י חנ"ב סכר שעוסיס ונחטים וטעורים חייבים לבערו והצאה"ע כתב דאית ציה כרה וכל יראה אם אית ציה כיה צדכ"י

צדדי חטים וכן יין שרוף הנעשה משעורים המרויחים צמים הרב וי"ג והרצ
שער חמדים וחק"י כולם טוין דח"י צדדי וכן דעת רוב האחרונים צ"ח"ט
עס סק"ג :

י"ג יין שיש בו טעם שלא לשחות יין כלל והשנועה הלם חף על קידוש
והצדלה וי' כוסות מטעם טולל הדבר ספק אם הלם השנועה גם
על מי למוקים כיון שהצדקה עליו צפ"ג לכן אין לו תקנה כ"א יש"א על
גדרו החדש ויחזור וישנוע שלא לשחות יין כ"א קידוש והצדלה וי' כוסות
צ"ח"ט הלוי ק"ט דף ק"ג ע"א

י"ד יין שיש בו טעם שלא לשחות יין מקדש על הפה שצדקה המוליד וצולע ונתיב ידיו
עליו עד שגומר הקידוש ומצדק על אכילה מלם ואוכל ואח"ך אוכל שאר
דקות ומסלק השולחן ואומר מה נשתנה וכל שהגדה עד ג' ישראל ומצדק
כל המדור ואוכל ואח"ך כורך מלם ומדור ואוכל ולא צדקה ש"ע ס"י חפ"ג
וכתב הצדקה ש' אצל יחלוק לא יאמר צחתימה לחלל לפי שנהקן על הכוס
והפרי"ה והרצ נהר שלים כי דיותר נראה שיאמרנה

י"ה יין מלם לחזור אחר יין אדום אם אין הלכן משוכח ומונו ש"ע ס"י
תע"ג ס"א הרשב"ך דל"ד חשב לדעת הרמב"ן שלא לקדש על יין
לכן שאין אדמונית צו ולא ללאת צו ידי ד' כוסות אצל לקדוש היום ולהצדלה יולא
צו לכתחילה ועו"ש ס"י רע"ג ערך השולחן ס"י תע"ג אות ג'

י"ו יין יולאין ציין מצוטל וצקונדיטון ס' ע' מבר אע"ג דנצדכין עליו צהנ"ז
נראה דצ"ל פסח כי היכי דאין נקדשין טל שבר ה"ג אין מצדכין
עליו צהנ"ז דכל הכוסות הם שוים לחשיבות לעשותם ציין ולא צשכר ערך
השולחן עס אות ד'

י"ז יין מי שאין לו לא ד' כוסות יקה הכל צלילה א' דהא צקיאין צקיינא
דירחא וגם קידוש דו"ט דרבנן וצ"ח"ז י"א דל"ל כוס לכן פרסווי
יבא עדיף ועוד דקידוש אפטר צפת וי"א ע"ש ונראה דארבע כוסות דלילה
א' ודאי עדיף מקידוש דלנחר מוסם דאין ונצדכין על הנלות ערך השולחן
עס אות ה' ועיין צדדי נרוד דין א'

י"ח יין מי שכתב לנוכר יין שרף שלו לגוי קודם פסח ועבר עליו הפסח
והוא הפסד מרובה די לקנסו להחליך לאיצוד השלים או החלי וכן
עשה נעשה צעירו אחר שהוכיח דאין איקורו של יין שרף לא נצדכין
ועיין להרצ נוקם שווא ס"י ע"ז שכתב דלם שכתב לנוכר היין שרף קודם
הפסח וצללות הפסח החליפו עם יין שרף של גוי ויותר לו לשחותו ועיין
להרצ שכתב צעניין יין שרף ומצוהה שטטההה צפסח אם מותר או לא אחר
שהעמיק

שהעמיק הרחיב צדדי הפוסקים ראשונים ואחרונים העלה לנכסף דלם יש
עדים שצ"טל והניחו צשוגג או צאונס יש להחירו צהנ"ה ונ"י צאשר רבני
קטישאי החניירו צזה לא מלחו לצו לכחוצ דעתו רק ע"ד פלפולא צעלמא
והרצ השוא הניף שנית ידו החזקה להוכיח דלנעשה נמי אין נוקם להחמיר
והרצ הנחצר הוסיף וכתב לו דגם לו לצב כמותו להחיר צפשיעות ע"י
ציטול צרוצ אם יש עדים שצ"טל והוא שוגג ומקום אצל אי ליכא עדים
וצלל תערובת הים לצו נוקפו להחיר ונ"י נצטל דעתו מפני דעת רחנה
של נעלת השוא הרגיל צהורחם ומחיר עיקרי דו"ט ס"י ח"י אות י' ועיין
לחז"ל ח"א ס"י מ"ט צנוי שלא ציער י"ס מנעמים או נשעורים מנחה חסרון
ידיעה שלא ידע דלריך לצערו דיש להחירו צהנ"ה כדין חמץ נוקסה צעבר
עליו הפסח

י"ט יין לימוקים שנושים ע"י שטורים אותם צנוים פשיעא צדינו כיון וצוג
צנוים וגרוע ונונו ואסור ללוש צו צפסח ודלל כוהר"י וצ"ו ספסכו
שיש לו דין מי סירות עיהד"ט עס אות ע"ג וכ"כ הרצ צרכ"י ס"י חפ"ג
דציני מרן עבוד עוצדא והיתה לשרפה כל מלה שגילוסה ציין לימוקין : וכן
נעשה נעשה צירוסלים והכריזו צצחכ"י שלא ללוש ציין לימוקים ונחגי
ירוסלים דכ"א

כ' יין שיש בו ספק שפלו צו חטים קודם פסח מותר יין זה לשחותו
צפסח חסי לחיוב ד' כוסות כיון דלא ידעינן צודאי אי איכא חטים
ציין זה או לא : ומלכת שלמה ס"י ד'

כ"א יין שיש בו ספק שפלו צו חטים קודם פסח מותר יין זה לשחותו
צפסח חסי לחיוב ד' כוסות כיון דלא ידעינן צודאי אי איכא חטים
ציין זה או לא : ומלכת שלמה ס"י ד'
כ"ב יין שיש בו ספק שפלו צו חטים קודם פסח מותר יין זה לשחותו
צפסח חסי לחיוב ד' כוסות כיון דלא ידעינן צודאי אי איכא חטים
ציין זה או לא : ומלכת שלמה ס"י ד'
כ"ג יין שיש בו ספק שפלו צו חטים קודם פסח מותר יין זה לשחותו
צפסח חסי לחיוב ד' כוסות כיון דלא ידעינן צודאי אי איכא חטים
ציין זה או לא : ומלכת שלמה ס"י ד'
כ"ד יין שיש בו ספק שפלו צו חטים קודם פסח מותר יין זה לשחותו
צפסח חסי לחיוב ד' כוסות כיון דלא ידעינן צודאי אי איכא חטים
ציין זה או לא : ומלכת שלמה ס"י ד'
כ"ה יין שיש בו ספק שפלו צו חטים קודם פסח מותר יין זה לשחותו
צפסח חסי לחיוב ד' כוסות כיון דלא ידעינן צודאי אי איכא חטים
ציין זה או לא : ומלכת שלמה ס"י ד'
כ"ו יין שיש בו ספק שפלו צו חטים קודם פסח מותר יין זה לשחותו
צפסח חסי לחיוב ד' כוסות כיון דלא ידעינן צודאי אי איכא חטים
ציין זה או לא : ומלכת שלמה ס"י ד'
כ"ז יין שיש בו ספק שפלו צו חטים קודם פסח מותר יין זה לשחותו
צפסח חסי לחיוב ד' כוסות כיון דלא ידעינן צודאי אי איכא חטים
ציין זה או לא : ומלכת שלמה ס"י ד'
כ"ח יין שיש בו ספק שפלו צו חטים קודם פסח מותר יין זה לשחותו
צפסח חסי לחיוב ד' כוסות כיון דלא ידעינן צודאי אי איכא חטים
ציין זה או לא : ומלכת שלמה ס"י ד'
כ"ט יין שיש בו ספק שפלו צו חטים קודם פסח מותר יין זה לשחותו
צפסח חסי לחיוב ד' כוסות כיון דלא ידעינן צודאי אי איכא חטים
ציין זה או לא : ומלכת שלמה ס"י ד'
ל' יין שיש בו ספק שפלו צו חטים קודם פסח מותר יין זה לשחותו
צפסח חסי לחיוב ד' כוסות כיון דלא ידעינן צודאי אי איכא חטים
ציין זה או לא : ומלכת שלמה ס"י ד'

כ"א יין שיש בו ספק שפלו צו חטים קודם פסח מותר יין זה לשחותו
צפסח חסי לחיוב ד' כוסות כיון דלא ידעינן צודאי אי איכא חטים
ציין זה או לא : ומלכת שלמה ס"י ד'

יבוא דוקא הטיבול לריך להיות קידש הנרחה וכמ"ש וכן נס"י תע"ה גזי
 מרור דמשקבו בחרוסת תחילה ואח"ך וברך : ואם לריך הסיבה מדברי
 הרב"ד ס"י רין מוכח דכבר נפשיטות דנשי הסיבה רק דקפיד על הנרחה
 שינדך בלי הסיבה אך הרב לר"ך ושבלי הלקט ונשה ונשה כולם
 סוגרים דכרפס לא נשי הסיבה ונעלם זה מהרבי"ד עכ"ל הרב זרבי"י ס"ס
 אות י"ד וטיבול זה הוא לעשות שינוי והיכר לתטקות כמ"ש בפסחים דק"י
 כי זה הוא שינוי שטובלין קודם סעודה מה שאין דרך לעשות בשאר ימים
 וכי הטיבול והרדי"א כי וטוקה מן הכרפס וטובלו בחרוסת להמית חת
 הקיפה שזירקות צחומן שחרוסת אכל ר"ח והסב"ס כי לטבל צחומן דוקא
 ולא בחרוסת שמונחה מינו מוכיר חרוסת אלא עד טיבו. שני והר"י פירש
 לפי שטיבול רחוקו מינו אלא להיכר צעמחא ורגילין כל השנה שחובלין חזרת
 בלא חרוסת ומין חושטין נקיפה גם עתה חין חושטין אכל טיבול שני שהוא
 של מלוח הסהירו חז"ל שלא יהא בו טרם סכנה וקיפה י"ח הונעת וי"ח
 מלשון קיסוי כגון נפיהה ורוח שאומזה בנעיים מן המאכלות והחרושת היא
 גם שטורחא אלא הרוח ולא היה גורם להמית אלא הקיפה אלא לעוררו אלא
 הקיפה כלומר לערוד הרוח והניפוח שזירקות וננהגנו נמוננו צחומן כמ"ש
 וכן ס"י תע"ג ס"י טו"ג בקדר כרפס והעיקר כמ"ד שהוא לשון ניפוח דאי
 כמ"ד חולעת אם התליע נוחהר חסור כיילת אפי' ימות ואם התליע
 צחומן לריך שיתליע צחוך העלה ונפטים צחוקם לר שלא ירחיש החולעת
 שאם יש לו חוקם לרחוש אפי' שיתליע צחומן חסור אפי' הוא ונת
 כמנחה צחכות חולעים אלא העיקר כמ"ד ניפוח טו"ג בקדר מרור

א בבוש כמנוסל וי"ש דכל ששהא החומץ עם כנוסו צחוך הפסח טיעור
 כנישה הוי כחור ונתבשל ליל לע"ד דאינו צדוקל טכנ הכ"ד טעות
 של כנישה תהיינה צחוך הפסח דנראה כיון דפועל הכנישה הוי צחוף ונשה
 לעת ולא קודם ואז חנונין דהרי הוא כמנוסל ולא קודם לכן א"כ אף אם
 כנשו בליל י"ד הרי הרגע שאחרון שנעשה הכנישה הוי צחוך הפסח והוא
 כמנוסל נפסח הגם שלא נשתאח ונעל"ע צחוך הפסח עיקרי הד"ט ס"י ח"י
 אות י"ט

ב בבוש כמנוסל אפשר דנחננוגלה לא טייך ציה דין דכנוב ונשום
 דלא חנונין כנוש כמנוסל רק בדברים חיים שנכנסו או אפי'
 בדברים ונוסלים שנכנסו בנשקים אחרים שלא נתבטלו בתם חנוכס דבר
 מנוסל שנשתאח בנותן צחוקין עלווס שנחבשל עומן לא חנונין כנוש כמנוסל
 וקניא קלת רחיק ע"ז טס אות י'ך

ג בבוש כמנוסל לענין ירקוח כשחל ער"ס צננת עיין ער"ס דין א'
 סדק וערעה שרוי צנויס ונעל"ע כשרה מל"ח ס"י כ"ג אות ע"א
 ועיין ז"ל ח"ג ע' לולב והן עתה רחיתי להרב חת"ס ח"י"ד סס"י ס"א ס"כ
 ט"ס להוליא הלולב והמנינים צחוך ונעל"ע מן המים שלא יוסקלו ע"י כנישה
 ורנים תנוהו עליו דלא כמלא ענין כנישה רק בדבר נאכל לענין חיפור
 והיתר ולענין נלוה צחורג דהוא דבר נאכל אכל בלולב ומיניו חין טעם
 וריח שיפסול בהם כנישה או ציטול והרב צנו ז"ל נקטרו כחצ קוסר ס"י
 קכ"ג החזיק צמילי דאבות דכנישה ונעל"ע פוסל בלולב ונשום דכתיב כפות
 חמרים דנעיין דוקא של חמרים עץ עושה פרי חמרים דוקא וע"י
 כנישה נשתנה ולא נקרא שמו הרחויס עליו כפות חמרים וכן נהדק והושענא
 לולב ומיניו עיין טס באורך

א בלי חרס ונחר"ץ ס"י ע"ו החיר להסתמש נפסח צקדרות של חרס
 טענר עליהם י"ב חדש וכבר חלק עליו הרב פ"י ח"א ס"י כ"ד
 וכ"כ הרדב"ז ס"י חש"ט דלא התירו שהיית יב"ח אלא לענין יין נסך בלנד
 ולא לשאר חיפורים ערך הסולחן ס"י חנ"א דין ו' ועיין ח"ל ס"י ע"ח ע"ו
 ע"ז פ"ה סנו"י ח"א ס"י כ"א וח"צ ס"י טו"ג ח"י"ד ס"י ע"ג דנ"ס ס"י
 קכ"ג חק"ל ח"י"ד ח"צ ס"י י' ז"א ח"צ ס"י כ"ה

ב כלים שלפין אותם צנדיל אם דיי לו ללפוחו צנדיל בלנד ואינו לריך
 הגעלה או דלא מהני הליטוי בלנד כי אם ג"כ טיגעילנו אח"ך
 רבו כנו רבו האוסרין והמחירין הרב ונחריו"ע ונלריך ג"כ הגעלה והאריך
 על השונת הרח"ס שאינו מחייבן צחגעלה ועיין בכנה"ג ס"י חניא דחיתו
 נמי טקיל צההיא דהרח"ס ועיין להרב צ"ד ס"י ר"י דהחויק צכנרת הרח"ס
 דחין לריך הגעלה דכיון שלפו אותם צעופרת חין לך הגעלה גדולה וזו וכן
 הרב י' אהרן ו"ב צהגה"ע בתכ שאין נוהגין נשום חוקם להגעיל הכלי
 אחר ליטויין והרב לנ שמה גם הוא האריך צס"י א' דבלי הלריך הגעלה
 אם ליפהו צנדיל בלנד קגי וא"ל לא הגעלה ולא פכילה ק"ס דך ק"ח ע"ד
 ועיקרי הד"ט ס"י ח"י אות י"ח ולונה חין חושטין שמה נשתמש הגוי בהם
 עיין ערך הגעלה דין י"ט וזירוסלים נוהגין להגעיל אחר הליטוי צאה"ע
 ס"י חנ"א ס"ק ל' וכן מנהגו פה סארא"י יעודה אה"ס

ג כלים ק"ח ערעור הרב צ"ח ע"ו טנהגו לטום נעל"ע לודס בלי צדיל
 של חומן לנוי וכן פלי פסח נשאר ימות השנה והרב פרי"ח והרב
 ח"ך דחו רחיותיו ומיחו"ט לחוש לדעת הרב"ח צרבי"י רס"י חר"ח

ד כלים חסור להטביר בלי לנוי נפסח כרי שינשל צו חומן וכן פ"י

תי' חבל ג' או ד' שנוטות קודם פסח מותר בכל ענין צאה"ש שם
א כוית זירקוח לריך למעך חלל האויר שנין הירק ולשער שיפור הכוית
 זירקוח עלמן ולא צהויר שזניהם מורס ס"י תפ"ו כתב הרב
 מחבר מהכא משמע דאין משערין כוית צומסקל וכן לענין האיסורין אין
 לשער צומסקל וכ"כ הרב ערך הסולתן שם ובאורחות יוסר פ"א כתב ראיתי
 הקידים ולשני מעשה שהיו שוקלים צע"פ שיפור כוית מלה ומרור כדי שלא
 ישעו לאכול פחות צמוד הדעת וכן שוקלין הכוס אם מחזיק רביעית ;
 ספק אכל כוית ספק לא אכל לריך לחזור ולאכול כוית ולענין הנכחה סב"ל
 פ"ו ק"ס דקט"ו ועיין בדיני קלידה דין ו'

ב כוית של חונה אינו יולא י"ח צשעת הדחק אם לא נשאר נשעת
 קלידה פרי"ח ז"ל ס"א דק"ז

ג כוית הכריכה שאנו עושין זכר למקדש כהלל לא כג' צפחות נכזית
 כיון דאין אכילה מרור צפחות נוכן ולריך כוית מלה וכזית מרור
 עיקרי הד"ט ס"י י"ט אות י"ח שאגת אריה ס"י ק' ועיין בדיני מרור דין א'

ד כוית שיפור כוית דכתב מרן ס"י תפ"ו דהוי כחלי צילה מרגלא צפונייהו
 דרנן שהוא ע"י דר' והשו"ג מלא חיקון למי שאינו יכול לאכול
 כוית שהוא ע"י דר' וכתב רז"ל להרמב"ם הצילה היא י"ג דר' טחכי נקטינן
 אם כן שיפור כוית שהוא שליט צילה לדעתו הוא ד' דר' ולכן אין למעט
 משיפור זה בכל או הזמים הנאכלים צלילה הזה מוולה ומרור דאם אכל
 פחות מזה לא יולא לכ"ע וצ"ע ו"ע והוי צרכה לצטלה ופחות נכזית לא
 שניה אכילה ע"ס :

ה כוית הרסנין כי דכרסס צע"י כוית דכיון דחקינן נטילה ודאי לריך
 כוית כפח דפחות נכזית פח אף דמכרך המוליא לא נוסחבר
 שיטול וכנ"ס מרן צכ"י קכ"ח אם אוכל פחות נכזית י"א שאינו לריך נטילה
 צרכי ס"י קכ"ח אות ד' וצ"ע ו"ע שם כי דהנקהא הישרה ל"ל דעל פחות
 מנכזית ח"ל נטילה

ו כוית מי שאין לו לא פחות נכזית מלה עיין ערך מלה דין ה' מש"ש
 ועל זה כתב הרב זכור לינחק ס"י ס"ג וז"ל לעד"ן דחיוצא רמ"א
 עליה גטרחה צע"ס ולצרך עליה על אכילה מלה כיון דצחכי מלערך לכזית
 ממש צראות וצומסקל יולא ידי חוב דאורייתא וק"ק על כולה רבנן אין לא
 כתבו דלעניני הכי כדאמרן ועש"ג

ז כוית כי מרן רמ"י הע"ה כוית המוליא ומלה יאכלס ציחד ואם אינו
 יכול לאכול הסמי זמיס ציחד יאכל המוליא תחילה ; משמע דר"ל
 יאכל

דיאכל כל הזית של המוליא תחילה ומרן שם כי לצטלם צולל ומורס כי
 דאין לצטלם צולל וכ"כ הלכות דאין לצטלם צולל מוסים לחם עוגי וטעם
 נכון הוא שנה פסח ד"ה ע"ג וד"ז ע"ג

ככר כתב מרן ס"י ת"ן ישראל שלוח ככר מחצירו קודם הפסח לריך
 לפורעו אחר הפסח ויש בו גזל אם אינו פורעו וכ"כ הרב ט"ג
 דצטלויקי נוהגים ללות קודם פסח ככר ופורעים אחר פסח ; אם לוח
 ככר לגוי קודם פסח מותר לקצול אחר פסח אחרו ככר עלנו פרי מנדים
 ס"י ת"ן :

ככרות חנוץ שנתערבו צע"ס צככרות מלה חד צחרי צע"ל דצ"ג ח"א
 ס"י כ"ז והרב משלוח זה ס"י תו"ז כי צדין מלה חנוולה שנתערבה
 צע"ס קודם חנוץ צככרות לתח אחר לגוי או לישראל לאכול והותרו
 השאר דעדין היתר הוא עשה"ש ס"י י"ז אות י"א

כובע הדבוק בחנוץ מותר נפסקה ג"ר כלל ד' ס"י י"א תהד"ש ס"י ק"ז
 כתבים ס"י קכ"ו עיקרי הד"ט ס"י י"ח אות ע' וכן נהגו צטלויקי
 לרנן הכובעים והצוניטיס אפי" צע"ס קודם זמן הציעור ט"ג ח"א ס"י
 תו"ז ועיין ערך חלונות

כוס שיפורו הוא רביעית שהוא צילה ומחלה ולכתחילה ישמה כל הכוס
 אפי" הוא גדול וצדיעבר כג' צשעתה רוב רביעית כנ"ס מרן ס"י חע"ג
 ס"ט וע"ס צפר"ח ובכוס רביעי עכ"ס לריך לשחות רביעית שלם לאסוקי
 נפסיה מפלוגתא צצרכה אחרונה ס"א אף צכזית לריך צרכה אחרונה וי"א
 שלריך רביעית כנצואר צכ' ק"ץ ס"ג חבל אם אירע שלא שתה לא רוב
 רביעית אין לריך צרכה אחרונה כנצקנת הרב א"ר שם סק"ה ודלא כט"ז
כוס יזחר שלא לשחות צכוס של זהב וכסף כי אם צכוכית מיכות שמשון
 כך מלאחי כתוב ואין הספר צדי לראות טעמו

כסוי הדם מי שערך חנולו צע"ס אחר זמן איסורו והיה לעפר וכסה בו
 הכל לפי מה שהוא אדם דלאשכנזים דפסקי כסגרת ר"י דאין ציעור
 חנוץ לא שריפה ואפרן מותר אפטר דאפי לכחמילה שרי לכסות ומאן דאזיל
 אשיעת חכמים דהשנתהו צכל דבר ואפרו אסור היינו דוקא לכחמילה אך
 צדיעבר פשיטא דינא י"ח : ואם ערך החנוץ קודם זמן איסורו אעפ"כ אין
 ליהנות מונו דחיישנן טעמא יחנה ונענו גם כשיטרפטו אחר זמן איסורו
 עשה"ש ס"י י"ז אות ל"א ועש"ג צענין שאין לנו לבזוק גזרות מדעמינו מה
 שלא גזרו רז"ל והצאה"ט סכ"י תו"ה והשו"ב שם כי ערך את החנוץ ונעשה
 אפר וכיסה בו דם חיה או עוף אפי" ערך אחרו אחר זמן איסורו יולא ירי
 פונת

שנת כ"ק"י ד' הולות לאו ליקומה ניהו וכו' השבועה"ג עם ס"י
לכה דורי אם חל פסח בשנת שמעתי שאין אומרים אותו משום דנראה
 כביש ל"ט באומרים פני שנה נקבלה דמשמע ולא פני י"ט ונראה
 דאין להקפיד דתשעס ששנת ל"ל כן וכו"ט שנת דק"ט הוא משום דשנת
 א"ן לר"ך קדוש צ"ד ומילא קאתי הלכך לר"ך ללאת לקראתו לקבלו כיון
 ששנה לא אליה משלמו אבל י"ט שנה פ"י קידוש צ"ד כולא שאנו מצויין
 אותו וא"כ ת"ק לריכין ללאת לקראתו לקבלו וא"כ אין שום ציוס בזה דהא
 שד"ך השבועה על י"ט נקבלה דשנת הרצ"ד ס"י רס"ד ונדבריו נראה דהטובים
 שלא לאומרו הוא דוקא כשחל יום ראשון בשנת דשנת וי"ט שניהם צאים
 בלשון ולומר פני שנה נקבלה ולא פני י"ט אז נראה כציוס ליו"ט אבל כשחל
 יום צ"י בשנת או י"ט אחרון שחל בשנת אז לכ"ע אומרים אותו דאז ודאי
 דלא שייך שום ציוס ליו"ט דכבר קבלנו ליו"ט ונאחזקל או נשטת יומים ונקודם
 ועיין פ"י י"ט דין א' והרצ פרי מגדים רס"י תפ"ח כ' דיש מקומות שא"א
 לכס דורי כשחל י"ט בשנת או בשנת חו"ט"ו רק מוזכר סיר ליו"ט"ו וי"א
 ונדלבין התערי

לך לטוס נשם אין לאומרו כי על הדוב אנו לריכים בשמים עדיין הרצ"ד
 ס"י רס"ה והרצ פרי מגדים רס"י תפ"ח כ' לדין אין ונכריזין שלא
 לומר נשם דנראה כמנאנין בשמים לכך אומרים הקהל וש"ך בלשם צנוקס
 משני הרוב ונוריד הגשם ונקול דם פוסק הא"ך ויחיד פוסק צנוקה
לשוני בוננת שאומרים בשלח טל ל"ל **בוננת** ונ"ח ס"י ד' אות ע"ל
לא תתגודדו הרב אורחות יושר קרא חגר על הני נשי שאוכלים ונלה
 צורה שאין טוענין את החנין ונני שאוכל ונלה שאינה צורה
 דהרריו על העינה שאין כאן שום השם כלל כנוו שאריותו הפוסקים שרימה
 לאו מילתא היא ואפי' לנ"ד מילתא היא היינו דוקא צריחה של איסור ונשם
 אבל ננה שאינה צורה אין כאן איסור כלל לא הוונתא צעלונא וכ"ס שתנורים
 שלנו הם גדולים והתנשיל ונכוסה והתחזיר בזה ונונע את עלנוו מלעשות
 חסד עם השכנים והעניים וכ"ס לאותם אנשים שאין שותין אפי' ימים או
 קאזי או נרקחה נאותן שאין נוסרין ונלאכול ונלה צורה ואינס לא ון
 התחזיקין עכ"ל אבל הרב ונ"ח ס"י צ' אות טו"צ כתב דלא תתגודדו ליכא
 צחופרות דפסח וגם אין לחוש לזוהרא צין צשתייח הקאזי צנוקס אחר צין
 שלא לטעור אבל אחרים כי נשפחה ונשפחה וננה אצותיהם צידיהם :
 והאים יכול לכוף את אשתו שלא תנהג כנהג צית אציה צחופרות פסח
 עם אות כ"ג ועיין צדיני קליה דין א' וצדיני ריחא דין א' וצדיני תנור דין ט'
 *

א לישה כתב וידן ס"י תנ"ט אם העיסה רכה לא יוסף בה קומח לא
 עושה עיסה קטנה ונציול קטה ויערונה עם העיסה הרכה
 כתב הסו"ג והרצ"ב פשוט שאם העיסה יצאה ביותר שנוחר ליתן בה זמם
 דלא חסרו להכתן בה קומח כשהיא רכה לא משום שאינה נגזלת יפה ויצא
 אותו הקומח לידי חינוך כשיחור ונונה צנרק אבל ליתן זמם אדרבא נגזלת
 יפה והעולם צוהרין בזה שלא ליתן זמם וטעוה הוא צידם ואין להם ע"ה
 טיסמוכו ודאי לתחות צידם והנשי עמי הארלות רוצם ככולם ונקפדות
 על כך לגבל העיסה צגיבול קטה כאלן ולרעה כמ הזרוע שעי"ז מתלכנת
 העיסה ואזי להן ואזי לנפשם שמתליפין חיי העוה"צ צגיבול חיי שעה וכבוד
 הוודוה דברי טיסמחות השכנות שהמלה שלם היא יותר ונלוננת ונצרתת
 ונכסלת צאיסור חנוך דאורייתא לכן יזהר את צ"צ ויצא שכונ"ה

ב לישה כתב וידן רס"י תנ"ט אין לטין צנוקס השוים וציוס התעוק
 אסור תחת אורי הרקיע משום דיונא דעינא כוליה שמשא
 עיין צ"ל ח"א דק"ז פירושו

לישה צניה טהחנור צו ים לזוהר פרי"ח ס"י תנ"ט
ג לישה צענין שיעור הוודה לעיסה שקורין נאסילי"א ושתהא הוודה
 מחוקה ולא גדושה עיין ט"ע רס"י תנ"ז ורבים ונעני הארץ
 טועים שגודשים את הוודה כל ונה שתוכל שאתו לפי ששכר האופה והצריגודר
 לפי הוודה הוא ולכך נשתדלין ללוש שיעור ג' וודות צשתים ותא חזי וי"ט
 רבינו צ"י נשם א"ח וז"ל ונותר לנדות הגודסין ונדותיהם לפסח ונאי דנקט
 לשון ונותר לפי דק"ל על כ"ד דצרים ונדין וא' ונהם הוודה לוני שאינו
 חייב ידוי וא"כ כיון שצ"ד דצרים שונדין אינו וננה לני שגודש את הוודה
 צפסה הוה אוננא דאסור לנדותו שהרי אינו חייב ידוי הא קמ"ל דנותר
 לנדותו שהרי א' ונחכ"ד דצרים הוא המזלזל צדבר א' ונ"ס א"כ אין צגיבול
 ד' ונ' לצנים שנותן על ודה א' יתירה אם יגדוש יכשל צנכסול ידוי ח"ו
 ט"ג עם :

ד לישה נאד לר"ך לזוהר שלא להחיל להעריך זלרדד עד שיגדפו
 התנור חמילה כדי שיוכלו ליתן צו הוונות ולא יענדו צחוק ולא
 ישהו אפי' רגע א' : כל שלא הניחו העיסה צלי עסק אפי' זמן ערובה
 אינו יחמוץ : אין להניח הספל שלטין צו על בר של לנר וטוב להניחו על
 בר של עור : אין ללוש צכלי שיש צו צקעים וגוונות דאי"א לקנחו ון הצלק
 הוודה לא יסיה צו הרילין שלא ידבק בה עיסה ויחמוץ כנה"ג

ה לישה הא דאמרו אם הניחו העיסה צלי עסק שיעור וייל הוי חנוך
 ס"י

פ"ט דוקא דחילת הליטה טעדין לא נחננוהו הפיטה צידים אצל כשנתחננוהו
אפי' פחות מכשיעור וי"ל מתחנן וע"כ לריך לזוהר כשאקטטין צידים שלא
לחנינה דגפ' א"י פוסקים ק"ט דק"ז ע"ג

לישה פ"ט טעמא דה פרחים י"ט לאקור עיין ע"י פרחים
לישה לריך לטחון החכים וקודם עיין ע"י טחינה

ו לישה צעת שהיו לשים פיסה לפסח ונולד צה עכ"ל ונת' וחסרתי
אותה הפיטה ונקמה טעמא דה עכ"ל אחרים ונתים חסרתי

אותה כתיב צדיקי קמת דין ז' ז"ל ח"ג ס"י וי"ז

ו לישה כשלישין מלה פשיטה המנהג לטעוף העריצה צין לישה ללישה
צמים ומניחה צמחה או צאזיר לנגזק יפה ואם ונדיחה ציין

הנא עליו צרכה צרכי"י ס"י ח"ט

ליגזגה מלה לחזור עליה קודם כל ח"ל ס"י ק"ט וארדיצ"י הוא עולשין
הטני צושנתיו הם וצלשוניו נקרא רדיגו

ליבון כלי הלריך ליבון אין לריך להפציר החולדה כי האם יצעיר את
הכל טור והפריח כתב לכתחילה אף אם מלנן הסכין לריך לשופו
תחילה ובקצת הרש"א ש"ו הטור צי"ד ס"י קכ"ח

לול עיין צדיקי תור דין ד'

ח לישה אין לשין מלה מלה ולא אופן אותה ע"י גוי ולא ע"י חס"י
הרא"ש הם ונחדל צמלה מלה ועמוד על עשייתה ונזרז העוסקים

ונכ"ע צהם צעריכתן וכן ראוי לכל אדם לעשות להטפל הוא צעמנו צמורה
ש"ע דס"י ה"ס ואין לחנינו לעשותן ע"י נשים וע"י קטנים קלי הדעת

שאינם יודעים חומר האיסור של חנוץ וצטרט איזה נשים שכל ונגמחה ונאזורים
הוא לראות כו"י הנית לסייד ולכנס הדק היטיב וכשנאים לעשות הנולות

שומים אותם כחותה על הגחלים וננחיס כלי הליטה והדפים והראייהאדורים
ונלאים ונלובלכים צצלק ובזרחות כחינוק הצורה ון הספר כדי לגמור לורכי

ונ"י הנית והנאים אחרים לעשות הנולות צאו הכלים אינם משגחים צהם
כלל לתפס אחר הצלק הדנוק צהם ונכונכים עלננס על ונה שנקרו אותם

טעמו הנולות ונקודם ונולא טכשלים צאיסור חנוץ ח"ו וע"י כ"י חכמה ג'
וננהג רוב הנקונות להוסיב שומר על עשיית הנולות לעמוד על עשייתן
ולזרז העוסקים צהם סינקרו כל הכלים הדק היטיב ואוננס פשוט הוא ש"ס
לננות איש ננון וחכס ויכא אלים ולדברים כ"א אין עושין חנורה נשים
וקטנים והסו"ג כ"י ונלנד הדינים והספקות שנתעוררין על כל וולה וננה
ש"ס

ש"ס לכל יודעי ספר לעמוד ע"ג י"ט עוד תיקון גדול צעטיית הנולות ע"י
עלמו דקבלה צידינו ונהאר"י ז"ל דכל טורח וחונימות שחננוס אדם ונזיע
צדכר מלה הוא תיקון גדול לעון קרי וז"ל שנה ע"י חונימות ואפי' וולה

שאינה שמורה ויקרי של מלה כדי שלא לאכול חנוץ לעשות הנולת ככל
חוקותיה וא"כ ע"י פתי יסור הנה לחניה תיקון גדול כזה צלי סגופים וצלי

חגיגות ובפרט בזמן הזה צעוה"ר לא ינולא אחד ונעיר וננים ונחטפתה
סניטול ונעון קרי וז"ל ואיך ילך אדם לחננו ולנולאכחו וע"כ ישננע חכס

ויוסיף לקח לעמוד ולשרת ע"ג הנולות צזרות גדול ו"ל יאמר גנרל רצה
אנא כי לא טוב הוא מאכותיו גאוני עולם שהיו נשחדלים בנולות

מצות הנשחרות אחר פסח אם אינן יצעות כ"כ כנוו הניסקולגוס נראה
ודאי דדינס כפת גמור ליטול הידים צצרכה ולצדך הנוליא ונחנ"ו

אפי' אם אינו קובע עליהן א"א אפי' על כנילה כנוו שהיא הדין צפת גמור
אכן אם הם קשות כניסקולגוס י"ט חילוק צדכר דאם אינו קובע עליהם אזי

י"ט ספקוק צדכר אי דינה כפת גמור או כפת כסנין כי ע"כ הנכון שיאכל
פת אחר תחילה להסתלק ון הספק צרם אם קובע עליהם סעודהו לדעתו

נראה פשוט דלריך ליטול ידיו צצרכה ולצדך הנוליא ונחנ"ו כפת גמור
אפי' אם הם יצעות יותר ונהניסקולגוס וז"ל שום זסירות לאכול פת אחר

תחילה כלל חס"ל"א ס"י ע"ו ופס עירינו סאראיי יע"א אין עושין מלות כ"א
דקות וננים כלל וכלל א"א כולם ענות

מוקצה עיין צדיקי ער"ס דין י"ג

מצה כל הנצרכות לריך שלא יסקיק צין צרכה לחכילס ואם צריך על
המנוס לעשותה או על דבר לאוכלו ולא עלתה צידו לסי טעם ונחעכב

וחר ונכדי שאילת הלנויד לרצ דהיינו שלום עליך רבי וצורי ועלתה צידו
לריך לחזור ולצדך צ"י צסס ש"ל וי"א דשתיקה לא חשיבה הספק לא שנה

ונרובא לא שנה מועטת ולכתחילה ודאי לא ונפסקין אצל דיעיד ח"ל לחזור
ולצדך א"כ דבר צינתיים ונ"א רס"י ר"ו והרב פרי ונגדים רס"י חס"ו כ"י

דל"א קמ"א ונצאר דזה צשתיקה הוא צהפסק צדיצור אפי' וולה אחת הוי
הפסק וכס"ו צהמוליא ונלה לריך לטעום הצולע חקף ונייד אחר הנצרכה

ואח"ך יחלק הכזיה לכל צ"ג דלכתחילה ודאי דלא מנפסקין אפי' צשתיקה
מחבת ונחונולת שמתגנים צהם כל השנים אין לריך ליצון להכשירה לפסח

רק סגי צהגענס ודלא כהרוב פד"ה דנלריך ליצון ז"א ח"א ס"י צ"ה
זס"ד הרב ונח"ר ס"י תנ"א דין ח' והרב סו"ג כתב דלעמן הלכת לריין

דק"ל דקבלנו הוראותיו של ורן צין לקולא צין לחומרק אינם לריבים לא
פוסק

המחבת ולא העסקין ליעון כי אם דיי בהגעלה וכן נהוג עלמא ולא רחיתי
אפי' במדקדקין במחבת ללכך שום מחבת או טסקין אף בהגעלה בלכך סגי
וכן עיקר: ואע"ג דהחומ"י הנריכה ליעון לשיטתיה אזיל לחוש בפסח לכל
החומרות שבעולם חפ"י לכפרה יחידה אכל לאסור לעולם בלי ליעון איני
רואה טעם לדבר עכ"ד ועיין להרב חסד לאברהם ס"י י"ג שהביא דברי
השר"ג סמ"ו וכו' עליו דיש חילוק בין טיפסין לנחמח דנפסקטיל לא יש שום
לחלוחית רק עם שמוטסין אותו וזה לא נחשב כלל למסקה ונשא"כ במחבת
שיש בה בליים ושמן זעין וכיון שיש משקה לא חשיב ע"י האור ואף דונרן
פסק במחבת דדי בהגעלה מ"י צטיפסין גם הוא יודה עש"ז דנסיק דלר"ך
ליעון וסרז ערך הסולתן ס"י תנ"א דין י"א כתב לפת"ש צטס הריע"א
אפשר דאף שאן דנמ"ר נשאר איסורים מודה בחומץ בהגעלה לא ונהני
להוליא טעם הנלוז לגמרי ונשהו מיהא איכא ונחומץ דאסור בנשהו חיישינן
למשהו הנשאר בה ע"כ: והרב אורחות יושר פרק י"א כתב וז"ל הנוחבת
שלנו של נשפת הנקרא עכסין מותרים בהגעלה דהמחבת שלנו אין כאותן
המחבת שכתב הרב סמ"י שאין מועיל ה עלה מפני שאין נוטלין בהם רק
מעט טמן כדי שלא ישרף הפשטידא והר"ל חשמישו ע"י האור אכל הפשטידא
שלנו נוטלין בהם טמן הרבה ולכך הטמן שנוטלים צעיקה ולא חיישינן שמה
יחייבם הטמן והחומץ נאפה בלא משקה אם אף אם נשרף ונדבק לדוסן
המחבת עדיין יש לחלוחית השמן ונתר רוב חשמישו אזלינן ונעירנו שאר"י
וע"א רובם ככולם אין נוטלים טמן צעיקה כלל וכלל אף שמוטסין הטנסין
במעט טמן כדי שלא ידבק הפשטידא צטנסין

מכתשת הנקרא למיר"ו ונותרת ע"י הגעלה דהמכתשת שלנו אין כוחסין
בה אף סוניים או שקדים וכיוצא ואף שלפ"מים נוטלין בה מעט
קמח או מעט ביסקו"ל אין קפידא דנתר רוב חשמישו אזלינן אורחות יושר
פ"א ופ"ג ס"י תנ"א סק"ו והרב סה"ד ס"י ק"ל כ' דנתגו למלחמתה גחלים
עד שישרף החוט שנספג המדוכה וכ"כ הלבוש וכן וננהגו כת"ש צטס"ק
דנש"א גדיני פסח גדין קי"ח

מרדא של עץ הנקרא פאה סרודין בה הפח ונחמור כל הטנה ורדו בה
ננה יש להחמיר ולאסור אע"פ סגרות החילה והגעילות ובלכך
סיהיו בה ג' חגלים הא' סיהיה תוך זמנו דחילו קודם זמן איסורו יתבעל
צט"ט טפס) הטמן ואינו חוזר ונעור וברין גשר יבש וגנינה סנוולחו קודם
הפסח דהזיר רש"י ולא חמירין דתוך הפסח חוזר ונעור הפתח ה' דאף
תוך זמנו גרין סיתן טעם לנשק שאם יתן טעם לפגם או שאין הותרת

בה יומא דנ"ט לפגם נותר גם צפסח לדעת רוב הפוסקים והתנאי הג
סיהיה לכתחילה אך צדיענד אין לאסור: וכן אם הוליאו צמורה זו נולת
עשירות קודם זמן איסורו ואינו יודע אם היא צת יומא דפסוע הוא סנוותר
להסתוותם לאחר הפסח ופי"ג ג"כ ללדד להתירם באכילה צפסח עתד"ט ס"י
י"ח אות כ"ח:

מלאכה צע"ש שחל צ"ג עיין ערב פסח דין ג'
מליחה בחומ"ו של פסח ונלחו לקעודת צריח מילה צטר הרבה עם
חרנגולים ושכחו צטני חרנגולים הזפק בוליהם וסוג מולא בזפק
אחד ויהם כונו סובין וזפק אחד זרקו לאיצור בלי צדיקה אף שנוצח צטני
הכ"ד דסובין ואורסן גחמ"ן ופני קונה שבהם ת"י"ו יש לחלק בין קעה
הנוללת בזפק דס"י חס"ז ס"י י' דיש להחמיר ולאסור הכל ונשום שפזר
נהגו כן: דדוקא חטה שקשה להתעכל יש להחמיר אך בקובין שקלין להתעכל
הוי כנועכל ושרוף ונ"י"ו ישנה התרנגול סנווללת בו עד אחר הפסח והשאר
נותר עוד וצפרע ללורך ס"ו והס"ו וסנוחת י"ט והתרנגול סנורק הזפק
אין לסחזיק בו איסורא ונותר עוד שנות יעקב ח"צ ס"י י"ז

מליחה חרנגולת סנוולחו קודם פסח ונח' ויהם היה הזפק ונחמור
נולא טעם אותה התרנגולת לצדה אסורה והאחרות נותרות ואף
אותה התרנגולת כפי ונ"ש נורם צ"ד היה סגי בקליפה נ"י"ו לא מלחי
לצי להתירה מאחר שהיה סס חנוץ הרבה ונהר"ם ונלובלין ול"ן להתיר אף
אותה התרנגולת מעט דעור הזפק נפסיק במקום קליפה וניהו לפי ונ"ל
להחמיר להעמיק כל פנינות הקפה ה"ן יש להקיר מעט פנינות הזפק
ושאר התרנגולת ונותרת פרי"ה ז"ל ח"א דק"י ע"א

א מצה איסור חדש נוהג בארץ ונח"ל בין של ישראל בין של גוים ט"ע
י"ד ס"י ל"ג ס"ז ויש סנוונסין על ונקלת האחרונים דהחירו חדש
צשל גוים כנה"ג הגה"ט ע"ש וי' שהיה במקום שלא היה נלוי בו ונלה בלי
א' של פסח אף ונן החדש דעת הרב ונהר"ד ח"ד צט"ה וי"ס רבי' ח"י"ח
ס"י וי"ה דאפי' בחדש של גוי לא חתי טעם דנערכ חלכלו נלות דוח"ה
ל"ת דולקס וקלי גכמנל לא חלכלו ודעת הרב ימי' רבי' טס ס"י ע"ד
ומ"י דנחדש של גוי יקיים העשה ועיין להרב יד איתו ס"י כ"ד דל"ת
להגריע דחדש גוי בחר"ל אינו נוהג עתה גם בחידוש' רבי זלז הגוי סהרין
הרבה בהיפך חדש צוה"י זכר נתן צדיני פסח דין י"ט ונח"ד ע' חדס עס"ז
ואני הצעיר נוללתו בקפר ונעטס הנולך ס"י חשפ"ז דסוכיה ונש"ס דאין חדש
נוהג בשל גוי ע"ש ועיין קול איתו ס"י ג"ה וערוך הסולתן סס"י חר"ך

שינו דוקא דהחילת הלישה שעדיין לא נחממה הפיטה צדיים אבל כשנחממה
ש"י פחות מכשיעור מיל ותחתון וע"כ לריך ליזהר כשזקקטין צדיים שלא
לשניהם דגב אי סוסקים ק"ס דק"ז ע"ג

לישה עיסה שנגאלה זה פרחים יש לאסור עיין ע"י פרחים
לישה לריך לעתון החמים ונקודם עיין ע"י טחינה

ו לישה דעת שהיו להים עיסה לפסח נוגלת זה עכבר וזה ואסרת
אותה הפיטה ונקמה שנגאלה זה עכברים אחרים ונתים החרתי

אותם כמ"ס צדיני קנות דין ז' ז"ל ח"ג ס"י מ"ז
ו לישה כשליטין מלה עשירה המנהג לטפוף העריצה בין לישה ללישה

צמים ומניסה צמחה או צאור לגצק יפה ואם נודיתה ציין
הנא עליו צרכה צרכי"י ס"י ה"ט

ליגזגה מלה לחזור עליה קודם כל ח"ל ס"י ק"ט וארדיצ"י הוא עולטין
הטוי צושמתינו הם וצלסוכינו נקרא רדיגו

ליבון כלי הלריך ליבון אין לריך להעציר החולדה כי האם יצעיר את
הכל טור והפריה כתב לכתחילה אף אם ונלצן הסכין לריך לשופו

תחילה וכסדרת הרשע"א שבי הטור צי"ד ס"י קכ"ה
לול עיין צדיני תור דין ד'

ח לישה אין לשין מלה מלה ולא אופן אותה ע"י גוי ולא ע"י חס"י
הרא"ש היה ושהדל צמלה מלה ועמוד על עשייתה ונודו העוסקים

ונסייע זהם צעריכתן וכן ראוי לכל אדם לעשות להטפל הוא צעלמו צמולה
ש"ע דס"י ח"ס ואין להניחו לעשותן ע"י נשים וע"י קטנים קלי הדעת

שאכנס יודעים חומר האיסור של חנוך וצפרט איזה נשים סכל ונמחה ונאווים
הוא לראות נויי הנית לסייד ולכנס הדק היטיב וכשנאים לעשות הנולות

שומים אותם כחותה על הגחלים וננחים כלי הלישה והדפים והראייהאדורים
מלאים ומלובלבים צנלק וצורחות כחינוק הצורה וכן הספר כדי לגמור לורכי

ונויי הנית והנאים אחריתם לעשות הנולות צאו הכלים אינם משגמים זהם
כלל לתפס אחר הצלק הדצוק זהם ונסוכים עלונוס על וזה שנקרו אותם

שעשו הנולות ונקודם ונגאלה שנסכלים צאיסור חנוך ח"ו וע"ז כי סכנה"ג
וננהג רוב הנקווות להוסיב שוור על עשיית הנולות לעמוד על עשייתן

ולרז העוסקים זהם סינקרו כל הכלים הדק היטיב ואנונס פשוט הוא ש"ס
לנעה אים ננון וחכס וירא אהים ולדנדים כלאו אין עושין חנורה נשים
וקטנים וסו"ג כי מלכד הדינים והספקות שנתעוררין על כל מלה ונולה
ש"ס

ש"ס לכל יודעי ספר לעמוד ע"ג יש עוד תיקון גדול צעטיית הנולות ע"י
עלמו דקבלה צדינו ונהאר"י ז"ל דכל טורה וחונימות שונחוס אדם ונחיע
צדכר מלה הוא תיקון גדול לעון קרי ח"ל שגא ע"י חונימות ואס"י מלה
שאכנה שמורה ויקרי של מלה כדי שלא לאכול חנוך לעשות הנולה ככל
חוקותיה וא"כ נ"י פתי יסור הנה להניח תיקון גדול כזה עלי סגופים וכלי
העניות ובפרט צנון הזה בעוה"ר לא יונל אחד ונעיר וסנים ונמשמת
סניטול ונעון קרי ח"ל ואיך ילך אדם לתותו ולנולאכתו וע"כ ישנע חכס
ויסיף לקח לעמוד ולשרת ע"ג הנולות צמחות גדול ואי יאמר גברא רבה
אנא כי לא טוב הוא מאכותיו גאוני עולם שהיו משתדלים צמלות

מצות הנשחרות אחר פסח אם איך יצעות כ"כ כונו הניסקולגוס נראה
ודאי דדינס כפת גמור ליטול הידים צרכה ולצרך המוליה וצמח"ז

אפי"י אם אינו קוצע עליהן אף אפי"י על כנינה כונו טהור הדין צפה גמור
אכן אם הם קשות כניסקולגוס יש חיילוק צדכר דאם אינו קוצע עליהם חזי

יש סקפוק צדכר אי דינה כפה גמור או כפה כסנין כי ע"כ הנכון שיאכל
פת אחר תחילה להסתלק וכן הספק צרם אם קוצע עליהם סעודהו לדעתו

נראה פשוט דלריך ליטול ידיו צרכה ולצרך המוליה וצמח"ז כפה גמור
אפי"י אם הם יצעות יותר ונהניסקולגוס וח"ל שום זקירות לאכול פת אחר

תחילה כלל חסל"א ס"י ט"ו ופה עירינו סארא"י יע"א אין עושין מלות כלאו
דקות ונניס כלל וכלל אף כולם ענות

מוקצה עיין צדיני ער"ס דין י"ג
מצה כל הנדרכות לריך שלא יססיק בין צרכה לאכילה ואם צריך על

הנולות לעשותה או על דבר לאוכלו ולא עלתה בידו לטי טעם וכתעכב
וחר ונכדי שאילת תלמוד לרב דסיינו סלוס עליך רבי וצורי ועלתה בידו

צריך לחזור ולצרך צ"י צמס ס"ל וי"א דשתיקה לא חשיבה הספק לא סנא
נרובא לא סנא נועטת ולכתחילה ודאי לא נפסקין אצל דיעד א"ל לחזור

ולצרך א"כ דבר צינתיים ונ"ג רס"י ר"ו והרב פרי ונגדים רס"י חס"ז כי
דל"א קנא ונצאר דזה צשתיקה הא צהפקק צדיצור אפי"י מלה אחת הוי

הפקק וכס"ז צהמוליה ומלה לריך לעשום הצולע חקף וניד אחר הנדרכה
ואח"ך יחלק הכזיה לכל צ"צ דלכתחילה ודאי דלא מפסקין אפי"י צשתיקה

מחבת מחוונלה שמוטגנים זה כל השנה אין לריך ליצון להכשירה לפסח
רק סגי בהגענס ודלא כהרוב פד"ק דוולריך ליצון ז"א ח"א ס"י ג"ה

זה"ך הרב ונחצ"ר ס"י חנ"א דין ח' והרב סו"ג כתב דלענין הלכה לדין
דק"ל דתכלנו תוראותיו של ערן בין לקולא בין לחומרת אינם לריבים לא

פוסקים

המחבת ולא השאקין ליעון כי אם דיי בהגעלה וכן נהוג עלתא ולא רחיתי
 חפ"י במדקדקן במלות ללכן שום מחבת או טסקין לא בהגעלה בלכד סגי
 וכן עיקר: ואע"ג דהחנני הרכיכה ליעון לשיטתיה אזיל לחוש בפסח לכל
 הסומרות שבעולם חפ"י לכתרא יחידה אכל לאסור לעולם בלי ליעון חייני
 רוחא טעם לדבר עכ"ד ועיין להרב ספר לאברהם ס"י י"ג שהביא דברי
 הר"ג סה"י וכו' עליו דיש חילוק בין טיפסין לוחבת דפסטייל לא יש שום
 לחכות רק עם שמוטסין אותו וזה לא נחשב כלל למסקה ונשא"כ במחבת
 שיש בה גנים ושמן זעין וכיון שיש נסקה לא חשיב ע"י האור ואף דונן
 ספק במחבת דדי בהגעלה חיינו בטיפסין גם הוא יורה עש"ז דנוסיק דלריך
 ליעון וסרז ערך השולטן ס"י חנ"א דין י"א כתב לפנ"ש זשם הריטב"א
 חפ"ר דאף שאין דמתי"ר בשאר איסורים וודה בחנוך בהגעלה לא ונהני
 להוליא טעם הנלוז לגמרי ונשהו מיהא איכא ונחנוך דאסור בנשהו חייסין
 למשהו הנשאר בה ע"כ: וסרז אורחות יושר סר"ק י"א כתב וז"ל המחבת
 שלנו של נחשת הנקרא עכסין מותרים בהגעלה דהמחבות שלנו אין כאותן
 המחבות שכתב הרב חנ"י שאין מועיל ה עלה מפני שאין נוחנין בהם רק
 מעט שמן כדי שלא ישרף הפסטידא והר"ל השמישו ע"י האור אכל הפסטידא
 שלנו נוחנין בהם שמן הרבה ובלכד השמן שנותנים בעיקה ולא חייסין שמה
 יתייבש השמן והחנוך נאפה בלא נסקה אם אף אם נשרף ונדבק לדופן
 המחבת עדיין יש לחכות השמן ונחר רוב השמישו אזלין ובעירו שחרא"י
 ישי"א רובם ככולם אין נוחנים שמן בעיקה כלל וכלל לא שמוטסין העכסין
 במעט שמן כדי שלא ידבק הפסטידא בעכסין

מבטשת הנקרא למירי וותרת ע"י הגעלה דמוכתשת שלנו אין כוחסין
 בה לא כוננים או שקדים וכיולא ואף שלפ"מים נוחנין בה מעט
 קמח או מעט ביסקו"ג אין קפידא דנחר רוב השמישו אזלין אורחות יושר
 פ"א וסר"ג ס"י חנ"א סק"ו והרב סה"ד ס"י ק"ל כ"י דנהגו לנולאותה גחלים
 עד שישרף החוט שבסביב המדוכה וכ"כ הלבוש וכן ונהגנו כת"ש בקה"ק
 דנשי"א דריני פסח בדין קי"ח

מרדא של עץ הנקרא סאה סרודין בה הפח מהתנור כל השנה ורדו בה
 מלה יש להחנייר ולאסור חפ"י סגרות תחילה והגעילות ובלכד
 שיהיו בה ג' תחלים הא' שיהיה הוך זוננו דאילו קודם זמן איסורו יתבעל
 כס"י טפס) החנוך ואינו חוזר ונעור וכו'ין נשר יש גניניה סנוולחו קודם
 הפסח דהעיר רש"י ולא חנניין דחוך הפסח חוזר ונעול התנאי ה"ז דאף
 הוך זעט גריך שיתן טעם לטבת טחם יתן טעם לפגם או שאין חננייה

בה יונח דכ"ט לפגם מותר גם בפסח לדעת רוב הפוסקים והתנאי הג
 שיהיה לכתחילה אך בדיעבד אין לאסור: וכן אם הוליאו במרדה זו ונלוח
 עשירות קודם זמן איסורו ואינו יודע אם היא בה יונח דפסח הוא שנותר
 להשתותם לאחר הפסח ופי"ג ללדד להחירם באכילה בפסח עה"ט ס"י
 י"ח אות כ"ח:

מלאכה צע"ש סתל צ"ג עיין ערב פסח דין ג'
מליחה בחוס"י של פסח מלחו לסקודת דרית מילה נשר הרבה עם
 חרנגולים וטכחו צע"י חרנגולים הזפק במליחה וסוג מולא בזפק
 אחד וזהם כונו סובין וזפק אחד זרקו לאיבוד בלי בדיקה אף שמוחר צע"י
 ח"ד דסובין ואורסן ונחנין ופני קונה שבהם ח"י יש לחלק בין חטה
 הנמלחת בזפק דס"י חס"י ס"י י" דיש להחנייר ולאסור הכל ונשום שגזר
 נהגו כן: דדוקא חטה שקשה להטעמל יש להחנייר אך בסובין סקלין להטעמל
 הוי כמעוכל ושרוף וח"י ישנה התרנגול סנוולחת זו עד אחר הפסח והשאר
 מותר עוד וצפרע ללורך ס"י וס"י ונחנת י"ט והתרנגול סמורק הזפק
 אין להחזיק בו איסורא ומותר עוד שנות יעקב ח"צ ס"י י"ז

מליחה חרנגולות סנוולחו קודם פסח ונח"י מהם היה הזפק ונחנ"ר
 מלח טע"ס חוטה התרנגולת לצדה אסורה והאחרות מותרות ואף
 חוטה חרנגולת כפי ונ"ש נורם ב"ד היה סגי בקליפה ח"י לא מלחי
 לצי להחירה מאחר שהיה סם חנוך הרבה מהר"ם ונלובין ול"ן להחיר אף
 חוטה חרנגולת ונעטם דעור הזפק נפסקין בנקוס קליפה ומיהו לפי ונ"ל
 להחנייר להעניק כל פנינות החטה ה"ן יש להסיר מעט פנינות הזפק
 ושאר התרנגולת מותרת פ"ה ז"ל ח"א דק"י ע"ח

א מצה איסור חדש נהג בארץ ונח"ל בין של ישראל בין של גויס ס"ע
 י"ד ס"י ל"ג ס"ז ויש סנווננין על ונקלת האחרונים דהחירו חרם
 בשל גויס כנה"ג הגה"ט ע"ש וי' שהיה בנקוס שלא היה מלוי בו מלה בלי
 ח' של פסח לא מן החדש דעת הרב ונהר"ד ח"ד נש"ח וי"ס רביס ח"ח
 ס"י ונ"ה דחפ"י נחדש של גוי לא חתי טעה דבערב תחכלו מלות דוחת
 ל"ח דולתם וקלי וברמל לא תחכלו ודעת הרב ימיס רביס ס"י ס"י וי"ר
 ונ"י דנחדש של גוי יקיים העשה ועיין להרב י"ר איהו ס"י ב"ד ודלת
 להעריע דחדש גוי בחו"ל אינו מנהג עתה גם בחידוש' ל"ז זאב הלוי סה"ר
 הרבה בהיפ"ר חדש בזה"י זכר נתן דריני פסח דין י"ט ונח"י ע"י חדש עש"ז
 ואינו הלע"י מלחתי בקסר נעטם הנו"ך ס"י חפ"י דהוכיח ונח"י דאין חדש
 נהג בשל גוי ע"ש ועיין קול איהו ס"י ב"ה וערוך השולטן סס"י ח"ך

ב מצה עשירה לא יאכל לילה ה' ככל ואפי' אחר הסדר בתוך סעודתו
 מצה אדומה ק"י תע"ב מל"ה ס"י ד' אות י"ב והנחצ"ר זק"א
 ס"י תע"א כ"י עליו דקמיות שלו תמה"ן וכ"כ הסו"ג ס"י תס"ג סוף אות
 ג' דהנחצ"ר לאכול ולשנוע ונולה עשירה גם בשתי לילות הראשונות
ג מצה כהן מקן קס"י תע"ה חין חיוז וולה א"ה זלילה ה"י : ולצני
 ח"ל גם זליל ז' ופשוט ז"ל ק"א טס ווי"ע וחו"ב זבל יום לאכול
 פה א"ה שיו"א זולה עשירה זאה"ט טס

ד מצה שגילוסה צווי פירות נשעת הדחק חס יולא זה פסק דאם גילוסה
 צווי פירות לצד חינו יולא כלל דגזרת הכתוב היא דבעי וולה
 טראויה לחינון או דבעי טוירה חבל מ"פ עם וי"ס חונה זאה לכלל וולה
 גמורה וטוס דבעין לחס עני ועכ"פ יולא ידי ונולה וולה לזקנתו טעשה
 זכר לגולס ולשעבוד ד"ס זאכילת וולה ז' דברים זכרון לשעבוד ולגאולה
 חבל חס חוכל וולה עשירה יולא ידי חובת אכילת וולה טוירמו על הגאולה
 וחירות חבל חין רנוז לעיוי ושעבוד וטוס הכי צעי לחס עני וזה לא יולא
 כשאכל ונה עשירה כתב קופר ס"י ל"א ועיין צדיני חולה דין ו'

ה מצה ננושלט הרב ה"י כתב דכיון דחין יולאין זה זלילה כו"ט ורין
 ס"י תס"ק ס"ד וותר לאוכלה צערב פסח : חונס הרב"ד ס"י
 רנוז וס"י רנו"ט חקר לאכול וולה טנתנשלט צ"ד והחזיק צזה גם צס"י רנו"ט
 והגיה ראי' צס"י רנו"ז דכיון דוולה זו ראויה ללאת זה י"ה זלילה קודם
 צישול חע"פי טנשלט לא פקע חיסור ונה וכדלחנרין צע"ז דף כ"ט יין
 ונזול של גוי טהיה ונתחילתו יין חסור פשיטא וטוס דחינשיל לא פקע
 חיסוריה ע"כ וי"ס לדחות דטאני יין דחסור וולד עלמו אז חנרין חס זישלו
 לא פקע חיסוריה דחסור טנו להיכן הלך חבל וולה זו וותרת וכיון טנתנשלט
 טחינה ראויה ללאת י"ה זלילה ח"ל כולה עשירה יוסף חוונן ס"י ע"ט
 וכן נדה קרו לה הרב לצ ונין דע"ו ע"ד והרב וטה ידבר ד"ה ע"ד דברי
 ונחס ס"י תע"א ע"ט ונחלן נלע"ד ראי' טא"ס הוליה וולה ורה"י לר"ה
 דיו"א זה י"ה דהולה היא וותרת ואיטו הוא דקא עביר עבירה טהוליה
 ורה"י לר"ה ול"ד לולה גולה טאין יולאין זה כו"ט צדיני גזל דין ח'
 דטאני חס דהולה היא גופה עבירה וסן עתה ראי' דברי ונחס ס"י
 חניד צטה"ט אות ז' ד"ה דהוי דווי"א דגול טע"י טהוליה וולה ורה"י
 זה לו הולה טא"ס לא הוליה הולה ורה"י לא חיס לו עור וולה חלת
 וטוי דווי"א דגול דחינו יולא וי"ה דלא דנוי לגזל וטע"ס חז"ל ע"ט

ו מצה וולה וי טאין לו א"ה פחות ונזית חינו חייב לאוכלו טבות יעקב

ו

ח"צ ס"י ח"י ונחצ"ר ס"י עת"ס כתב וז"ל וכבר צצדפ"י ס"י חס"ג כחצתי
 על דברי הרב סצ"י : ולי נראה דקלת וולה איכא צח"י טיעור ולא יולא
 לא לצבר הולה צדיק לאוכלו : ונח"י טא ח"א ס"י ד' כתב וז"ל כלל העולה
 דווי טאין לו זלילה ה"י כזית טלס וולה או ונדרר טיחכל וזה טיס לו
 חף טהוא פחות ונזית צלי צרכה ועיין עיקרי דר"ט ס"י י"ט אות י"ג
 טכתב וטס הרב צית יאודה ח"צ ס"י כ"ו צדין טנים טהיו צנדצ"ר או צצית
 האקוריה וחיין צניהם רק כזית וולה דס"ל דאפשר לוונר דוואן דאי"ס גצה
 ע"ט : ואם חס"י צפחות ונכטיעור ונתקיינות הולה לנה לא יאכלו טניהם
 ונחלה לזה ונחלה לזה וכו' ע"ט ועיין ג"כ לנחרי אגזי זקהילת יעקב דו"א
 ועיין צדיני כזית דין ו' ועיין להרצ כסא איטו ס"י חס"ג טה"ד הנרכ"י חז"י
 וכי עליו דלא זכר טר דברי הרב ונשה לנולך צס"א ונה"י חנוץ וולה סוף
 דין ג' דפטיטא ליה להרצ ז"ל דלא קיים וולה ונלחנו חצר להרצ סצ"י
 דהרצ וי"ל קאי כוותיה גם צס' צני ח"י צס"י תע"ה כ' צס"ס דריטצ"א דליכא
 וולה צח"י טיעור וגם זה נעלם ורצ חצי"א צרכ"י נר"ו

ז מצה וולה טהיו לטין אותה צע"פ והיחם העיסה רכה והל"ט חוסין
 ח"ח"ך קנח פסק דנעל נפס יזהר טלא לאכול וולה ונעיסה טהוסטו
 זה קנח חס"י לצדה והניקל לאוכלה לצדה לא הפסיד חבל להטהותן כ"ל
 פשוט טאין לחוס צצד ויכול להטהותן צטופי חיים טא ח"א ס"י ל"צ חס
 חנימו הולה חפיות ע"ג טק טל קנח וי"ס חס ונעפרורית יניחם צחנור
 עוד הפעם ויזהר טלא ישרה הולה בתוך ונקה ועיין צדיני קנח דין ח'
 ועיין כס"א ס"י חנ"ט ונחל"ה ס"י חנ"ח

ח מצה טרויה ונלשון דר"ף והרמב"ם ונשנע דוקא צנים חבל צו"ט
 חין יולאין וטוס דנפיגין טענן וחיין צעיין טעס וולה וכ"כ
 צהדי"א ח"ה אות ק"א והיכא דאיכא זקן או חולה חרו ליה צווי"א חבל
 חנור או טאר ונשקין לא דילנח ונצלי ליה טעס וולה : ערך הטולקן
 ס"י חס"א ועיין צדיני זקן

ט מצה טחוטין כונסין עיין צדיני חנור דין ז'
ט מצה נטוחה טתחית הולה נוגעת צחנור ונוותרת לחפות חע"פי טהיה
 נפוחה קלת וותרת ונה טאקר וותר"ל ויירי טהולה עלנה עלתה
 כלה וקרקעית חנור ולא נגעה צקרקעיתה רק כציצות הולה וע"כ
 חבורה דכיון דנקיס הכיפה טנולה עלה וקרקעית חנור חין כה צחוס
 הקרקע לחפות חתחית הולה טהיה כוויין כיפה טרס יחנן : ואין לחלק
 דחחורים טל ווהר"ל היו ונקיס אותה ונלטה לא גם הם ונקיס
 ונכטיס

הנפיש לא החילוק הוא בין נפוחה לנפוחה כמיש וע"פ אין פולה פה
 וזוה"ק צדוק המלות שלנו שהם נפוחות ; ואין נקום לפירש נפוחה שפירש
 מהר"ם הלולצלין ש"ל שנהלקה עובי המנה וחלק העליון עלה לנעלה ולא
 לפיכך הרב"ח סתם שלא נחלקה רק נפח גוף המנה באונשית כאשר הוא
 נלחם דאין דברי מהר"ל נזקקים סוגלים פירושה ; ועיין להר"ג נקום
 שמו"ל ס"י ס"ג דפתח דהנהגים לחתיה מנה נפוחה אין להם לחמניה ונחפס"י
 מנחה של ישראל ואפי' באונשית יש לחלק בין נפוח לנפוח ודלא כהר"ג
 דק ישקב סיקרי הד"ע ס"י ח"י אות א' ופ"ב הפ"ד ס"י רכ"ו דלא ראינו
 מעולם פולה פה על זה

מ' מצה פנה הדאם פנים להתיי ושלכן לא הציא הטור דין זה וגם סאה
 הפוסקים לא הביאורו זולת רבינו ירוחם ונחום דלא ס"ל דיש שיפור
 לאפלה ולנחה של פה ולפל הדיבורה נראה צדוק דיש לומר שלא לרדוהו
 וכן הטור עד שיטעור יפה אם באפיה שפיר וכמ"ס הר"ג ח"י ס"י ת"ס
 פיקרי הד"ע ס"י ח"י אות ע"ה והנחפ"י שם כ"י דיש לאסור לכתחילה
 ולהתיי צדיענד

בוצות לנייה אזהרות צננות לא יהיה צפועל לא צננות הל"ג צרפ"י סס"י
 ח"ס ועיין חפ"י זמרי ס"י תע"ה ונחפ"י פדק ס"י ונחפ"י ס"י
 הע"ה ס"ק י"ח

א מכירה לדיך לומר שיתן לו הנפחה מן החדר כדי שיוכל הגוי
 לכנות סם ואסור לישראל ליתן עליו עוד נוסגרת או חותם
 ולאחר הנכירה ונתיר הח"י ליתן נוסגרת וחותם אם נתיירא שיגנוז הגוי
 וכל דה"ה דמותה ליתן עליו חותם ונשר העיר אם הגוי נאצרו ח"א כלל
 קכ"ד אות ז' גם לדיך לומר שיפסקו דונים עם הגוי כנה יתן צעד הציה
 לפיכך לא נחמי שיאמר לו אני נוכר לך בית זה או חנוך שלי א"כ יאמר
 לו אני נוכר לך בית זה צדך כך וכך וחנך זה צעד כך וכך וכשיאמר
 לו אני נוכר לך בית זה או חנוך זה צעד פדועה זו נותר דאין סהרי
 דהישראל גמר ונקני כדי שלא יעצור צד"י סם אות ג' אם הצית שהחנוך
 סם אינו שלו לא סוכר אותו נוגיו או וישראל י"ל דאז לא נועיל נכירתו
 דאין ינוכר דבר שאינו שלו לא או יסכיר לגוי אותו החדר ; ואסור להטות
 עונו שיחזור ויקנה ננונו לאחר הפסח אצל נותר להצטיה לו שיקנה ננונו
 לאחר הפסח ויתן לו ריוח סם אות ה' ואות ז'

ב מכירה וי' שהיה לו חנוך צע"ס ונחמכס להוליכו בחדר חצירו צלי
 ידעתו סידע שינוכר חצירו החדר הוא לגוי עם החנוך
 שנחוכו

שנחוכו ואחר הפסח חזר הגוי ונכרו לישראל צעל החדר והחזיר לו נפחה
 ונחלא חנוכו לא עשה ולא כלום ויש לחנוכו דין חנוך שע"פ הפסח
 ואסור דאפי' בישראל אינו קונה לו חצירו שלא נדעתו כמ"ס נזרס צח"מ
 ס"י רס"ח וכיון שגוי לא ידע צמליאות החנוך של חצירו של נוכר לא קנה
 לו חצירו מלודת ישכר ס"י י"ד וכ"כ הנחפ"י ס"י חנ"ח סק"י אצל הר"ג
 פהד"ט ס"י י"ז אות כ"ג כחז לעד"ן דאם כנר צוטל הישראל חנוכו כנחוג
 חפ"י חת"ל דלא קנה הגוי וי"ז כיון שישראל הנפקיד לא עזר עוד על צ"י
 וצ"י תו לא הוא בכלל הקנס שקנסוהו חכמים דע"כ לא ינוח דאע"פ שיצטיל
 יעצור על צ"י וצ"י דוקא כשהחנוך צביתו ורשותו של ישראל וכמ"ס לעיל
 צסע"ף י"ג ונחפ"י הר"ג קול ליהו ס"י פ"ג ונחפ"י ח"א ג"כ דאע"ג דאין
 הנקנה דעתו להקנות ולא הקונה לקנות אפי"ה אם כנר צוטל ואין החנוך
 צדעות הנצטלו ד"ה אינו עוצר עליו ואין לחנוכו דין חנוך שעצרו עליו הפסח
 ונחלא לא שייך לנחנסיה

ג מכירה קרא חגר על מה שהיו נוהגים נחדש להתיי לנכור לגוי
 קודם הפסח צהמות שלו עם החנוך שדרכם לאכול כל השנה
 בדרך נכירת חנוך הנו' צס"י חנ"ח והנהגות אוכלות חנוך כל יוני הפסח
 ואחר הפסח חוזר ולקוח אותם ; דשאני נכירת חנוך דלא התיירא לא להפקעת
 איסור דרצנן אצל להפקיע איסור דאורייתא להאכיל צהמות ישראל חנוך
 צפסח לא נחמי נכירה סידוע סכוונתו רק להאכיל ולא להניח כך ע"כ
 ישתקע הדבר ולא יאמר עיהד"ט ס"י ח"י אות ס"ד ונחפ"י סס"י חנ"ח

ד מכירה הערנות נפשוני צהמות סנוכרים אותם קודם פסח לגויים
 ונפסח צלילי חנוך יאכלו ונחזירים להם אחר פסח הערנות
 זו עכ"פ שרי כשנוכרים צדוני סיוויה ונכ"ס כשיפקירנה חס"ך ג"כ ולכן אין
 לנחות צנני סנוכרים צהמותם לפעם קודם פסח על אופן הנו' ואפי' אם
 ירלה לנכרה לנכרי בדרך סנוכרים חנוך לית לן צה חסם סופר ח"ח ס"י
 ס"ג וס"י קי"ג ועיין צדיני גוי דין ה' ו'

ה מכירה אסור לנכור חנוכו לננוור דאע"פ שהטא ישראל הוא ועוצר
 אלפני עור והוי כחנוך של ישראל שעה"פ ואם נכר כ"י הצי
 דנהפסד ונרובה י"ל לננוור שיחליפנו עם גוי אחר או ינכרנו לגוי ונותר
 הנועות לישראל צה"ט ס"י חנ"ח סק"י וזהר נקום סנוול ס"י י"ז כ"י דאם
 עזר ונכר צדיענד הנוכר קיים ונקרי חנוך של גוי ודלא כמ"ס סכ"י סלדיך
 שיחליפנו

ו מכירה העפקיד חנוך אצל חצירו ולא ציערו הנפקד וגם הנפקיד לא
 נוכרו וסוג גנב אצל הנפקד אחר הפסח אפי' צסע"ה טעור
 דח"ל

דא"ל עפ"ה בעלמא הוא ; חתם סופר א"ח ס"י ק"ה
ז מזירה ישראל שיהיה חמלו צדית ישראל אחר וכשנכר הצעה"צ חמלו
 לגוי לא נכר לחכור חמלו של חזירו וחזירו לא היה צפ"ד
 ואחר הנות בא ושא לחזירו אם נכר חמלו וא"ל שלא נכר לחכור ונז"ד
 ח"ך שא"ש ונכר חמלו כנחוג עלי טאת חכס וצ"ח הפסח נדע הדבר ופסק
 הד"ד דלא סי"ן לנחמסיה שהוא לא נחמון לאיסור כי לא ידע שאיסור לנכרו
 אחר הנות כי אי"ס כפדיי הוא עי"ה"ע ס"י י"ז אות ד'
ח מזירה נ"י שנוכר קומח כולת שלו לגוי צע"ס אחר חלטה ואחר הפסח
 נכר הסלת הנז' לגוי ; אם היה הסלת עדיין צ"ד ישראל
 הי"ח נורה להסליכו לנהר דק"ל דחמץ צע"ס אחר חלטה אסור בהנאה ונן
 התורה אך הואיל ושתים רעות פשה כי כנר נכרו אחר הפסח והנעוה
 חליפי החמץ הם צידו וק"ל דאינו חופס דמיו וחמץ אחר הפסח איסור
 דצנן בעלמא הוא ומה גם שכנר נכרו צע"ס אחר חלטה וגם לחיתה דהסלת
 אינו לא ספק חמץ גנור עכ"ל להחיר ההליפין אפי' להנחליף ויחוש לעלמו
 נחמ"ס כל יראה שצנר חתם סופר ס"י ק"ד
ט מזירה ישראל שנוכר חמלו ע"ס לנכרי צול ואחר הפסח קדם ישראל
 אחר וקנאו ונן הנכרי צול ; כופין להסני לשלם כפי שוויה
 להישראל הראשון ואפי' אם נכרו הנכרי להסני צדוני שוויה צאופן שהנכרי
 נהנה ויהיתרון ונ"ה אחינן על הסני ונעם עני הווסק צמדת וכו'
 חתם סופר ס"י קט"ו
י מזירה נ"י שנאנס ולא עלה צידו לנכור לגוי חמץ שלו צע"ס וסגר
 הנדקף ורק הנפתח צוקוס הפקר ליד להחיר צדיעצד בהסכנות
 דנניס אחרים ; וע"ס ג"כ צענין נ"י שנוכר חמלו לגוי קודם הפסח ולא
 קיבל ננונו הנעוה ע"ס כנסת יחזק"ל ס"י י"ד עיקרי הד"ט רס"י י"ז
יא מזירה נ"י שהיה לו חמץ צע"ס ונכרו או נחמו צונחנס לעצדו או
 שפחהו נכרים או של אדון אחר אם הקנהו צע"ס לאכלו
 קודם הפסח אינו עובר צ"י וצ"י אם אכלו קודם הפסח ואם לא אכלו
 קודם הפסח עובר עליו שנחה י"ט ס"י א' עיקרי הד"ט ע"ס אות ה'
יב מזירה נ"י שעשה שליח לנכור החמץ והסליח נכר החמץ לגוי
 והחמץ היה סגור צתינה ועונדת בחוך חדר סגור והסליח
 נכר לקונה ונפתח החדר ונפתח התיבה שבה החמץ לא נוסר יש להקל
 וסרי אחר הפסח ונחז"ר ס"י חת"ס אות ו' ועה"ט ע"ס אות ו'
יג מזירה שני ישראלים שהיו שותפים בחמץ והאחד נכר חלקו לנכרי
 קודם

קודם הפסח והסני לא נכר ואחר הפסח חולקים נ"י שנוכר לנכרי חלקו
 שיעלה קודם הפסח : עתה שחלקו והוצרר בחלקו נוחר והסני שלא נכר
 חלקו קודם הפסח אסור בחלקו נחז"ר ע"ס אות ב'
יד מזירה נ"י שנוכר חמלו לקטן נכרי אע"פ שקטן חין לו זכיה ונן
 החורה נ"יו כיון דחמץ שעה"ס איסורו נודענן יש להקל גם
 צונכרו לגוי קטן עה"ט ע"ס ח"י אות ע"ג
יה מזירה נ"י שנוכר חמץ וי"ס שלו לגוי כראוי וחקף עליו הדומים
 צנולוס וצחוך הפסח הפסיד הגוי הרבה וי"ס ולקח גוי אחר
 חוהנו של ישראל הנפתח ונן הגוי אינו כלום ואפטר שהישראל ג"כ רשאי
 לקבול הגוי לפני השר ליקח הנפתח וננוו אכל ליקח הישראל הנפתח ונהגוי
 י"ל דאהריות על ישראל ושאסור לאחר הפסח וי"ע פרי מגדים ס"י חנ"ח
יז מזירה נ"י שנוכר חמלו לנכרי וכו' צטטר אם יתן הגוי את הנעוה
 בחוך י ינניס הוא נכור ואם לאו לריך להחזיר החמץ לישראל
 ועבר הזמן ולא נתן הנכרי הנעוה והחזיר החמץ אם נאסר נעוס חמץ
 סע"ע הפסח עיין חתם סופר ס"י קי"ע ועיין פרי עגדים ס"י חנ"ח אות כ"ה
יח מזירה תיבה של קומח גדולה מאד צחלר שא"ל להזיזה ונעקומה
 יעשה כך ינכור או יסכור וקוס שעונדת התיבה שבו החמץ
 ואגזו ינכור התיבה והחמץ שבה כמו שנוכר החמץ נכירה גמורה ויתן
 ונפתח התיבה צ"ד הנכרי ואם חין נפתח לתיבה יתן הנכרי עליו חותם
 שלו ככ"ו שאפטר לפתוח וליקח הקומח וננוו וגם יעשה נחילה ונלמעלת
 עד למטה ע"י וילון שלא יהיה נראה ונהיה נחילה צ"ן חלק הנוכר או
 סכור וצ"ן חלקו שמשחננס צו כחצ סופר ס"י ל' ואם החמץ צדית ואי אפטר
 להוליחו ונן הנית ינכור לו גם החדר ואגז הקרקע יקנה גם בן החמץ
 ולריך לזזה ליתן לו הנפתח ונן החדר כרי שיכול הגוי לכנוס ע"ס
 כנז"ל צדין א'
יח מזירה נ"ה שנהגו העולם לתת לנשרת גוי כלים נחונלים שא"ל
 לנקרס היע"צ כגון צית שאור ונפה אע"פ שהגוי בעלמו
 יודע שאינו עושה כן רק להנלל ונאיסור חמץ ואין רעו לזכות בהם א"ל
 ונקבלם צשתיקה ואחר הפסח נחזירם לנעה"צ חין צזה איסור דדוקא כדנר
 שעתיד ליהנות ונחמון אחר הפסח כגון סכר שעורים ונ"י נתיקה שנעורר
 צהם חלצ חטה וכיוצא הוא דצעינן שיתנהו הישראל לגוי צנחנה גמורה ואז
 נהני אע"פ שיודע הישראל שלא יגע בו הגוי ויחזירתו לו אחר הפסח אכל
 צדצרים לו צית שאור ונפה וכיוצא אע"פ שצנדנן צהם חמץ גמור ונ"י כיון

ע"ס

שלין ישראל עתיד ליהנות ואלותו החנוך אחר הפסח ח"ל שיחנהו צמחנה
 גמורה דאפי' אם נחתו לו קחם כיון שגולתו מרשותו ד"י קול איהו ק"י
 כ"ב ומפקיד חמלו צ"ד גוי וקבל הגוי אחריות צמחלות סגוי להרמזים
 עוצר צ"י וצ"י ולהרמזין א"י עוצר כיון שאינו צמחנה אף מדרבנן מיהא
 חייב לצער אם ק"י כ"ה

יט מכירה וי' שהפקיד הינה סגורה חלל הנירו והתנה עמו שלא
 יחטייב באחריותו ולא ידע הנפקד ונה שנתוכה וכשהגיע חג
 הפסח נתיירא סן יהיה צמחנה חנוך ומכר אותה כתיקונה לנכרי וע"י פשיעה
 הגוי לאחד כל מה שהיה זה פטור הנפקד לשלם אפי' שהיה מקופק לצד
 שאל היה צמחנה חנוך דכיון שהתנה שלא יחטייב באחריותה הרי הוא פטור
 אפי' מפשיעה ואף אם היה הנופקד נאמן לומר שלא היה צמחנה חנוך
 ו"ע כיון שהתנה בפירוט שלא יחטייב באחריותה פטור הוא : שצ"י ח"א ק"י י"ע
כ מכירה אם טכח לנכור החנוך צ"ע ימכור בטבת ערב פסח דאינו
 עושה רק הכלל מאיסור חנוך ואם אפשר צמחנה עוב יותר
 ואם לריך לכתוב טעם על הדמים עיין ק"י ס"ו ס"י א נכתב טלהם עהד"ט
 ק"י ח"י אות ל"ה ועיין בשה"ק תשק ביתי צדיני צמחנה דין ז'

כא מכירה ראובן שלח לשמעון ז' או ג' חדשים קודם הפסח סך חנוך
 ידוע וכראות שמעון טכח הפסח והתקרב כתב לו שלא יסלחנו
 עוד והסיב לו טכח שלחו א"י ומיד כתב שמעון צמחנה אחרת קרובה ללוי
 שנהגיע חללו החנוך הנשלח לו מראובן ימכרהו קודם זמן איסורו והנה לא
 הגיע לרשותו של לוי רק צ"ע אחר זמן איסורו ונחתו לגוי צמחנה שחשב
 שהדון סן ואחר הפסח החזירה לו מותר אפי' באכילה כיון שלא עבר
 על צ"י וצ"י לא זה ולא זה שמעון לא עבר שלא היה צמחנה ומה היה
 לו לעשות יותר ממה שעשה וגם עשה הניעול צמחנה ולוי ג"כ פשיעה שלא
 עבר לא צדון ולא צמחנה עהד"ט ק"י ח"י אות ח"ה

כב מכירה ראובן וגוי שהיו שותפים ומכרו שניהם גם יחד חנוך
 לשמעון קודם פסח וקיבלו המעות אבל עדיין לא חסך שמעון
 החנוך מרשות השותפין ועבר עליו הפסח ושמעון עושה דכיון דלא חסך
 עדיין לא קנה ואינו שלו ותובע מעותיו ולחובן טוען דכיון דנתן המעות
 קנה כוונה וסלו הוא להתחייב עליו הנס בחלק ראובן הדן הוא עם שמעון
 הקונה וחייב ראובן הנוכר לצער כדן חנוך שמעון הקונה לצער כדן חנוך
 מעותיו לשמעון הקונה אבל בחלק הגוי חייב שמעון הקונה לצער כדן חנוך
 צמחנה עליו הפסח ואפי' אם הגוי אחר הפסח מחיל ליה קנינו חייב לצער

דדל"ה

כליל י"ע חסור או דלונא כיון דלדעת הדולקים אותם נרות חושבים טעושים
 צ"ח נח"ר לנפש הנות ובהדלקתם טעים ושוחים א"ן זה נר לנטלה והכי
 ומחצתא זכר נתן ע"י נר טבת ועיין בשה"ק ח"י"ד ע"י נר ונ"ט

טדר ברכת האילנות

הללויה הללו את יי מן השמים הללויה במרומים
 הללויה כל מלאכיו הללויה כל צבאיו
 הללויה שמש וירח הללויה כל כוכבי אור הללויה
 שמי השמים והמים אשר מעל השמים יהללו את
 שם יי כי הוא צוה ונבראו ויעמידם לעד לעולם
 חק נתן ולא יעבור הללו את יי מן הארץ תניניש
 וכל התומות אש וברד שלג וקיטור רוח סערה
 עושה דברו ההרים וכל גבעות עץ פרי וכל ארזים
 ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם שלא היסר
 בעולמו כלום וברא בו בריות טובות ואילנות

טובות ליהנות בהם בני אדם ועיין סו"ט שהניח נוסחא אחרת
 צריות דוכה לה בית קון טבא אי לה ניש קון סיכיק אי לנפ' י
 קאי דז"ר א"ן צדוק טאמך צדוק ונחם על הבריות אי לנפ' י
 א"ן לנפ' צרכות די לה ונאטייחנה ונסינחא הבריות (ונ"ח פ"י)
 ח"י אות י :

שיר המעלות בשוב יי את שיבת ציון היינו
 כחולמים או ימלא שחוק פינו ולשונו רינה
 אז יאמרו בגוים הנדיל יי לעשות עם אלה הגדיל
 יי לעשות עמנו היינו שמחים שובה יי את שביתנו
 באפיקים בנגב הזרעים בדמעה ברינה יקצורו
 הלוך ילך ובכה נושא משך הזרע בא יבא ברינה
 נושא אלומותיו דיספואים דירא

ואתה האל המאיר לארץ ולדרים עליה ברחמים
 ח"י

היום וחמול ורחם על נשמות של עמך בית ישראל ויציצו מעיר כעשב הארץ וינוחו על מנוחתם בשלום ואותן הנשמות אשר עדיין לא הגיע זמנם לעלות יעלה ויראה זכרונם הטוב לפניך להעלותם אל מקום מנוחתם בשלום ותצרור נשמתם אל מקום הקודש פנימה בצרור החיים והשלום ומצאן מנוחה כי טוב

אסטה אפי דינס קאדס דיאס קואנדו נילדס איל נטיא

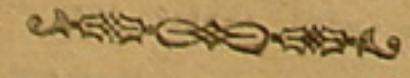
יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתאיר היום בחסדך הגדול על הנשמות הקדושות העומדות בשלשה שורות שבעדן המצפצפין בקולן כצפורים וכל נשמתם תהלל יה לשבח ולפאר אות הוד שמך מלכנו ומעתירים עתרת החיים ושלום עלינו בני ידידיך אנא בכח גדולת רחמך תהיין אונך קשובות אליהם ותפלהם שעה ברחמים לבטל מעלינו ומעל כל עמך בית ישראל כל חרון אף וכל מיני משחית וכל מיני חולאים רעים וכל מיני פורענות ותאריך ימינו בטוב ושנותינו בנעימים וברוב רחמך תתן לנו חיים ארוכים חיים של טובה חיים של ברכה חיים של פרנסה טובה חיים שיש בהם יראת חטא חיים שאין בהם בושה וכלימה חיים של עושר וכבוד לעבודתך חיים שתהא בנו אהבת תורה ויראת חטא חיים שתמלא משאלות לבנו לטובה לעבודתך וליראתך אמן כן יהי רצון ברוך יי לעולם אמן ואמן

אי דינאן קדיס

דיטה

דיטה תפילה פור לאס אונאס די לוס וואירטוס סי אקאציד. אדוירבלס קון כוונה גראנדי סיינדו קון דינס תפילה סי אינציסטין קואנטאס אונאס אי קוצין צטויס וועעל ומה יתאונן אדם חי גבר על הטאיו אין סו פינכאר איל צן אדם קואנטו ואל קאצנה איל צן אדם אסו אונס פור סוס פיקאדוס קי צייני סו אונס אין גלגול אין אונאס דיל ארצול אי אין ייצאלס דיל קאנטו אסר על כן ישוב אל יי וירחמהו קואנטו צואינו אי קואנטו איננוזו סי דיקפואיס קי דיטירון דינס תפילה ניקוינאן צדקה פור אונס די לוס וואירטוס סיינדו לה סגולה די לה לדקס אין איסטה אונס אים וויי איסטינואלדה אסיגו איסקריציו (נר מוני זיל ע"ס) איל קין סי אקאצידס אין איסטי צרכס פור איל איסטה דינו ראה ריה בני כריח שרד אשר ברכו יי ויתן לך האלהים מטל השמים ומשמני הארץ ורוב דגן ותירוש א"י רסי רכ"ו

דיטה ברכה קאי דינע אין ניסן דוקא אי אצ"י אין דיא פרינציו די נאט מדט אייב לה פואידי דיזי סי אקאציד קי אייגה 2 ארצוליס קון אלוקים אי קי קיאן פוועט קי סי קווי : אים ווהר די דיזי דינס צרכס ארצוליס קי איי אין אייוס בלאים קיני דידי און ארצול קריסי אין איל וואנטאנאס אי אחרוגים או וואנטאנאס אי פיר אי סינציאנטי די 2 וויכיס (ט"ע י"ד סס"י רל"ס יענן סי) אי אנסקי אים ווהר די דיזי צרכס אין ארצוליס די ערי קיני דיזי לוס 3 אטיוק פרינציוס קי סי אינסיונצו איל און (כיון סהסנודר ווהר וסוס עדלה כנ"ס הנרכ"י רס"י רל"ד) אי ל פואידי דיזי דינס צרכס אין שבת או אין י"ט (ועיין ונליי א' אות ח') קין קי איסטה חלוש או זקן פואידי דיזי ד צרכס פור לה צינטאנה טס

סדר ברכת החמה שאמרנו בשנת ה'תרכ"ט

כי שמש ומנו יי אלהים חן וכבוד יתן יי לא ימנע טוב להולכים בתמים : יראוד עם שמש ולפני יחה דור דורים : הודינו לך אלהים הויינו וקרוב שמד סיפרו נפלאותיך : וזרהה לכם יראי שמי שמש צדקא ומרפא בכנפיה : ויצאתם ופישתם בעגלי מרבה : הגידו השמים צדקו וראוי כל העמים כבודו : הללויה הללו את יי מן השמים הייס עד חק נתן ולא יעבור

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם עושה מעשה בראשי

(כלל ונחזיר סי' רכ"ט אות י"ג ואין ספק שהנכונים נשט ונולכות טס)
למנצח מזמור לדוד השמים מספרים כבוד אל לו דיה אינטיכו שיד למעלות אשא עיני אל הדרים לו דיה אינטיכו תנו רבנן הרואה חמה בתקופתה אומר ברוך עושה מעשה בראשית ואימת הוי אמר אביי כל כיה שנין והדר מהזור ונפלה תקיפת ניסן בשבתא באורתא דתלת נהוי ארבע נרכות דכ"ט רבי הנניא וקדיש

יהי רצון מלפניך יאויא כמו שהחיתנו וקיימתנו והנעתנו לזמן הזה לברך ברכת החמה בן תחינו ותקיימנו ותזכנו לברכה בתקופות החמה האחרות הבאות עלינו לשלום שמחים בבניין עירך וישיים בעבודתך ותזכנו לראות פני משיחך ויתקיים בנו מקרא שכתוב עיי נביאך והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים כאור שבעת הימים ביום הבוש יי את שבר עמו ומחן מבתו ירפא בן יהו רצון במהרה בימינו אמן

ניסן חנה תקופתה לעולם חל בחודש ניסן והוא זכ"ח לבי"ח סנה ותקופת נחילת ליל ד' פסחא אותה ציט ד' צנקר ונכך והזריז לברכה פסחא חנן החנה ט"ד לברך ציחיד ואלאחר עד אחר התפילה ולברכה בעשרת דאין זה לא ונהג ונשום צרוז עם וכו' ואין זה דבר שטעון עשרת וטעם זריזין ונקדיזין דחי לטעם צרוז עם כוונת צ"ח דף ל"ג ונחזיר סי' רכ"ט אות ז' ואם היה יום נעוק ולא נראה זריחה השמש יצרך בלי טס ונולכות דיש לרנות צרכה זו לברכה הלכנה דאם נחכסית צענים אין לברך עליה הוא הדין הכא : וזס פטוט ודלא כהרצ פנים נאירות ח"כ סי' ל"ח דכתב סאף שהעננים ונכסים השמש דאוי לברך : ז"ל ח"ג סי' כ"ד ועיין צריני י"ט דין ז' אם השמש ילא על הארץ אחר ג' שעות אין לברך רק בלא טס ונולכות דקט"ל טס וכ"כ הרצ חתם סופר בא"ח סי' כ"ו וז"ל אם יאחר הדבר עד אחר ג' שעות זמניות על היום יצרכו עד חלות בלי טס ונולכות ואח"כ לא יצרכו : עוד כתב טס דאם רשוונה ניכרת צענים לא יצרכו כלל אפי' בלא טס ונולכות : סוונא לא יצרך צרכה זו ונחזיר טס חבל הרצ ז"ל טס כתב דיכול הסוונא לברך ע"ס : ונחזיר סי' ר"ל כי מצרכו צמנת התקע"צ וז"ל התקע"צ כוונת נחחם סופר

ניסן ראיתי ונהג גרוע צהני נמי דידן שאין עושות נלאכה כל הסנה צר"ח וצד"ח ניסן שהיה דאוי לכצרו יותר שהוא ראשון למדשים והוא גדול יותר הן עונדות על הכניסה ונכצרות חת הנית וסאר נלאכות ע"כ כל אחד יזהיר חת אשתו אורחות יוסר פרק י"א : כה תאמר לבית יעקב אי הנשים דלא טוצ עושות לעשות צצית כל כך כיצוס וכיבוד וליצון האכסודות והאלרות עד סכונעט ונסתכנות צעלונן ונפרט פה עירינו סאר"י סנרוב השנים בחודש ניסן נשיאים ורות וגסס עדיין והן הולכות צרג"ט ר"ח צדד רוח גסס סלג וכונעט ונסתכנות צעלונן ועונדות על וי"ס צתורה ונסנרתס ונאד לנפסותיכס סלריך האדם לסאור גוסו נאד כדי סיהיה צריא וחוק לעית"ס ואילו צענין הוצלה ודצרים הנאים צסעודה הנוגע לאיסור כרת אין נחונירות כולי האי ווני ראה כזאת ווני סונע כאל לעשות העיקר טפל והיפל עיקר וננזה להודיען סאסה יראת ה' היא תחלל סיצרוק יפה יסה הוצרוז ון התולעים כוונ"ס צסה"ק דונס"א דין רע"ט ולעיל צריני ורוד דין צ' וכן צכל דצר אכילה סיהיו סהרות צתכלית הזמירות כי ונה יחרון להן צכל עונלס אם נכשלים צאיסור חורה ח"ו ועיין צסה"ק ונסק ציתי צדיני סאלטה הוכחה ונולה על זה

ניסן כתב וורס סי' חכ"ט נהגו סאין ונחענין צו חענית כלל אפי' יום סענת

שנת זו אנו ואנו והטעם דאז"ל שניסן עתיד להננות צה"ק ואין
 ידועים באותה יום ולכך אין אנו מתענים בכל החדש וכו' וכו' דברי
 פסי חכמי אב"ד העניית חלום מתענין ואין למהת תעילת ואם
 צענת ת"ח יתענה העניית להענייתו בניסן ומ"מ כ"ל דאם הוא סגור ל"י
 שידוש דאף דמדינא שרי להתענות בניסן תעילת ומ"מ אם הוא סגור ל"י
 דהיינו דעשור הוא צ"ח או ג' ינתין להתענות זו כיון שהוא
 לדיקים ולא יתענה צ"ח א' ויולא וכל מקפוק וה"ה אם היה צ"ח
 ד"ה ניסן ואין להתענות צ"ח כמ"ש פסי רס"ח ומ"מ כיון דאותו יום
 ח"ל שרי ואין כאן מקום עיון שהניחו הרב שו"ג ז"ל אם וסו"ג כ"י ו
 זה אין לו שורש וצ"ל וכו' ונתענים יום שנת אנו או אנו וכו' וה' או יום
 וע"ש מדן שאין מספדין זו כ"י שו"ג דמנהג סאוניקי להספיד בשני
 דדרכו צחול בין ת"ח בין ע"ה וכמ"ש רבינו צ"ח ס"י ת"ח ס"י חומרי
 הנה לדוק הדין וקדים דרצון כדרכן וכן צ"ח שני וכו' וכ"ש בניסן
ניסן כתב הרב הארי"ל ז"ל כי יש נשנות הדשעים לנטה סגורים
 העולם נטושים ע"פ האדמה וצ"ח ניסן שנותחילים הדשאים ל
 אז נפשות הדשעים מתחזקין ומתדבקין צעצעים ונדשאים כדי שיאכלום
 וכשנאכלים ע"י אדם כשר הצטר ההיא או הידקות ההם אז נתקנין
 הצרכה להוליאם מאפלה לאורה לפיכך לריך לבוין כל הינוים וצ"ח
 ניסן כשאומר צ"ח **המאיר לארץ ולדרים עליה ברה**
 לבוין גם על אותן הנשנות הדרים ומסוגרים בארץ שיאיר עליהם
 צדחיים להעלותם א' מקום ונוחחם חו"י
נורתן טעם לפגם ונשחח אם נפסק כ"כ דהוי כעפרא בעלמא אין זו
 כלל עיקרי הד"ט ס"י ח"י אות כ"ה
 נ"ך מה טוב להדליק קאנדילה כדי ללמוד ההגדה יותר מהשטן וכו'
 ד' אות כ"א ועיין בפה"ק וצ"ח צ"ח סוף דיני כד ש"י שלעולם
 ללמוד צ"ח של חלז ע"ש ונלחח בטעמא וכד ככתב דריני הגדה
ניקור הרחיים כתב נדן ס"י ח"ג נוהגים לנקר הרחיים ונשום
 נהנו צה"ס הנזאה לחותח וכו' הרב צרכ"י אות י"ג כ"י ניקור
 לאו ודינא הוא ולכן אם נקרו הרחיים כמנהג וטוב טחנו חיטי דב
 א"ץ לנקרם צענת הדחק והרצ"ד ספק צדצ"ד והצאה"ע אם כתב וכו'
 שצעה ס"י י"ג דל' יום קודם פסח נותר לטחון אף צ"ל ניקור
 ע"כ וצ"ח י"ג הוסיף דאפי' בחוד ל' לא נהגו לא לכתחילה
 היכא דאפשר לעשות כן צנקל אצל צדיענד או דא"ל לעשות כן צ"ח

החון צ"ל ניקור ה"ד הרב ז"ל צ"ח ס"י נ"ח ועיין דיני רחיים טעם ונזאר
 הטעם הוא ונשום שהחונן ונחטל צ"ח אצל לדין דק"ל חוזר וניעור לריך
 ניקור חפ"י נר"ה : והרב יעבץ ח"א ס"י קכ"ג הציא דברי הרב כ"ש הנו'
 ל' עליו שדבריו תמוהים דהני ל' יום מאי ענידתיהו אי ונשום דונחטל
 קודם הפסח ח"כ חפ"י צע"פ קודם חלות כו"י ע"ש והסו"ג ס"י חכ"ג הציא
 ונשם הרצ"ד שהקסה כן על הרב כ"ש ונוייטנו
נורתן טעם לפגם כ' רצ"ח גרסום ונעשה צאשה אחת שהגיסה הקדושה
 צ"ח אחת שלא הוגעלה ולא הרגישה צעם הראשונה ונפעם שנית
 הרגישה והתיר לה התצטיל השני ופני שהקף הוגעלה בתצטיל ראשון גראה
 לדעתו שהדבר שאוסר צמשהו חפ"י שהוא פגום אוסר ואינו נראה כן שכל
 שהוא פגום אינו אוסר וחולי חוץ אינו חסור איסור פגום : דרכ"י ס"י
 חו"י לדעת נדן כ"ט לפגם נותר גם כשנחטל חוץ הפסח והכי נקטיין
 דקצלנו הוראות נדן : אם וראש משביר ח"א ס"י י"ו
נטילה כשנוטל ידיו ללורך טיבול ראשון לריך נטילה ועלייא ואין טיבול
 בין נטילה זו לנטילה פת לא שאין ונצרכין ונשום קצ"ל ולא כנוהגין
 לטיבול כנטילה ט"צ ויחכ"פ שו"ג ס"י חע"ג סקכ"ח ומדינא כל דבר שטיבולו
 צונסקה לריך נט"י ורע"ג דנחז"ל אין נוהגין כן רק ווי שנוהג צפירישות נ"ח
 צ"ל פסח נוהגין לטיבול כדי שיטלו הטינוקות : ח"א נסדר ורחץ והט"ז
 צ"ח סק"ח כ"י דאף כשנוטל ידיו לטיבול צונסקה ולא צ"ח עכ"י ולא
 כיון שתעלה נטילה זו להמוליא חפ"ה לא יצרך אח"ך להמוליא עכ"י כל שלא
 חסח דעתו וא"כ ראוי לכ"א כשנוטל ידיו לטיבול א' סיכוין צפירוש שלא ללאת
 צנטילה זו להמוליא וטוב יותר שקודם המוליא יציא עלמו לידו חיוג נטילה
 לגדונים או קטנים ויצרך עכ"י דכל טעושה ונחונת ספק לא הוה נצרך
 צרכה שא"ל פרי ונגדים רס"י חע"ג וכפ"ז לריך ליזהר לעשות הכל צנטילה
 אחת דאחר שיגמור הנט"י ג"פ יערה עוד הטעם ויצרך שתים דאם טעל
 צ' פענוים לדיק מה פעל הרי חזר הספק הנז"ל צנוקומו שהרי כשהיו ידיו
 מלוכלכות טעשה לורכיו ונטלן חפ"י שלא היה צדעתו לחטול או לצ"ד דא"ל
 כונה עלתה לו נטילה ראשונה ולא שייך לצרך עליה כיון שלא כיון כלל
 לצטילה ואפי' על נטילה של עכשיו לא יצרך דלנוח עלתה לו נטילה ראשונה
 כו"ש הונג"א ס"י קכ"ח סק"ג לכן לריך לעשות הכל צנטילה אחת כנלע"ד
 ועיין בפה"ק ונשק צ"ח צדיני נטילה דין ג' ע"ש כונה סברות יא צ"ח

א נפדה שריקדו צה קנחח דפיסחח וטוב ניקו אותה ע"י ס"פיה יפה יפה
 לשווערה לשנת תצאה להרקת קנחח דפיסחח ופניה נשגת היה
 ונחלפת

והתלפת להם אותה הנפה בלחמה ורקדו בה ונה כחוסה בנכחשת שהחזירה
 לסוליתן כמנהג ואפו וביטלו ונמו כל ימי הפסח ובתוך המועד הרגישו בדבב
 החיר הכלים נשום ומיעת שמתח ירע והפסח רב בכלי חרס הרבה וגם
 החיר שאר מאלים הכל בלחן של מנה הנשארם חפ"י שהיה הפסח ורובה
 ומיעת שמתח ירע לא החיר לעשות שום תבטיל ונחכל העטם דקומח
 המועט שדבב בכל מקום שדבב קומח הוא וכשיבא עליו ויט כשחגגלים
 המים מולאים מעט הקומח ההוא ונעשה עיסה ונתחמוץ ולא שייך שום
 ציבול הקומח בלחן של מנה לענין זה שלא ינלאו אותו המים ויחמיילו
 חתם סופר סי' קל"ח

ב נפה חוץ של כל השנה שרקדו קומח של פסח לכתחילה או בהפסח
 מועט או שלא נשעת הדחק חסור לחותו חפ"י קודם הפסח
 לפסח רק ירקדו וישמרו לאחר הפסח כסגרת מרן ונשעת הדחק או הפסח
 מרובה ילפה אותו קודם הפסח אם יש בו ספק כיון דלסגרת הלכות גם
 מרן מורה בזה ויש"ך מומנו מעט קודם שילוש ויזר שלא לעשות מומנו
 תבטיל בתוך הפסח גם הרב גר"ר כלל ד' סי' י' היקל בדבר הדואי כתבטל
 נשעים עיקרי הד"ע סי' ח"י אות ה'

ג נפה כתב מורם סי' תנ"ח סי"ח נהגו שלא להשתמש בנפה ע"י הגעלה
 לא לריך לקנות חדשה ונשעת הדחק ונהגי לה שפשוף והגעלה בלח"ע
 שם אחר שעשו המנה נלאו בלק דבוק בדופני הנפה בחוזק שלא נקלף לא
 נסכין יש להחיר הרדצ"ו ש"ח ק"ך ה"ד הנרכ"י סי' תנ"ז אות ד' ועיין
 דריני קומח דין ב'

ד נפה שנתחנלה ונחנת שריקד בה קומח שנאסרה לפסח ואלה"ך ריקד
 בנפה זו קומח אחרת דיעבד ונותר ז"ל ח"א דק"י"ב ועיין דריני
 קומח דין ו'

נוקשה בתערובת נפסח אם נפל נס' או הוא בנושה ונסקנת המג"ח
 סי' תנ"ז סק"ה דהניקל חפ"י להחיר באכילה לא הפסיד והע"ז
 סק"ט כ' דחסור באכילה והנחה ונותר להשהותו ופסק כיון דקיי"ל נוקשה
 דבבן מעילא נקטיין להלכה דנוקשה צל נס' נפסח וילא כנוגה הורחשו
 של המג"ח ונלפע"ד דהנורה כנוג"ח לא הפסיד כתב סופר סי' פ"ה
נשים לתירוצ' ד"י הדבר פשוט שחייבות הנשים בסיפור ההגדה ודלוריייתא
 כונו האנשים כיון שאף הן היו באותו הנס שנת פסח דריני ונגיד
 ועיין בסי"ק דנוש"ח דריני ונגיד ווסר ע"ז

סבינים מנע"ן סי' תנ"ח סי"ג צי"ד סי' קנ"ח סי"ז פסק דנעו ליבון חבל

חמץ סיחרא בלע מיקרי לכך סגי בהנענה : פרוך המלחן עם חומ"ז ועיין
 דריני הגעלה דין ט'

סכין חוץ שחתכו בו לימון נפסח וכחטוהו נבשר כיון דחסכין אינו צ"י
 וגם היה מקומח מותר הנשר יתל ילחן ד"ע ע"ג

סכין מעשה היה שחתכו נפסח בשר נסכין שחתכו בו קודם עיסה של
 מלא ולא גררוהו ומעט הנלק הנדבב בחודו אין לחסור משום בלב
 משחוח נסכין כי מה שדבב בו הוא מעט ודק ונתייבש מיר מחמת דקותו
 ושוב אינו מחמוץ והוי נוקשה כמו הפ"דיחוס שא"ל לא היה שסוהין נרטיחם
 הדנה לא היו מתייבשין מיד היה נחשנ נוקשה הרב"ד סי' קל"ד וספר
 סק"י תנ"ז ה"ד וכ" דחותו מעשה היה שחתכו בשר חס דחיגו היה בלוק
 חפ"י יהיה אותו בלק הנדבב נסכין חוץ גמור מותר דבטון לא בלע ולא
 שנע לא בהרחה בעלמא סגי עכ"ד והז"ל ח"א ד"ק ע"ב כתב עליו ולעד"ן
 דדון הרב"ד מירי חפ"י בלוק מכתמיות לשונו

סכין עיסה גדולה שלשו למלות שמורות וחתכו העיסה לחתיכות כל אחת
 שיעור מלה ח' ואחר שביטלו לעשות הנולות ראו שהסכין היה חוץ
 של כ"י הסנה ושא"ל חת פי והתרחי חותן שאע"פי שהעיסה כל חתיכה היה
 צריך גרידת כמ"ס רבינו צי"ד סס"י ל"ו כיון שכבר חפו העלות וח"א נגדב
 מותר וכמ"ס מורם צי"ד סי' ל"ח ס"ד דנמקום שריך קליפה אם לא קלפוהו
 ונשלו כך מותר צי"ד ע"ג סי' תנ"ז סק"ל

סרת אחד מא"י שנא לח ל וקראו אותו לקרות נחורה צי"ט כי של גליה
 הסוגרים שינך הם ששה והסוגרים שלא ינך חפ"י דיעבד לא
 דינך החזן נשנילו הם שששה רח"ל משניר ח"ח סי' ב"ח

סית סימן הפרשיית של ח' ימי הפסח משך תורא קדש בכספא
פסל במדברא שלח בוכרא סיכוס משך משכו
וקחו לכם צאן תורא שור או כשב קדש קדש לי
כל בכור בכספא אם כסף תלוה פסל פול לך
במדברא במדבר סיני שלח ויהי בשלח בוכרא
כל הבכור ורננו ז"ל צזה הקיזון מה שנעשה לישראל ע"י מעשה
 העגל שנשתלמו הנבירות ונענדה הסי' ונבחרו הלוי' ח"ט משך תורא צ"י
 נשמשכו ישראל לעשות להם הננית שור לע"י שמשכו ונשמשכו ונחמה נפח
 הכבוד שהוא אחד מ"ד פנים שנתרבה קדש נכספא ד"ל או קושוהו ונבחרו
 נכספ' ע"ג סג' ונכספ' הרנתי לפס ונחז עמו לגעל ונפרם ויחז פסל אותו

ששבו ישראל במדבר וע"ז שלח זכורא ר"ל ששלח הזכורות ונעל עבודתו
 ובשר בשנת לוי שלא חטאו בעגל ש"ן דרפ"ה וזה הסדר לא ישחנה כי אם
 כשחל פסח זיוס ה' שניס ג' שהוא שנת קורא ראה אתה אומר לי שהוא
 פסל זיוס א' ז' ג' קורין קדש בכספה במדברא ש"ע ס"י ת"ן אם טעה
 ושינס וסקדים המאוסתה זימי חוה"מ ילאו י"ח וקורא זיוס שלאחריו פרטם
 שדילג וכן אם קראו זיוס א' שור או כשז במוקוס משבו עלתה להם ולמחר
 יקראו משבו מחזיר אבל הרב ש"ן דרס"ג חלק בזה על המחזיר וכי דלמחר
 שור וקורא שור או כשז פעם אחת זיוס ז' מפני מלות דין ספירת
 השומר השיך ליום זה וזיוס ג' יקרא משבו וקדש כאחת וכן אם טעה
 זיוס ז' וקרא פרי בשלח זיוס ז' קורא בשלח פעם ז' כיון שהיא מדברת
 בשלח וזיוס של יום ז' שעברו הים ואמרו הים ויקרא זיוס הששי שור או כשז
 במוקוס במדברא ומוטב שתחזיקל במדברא שהיא מדברת בענין הטובאים שנדחים
 לפסח ז' משתכחל שור או כשז וכן אם טעה זיוס ז' וקרא קדש לא יקרא
 למחר שור או כשז דדוקא דז' ימים של חוה"מ קורא זיוס שלאחריו הפרי
 שדילג לא גם זה נכון לקרותה זיוס הששי ותדמי במדברא ש"ן דרס"ד

מעשה שאירע פסח יום ה' דקראו בשנת פסל ולמחרתו דהר"ל לקרות קדש ע"ע
 ה"ן וקרא עם עולה א' נפרשת אם כסף וכספיים ז"א הרגישו בעטות כיון שקרא
 העולה הראשון נפרי אם כסף וכבר נירך ז"א ימרו קריאתם נפרי אם כסף
 ולמחר יקראו פרי קדש כיון דכולהו שייכי ואין קפידא ורלא כוהר"י עייאש זמ"י
 פ"י דיגללו הס"ת ויקראו קדש והעולה הז' יקרא שיעור חרי גברי ומנין העולים
 יהיו ע"י פרשיות מחזיר שם וכיכ הרב ראש משביר ס"י כ"ח בנעשה ממש כזה
 דטעה ש"ן וקרא בכספה במוקו קדש והורינו למועשה שיקרא ליום שלאחריו קדש
 במוקוס בכספה שקרא היום ודלא כו"ש בספר אחת ליעקב דנ"ס ואלפע כשנפל טעות
 נפרי קפ"ח ס"י ה' שהניח מהרז"ד א"ה ס' דאם טעה וקרא זיוס א' של
 חוה"מ בכספה במוקוס קדש יקרא גם למחר בכספה משום לא תחגודדו
 א' קרו מאי דלא קרו כל ישראל וה"ד ג"כ הרב פתח הדביר דקמ"ח צו"ש
 צפ"ק משק זימי צ"ף רנ"ה ע"ש וכיכ הנרכ"י ס"י ת"ן אות ג' דלא כהר"ב
 אחת ליעקב וה"ד ג"כ ש"ן דרס"ח וכי דהכי נקטינן והש"ן דרס"ח כ' דאפ"י
 נזכר מהטעות בעולם רמסון קודם שנירך ז"א לא יגלול הס"ת לפרי קדש
 לא יגמור כל הקריאה נפרי אם כסף וממחר יקרא פרי קדש במוקוס בכספה
 סוף מפרשת אם כסף אם טעה שמוקוס קדש לי קרא כאחת משאר פרשיות
 המועד כל עוד שלא נירך העונת הג' זרבת אחרונה לירך לגלול הס"ת
 ולקרות פרי קדש לי ומנין העולים מלמדפים כנ"ל ע"ע

ביום ד' קורין פרי אם כסף אם טעה והתחיל לקרות פרי פסל לך אם
 למחר הוא יום שנת כל עוד שלא סיים הפרי עם הג' וצירך ג"כ
 צירך לגלול הס"ת לפרי אם כסף לקרותה אבל אם למחר לא היו שנת א"י
 לא יגלול הס"ת לא יסיים כל הקריאה היום נפרי פסל כיון שהתחיל צ"ח
 ולמחר יקרא פרי פסל וכן אם טעה שמוקוס אם כסף התחיל לקרות נפרי
 במדברא אם חל פסח זיוס ה' יסיים קריאתו היום נפרי במדברא ולמחר
 יקרא אם כסף : ואם הטעות היה שמוקוס אם כסף קרא אחת וממחר
 הפרשיות אז לעולם לירך לגלול הס"ת לקרות אם כסף לא שאם כנ"ל נמר
 הג' וצירך ז"א עלתה להם הקריאה ומיהו פרי אם כסף שדילג אין לה
 תשלומין זיוס אחר כלל : **ביום** ה' קורין פסל אם טעה והתחיל פרי
 במדברא יגמור כל הפרי ולמחר יקרא פרי פסל אבל אם טעה וקרא אחת
 וממחר הפרשיות כל שזכר קודם שגמור הפרי הג' וצירך יגלול הס"ת ויקרא
 פרי פסל ואם כבר גמור וצירך ג"כ עלתה להם הקריאה ופרי פסל שדילג
 אין לה תשלומין זיוס אחר כלל : **ביום** ה' קורין נמנדר סיני אם טעה
 והתחיל לקרות כאחת ממחר הפרי כל עוד שלא צירך הג' ז"א יגלול הס"ת
 ויקרא פרי במדברא ואם נזכר אחר שזכר גמור הג' וצירך עלתה להם הקריאה
ביום ה' קורין בשלח אם טעה וקרא כאחת ממחר פרי כל עוד שלא
 צירך המעלים ז"א יגלול הס"ת ויקרא בשלח ואם כבר צירך עלתה להם
 הקריאה צדיענד לא שאם היה הטעות שקרא פרי קדש אפי"ן שגמור המעלים
 וצירך כל עוד שלא אמר קדים יעלה עולה אחר ויקרא פרי בשלח ולענין
 תשלומין פרי בשלח צ"ל לא מנעייא אם הטעות היה שמוקוס בשלח קרא
 כל הנזכר דפשיטא שלמחר לא יקרא כל הנזכר פעם ז' לא יקרא בשלח
 שדילג אהמול לא אפי"ן אם הטעות היה שקרא פרי אחרת טפי עדיף שלמחר
 שהוא י"ט שני שיקרא בשלח לפרקוס הנס של קריעת ים : **ביום** ה'
 קורין כל הנזכר אם טעה וקרא אחת וממחר פרי אם נזכר קודם שצירך
 המעלים לאחר גמור הפרי יגלול הס"ת ויקרא פרי כל הנזכר ואם כבר גמור
 הפרי וצירך ג"כ עלתה להם הקריאה ש"ן דרפ"ה ע"ע

אם זיוס טוב ז' של פסח התחיל והקריאתו וצירך ז"א אין לירך לחזור
 ולנרך ולהתחיל וצמוד הראשון ועלתה להם קריאתם ומחזיר סט וה"ח
 זיוס א' דצנתיים הדין טוח ודין אחד להם וטשטו ש"ן דרע"ה ע"ד ואם
 קרא בענין אחר לירך לחזור ולקרות ש"ן דרפ"ו הרב"ד ס"י רס"ט כ' דאם
 קרא הש"ן צמיה"ו של ספח בספר ז' בענין אחר ולא קרא והקריאתו כיון
 דקרא נס' ראשון חובת היום והעלים מנין הקריאתים אין לחזור אבל עוהר"ק

כ' ונתן לשור ולבדד ולקרות וכו' המגיד נס"י קל"ז כסא איסו סי' ת"ץ
וכי' הרב ד"ץ דמ"ה דלא נהפיקו זה כסוד"ד לא כמוהר"ק"ש ע"ש
ביום שמולאין ג' ספרים מחון יהיה אחר כי כל ההפ"ד נחנה ע"י פדסוד
לפ"ד חטק דנינו ע"ה מחנ"ד קס"י רס"ג

ביום ג' של פסח מקורין שור או כע"ז עד וידבר משה אח מועדי ת"י א'
ג"י חס דילג ולא קרא כל פ"י המועדות כל מקרא ה' עולים ויש
בשם מקרא פנינו של יום עלמו חל"ל לחזיר ולקרות כיון שכבר נידך ב"ה
פ"ץ דמ"ו : חס נולד טעות נס"ה ביום זה נעולה החפשי אשר מקרא
ג"י ר"ל פקוד להלכה ולהעסק חל"ה נולד טעות נסוף הפרשה מנחם לר"ץ
לסוג"ה ס"ה אשר ודלא כהר"ד פ"ץ דמ"ה ע"כ

סוכין כ"י מחנ"ן כמו מורסן וכ"י הוכיח סמ"ה מדיוולא בו י"ה הל"ה
לפ"ד ע"ד השולחן סי' תנ"ד ורס"י חס"ה

סארסיגה שממלאין אותן ונכלל המול"הא שום שנחתך בסכין של חמ
מנחם יס"ה תורה היא להקל להסתחות נפסח חס"י תימ"ה
ד"היום דבר חר"ף הוא וכ"ש שיש פוסקים דס"ל דלא מיקרי דבר חר"ף רק
זק שהסודש נס"פ כמו נסוד ומדן ב"ד רס"י ל"ו שז יעקב ס"י י"ט עיקרי
ד"ר"י ס"י ת"י לוח כ"ה וכ"כ הרב לקט הקמח דע"ד דאי"ה דכ"ע חסורה
באבילה ואין שום דבר היתר להתייר והמיקל בזה סופו להחיר חנ"ץ נפסח
סחורה נע"פ אחר חלות עי"ן להר"ד ס"י רנ"ג דכתב דמ"י ועי"ן להר"ב
שכנ"ג ס"י הר"ז לוח ה' דכתב דהמנהג שלא לעשות סחורה
נע"פ אחר חלות וכ"י דל"ד לפורים דנע"פ איסור המלחמה ו"ן הר"ן וכן
המנהגי נעירנו לסגור החנויות בחלות וכן טעמתי שהמנהג נסופי"ה ז"ל ח"ה
ס"י חס"ה וכ"כ באורחות יו"ט דקס"ב וחס אין לו ענה יאכל וותר לעשות
המלכה נע"פ אחר חלות שכנ"ג ס"י חס"ה הגמ"י לוח ה' וה"ה צד"ל
הא"ד דנוחר לעשות אחר חלות דמ"י ננחם שם צמג"ע לוח ד'

סימא רבינו ירוחם כי דקווא פטור מהגדה שפטור מכל המלות ונ"י
ח"י"ג בכל מדרבנן ויכול להו"ה הרבים למ"ד מלה בזמן הזה דרבנן דא"ת'
מדרבנן ומול"ה מדרבנן ורבינו נב"י חנוה עליו ע"ש והס"ו והסר"ח כולם
הסכימו דחייב גם מדרבנ"הא ומול"ה אח הרבים חס"י לא רא"ה אורות ניוניו
והר"ד"ז ס"י כ"ע כי דנקט חב"ר לרבינו ירוחם ולא מלא שכל הפוסקים
חלוקים עליו סו"ג סס"י חע"ג ועי"ן סו"ג ס"י ח"נו סק"ה וכו"ש דדיני גו'
ד"ן י"ד ונ"ש נפסקים דקווא פטור מלומר הגדה הכוונה היא להו"ה
אחרים ע"הד"ע ס"י י"ט לוח ל"ג והצאה"ע סס"י חע"ג כ' דחייב בקריאת
הגדה

הגדה לא שלא יאמר מלה זו וצדדי זה לא מלה שלא חיכלין
פדסוד יומר שלא יעשה סדסרות חס"י לסומר שלו נעלחח דחמ"ן נסופי"ע חס"י
דחינו נחנה מהסדסרות כלל והוא נחנים והחידוש הוא חס"י חחינו מענין
סמורה מלי"ה ס"י ב' לוח י"ד : **פ"ד** נחכותל נפסל חוך העיסת חינו
נכלל סיד של מורס סס"י חכ"ה דנחנ"ן דחחס מ"ירי נסיד מנחם חך נככותל
נחייבם וכלה כל הלחלוחיה וחינו אוקר שניה יעקב ס"י י"ג ס"ד הנחלי"ס סס
עופות יש לומר שלא להנחנ העופות נקס"ן סמ"ה יס"ו סס חס"ס או
דגן מחנ"ן ויחן טעם נעופות נשעת הנחנ"ז מורס נס"י חס"ה
ונכחן למד נחרי"ק דח"ה נמי נטוטון דאכור להדליק מנ"ר של חל"ג ודלא
כח"ר נר וקליעה ח"ה ס"י חמ"ה דנעכ"ה ק"ה ח"י וחי"ן דנר"ו נר"ח"ן לעשות
מעשה עיקרי סר"י ס"י ח"י לוח ס"ה ונדיענ"ד כ"ל להקל חס"י נידוע סח"ה
בו דגן מחנ"ן ח"ר סס"י חס"ה והר"ב חמד משה סס כ' לא ידענ"ה ח"ה
איסור יש בזה כי מהנח"ה מהנ"ז זה חף שהוא תדגן מחנ"ן חרנה לא
יצא להעוף לא טעם ולא ריח ומ"ש יהיה נאסר העוף ע"י זה והיס כ"ל
לומר דהנ"ז זה חיינו טעמי"ס העוף גופיה חוך החנן ועדליקין החנן
ונחנחנה העוף ולכן חס יש דגן מחנ"ן חוח דומ"ה דללי"ה ויש לאסור קודם
פסח נכ"י ונפסח נמשהו חנ"ל הנח"ז סלנו סמלי"חין החנן ואוחזין העוף
ולנעלה על השלחנה ח"ן איסור כלל ולכתחילה יש לומר חנ"ל נדיענ"ד
חינו יודע איסור בזה

עופות ראיתי מדרק"ים נזכרים נפסח קודם הנחנ"ז ומלי"ה לפתוח
העופות היטיב או לחתכו לסנים ולנ"דוק היטיב ונ"י טעמה כן
הר"ז זר"ז ונזכר צאה"ע ס"י חס"ז ס"ק ל"ו וגם יס"ר הזפק והקורקנן ז"ל
דק"י"ו מעשה שנשלו חוך פסח ג' חרנגולות עם מים וס"ה דברים ומלאו
זפק דזוק צאה"ר מהם והיה בו גרעיני חטה ולא נחנקטו נראה להחיר כיון
שלא נחנקטו כפסק מר"ן נס"י חס"ז ונ"י חנ"ה להניחו לאחר פסח צ"ד
ס"י ר"ו :

עופות כל יוני הייתי מלטער לידע הטעם של בני חדם ח"ן אובלין
עופות נפסח ואם ננחם שינלאו חטה בחוכה יסליכו אותה או
ינכרנה לגוי וכו' ועתה ראיתי בנחרי"י וי"ל וז"ל לוחם סחי"ס אובלים
חרנגולים ציונים הראשונים ובח"רונים אובלים לא מלאו יד"הם ורגליהם
ח"ה"כ נזכרים חוך הפסח ח"ן מ"הכילין אותן לא מלה ולא סוס הנח"ה
עכ"ל דנענע דאיסורו הוא דנח"ן ב"י סורי נ"ה הנח"ה ק"ס ד"ק והר"ב
סו"ג ס"י חס"ז כ' לר"ך ח"ה יוני קודם פסח לקטות חרנגולות הלכ"ה
ל'

לו לכל הפסח ולהחילין ועת קמייתם זמן וזרח שאינם מחויילין וכבר
דלתי לרב אי צ"י סדר לאסור חיסר לקנות תרנגולת בתוך הפסח שאם
ישו כזק חייבים כאלא שהוא קומה החמץ ; ולדידי אס לריך לתרנגולת אין
לכסל שיחת הרגל וסבל לומר בפירוש שאינו רולה לקנות הזמק כלל וחמץ
לחמיסם כשיפתחנה יתיר להשליך הזמק לריה סתום כמו שזו עכ"ד ותי"ש
דלתי צ"י כדלתי דהוא הרב כסא איתו פסי"ת חס"י כאשר יראה סרואה
א ערב פסח שחל להיות בשבת מקוים הירקות צע"ש ואם לא ייחם
צמים ימנעו ואין יולאים צהם ואם ייחם צמים הי"ל כצושים
ואין יולאים צהו כתי"ש ודן סי' תע"ג סי"ס הילכך יש לנהוג לגלגלם צמחפחה
שדויה צמים ז"ל ח"א שש פ"ש ונדויצנד אס כנשם יש להחיר ועיין צדיני
כצו דין ז'

ב ערב פסח נושם שעות ולמילת החמץ חסור בהנאה אפי' חנונו של
גוי חסור ליתנות חנונו ש"ע סי' תנ"ג ואסרוהו חכמים צ' שעות
קודם דתינו מתחילת שעה ה' ש"ע כצו הפ"י השעם ונשום יום הנועזין
דלתי שמי לטעיה צ' שעות כיון שאין חמה זורחת ; וכצו מורים וצמחה
הפיוזר שמים אריך לו ה' שעות לפי ענין היום ונוחר לאכול חמץ עד
שליש היום ז"ל עד צ' שעות קודם חלות וכצו הנוג"א דרך משל אס היום
ס"ז שעות וותר לאכול עד תחילת שעה ששית ולדעת ה"א וותר לאכול
עד ה' שעות ומהלם וכצו הצ"ח ונקטינן לתוונתא כדיעה קתייתא וחושנין
וועלות הסחר עד לאלת הכוכבים וכ"ו צתוס' עכ"ל והלצום ול"ח סי' דל"ג
צ' לחצו ונהן החמה עד סוף השקיעה ע"ש ואין דניהם א"ל דבר וועט
עכ"ל הנוג"א ; הנוהגים להסתפר צליל י"ד לאו ספיר ענדי לפי ו"ש האר"י
ז"ל דצלילה הוא הצורה הדינים וכן אין להסתפר צליל ל"ג לעומר לאשכנזים
ול"ל ל"ד לכתובים ואפי' צאשמורת כל שלא האיר היום לא טוב להסתפר
צבל ימות השנה כ"ס ציוני העומר וול"ח סי' ו' אות ז' וותר להסתפר ע"י
גוי אחר חלות עיין ערך גילוח ; ולגלגל הליפידים עיין ע' ליסודנים

ערב פסח שחל בשבת נראה פשוט דנוחר לעשות ונלכזה צום השישי
כיון דרוב הזמקים הסבינו טעם איסור ונלכזה צע"ש הוא מטעם
הקרבן ז"ל ח"א סי' ס"ד ועיין אדוניק ח"א סי' י' נחפה צכקף סי' ז' פה"א
ח"א דפ"ל חיים ס"א ח"ב סי' ח"ל אות ע"ד ובר"י ומהצ"ר סי' תס"ח עיקרי
הדי"ס סי' י"ז אות ה' ז"ל ח"א סי' תס"ח ראש משניר ח"א סי' ע"ו ועיין
צכס"א א"י"ו ותי שחסי"ג על הרב חיד"א ועל מר רבו והרב דברי מנחם
תי"שנו דתי"ס הר"ש דאיסור ונלכזה מן החורה קיינו ציום י"ד דוקא אכל
נגדון

נגדון הרב ז"ל צע"ש שהוא י"ג לא זו כלצד נושום דהוא דרצנן א"ל אפי'
שהוא דלורייתא ליכא לנטעי לטנה אחרת

ערב פסח מלה שיולאים בה צלילה חסורים לאכול כל יום י"ד ס"ע ודע
דצליל י"ד וותר כ"כ הרשב"ץ ח"ג סי' ר"ס אכל ח"ח אות קי"ד כ'
דאסור כל יום י"ד והלילה עמו וכן ונשוע קלת כרס' תנ"ד וכן דעת הרב
נ"א ערך השולחן סי' תע"א וכ"כ הרב ה"י והרב ונחל"ה דדעת הנוג"א
דצליל י"ד חסור לאכול מלה ומה סכ' דציום י"ג וותרין לאכול מלה ונשוע
דצליל י"ד חסור וצמכה"ג כצו דרבים נוהגים שלא לאכול ונ"ח ועלה
מנושלת צע"ש עיין כעיל ערך מנה דין ה' וי' יתן ותיא חילו היו יודעים
דין זה הנשים חסירות שלנו שאין וניחות אותנו לאכול חנון צליל י"ד ציום
חוסן ודרכה נראה להן שהוא איסור גמור לאכול חנון וכן וצ"ח
שאסור לאכול מלה כצ"ל ואי אישר חילי אצטליניה וחדרוס לתן צפירקא
שיחור וננהגם אכל כגד ונלתי חמורה צסתיק ונשק ביחי צדיני ע"ש דין ה'
דוננהג שהחזיקו צו הנשים לריך סינא איתו ז"ל כדי לצטל מנהגם והנחוי
ו' **ערב פסח** וי' שנות צע"ש אחר חלות ולא ובר חנונו ולא גיעל
קודם ימותו אין היורשים חייבין לצערו שהחמץ נושם ונעלה
חינה צרשותו של אדם ודוקא לעצור עליו עשמו הסתוב בחילו צרשותו ולא
להורישו ליורשו לעצור גם הם צ"י וצ"י וביין שנות נשאר החמץ הפקר
ואין לו צעלים אף אס עוונד צחל יורשים מעענא דהיתירא ניחא לחו
דניקני ולא חיקורא וח"כ הרי היורשים כשאר ככ מדס וסחמון סלו י'ס
להתירו כיורשים נאחר הפסח כיון שעיקר האיסור מטוס קנס והקנס סל
חכף אחר הפסח דתוך הפסח חסור ונדחורייתא ולא ונעעם קנס והכח שנות
קודם הפסח י'ס לסמוך עכ רוב הסוקים דס"כ דנפני זמנו סטור ון החורה
צ"י והיורשים לא ניחא נחו נווקני ונח שייך נווקנסינשו נאחר הפסח דהא
לא עברו חצ"י וצ"י וותר חנון זה אחר הפסח חפ"י צמכיה וכ"ס חס ונת
צפסח עלמו דכ"ע ס"ל דאסור מן החורה דתינשו לא ידתי ונח ענדי אכל
אס ונת רגע אחר אחר הפסח כגד חל עניו הקנס ונשאר החמץ נחיקסורו
לעולם טב"י עיקרי הד"ע סי' י"ז אות ז' והרב פרי מגדים כס"י סג"ה כ'
דאס כיינו היורשים לצות צחמץ וחליכו קונט לו פטיטא דעברו צ"י וחסור
אחר הפסח ואס לא כיונו לצות אין לריך נצערו חס נח שונטונשים סס
דלנח חתי לניבל

ו ערב פסח לאכול מלה עשירה העיקר הוא דעד סתה וותר ונדחי
צחוכלם למי שנוהג שלא לאכול כרש"י והעורה להחיר כל
סגס

סיום לא הפקיד אם הוא לנורך קלה אפי' אינו חולה וכן נזכר ס' כ"א
פסדע עם ומחזיר ס' תה"ד וסרנ מל"ח ס' ד' אות ה' כ' מ' שמוסג
להחמיר אינו אוכלה צע"פ מומן איקוי הסמך

ו ערב פסח מ' שמוכר לנכרי צע"פ אחר עם החיכו פשתן ולא היה
יכול להשוות דמי המוקח עם הגוי עד שפסק לו הגוי ששה
זמנים ומה יין שרק ושכח שהיה ע"ס ומשך הגוי הפשתן לזיתו ושוב נזכר
היסודי שהיה ע"פ והורה לו הלכה נמנעה דכיון דאין קהדי דאילו היה
נזכר שהיה ע"ס לא היה מוכרו ככך: הוי מוקח טעות וילך אלל הגוי
ויחמר לו נא מוכרתי מאיסור חזק ואני חוזר במוקח או חוזר לי הפשתן או
תן לי דמי יין שרק ואם אין הגוי רולה מנזל גזל ואין הישראל עובר עניו כלל
דלאו נדמותים דישראל קיימא פנים מאירות ח"א ס' כ"ז עיקרי הד"ע ס' י"ז
אות "

ח ערב פסח היטן צע"פ אחר חלות והלם חלים: להתענות עליו עד
מזי הלינה כמ"ס מורס ס' רפ"ח ודאי אין לחוש לזה כיון
דחפזית זה לא הוזכר צע"פ ולא צפוסקים המפורסנים וחומרם צעלנא
הוא אינו נדון לאחר צע"פ עשיית הקדר אחר חלות וכ"כ הרב יד א"סו
ס' ל"צ דפשוט הוא שידחה מעניתו כי אין אנו בקיאים צפתרון החלומות
וקולא דוקא הקילו להחמיר להתענות בצצח וכיוצא א"כ ינטער ביותר אם לא
יתענה עיקרי הד"ע עם אות ה' וה"כ זכר נתן ע' מענית כי דמותר"י
צונא וסמ"ק כ"י והרע"ה כי דכל היושב צת"ח צצצח אין לדיך למיחצ
מענית להעניתיח

ערב פסח אסטיים הנוחענה צע"פ עיין ערך אסטיים
ט ערב פסח ראיתי מדקדקים להתפלל ע"פ מנחה קודם עשיית המנחה
והגם דצכל השנה חיישי לדעת הרמב"ם וזרן שלא להתפלל
לכתחילה מנחה גדולה צע"פ היו נחפליין קודם עשיית המנחה צרכ"י ס' תנ"ח
י ערב פסח שחל צצצח נוחר לתח לגוי שירי החמץ אחד סעודה
שפדים שזיחטו מניחו ומ"ו אין ספק דהנפסה שאכלו עליה אסור ליתנס
לגוי וכל ימיו היה מנטער ע"ז דמי החמץ לתח הכלים לכוצם נכרי צצצח
זו משאר שנתיח ודיינו להחמיר הולחת החמץ עיקרי הד"ע ס' י"ז אות כ"ט
יא ערב פסח נוסיע מנחה עירו סדוהגים לעולם ללוש מלת מנחה
קודם עם טעות ולפעמים לשים אותה צנקר ואף דוודן כתב בס' תנ"ח
דעתנים שלא ללוש צע"פ עד אחר עם טעות לאו לעיכובא הוא והיכא
דנפגו נהנו ופיכא דלא נהנו לא נהנו פחד ילחק עיח"ט עם ועיין צצצח

ס' תנ"ח מ"ט ע"ז והז"ל ח"א דק"ז כתב דטוב לאחר ולא להקדים
יב ערב פסח נאך דאכיל מלה צע"פ כאילו צא על ארוסתו צצית
חמיו ולוקח כמורה פירוש אחר מה כלה אינה מותרת לצעלה
לא צו' צרכות אף מלה אינה מותרת ליאכל לא צו' צרכות ואלו תן צרכת
היין וקדוש היום ושחמיינו ונזרח פרי האדמה וצרכת נא' ישראל אחר ההגדה
וענ"י והמוליא ולאכול מלה ואכתי איכא ח' צרכות לכן נוחורחא כדשנין
נעיקרא דוה צועל ארוסתו לוקח אף זה לוקח טו"ג ס' תע"א מחדש צ'
יס נוחמירין שלא לפרד מלה צע"פ ואין להחמיר כיון דאיסור דרננן נוחר
אשל ופרי ס' תל"ד

ערב פסח שחל צצצח מנחה מלה יס חשט מוקלה נוסוס דאסור
צאכילה ונדרננן ושאר מלות יכול ליתן לעוסות או לנכרים
ונש"כ זו עם דק"י תנ"ד

יג ערב פסח מ' שחביע ע"ס צכפר של גוים ונולא הגוי טעם כנר
הקונה צעריצת ללוש וקדם הישראל ורחן המים עם לשם מלה
והגוי גלגל ולש ואחר הליטה ספרים הישראל מיד חתיכה מהעיסה ועשאה
כמוין חלה ואפאם על הגחלים ולא היתה לו מלה אחת רק כזית מלה
שמורה ונדאשתקד שהולך עמו צדרך לכגולה אם ח"א לו לעשות צעוס
פנים מלה אחת צצצח הדחק כזה יקדם וינרך על עוגה זו המוליא ועל
אכילת מלה ואחר אכילתו יאכל אותו כזית דאשתקד לאסיקומין וסם ציר
דינא דעריצות שלשין צהן כל השנה ומותר לאיש המ' לאכול קטניות צפסח
אף אם אין דרכו לאכלם וצלי התרה אם אין איש אחר להתירו דאם יש לו
שאר מיני קטניות חוץ נואורז יזהר עלונו מהאורז דגרע ויכולהו עוד יתירו
אם לא היה אפשר לו לקנות כלים חדשים ולא להגעיל היטנים קודם הפסח
להגעילם אפי' צי"ט עלונו ודוקא אם אין צני יונן נכתם לדוד ס' י"ך

יד ערב פסח אם יש לו צנין צציתו יעשה חמאי אפי' אם הפועלים
גוים דצצ"פ עד חלות יעשו ותו לא: והנראה אפי' קודם חלות
לא יעשו: ולכפר ישראל לגוי אחר חנות אסור לכ"ע וצלענין נטילה ליפורנים
אחר חלות לא יס נקום להחמיר מל"ח ס' ד' אות ד'

יה מזמור לתורה אין אוננים צע"פ ולא צמות"ע של פסח ולא
צערנ יוהכ"פ לפי שאין תורה ציונים או וצאו הימים שאין
אוננים נזמור לתורה כ"ל שאין אדם רשאי לאוננו מפני דהר"ל מפסיק
צאמירחו צפסוקי דזמרה דאסור להפסיק צית עובר ויס טפנים לאוננו
צכל או הימים צף החיים ס' י"ז אות ע' ומל"ח ס' ע"ז אות ב"ה ודל
ס' י"ז

כי הגאולה פתחה לנו עכ"ל ח"י על שם כי בארץ תוליד לנחם וכו' דל"ל
 אם תשים משמרו בארץ ח"י לך כל עשן שאין עליו
 פסוק ואל גדל לך עוקרין עשנים דנא קרמו כי בארץ תוציא
 צמחה וכננה ורועיה תצמיה שאומר המלאך לעשן גדל כך
 יצאית ה' לדקת ותסלה ויאמר לנו קומי שבי ירושלם ח"י רמו
 למת שטנים לומר נעשת תחנתן לעשנים צראייתם פסוק רבבה כצמח
 השדה וכו' דכי יכי דמלאכים ריבוי עם השלים האונין והיה זה סיבה
 לתפר את הקץ בן ימים לעתיד לצא וסיבה ריבוי ישראל יצא הגואל קודם
 הזמן ולכן מצרכים זה את זה רצנה וכו' מצרכי ישראל יצא הגואל קודם
 זמנו דכ"י ונחם ס"י ח"י ח"י לסינוא שיחדש עלינו שנה טובה כעשן זה
 שנתחדש עתה שער עתה היתם יעשה בחורף ועכשיו נתחדש בן יחדש עלינו
 שנה טובה וכן אומרים בלשון לשו נעם ששומעין אותן סו"ג ס"י תל"ד אות ו'
עירוי חסדן לעשות לקנקנים של ימים ושנה וכן ללוחות של זכוכית
 עירוי ג' ימים ואז יולא מכל מיני ספק ז"ל ח"י דק"ו ועיין ערך
 זכוכית כל עקום סלריך עירוי לריך לנוללותו ימים על כל גדותיו ויניחם
 זו כ"ד שעות נעשה לעת ואם לא יוכל לנוללם ישפה חמים בחוכו יותר
 חר"ד שעות ולסוף כ"ד שעות ישפכם והונים ונותרים ויש אוקרים חמים
 משום דאין ננטלך איסור לכתחילה ויתן זו ימים שניים ויניחם זו כ"ד
 שעות וכן יעשה פעם שלישית ואע"פ שלא היו ג' ימים או רלופים אין
 צריך כלום ואפי' לכתחילה יכול לעשות ג' ימים ונפוצרין ואם עמדו זו חמים
 כונה ימים ולא שפכם לא עלו לו לא ליום אחד ואם סוף היום קודם
 שעתו זו כ"ד שעות אותו יום לא עלה לו כלל מי ונלח חזקים שיש צהן
 צ' שלישים מלח ושליש ימים מועילים צונעת לעת כונו עירוי ג' ימים ש"ע
 י"ד ס"י קל"ה ס"י צ' וצ"ה"ע : הטעם דעירוי ונהני בכלי חרס ולא הגעלה
 משום דהגעלה נפליט כל האיסור וחודה העידה על כלי חרס שאינו יולא
 ודופיו לעולם אבל עירוי אפי' שאינו נפליט האיסור כולו מ"ו ונקליט
 טעמיה הנלע צדופני הכלי ושז טעם הנפלט הוא לפגם ולדידן דנטל"ס
 וכ"ס כ"ס חסור אף דיעבד צפסק לא ונהני עירוי כלל ונדברי הטור והנחנה
 אין ראיה כלל דהם הסוכרים נטל"ס ונותר כונו צמח איסורים וכמ"ס צכ"י
 חו"ז ס"י וכונ"ס צדיני חוזר ונעור לכן לע"ג להתיר ע"י עירוי כל שהיה
 החנץ ככוס בחו"ט ונעליע וצדיעבד יש לסמוך להקל חומר ונשה ס"י תכ"ח
 סק"י נשאלתי ונתלונני הוחיק מידי אב"ר יעקב על החציות
 הנקראים לאנדוס וכן על החציות קטנות הנקראים צארילים וכן על החציות
 יותר

יותר קטנות הנקראים קאצלינאם שהניחם סתומים צלו החציות העשירי
 לו ירבה והדל לו ימעוט לחת צהן קטואין וכרוצ כנזאין
 הנקראים טרו"י ודבר נגזר הוא סנואל צלו החציות איזה סירורי לחם לפי
 שהרצה פעמים פיתם צדיהם וצפיהם ולוקחין וכן הקטואין וכן הכרוצ ואוכלים
 והסירוי נחזירין לחצית וגם לפעמים הסירויין וכן הסולחן נחזירין לחצית
 וגם לפעמים האשה נחשקתה צליטה ועריכה והיא החלות תלוח לטרו"י
 אחד וידיה ונלכלכות צללק או צקנח ולוקחת טרו"י וכן החצית ואפי' אם
 יאמר צדי לי שלא עשיתי שום דבר ואלו לא נפיה חנו חייך משום דהוי
 נולח דלא רמיא עליה צאופן דקרוצ לודאי הוא דיש בחציות הללו איזה
 סירורי חנץ ככוס ח"כ וזה תקנתם של החציות הללו להשתנות צהם לכתחילה
 צפסק **תשובה** הגה הטור ס"י תכ"ח כ' רגילין צאשכנו ליתן סכר של
 שעורים בחציות של חרס והחיר רבינו יוא ליתן צהן יין צפסק ע"י הגעלה
 דהא דאוריין כלי חרס אינו יולא וידי דופיו לעולם היינו דוקא כשנלע
 ע"י האור אבל צלוקן סגי להו צהגעלה לא שנה אם נזוסף או אינו נזוסף
 ועירוי ג' ימים הוי כונו הגעלה ע"כ וכן הרצ כקא ליהו שם אות ד' כי
 לענין חכמים הגדולים של חרס מקורין טינאלאם שצכניסים צהם ימים לקיום
 ודבר נגזר סנואל צהם סירורי לחם החיר להם צהגעלה או צעירוי וה"ד
 הרצ סיר"צ ונה שתנה על הרצ ככ"א דונה כל החרדה הזו וכו' ה"ע דונה
 שרחה צכ"י לה היה ונה שהוא צדפוס עכשיו צהלאי לצנה דעכשיו כנר נצואר
 צדצרו דא"א צהגעלה משום שמשצצרים כאשר יראה הרואה אף שיהיה כ"ז
 דונהני הגעלה או עירוי זהו דוקא בכלי חרס אין להגעילו כלל וכן כלי
 שם סקנ"ז האחרונים הסכימו דחצית עץ של סכר אין להגעילו כלל וכן כלי
 עץ שמוייין צהן גוונות והרצ פר"ח סקכ"א כ' משם חציות של עץ
 עשויות ונקרים ונותרים צהגעלה לא שנהגו להחנייר משום דמלוי צהם
 גוונות גם צין הנקרים א"א לינקר שלא ישאר שם משהו זונהא והוא חנץ
 גווד והע"ז סקכ"ד כ' דעכשיו הננהג לפחות אחד נשוליו כדי לנקרו ולהסיר
 כל הזונהא צין נקר לנקר ואח"ך נגעילו וכ"כ הלכות סכ"א חציות של סכר
 שלנו שאנו רואין שהשומרים מדובקין צהן מאד כ"ל שאין מועיל להן לא
 עירוי ולא הגעלה עד שיגרר וינקר היטב נסכין או צכלי צויות צין הסוליים
 והנקרים ונכנסים וכל לז דהיינו שיפתח אחד וכן הסוליים ויגרר וינקר
 צסוליו הצני צויותיו ואח"ך יגעיליו או יערנו היטב כדינו ואח"ך יסתמו
 אבל להכניס ידיו דרך נגופתו לא סגי שאינו יכול לגרר היטב שם עכ"ד
 קרי נצואר דכ"ד שחציות שלנו הם פתוחות ונלד אחד כפתחו של אולם
 ואי

ואי אפסד לכנוס בחוקן באופן אחר ואינן כהצוות שלהן של סכר שעוריים
 סתן סתומות משני לדין זולת חור אחד יש שמכניס ומוציא צו הסכר ושא"כ
 צדד א"א להיות כך בשום אופן כידוע א"כ כיון שהן פחותות ויכול לשפספסן
 ולגדקן ולנקקן היטב הדק בשעת עינים שלא יאחר שום פירור צודאי שמועיל
 צתן הגעלה או עירוי וכן עתה ראיתי צד"א כלל קכ"ה אות י"ד ט"ו וז"ל
 ומשמע מדברי האחרונים שאם פתח אחר וישוליה ויקר היטב צפנים דוהני
 הגעלה וליג דמקום שאין דוחק גדול יש להחזיר גם זאת לכתחילה שהדבר
 ידוע שנודאי נדק ויהא בין נקד לנקד וכ"ש דהדבר ידוע שלפעמים נרפים
 העקולים אונדוים בלעז ואז צודאי נכנס לבין הנקדים וכן השערים וכן
 הסכר ומשאר שם וגם כשעווד ההצוות כך ריקן צחמה ידוע דאז נרפים
 האונדוים ולכן ר"ל דאין להקל כלל להשתמש בכלים של נקדים בכלים
 שלני ואפי' שרית צמים כונס יונים לא ונהני כן כ"ל עכ"ד וצ"ד נראה שגם
 הרב ס"א מודה דוהני להו הגעלה ועירוי כיון דאין החונץ ודאי כונו בשאר
 שעורים א"א הוי ס"ת ספק יש שם חונץ ספק אין שם ואח"ל יש שווא עיי
 שפסוק וגרירה ויקור כנר ילא הכל ונותרים בהגעלה או בעירוי ואפי'
 יתיצא ליה כל דיליה הרי גם הוא מודה דשעת הדחק ונהני הגעלה או
 עירוי ואין לך שעת הדחק גדול וזה לקנות בכל שנה וקנה הצית חדשה
 לפסח וצפרט לעניים ואין דין אפסד ונש"א כנלע"ד ועיין בדיני הגעלה דין י"ז אם
 יכניסו עווי ונהי טכ"ו שם ונש"א חנ"א ל"ל ה"ו ק"י חכ"א סקכ"ז

עומר

צ"ל צ' אחר ערצית ונתחילין לקפור ספירת העומר ט"ע ס"י חפ"ט
 ואם צירך ונישצ' ילא וכן עיקר טו"ו והצרכי כ' דאף דע"פי האונת
 נראים הדברים ליספור אחרי ככלות הסדר כולו אך לפי הדין אסור לאכול
 עד שיספור ונ"ו דככל אורך הסדר קרוב שיסכח ונקפור עכ"ל וצונחצ"ר
 כ' דהרב יצ"ץ הפליא להחמיר דצ"ל צ' של פסח לא יספרו אחר הסדר
 שהוא נגד הדין ונהי שחשצ' הרב ה"ו שהוא סכלות ופסחיות ואסיקודוקות
 הינה עליו כי וני שוכוין צקדר הפסח וצקפירת העומר כונת האר"י ז"ל
 ודאי כי הוא דבר קשה לקרות ההלל צצחכ"ס ולקפור העומר ולעשות
 הסדר ולכוין בכל כונת האר"י ז"ל ולא יכנו יחדיו כונחאר לאשר הריחו
 צקוד ה' והניא ונהרו"ע ונפאנו ז"ל שלא יספרו העומר צל"ל צ' עד אחר
 הסדר וסיים וז"ל אחר זה היה לי ויכוח עם רב אחד סוצר הרז"ם טכ"ט
 גם ע"פי הסוד ויישצ' ונה סנראה חנוה ע"ד האונת ליספור אחר ערצית
 וכ"כ ונהר"ם שרעצ' ז"ל שיאמרו צני חו"ל ל"ל יו"ט צ' ספירת העומר אחר
 ערצית ויישצ' ע"פי הסוד ונחיים ט"א ח"צ ק"י י' אות צ' הציא הא דהרו"ע
 ונפאנו וסוג הניא ונוהר"ם זכות טכ"ו ונש"א צעל ונלח שעורים להזהיר לנו
 שסריתו

שהריחו צקוד ה' שצח"ל צ"ט צ' יעשו כל הסדר ואח"ך יספרו העומר
 וסוג הציא להא דוהר"ם שערצ' שהיה לוונר שצח"ל צ"ט צ' יספור אחר
 ערצית קודם הסדר וסיים וז"ל ואני צמקוני אני עוונד ט"ס לנהוג כהרו"ע
 ונהרו"ז והנש"א ז"ל ע"כ וכ"כ ונר חו"י צדף ל"א ע"א לקפור אחר הסדר
 וכ"ז הוא לנוי שידע לכיון צקדר הפסח וצקפירה אצל לנוי שאין לו יד כגון
 חן יתנוי דיתנוי דכל כוונתינו הוא לכיון צצרכת פה"ג דקידוש לפטור כוס
 טני וכן צצרכת פרי האדונה דכרפס לפטור את הנוור ולכוין צצרכות לפטור
 צני צתינו כמ"ס צדיני צרכות והלואי שוכוין צזה חן לנו א"א ספק ונרן
 והן עתה ראיתי צעוצ עין ק"י ה' שהציא ונתחובת הר"א"ש לקפור אחר
 הסדר כי דבר נוגנה הוא לוונר היום יום אחד לעומר ולקדר אח"ך קדר
 של פסח ואף שהסך ג"כ ונר וקשה עם כ"ז זה זרות כפול ונוגנה ונלד
 וכ"ז טכ"ו הר"א"ש הוא ע"פי פספן של דברים וכ"ש צהגלות נגלות דעל דרך
 האונת ככה יעשה עכ"ד וכפי ונש"א לקוין ונש"א דאע"פי שאנו מצרכים
 על העומר שהוא יום י"ו ודאי אעפ"י ספיר אנו עושים הסדר צל"ל צ'
 וכו' נראה דספיר דווי לקפור תחילה אי ונעם דכשהגיע הזמן אסור לאכול
 עד שיספור כנ"ש ונורס ק"י חפ"ט ס"ד אי ונעם דנעיין טצע סנחות
 חונינות ואם יספור אחר הסדר א"כ יהיו ז' סנחות פחות ד' שעות או ת
 שעות ואם כל הקהל ונצרכים והוא שונע ואינו ונצדך הדי נכנס צקלע'
 הונחלוקת אם ילא י"ח ואם ילא ונן הקהל צשעה סונצרכים הרי אית צים
 ונש"א ויהרהר אשר ע"כ צחון עווי אכני יושצ' ופוק חזי ונא"י ענא דבר
 העעם שאין ונצרכין צח' עלרת על הסוכה אינו ונפני שהוא ספק א"א ס"ט
 כי היכי דלא ליתו לצלולי צ"ט לעשותו חול לוונר שהוא יום ז' של סוכות
 ואע"ג דציום צ' של פסח ערדיין י"ט וונצרכין על ספירת העומר הפ"א
 טאני דצכוס אחד א"ס אנו ונקדשין וונצרכין ליטצ' צכוכה איכא לנויחם טפי
 לצלולי א"כ דכוין דצקיאיין צקיבעא דירחא הוי ספירת העומר דאורייתא
 וא"י אפסד לדחותא ולא את צרכתה דונסוס חשצ' צעלנא שווא חתי לצלולי
 צ"ט צ' לוונר חול הוא אין אנו דוחין ספירת העומר דאורייתא טו"ג ס"י
 חרס"ח ועיין צרכי ס"י חפ"ט סק"ד ונ"ט ע"ז ע"צ ונ"ט חן אנו ונצרכים
 צל"ל צ' של פסח צ' צרכות דונוה נפסך הדא וננייהו היא לצטלה דנתחילת
 אנו ונצרכים על העומר אונא היום הוא יום י"ו ודאי ואח"ך אנו ונקדשים
 על הכוס ועל אכילת ונלה ונורוד ועל הגדה והלל כאילו הוא יום ע"ו
 ונונלח כל הצרכות הללו שהם לצטלה ונן הדין היה לנו לעשות כל הסדר
 הזה צל"ל צ' צלא צרכה לחוש לספיקא כדין סוכה צח' עלרת דיתוני יתנין
 צרכי לא ונצריקין ויש לוונר דנתחילה כשתקנו חז"ל לעשות י"ט טני ונספת
 ונל צצרכת א"כ חפ"י השחא חן דצקיאיין צקיבעא דירחא חפ"י ונש"א

אעפ"י

אבותינו צדיקו לעשות י"ט ז' וצדקה כאשר עשו אבותינו הילכך אע"פ
שאלו מצרכים על העומר שהוא יום י"ו ודאי לנו עושין י"ט ז' צדקה
ככל חוקותיו של ראשון וזה שא"כ גבי סוכה דיום ח' עלתה אינו י"ט שני
של סוכה שנצרך גם עליה ש"ג סס

עומר אם ספר הימים ולא ספר השבועות או ספר השבועות לצד ולא
סימנים יש מחלוקת בדבר ולכן יספור בלא צרכה דברכות אופן ומערכות
בא"ש כ"י חפ"ט קק"ו וכן מי ספסר בליל י' ואמר ט' ימים שהן שבוע
אחד וז' ימים כיון שבמנין השבוע מנה שבוע א' וז' ימים וסינו י' ימים
אפי' שבמנין הימים לא סיפר כראוי אף לרין לחזור ולצרך א"ד כיון שעלוה
למחני יומי ושבועי ל"ל ולצרך והסכים דלרין לחזור ולמנות כראוי בלא צרכה
דברי ונחם ס"י חפ"ט א' חות ט'

א מעם שאין מצרכים זמן נספירת העומר לפי שאין מצרכים זמן אף על
דבר המתחדש שיש לו הנאה אבל כאן לער יש שמוכרין חורבן
הבית שאין לנו יכולין להביא העומר כלכו

ב מעם למה לנו מצרכין על ספירת העומר היל"ל על ספירת הימים
כי ספירת העומר אינו טום דבר או היל"ל על ספירת השבועות
ועוד למה אין מצרכים ז' ברכות א' לימים וא' לשבועות שהרי ז' מלות
הן בתפילין של ראש ושל יד דאמרינן ז' ברכות כמ"ש נוהג ס"י כ"ה ס"ט
ועוד אין לנו אומרים היום י"ד יום שהם ז' שבועות והיל"ל היום י"ד
יום והיום ז' שבועות כיון שמונה למחני יומי ושבועי אבל וזה לנו לומר
שהם ז' שבועות וז' אין לנו יודעים ש"ד יום הן ז' שבועות וכ"ל ונחם
דכ"י ז' שבועות תספור לך וכו' ובח"ז גמ' ניום הביאכם את עומר התנופה
ז' שבועות תנימות תהיינה נולא בלא נכחה ספירת שבועות כ"א גבי העומר
אבל ספירת הימים לא כ' גבי העומר גמלא דספירת הימים הוא מן התורה
אפי' בזמן הזה וספירת השבועות בזמן דאיכא עומר והיו מצרכין ע"ז ועל
זה בזמן שז"ה קיים וזוה"ז לנו סופרים לשבועות זכר למקדש ודבר שהוא
זכר לנד אין מצרכין עליו מירי דהוה אכריכה דקילל דליל ססח ואשרבה
דז' של סוכה לך לנו אומרים שהם כך וכך שבועות שאין זה ספירת מנה
רבינו ירוחם הקשה ג' ולא תירץ אף ז' דע"נ שהקשה למה אין מצרכים
ז' גם נחמי וזה אין אומרים היום י"ד יום והיום ז' שבועות נחמי ספיר
שאף עוד היום ימים דאורייתא ושבועות דרבנן ולכך לא מצרכין אדרבנן
וידי דהוה וכו' אבל קושיא א' דתתיל"ל על ספירת הימים לא נחמי וידי
ולע"ד דמונה נקח צרכה זו ג"ל אקניו על ספירת שהיו סופרים בזמן
העומר

העומר לידע מתי הוא יום שבועות ש"ג ס"י חפ"ט מחדש ד' וכמ"ס נדון
ו' והפירוש הנכון למחני שבועי היינו בתשלום כל שבוע ושבוע אבל צדק
המקומות החמיירו על עלמס לומר בכל יום ויום היום כך וכך לעומר שהם
כך וכך שבועות וימים כך וכן המנהג ש"ג סס חות ט'

ג מעם שאחר הספירה אומרים מצומר אהים יחנו לפי שהינות מצומר
זה חוץ מנסוק ראשון הם כמנין ימי העומר והוא מסוגל אחד
א"כ כמ"ס דר"ק דר"ה ד"י שאמר הקב"ה לישראל הניחו לפני מנחת העומר
כדי שתצרך לכם תבואה שנשדות ומצומר הזה כולו מורה צענין צרכה
הגשמים דברי ונחם דהגה"ט קס"י חפ"ט

ד מעם לנלות העומר והזכורים כי הרב מהר"ם אשך דה"ט כדי שידעו
דארעא בחזקת מרה קונה כביכול קיינא ומה הוכיחו המפז"ל דקנין פירות
לאו כקנין הגוף מטעם הולך ס"י חפ"ט ע"ט

ה מעם למה שאין האשה מצרכה כשסופרת ז' ימי נדה כמו שאמרו
מצרכין נספירת העומר הרד"ז ס"י כ"ז תירץ דנלות וספרתם
היא מנה הכרחית ונשא"כ נספירת ז' נקיים דאי נעיא לא ספרה ולא
נזקקה לנעלה ולפיכך לא נעיא צרכה ולא ספירת נפה ע"כ והקשה ע"ז
הפרי"ח נפ"ט דהרי שחיטה וכונה מלות כולל זה דנולי לויפטר נפשיה
מכיייהו ואי צעי עניד ואי צעי לא עניד ואעפ"כ מצרכין עלייהו ותירץ
דנזנה לא טייך זה צרכה דאי חזיא חסי' בשביעי סתרה : ולעדן דה"ט
לפי שדס נדה מין קללה כי דס נדה בא לאשה ע"י קללה חוה כמ"ס
צעירובין ד"ק ע"ג עשר קללות נחקללה חוה דכתיב א' האשה אשר הרבה
ארינה לו ז' טיפי דמים דס נדה ודס נחולים וכיון שהוא מין קללה אין
לצרך עליו סס ס"י חפ"ט

ו מעם שליוה הקב"ה לספור את העומר אמרו נאדרש משל לאחד שהיה
חנוש צניה האסורים ולעק לנולך להחירו וקבע לו זמן להחירו
ולתת לו צהו והיה מונה והולך עד בא הזמן כך עשו ישראל בלחם ונומרים

ז מעם אחר מפני שהעולם נלער ומסכה ועד שבועות על התבואות ועל
האילנות כמ"ס דר"ק דר"ה ולפיכך ליה לספור ימים לו כדי
שזכור לער העולם ולשוב לו בלג שלם ולהסתק לפניו לרחם עלינו ועל
הצדיקים שישו התבואות כחקן שהם סנת חיינו שאם אין קונה אין
תורה אצורתיים

פרחים הנקראים סגלי וילי בלעז שנומלאו צמנות הורתי דאותם המלח
שנומלאו בשם הפרחים י' למחרת קודם תפסת נשום חפ"ט

פירות עם מים וכ"ש אם כזר אפו אותם יש לאסור ונטעם דמעכב האפייה
בין הפרח לעיסה ז"ל ח"א ס"י ס' ועיין ערך קטנית דין א' ולריך לזזהר
בזה כשלישין שלא יפלו פרחים וכן האילנות

פחמים שנפלו בהם פחמתי חנוץ אין לריך לבדוק אחריהם אבל אסור
להשתמש מהם חוץ הפסקה שהל ילקח ח"א ס"י א'

פאסטיל הרב שכנס"ג אסר לעשות פאסטילים ונוגה אסויה וכן לעות
הדגים כשנוטגנים וקנה של וולה ופני מרחית העין וכנועשה
שהים והרב פרה חלק עליו דאין לנו לגזור גזרות מדעתנו ויש לדון כהרב
כנס"ג ודלא כהרב פרה מחז"ר ס"י תס"ג אות ו' ובסוירי כהב דקונסין
אותו לנני שעושה פאסטילים בפסקה

פראס"ה שמתכו אותה בסקין חנוץ וותר אפי' חוץ הפסקה הרב"ד ס"י קל"ו
פלפלין רעובים שקלאום וייבסום בכלי חנוץ קודם הפסקה וביני הפסקה
נתנו ונהם חוץ חזשיל אינו כלום דאין לנודים דין חנוץ בפסקה
ואיסורים אחרים כיון שנשעה שקלאום היתירא קא בלעי וע"ש טעונים
אחרים מעיל שמוא ס"י ד' עיקרי הר"ע ס"י ח"י אות ד' וז"ל דל"ד

פיד"אום אפי' שהן דקין כראשי הטיבולין שקודם שיעור הליכת מיל
נחייבשין כעץ יבש חנוץ הוא הלקט ח"א ס"י ק"ב ז"ל ח"א ד"ק
ע"ב וסיכא דנוספיקא לן אם נתערב בהן מים וא"א לברורי חנועל בעת
דמותר להשקות אותם אפי' לכתחילה ז"ל ח"ג ס"י ו"ה ועיין בדיני חנוץ
שע"פ דין ד'

פרונאם צטאויקי אוקרים התלנים והלנווקים אדומות נחשט קנה ועיין
צ"י לנווקים דיש ונתירים אפי' האדוונות ועוד נהגו שלא לאכול
הפרונאם היבשות נחשט שנגעילין אותם ואין טעם לנונהג דתסם כלים
אין צ"י אלא שכבר נהגו ואין אחת רשאי להתירם שו"ג ס"י תס"ז סק"ד
והז"ל ח"א טס כ' דאפשר דס"ל דנפסק חיישינן לנחן דלא ס"ל תסם כלים
אין צ"י : ביונא דס"א ע"א פירש רש"י שזפים פרוגאם ונשנת דקונ"ד ע"ב
פירש רש"י שגעין פרוגאם ונערוך ערך דרונסקין ע"ו שאנרו ב"ק דק"ו
הסוכר אח הסועל להציל כרוב ודורונסקין לחולה פירש פרוגא ובלשון ישמעאל
אגחץ ונצרכין עליהן צורח פרי העץ

א פקדון ישראל שהים בידו חנולו של ישראל אחר בפקדון יעכנו ער
שעה חנועית ואם לא באו בעליו ינכרנו לגוי ואם לא נוכרו
חייב לנערו בזמן איסורו אפי' אם אינו חייב באחריותו ש"ע ס"י תנ"ג
והעעם כד' שלא יעבור עליו הנפקד דאע"ג דאינו עומד ברשותו הרי
סתע

החנוץ שלו וחייב עליו צבל ונקום שיהיה ונוטע דהך פלוגתא ס"י הטור
ס"י ח"ו דאיכא ונ"ד דאין הנפקד עובר חייבו דוקא בקיבל עליו הנפקד
אחריות אבל כשלא קיבל אז הנפקד עובר אינא דכ"ע וא"כ ו"ש כאן דחייב
לנערו אפי' אם אינו חייב באחריותו אחי לכ"ע דאי בדקציל אחריות תיסוק
ליה דחייב וטעם דגם הנפקד עובר ולא פליגי אלא צונפקד ולכך אף בלא
קיבל דלכ"ע הנפקד אינו עובר עכ"פ חייב לנערו וטעם חיקון הנפקד שלא
יעבור ונ"י טס ואם הנפקד היה יכול לנוכרו ולא נוכרו והולך לנערו
חייב לטלם להנפקד ואם החנוץ עדיין צעין יכול לווד לו הרי שלך לנכ"ד
ונ"א ועיין ונ"י טס וחק יעקב

ב פקדון גוי שהפקד חנוץ אלל ישראל וצא הפסח ואין חגי צעיר וותר
להניחו צניה גוי אחר אפי' קבל הישראל אחריות ונחנת אפרים
הלכות ונאכלות אסורות דכ"צ ע"ד פני אריה ס"י ע"ב וצ"י ס"י י"ט ונחנצ"ר
ס"י ח"ו אות ח' כ' אפי' שלא קבל עליו אחריות הנכרי הסני אחר הפסח
סרי צהנאה :

ג פקדון גוי שהפקד חנולו אלל ישראל אם הוא חייב באחריותו בין שהוא
צביתו בין שהוא צבל ונקום ברשותו חייב לנערו ואם אינו חייב
באחריותו אינו חייב לנערו ש"ע דס"י ח"ו

ד פקדון ישראל שהפקד חנולו אלל ישראל חזירו או אלל גוי אפי' שקבל
עליו הנפקד אחריות עובר עליו אף הנפקד טס ס"י ואע"פ
שהוא באחריות הנפקד וצביתו אפי' הנפקד נוני עובר עליו כיון שעיקר
החנוון של הנפקד ונחצ"ר טס

פקדון נכרי שהפקד חנולו אלל ישראל וקבל עליו אחריות של פשיעה ולא
של גנבה ואצדה אף דחייב לנערו קודם הפסקה וי"ו היכא דעבר
ולא ציערו סרי צהנאה לאחר פסקה ונחצ"ר טס ס"י ח"ו

צוקר אסור לאוכלו אפי' להשתותו אסור וורם ס"י תס"ז ס"י דין זה
רבו האוסרין והנותרין צענתי"ג כ' דגם לוקר שהוא דק דק היטיב
יש נוהגים להחנניר צאה"ט ע"ש והרב יד אהרן צנ"צ כ' וטס הרב צית
יאודה שהלוקר הבא ונפורטוגל ונחזק שאין צו טום זיוף וכ"ש אותו טעושים
כנין דפוס והרב שר"ג טס ס"ק ע"ו כהב דיש הסכנה צטאויקי צחרס גזור
לדקחים שלא יעברו בנרקחות טעושים ונוקר וקונציעים לא סלת בקיה ולא
דצט וא"כ וותר לאכול כל נרקחות טלהם בפסקה וכ"כ בצאה"ט
וטס ה"י והנ"ג א דמותר לאכול הלוקר דליכא חששה חינוץ כלל ולכלים
לא חיישינן אלא שהצריאים חדלים וטס כיון דאינו חובה לאוכלם אבל החולים
אפי'

אפי' חילי פיעים וחילי פיעים אובלים אותם צין הוקר צין וירקחת הוקר
 פירל וסכרתי עם אות ג' כי צויליא ומלרים העידו שאין צו תערובת קמה
 כלל אך טרע כי האומנים טובלים פחם ציערת דגש וחוא רוחם לכן ירא
 שמים יזרר לנ"ד חריג : ודבריו לפי מה לריך לנ"ד חוזר וניעור הרי טעם
 ונדלוי שאירי פירוי לחם צעין ע"כ כ"ל דאפי' להסתוותו ים לאסור לכחילה
 וכן הסגתי פה למוכרו עם הסמך לככרי ועיין נוצ"י וי' תכונא חל"ה סי'
 ע"א תמים סופר סי' קל"ה והן עתה ראיתי צם' דברי ונחם הכר"ו צס'
 חסין דשואים הלכו צו על הרצ עשה אצולי מורה נעיר ציקורי' דהורה
 גבר והתיר לאכול בפסח לוקר ונליוורנו ולונדון ונכתב צס' סחיצר זה טעו
 חן פאסיק והרצ חמ' ספר כל דאיותיו ואסר איסר ונח"ש ונח"י זיין וה"ד
 סכרתי כח"ל וכ"כ הרצ חסונה מאהנה סי' קכ"ט דהאומנים טובלים פיתם
 צעישולו בעורנו דוחה וכן צעיני ראיתי ויש לחוש שטשאר פרויך וחוי' בפסח
 דבר זה אמרתי כד הוינא טליא ואשתכח כוותי צס' צרכי וכו' ולכך נוהגיך
 פה סרוב כל יראי ה' שניעינין אותו ונזקום מיוחד ואין סומדין ואין מוכדין
 אפי' לשאינו יאודי כל ימי החג וכן הרצ נוצ"י ח"א וח"צ חשש לאו החששות
 וצם' מנהגי ירושלם ע' לוקר איתא עם דהשמות או מפועלים טובלים פחם
 ציערות דגש ונשמך אינו לא בערציים שצמקווינו אצל צערי אדום ליחנהו
 להשקות או ועין רואה דג"ש תנחצ"ר הן הן סדרים חס' מנהגי ירושלם
 אענם חן מה נענה למ"ש הרצ חסונה מאהנה יקר סהדותא דעינו ראה
 צערי פראנקיאה טעובלין פהן וכן הגאון נוצ"י איירי צערי פראנקיאה וחלוט
 ראיתי להרצ כסא איהו סכי' מי טוהב לאוכלו ראיתי נוהגים שאין אוכלים
 כ"א הוקר העשוי צמלרים ראשים והוא קשה מאד ולכן סאומרים שאין צו
 חשש תערובת קמה וכ"כ הרצ מוצה אדונה ד"ז לוקר מי שאוכל אותה היותר
 כשר הוא הוקר מלרים דעשוי ראשים והוא קשה מאד ולכן ע"כ הנהך רואה
 מדכתנו צוה"ל מי שניהג לאוכלו וכן מי שאוכל אותה דבר הלמד דאינטו
 נופ"הו לא הו' אכלי כלל לא הם דברו ע"ו שאוכל דהיותר כשר הוא
 הוקר מלרים : אמנם דא עקא מנ"ש צונחגי ירושלם וצנחצ"ר דחששות
 או דטובלים פחם אינו לא בערציים ובוולרים וזהו אומר דכולם ערציים הם
 ולגבוף כי מעשה רב צעל ספר חזיר יעקב ונארי דאחרין דצימיו כעשה
 הנשיין הזה ע"י האומנין עושי המלאכה וצקיאיין לעשות מעשה רקח מירקחת
 צוקר הנא ונערי פראנקיאה שהסליכו חוך קדירה על האש להתיך אותה
 וכן נעלה סי' ופסולת כניין כדור צשולי קדירה ואריה שאג שאסור לאכול
 גם מהוקר שטושין צוה הנסיון ושאין לסמוך לזה עש"צ

לוקר

צוקר המצומרים שלא לאכול לוקר מותרים לשהות קא"י צלילארין על
 שאינם מצומרים ואוכלים הוקר ונלחמ שלמה סי' ה'
צוקר אין לחוש לתערובת קמה לא כשהותן הוקר צנים אצל צני פירות
 אין לחוש כלל וכך נהגתי מיום שצנודתי על דעתי וכן ראו להתיר
 ז"א ח"א סי' ס"צ וה"ד העהד"ט סי' ח"י אות ל"צ וב' עליו דתינה חס'
 החששא תהיה נחמה תערובת קמה תיה נזקום להמניר ליתר צנים ולא
 צני פירות מנשא"כ אם באנו לחוש שטובלים פחם לא הרוחנו כלום להתיר
 צני פירות כאשר כי הרצ ז"א דהא אפי' לאוכלו צעין הוה צדין להמניר ולאסור
צואת תרנגולים אינו מנמיץ אצל רואה אדם מנמיץ ופשוט דכל נ"ש
 מנמיץ היינו חס' שמה צלי עסק שיעור חינוץ דלא גרע מנשים
 דע"י התעסקות אינו צא לידי חינוץ צאה"ט סס"י חס"ו ולואה תרנגולים
 דאין מנמיץ צלואה ענה הא יש צה לחלוחיה משקה מנמיץ ולריך ליזרר
 צוה אי"ר שס' סק"י ופרי מנדים שס' סס"י ועיין ע"י טל וצדיני סק' דין ה'
צונץ נהרן סי' תנ"ז ס"ד כ"א חס' נחערצ החנוץ קודם פסח ונחצטל צס'
 אינו חו"ץ צפסח לאסור צנשהו ויש חולקים ע"כ והרצ מנמיץ כי
 יש לדקדק חס' ומחלוקת זה הוא דוקא צמנין או דילמא אפי' צלונן נני
 אסור להיש חולקים וכבר עלה ונכתפק צוה הרצ הלכה צרורה חס' אפי'
 צשלא חנונותו ס"ל להיש חולקים דחו"ץ והנה מדברי הרמ"א סק"ט נשנוע
 דאפי' צלונן אסור להיש חולקים גם מדברי הש"י אות ד' ומ' נראה פשוט
 דסובר כן וכ"ן מדברי הרצ ע"ש וננמי דתלו קלח מן הראשונים ז"ל היתר
 צצניה חנ"ז שס' ס"ה צנחלוקת זה דחו"ץ או לא נשנוע דאפי' צלונן חו"ץ
 דהא הצצניה דרבה לאוכלה צלונן ונניהו יש לדחות דהרצ נוהגיך לעשות
 מננה חצטיל ולנעשה יש להמניר עכ"ד ועש"צ ועיין צדיני חוזר ונעור
ציפורנים מותר לקוללן צערצ פסח אחר חלות דכדאי הם הנוקלים
 צחוה"י ליטול ליפורנים לסנוך עליהם לכל הפחות צע"ס ז"א
 ח"א סי' ס"ג ועיין שנות יעקב ח"א סי' טו"ב צ"ד סי' רנ"ד הרד"ז ח"ב
 סי' רנ"ע דצ"ו ח"ד סי' פ"א צית יאודה ח"ב סי' ל' עיקרי הר"ט סי' י"ז
 אות כ"ד והרצ מנ"י כתב דטוב ויפה להסתפר ולגלל ליפורניו צע"ס מאז
 הצקר וצפרטו למי טיודע סוד הגילוח הליפורנים והשער סוד הדינין טוב
 הרצ מאד להקדים כ"ז קודם חלות צזון הציטול והרשעה כולה צעטן חכלה
צמוקים השחורות עיין לכו"ס סי' תס"ז ס"ה וכנה"ג וס"ג ח"א ורבים
 מחרים שלא לאכול אפי' למוקים השחורות והרצ דאסון לניין
 ז"ל צס' נדיב לצ חל"ה סי' טוב לידד להתיר הלימוקים אדומים ג"כ נטעם
 דנתנר

דמחבר לן דליכא שום חשש הגעלה ועשייתן אינם לא בני אפר קדים אין לאוסרים בפסח

צמיקים עיין בדברי יין דין ה' וז' וי"ה

צלי כתב רמב"ם ס"י תע"ו מקום שנהגו לאכול ללי צלי פסחים אוכלים מקום שנהגו שלא לאכול אין אוכלים שמה יאמרו שמה פסח הוא וכו' כתב הרב שר"ג ונראה דביום נותר צ"ל דהפסח אינו נאכל לא צליה ואין לבזר צום אסור לילה כיון דעיקר איסורו אינו לא ונכה ולבני חו"ל אין סילוק בין ליל ב' לליל א' ע"כ והרב שנה פסח דף " ע"ד הביא על דברי הרב ביה יאודה שכתב דכל היום וכל הלילה הוא בכלל האיסור הצילות ראיות מן הגמרא יונן הסבא דודאי אין להנהיג סבא זו לאסור ללי צום במקום שלא נהגו וכ"כ בהדיא הונג"א בסי' טע"ג סק"ח דו"ק שכתב ללילות הזרוע צ"פ יכול ללכותו צלי פסח ויאכלנו בשחרית צ"ה ע"ה אונא פשיטא ליה דאין איסור אכילה ללי צום וזה פשוט ונאד והאריך נאד ונסיק וז"ל סוף דבר בואו ונסתך על הונג"א דונבאר בדבריו דפשיטא ליה דביום נותר ולא שייך ונהג לאסור ללי וכן כ"ל ולע"ד אפי' אם נהגו קן וצטלים ליה דהוי ונהג בטעות אחר ראייתו צ"כ נהר שלום ס"י תע"ז דקתה דברי הרב ביה יאודה המ"ל עכ"ל : ועיין צעיקרי הד"ע ס"י י"ט אות י' ובתיים שא" ח"ב ס"י ל"ה אות פ"ט ועיין ערך זרוע והרב אציר יעקב נסתפק אם יא לפקפק לאכול ללי בפסח שני ונ"ל ס"י ז' אות ו'

קדירה של חנוך צ"י שנשלו זה תנשיל לזורך פסח צ"פ לזורך דק"ל נעל"ם נותר גם בפסח א"כ לעולם אין אנו אוסרים תנשיל זה

שנתנשל וקודם פסח לא נחננה תנשיל האחרון חנוך שנתנשל בקדירה זו אשר נחננתו הוי צ"י וא"כ אנו יכולים לידע מה היה התנשיל אם היה הרבה החנוך שנתנשל זו קודם ואי לרין לשער בכל הכלי דלא ידעיק כונה בלע וכמה פלט ואם היה נועט עד שהיה ס' בתנשיל זה של פסח נגדו נותר ואם היה התנשיל האחרון צ"כ ודגים ירק וכיולא שאינו חנוך א"כ אין כאן איסור כלל דונה שבלע ונ"י אינו חנוך ונהי שבלוע נחננה מפעעוים אחרים כנר הוא פגום ואפי' אינו יודע צודאי אם עברו כ"ד טעות ונשול החנוך נותר דס"כ אינם צ"י הרצ"ד ס"י קל"ט ועיין ז"ל ס"י חנו"ז דל"ח

קדירה של חנוך שהיתה ונוקה יפה ונוולנעה קודם פסח כנהגו באופן שידוע שאינה צ"י וצווגג הוליאום ונוקווה בחוך פסח ונשלו זה תנשיל התנשיל נותר הרצ"ד ס"י ר' והסכים עמו הרדב"ו ועיין ז"ל ס"ס דל"ו ע"ב

קמח

א קמח שלקחו ונהגים צ"פ ואוונרים טעכסיו כל הגוים טנסציות העיר לוחתין החטים כדי שיהא קלתן נקי אע"פ שאסור לפסח נותר לשהותו לאחר הפסח ונשום ס"ס ספק אם לו לחותין וספק אם בלו לירי חינוך ונעיל שנוא ס"י ה' עיקרי הד"ע ס"י ח"י אות ה'

ב קמח נעשה שהיה בלפת תוצ"ב שונלחו דריקוד הקמח פירורים קטנים יבשים הרבה ונסתפקו אם הם טיט ונעפר לכן שנלפת או של עיסה ודקום צחור והעלה עטן וריתו נודף כריה פח שרוף באופן שנתברר להם שהיה חנוך נוקשה שאו הפירורים הם ונחתינה שנקתה ונשם הקמח צעת הטחינה ונדבקים זה חנוך נוקשה בין לוח ללוח וצעתה כיבוד טונכדים נוסל ונונו חוך הקמח נותר ע"י הריקוד צעתה הדקת אפי' למ"ד חו"ג דצ"ו ח"א ס"י ל' ז"ל ח"א רס"י חס"ו ועיין בדברי נפס דין ג'

ג קמח לזרוק קמח על העיסה כשנרדדן אותה לעשות מלה מן הדקת שונר נפשו ירחק ונאיסור חנוך כזה ונ"ו בדיעבד אין לאסור דכדאי הרב פר"ח לכנוך עליו וגם נלסון הרצ"ד ס"י שכתב שונר נפשו ירחק ונשם כראה שלא החליטו הדבר לאסור שונס לדקה ס"י ל"ט ה"ד הרב עיקר' הד"ע ס"י ח"י אות י"ד והרב חיים שא" ח"א ס"י ל"ב כתב דבעל נפס יחוש לדברי הרב בני חיי שלא לאכול ננחה ונעיסה שהוקיסו זה קמח אפי' לבדם וסניקל לאוכלם לבדה לא הפסידו חבל להסתותן פשוט שאין לחוש בדבר ויכול להסתותן צפופי

ד קמח שנתחנן בפסח יטרף ניד אפי' צ"י א' חבל תנשיל שנונלח זו חטה ישחנו עד חס"י ולא יטרפו אף צ"י צ' ואם נוולא חטם בתנשיל צ"י של פסח ישליכנו לנהר כנוו שהוא בלא פירור וביום אחרון ישחנו עד הלילה ואז נותר אף באכילם חבל הנוולא חנוך צ"י יכסה עליו כלי אפי' נוולא ציום ז' או ח' ולנוולא י"ט האחרון יטרפו הרב"ה דרבי"י ס"י חנו"ו ועיין בדברי חטה דין ט'

ה קמח שנוולא זו נועט בלך ונאסרה ונקודם שחאסר לקחו ונאותו סק נועט קמח כנוו ד' אוק' ונחנו צסק אחר לח אונריק דאף אותו סק קמח נאסר דאונריקן כאן ננלח וכאן היה והראייה נונה שנהגו ברחיים בחינה שסס יורד הקמח ונשם נוחים הקמח צסקים ואפי' אם נאסר סק אחד לא נהגו לאסור גם האחר ששניהם נתנולאו ונקודם אחד דאונריקן כאן נוולא וכאן היה ועיין צצאה"ט ס"י חס"ו ס"ק כ"ה כ"ה ז"ל ל' ח"א דק"י ע"ה

ו קמח נוהגין צעיריטו כשננהלין הקמח ונוולאין איזם פירור בלך דנלכד דאוסרים הקמח וגם הנפה אף גם זאת אוסרים גם השנולת שנונהלין עליה לוי שהיכולת צידו ללחם מכל ען פקסוק ע"ע לח"ס ע"י ונע'

ומה שאין לו להחליף ודחיקא לים שעתא פשיטא דאין להחמיר עליו אלא
יספוך השק ללד האחר וכן השולח וזהו ס"ג ז"ל ח"א דק"ב
ז קמח שמלאו בה עכבר ומה שרי אחר הריקור כיון דודאי יש ס' נגד
האיבור דהא ק"ל כו"ד דחמץ שנחשב ונחשב קודם פסח אינו
חוזר ונישור בפסח ואפי' למ"ד חוזר ונישור ומה ז"ל ח"ג ס"ו ו"ז ע"ן
בדיני לישם דין ו

ח קמח נשים חסודות כשנרקדות הקומח נחטות רדיד כנגד פניהם כדי
שלא ינחו ליטרא מסיחן שמי הפסח וחמולין כו"ט מרן ס"א
חפ"ו זכ"י ע"ס וכן לריך ליזהר אף לנהל הקומח סמוך לצמר וכלים שהחזק
דבק בו ונדענד ס"ז ס"י חו"ג סק"ט כ"י דלא ונהי הדחה חזל בא"ר ע"ס
סק"ד ומהי בהדחה דהקומח כיון שגא למים תיכף נמוח והוי לח בלח ונוט
וכ"כ ה"ב ואם הדוח צמר זה קודם פסח וניטלו מותר ע"ט

קמח שנפלו עלים וי"ס או נחלחלה השק יאחו צידו כל המוקים המולחלה
בשק עד שיריק כל הקומח שנשק ואם אי אפשר לעשות כן שהלחלונית
בשרה מקומות ירקד הקומח והשאר נותר דוקא כל זמן שהוא מולחלה
חזל אם נתייבש הלחלונית לא ונהי ריקור דמפרך ומתערב עם השאר
ואסור לאוכלו בפסח אלא ירקדו וישארו עד אחר הפסח ואם נתייבש בפסח
אסור להשהותו ש"ע ס"י חפ"ו ה"י זה לשון המרדכי פרק כל שעה נעשה
בא לפני רבינו יחזק מוייגא על שק של קומח שנפל לטיט קודם הפסח
וליום להריק השק ואמר שיש לנהל הקומח כדי שיטאר הלחלונית לנעלה וזה
זרוק והשאר נותר דוקא כל זמן שהוא מולחלה חזל אם נתייבש הלחלונית
לא ונהי נהול דמפרך ונכנס עם השאר וחמץ בפסח צונשהו ולריך ליקח
קומח אחר לנורך הפסח וזה ינהלנו אם ינלא כנו עיסת ירקנו והשאר
ישארו עד אחר הפסח ודוקא אם נתייבש קודם הפסח אז יכול לשארו
אחר הפסח דחמץ שלא צוננו צותן טעם וכאן אינו נוחן טעם בכל כיון
שננהל אותו חזל פסח דאיסורו צונשהו ירוק הכל עכ"ל אך קשה כיון
דלכ"ע הועשה אירע קודם הפסח א"כ איך כ"י דאם נתייבש לא ונהי כיהול
דחמץ בפסח צונשהו הלא ה"י מוייגא ס"ל כו"ד אינו חו"ן שפרי לעיל וזה
כ"י המרדכי ונמו שפנית שהיא בלועה משכר שעורים צדחה בעלמא סגי
להטיל בה י"ן או דגש לפסח משום דטעם הסכר בעל כפ' קודם הפסח
ואינו חו"ן לפסח ומתרימו"ט תיך דטעם ה"י הוא משום טרגילות הוא
לאסות חולה בפסח דגר י"ס ציומו ואז חוזר ונותן טעם בלישם ובאפי"ט
צו"י"א לוח סכ' רבינו לעיל ס"י חו"ג ס"ג צמיטת שמולחלת בחרטובות

שנחשבלה קודם הפסח אם חזרו וחממו אותה בפסח צעור שהחיתה ע"ס
וכן צמיטה שנוללה וזוהו וחממוה אז נותנת החיתה טעם וחמץ
בפסח חו"ן עכ"ד ובפר"ח הקשה על תירון זה וז"ל ולא הנינותי דדוקא
בדאיכא חמץ צע"ן חמריקן שכל שחוזר וחממוה שנותנת טעם וחדש ואוסר
בפסח חזל קומח שנתייבש ונתערב קודם פסח הרי נחשבטל וכנו סכ' צמ"י
חו"ג ס"י דקומח צקומח ונתערב יפה והוי לח בלח ול"ע עכ"ד ואללי הכותב
תירון הרב ז"ל טוב וישר דאע"ג דהמרדכי ס"ל דקומח צקומח הוי כלח בלח
ה"י צקומח כל חמץ שהיה נחיתה לחותה שנחשבה צקומח שאינה לחותה
דכיון שהקומח של היטה לחותה לא נגעה וי"ס צה"א עלמה אלא צעודה חטה
כבר נגבו החיטים ונתמים והקומח היא יבשה צקומח נחיתה שאינה לחותה
ולכך יפה ונתערב זה בזה כלח בלח ונוט חזל כ"ד שהנו"ס נפלו על הקומח
גא לכלל לישת אע"פ שנתייבש ונפרך צקומח עכ"ז ח"א לצוא אותה לישת
לכנו שהיה צחילה אלא בפתיחי פת חמץ הדקין ואינו נחשבה יפה עם שאר
הקומח כלח בלח אלא כיצט בלח דכלל לוקוס שהוא סולך ע"ס י"ס דרר"א דחמץ
וכ"כ הו"ג ח"א וז"ל דמפרך ונתערב אע"ג דקומח צקומח בעל כפ' כיון שיש פיורין
צע"ן חו"ן כו"ט ס"י חו"ג ס"ד ח"כ אסור לאוכלו ונותר להשהותו עכ"ל ולעמ"ן
הלכה פסק דוניהג שאוניקי שהנוהגים לצרר החיטים דס"ל כו"ד חו"ן ע"ס
פוסקים קומח בזה לפסח והנוהגים שלא לצרר החיטים דס"ל כו"ד דאינו חו"ן
איך פוסלין אותו ואע"פ שהשכחה"ג צמ"י חפ"ו אוסר אפי' למ"ד אינו חו"ן ומה
דצרי הנותרים כראה שיש לקיים הנוהג זה קילור דגריו סו"ג ס"י חפ"ו
סק"ט ועש"ז וע"ן צמ"י ח"י ח"ג עור תירול"ס ע"ד ערן דלא יהיו
סותרים א"ו א"ו דצמ"י חו"ג ס"ד פסק כו"ד דאינו חו"ן וכלן פסק דלא
ונהי ריקוד והלא כשיתערב עם השאר ונחשבטל הוא צמ"י וסכ' אפי' באכילה
למ"ד אינו חו"ן עש"ז וע"ן צמ"י ח"י ח"ג ע"ד עור תירול"ס ע"ז

קצירה ונעשה צעירינו זאת סארא"י יעזרה אלים בשנת התרכ"ט ה"י
גשמים בשעת הקליד והיינו בדוחק גדול לננוח קומח שוערה
וש"ק לנולת ונלוה ער טעלה חוקה אחת לערך שמונה ועשרה גרו ועמים
שלא הסיגה ידם לקנותה עד בא ערב פסח ועת לחנה כ"י בא וועד עת
עשו הלכו חזל חסידים ואנשי וועשה הנוולאים צעירנו שאוכלים כל ימי
הפסח וזה שגורה וש"ק וחילו פניהם שיעשו חילופין שהם יתנו להם ונלות
שאינם שגורים וש"ק והם יאכילו אותם לז"צ הקטנים או שיתנום למגרים
כנהוג צינינו בכל שנת ויר"ע ליתן לח לחם על סכר טורחה שואבת י"ס
ווסיק בית החורף בידוע ואנשי חקד עשו עושה חילופין ומהו לחם י"ן
צמ"י

המנוח נעשו לאכול כל ימי הפסח שהם שמורים משעת קליהם אבל לא נעשו
לשם מלח מלח דוקא נע"פ כמנהג לעשות המלח מלח נע"פ לא או המלח
בזר היו עשויות מ" או מע"ו ימים קודם פסח כידוע ושמעתי מעוררים
עליהם מתי הרב עה"ד"ט ק"י י"ט אות כ"ה וז"ל **נשאלתי** בני שאין
לו נפסק רק מלח שמורה משעת טחינה הנעשית לשם מלח מלח ויש לו
ג"כ מלח שמורה מש"ק שלא נעשית לשם מלח מלח הי מניייהו עדיפא
למלח י"ח מלח **והשבת** דכ"ל פסוע דגרע מלח בלתי נעשית לשם מלח
אף שהיא שמורה מחימוץ מש"ק והיהיא ונעשית לשם מלח מלח ולא כשמורה
מחימוץ רק משעת טחינה וה"ה חס היא שמורה משעת ליטה דכי הדרי
נינהו דהא שמירה זו מש"ק שלא לשם מלח לית בה מעליותא כלל דבשד"א
אמרינן בסרי כל שעה ד"ו ח"ל רבא להנהו דמהפכי כיפי כי מהפכיתו הפיכו
לשם מלח וכי דש"י מהפכי כיפי שקושרין העומרין בשעת קליה ועיין
בערוך ע"י כיפי אמר דאי חיישינן לשמירה משעת קליה צעינן שימור לשם
מלח דוקא ולא קביא מחימוץ לחודה : וכיון טקן בנאי דקמן שלא נעשה
לשם מלח אינה מעלה כלום היחה ושמורה מחימוץ מש"ק והרי היא
בנלקות של גוים לענין זה שאין אדם יולא י"ח אע"פ שנוחר למלחאות כריסו
מהם וכדאיחא חס נש"ם וז"ל פשיטא לן דניחא וניחא לנעבד מלח בלתי
המשוחרת לשם מלח אע"ג דאינה שמורה מחימוץ רק משעת ליטה או
שמירה דדחא היא כנ"ו והוא ברור לע"ד ונשותא דינקא הארכתי עוד צעינן
יורש עכ"ד : והנה ספרו ה"ו אינו מלח אלא לרשות מה שהאריך בזה
אבל לעדן מתי"ש דאי חיישינן לשמירה מש"ק צעינן שימור לשם מלח דוקא
ולא קביא מחימוץ לחודה וננאי דקמן שלא נעשה לשם מלח אינה
מעלה כלום היחה ושמורה מחימוץ מש"ק נראה דנדון הרב הוא בני שהלך
לקגור שדהו או הלך לטייל את עלמו לשדה בני קליר חטים ושמור מחימוץ
משעת קליה דהיה יונא דאסתגא ולקח אותן חטים לאכול והן כל השנה
כולה ולא עלה על דעתו לשם מלח מלח כלל והן עתה כי בא מועד לקח
מאו החטים השמורים מש"ק מחימוץ לבד שלא לשם מלח מלח ועשה מלח
לאכול והן כל ימי הפסח ויש לו ג"כ מלח שמורה מחימוץ משעת טחינה
הנעשית לשם מלח מלח וע"ז השיב הרב דפסוע דגרע מלח בלתי נעשית
לשם מלח דהא שמירה זו מחימוץ לבד שלא לשם מלח מלח לית בה
מעליותא כלל אבל בני שניתי קליר חטים הולכים הת"ח לשדה לאסוף
החטים ולשמור מחימוץ לשם מלח מלח דוקא ונעשת טחינה ג"כ הולכים
לדישם וכל זמן הטחינה עומדים הם ומכוונים ואומרים לשם מלח ודאי

דע"ז

דאיין לך לשם מלח מלח גדולה מזו : והן עתה בני"ד טהאוכלים כל ימי
הפסח שני"ק לקחו החטים מיד הת"ח ה"ו ונעשת הטחינה לא ז"ו והם
מיד וע ולשו ואפו המלח ג"כ לשם מלח לאכול מהם כל ימי הפסח ודאי
דזה ג"כ נקרא מלח מלח כדי שלא לאכול חנוץ לעשות המלח ככל חוקותיה
וכמ"ס הרב שו"ג ס"י ת"ס סק"ג ח"ל ואף מלח שאינה שמורה מיקרי של
מלח כדי שלא לאכול חנוץ לעשות המלח ככל חוקותיה ע"כ וז"ל בני"ד
אע"פ שלא נעשו המלח ה"ו לשם מלח מלח דוקא לא לאכול מהם כל
ימי הפסח יותר טוב ללח י"ח מלח מלח או כיון שהם שמורות
מש"ק לשם מלח מלח ולא מלח מהם שמורות משעת טחינה לבד ונעשות
לשם מלח מלח וכוונות שלי מתי"ש הרב חמד משה ס"י ת"ס ח"ל אין
לשין ולא אופין מלח מלח ע"י ככרי ולא ע"י חש"ו משום דצעינן שימור
לשם מלח וכ"ו דין זה לנדו הפוסקים מדאמרינן בפסחים דלי"ח חלות חודש
ורקיקי כזיר שעשאן לעלוו אינו יולא בו י"ח נפסק ואמר רבא דא"ק ושמירתם
את המלח מלח המשוחרת לשם מלח ילחא זו שאינה משוחרת לשם מלח לא
לשום זבח ופרש"י ושמירתם ענין לה שנייה לשם מלח כל שימור שאתה
משוחרת שלא תחננין תחננין לשם מלח מלח עכ"ל ולבאר זה ילד"ק למח
כי כל הפוסקים אזכרה זו שלא ללוט ע"י ככרי חש"ו דלפי זה אפי" ע"י
ישראל גדול וכן דעת כל שלא איכוון לשם מלח מלח לא ילח בה י"ח ולא
אישתמייט שום פוסק לכתוב זה וחו אונרו שם ד"ו חר"ה בלקות של ככריס
אדם מנולא כרסו ומהם ובלבד שיאכל כזית מלח באחרונה ואי הכי גדולה
מזו הו"ל לאשמועינ' דאף כל מלח של כל ישראל נעשו לשם מלח מלח
ומנולא כרסו מהם ולריך לאכול כזית מלח של מלח באחרונה ולכן היה
בראה לוונר דוקא אונרו חלות חודה וכ"ו אינו יולא בה י"ח דאיכוון לשום
מלח אחרת אבל אי לא"ה כל שעשאת קחם ואפי" דלא איכוון לשם מלח
של מלח יולא בה י"ח וה"ז דוונא לשחיטה חטאת ופסק דאם שחטן שלא
לשמו דהיינו לשום זבח אחר פסולין הא אם שחטן קחם ככריס כנוצאר
ריש זבחים וה"כ אף דהאי ושמירתם עיכוצא הוא כנוו ועשית פסח דלנדון
וינה שחא כל עשייתיו לשם פסח ה"כ אמרינן שחא כל שמירתו לשם
מלח וסתנא כלשמו דני ונהי דלכתחילה צעינן שחיה משנתו לשם מלח
מלח כנוו חס : דיעבד מיהא יולא בה אף אם לא היחה משנתו לכך
וכן משנע קלה ליסנא דרבא דאמר ילחא זו וכ"ו לא לשום זבח ולא קאמר
קחם ילחא זו שאינה משוחרת לשום מלח לא ע"כ דזה אינה עיכוצא לא
עיקר העיכוב הוא בנה שחטב לשום זבח ופרש"י אפשר ג"כ לכרין לוח דכל
דע"ז

דברי לכתילה קאמר וזה ודאי הוא כן כמי' אצל דיעצד אין עיכוד כ"א
 אם חשב לשם מנה אחרת וכן הדין במטאח ופסח ששחטן לשם חולין כשר
 דאין החולין פוסלין את הקדשים וה"ל דכוחם והכי נשנוע ודברי הרמב"ם
 פ"ו מה' חנוך ומנה ה"ט וז"ל חלות תורה וכו' ש"י ושמרתם את המנות
 ומה המשתמרת לענין מנה בלעד הוא שיואלין זה אצל זה לענין זבח ומשתמרת
 עכ"ל ומשנוע הא אם אינה משומרת לשום זבח יולאין זה וה"ל נשנוע ודברי
 שם ה"ה ח"ל עיסה הכלבים וכו' אין הרועים אוכלים מונה אינו יולא זה
 שאין זו משומרת לשם מנה עכ"ל ומשנוע דאי איכיון גם לרועים שיאכלו
 ממנה חף דלא איכיון לשם מנה יולאין זה וכך הוא בפירושו למוסר זה
 פ"א דחלה דמיידי צעיסה נקיה ודאיה לא שהמחשבה היתה צעטייתה
 שלא לאכילת אדם וביאר הטעם דאין יולאין זה י"ח בפסח נשום דאינה
 חייבת בחלה וילפיין מנה ומחלה וקיים שם ואם חשב צעת הלישה צין על
 אכילת אדם וצין על אכילת הכלבים נחייבת אותה עיסה צונה שנחייבת
 כל עיסה ואין הפרש ביניהם עכ"ל ומשנוע ודאי שאין הכוונה לשם מנה
 מנה משכחה : בלעד שיהיה זה כוונה לאכילת אדם ושלא יחשוב זה לשום
 מנה אחרת ומ"ש דבא שם וכל הסוגיא אינו ענין לזה דהתם קאמר מנה
 לעשות זה שמירה ונחיימן יחירה לשם מנה עכ"ל וכ"כ בס"י תפ"א אות
 ג' יולא אדם צונה שרואה צוים אצל לא ציין ובשאר נו"פ כ' בתשובת בית
 יאודה אם נספך יין על מנה שמורה יקה מנה אחרת חף שלא נעשית לשם
 מנה מנה ע"כ נמלינו לנודים שאין הכוונה לשם מנה מנה ונעבדה דאי
 נעבדה וכו' לא אשהחייט שום פוסק ללעדנו דאפי' עשאה ישרא' לא איכיון
 לשם מנה מנה אינו יולא זה י"ח אלא ודאי כל שעשאה לאכילת אדם ולא
 איכיון לשום מנה אחרת יולא זה וכמ"ש הרב בית יאודה דאם נספך יין
 וכו' דיקח מנה אחרת אפי' שלא נעשת לשם מנה מנה ואי אינו יולא י"ח
 וזה הועיל ליקח מנה אחרת אצל כוונה פוסקים יש דסברי דמלת מנה לדין
 שיהיה שני' כוונ' לקמן צדין ו' ונפרט הפרי"ח בס"י תכ"ג שהאריך בזה
 ולנסוק כ' וז"ל הכלל העולה דכוונת מנה של חיוב של לילה ראשונה אינו
 יולא זו אפי' הוא שני' חף צעעת הדחק ודלא כהנחצ"ר עכ"ד (והרב חנוד
 משה שם קק"ד כ' עליו דהפרי"ז על הנהגה להחנייב כולי האי וה"ל כוונע
 כל ישראל יבטלו צונות עשה שאחד מניין אף יהיה לו מנה שמורה ונעת
 הקלירה ע"ס וכן הסו"ג הביא דברי הפרי"ח הנו' וכו' עליו ואנו צטאוניקי
 עיר גדולה של חנויים וסופרים אין אנו מזהרים בזה כי אין לא ידענו להלכות
 לנזקם הקלירה כ"א אנשי ונעשה ושאר העם לוקחין חטים צע"ס וכן השוק וכו')
 וכפ"ז

וכפ"ז יולא לכו צ"ד דיותר מעלה יש למנה זו הנשומרת לשם מנה ונש"ק
 שהרי מלינו צפירוש דאינו יולא י"ח אפי' הוא שני' לאפוקי כשלא עשאה
 לשם מנה מנה לא מלינו צפירוש דאינו יולא י"ח ונ"ש הסו"ג והנו"י רס"י
 ת"ס דמנה מנה שעשאה גוי חס"ו דגם צדיעצד אינו יולא י"ח ואפי' ישראל
 עוונד ע"ג שאני התם ונשום דלאו בני שימור ניבחו ואכן צעין שימור לשם
 מנה וגוי אינו עושה אף לדעת עלונו אפי' ישראל ע"ג ומזהירו סיכויין
 לבם מנה מנה כוונתו היתה לשם ע"ז או לאיזה דבר מדבריהם כמ"ש
 ה"ט רס"י ת"ס וחנוד משה סס"ו ת"ס ע"ש ומה שכו' הטור שם נשום הרב
 בהן לדיק דלמלת י"ח צליל א' אינו אף צונה שאכחה ישראל לשם מנה דכתיב
 ומרתם את המנות עד שיהא שימור לשם מנה צ"ד הרי עשאה לאכילת
 אדם צדאי הגמור וכיון שעשאה לאכילת אדם אפי' דלא איכיון לשם מנה
 יולאין זה כמ"ל ומה גם דהרי עשה השימור לשם מנה דעיקר הקפידה הוא
 שלא יחשוב לשום מנה אחרת והרי לא חשב לשום מנה אחרת דשם מנה
 אחת היא וצפרט מנה שכו' לעיל נשום הסו"ג דאף מנה שאינה שמורה נקרי
 של מנה כדי שלא לאכול חנוך ודאי דיותר טוב ללכת י"ח צונה השמורה
 ונש"ק ולא צונה הנשומרת נשעת טחיתה העשויה לשם מנה מנה וצ"ד
 גראה דגם הרב עהד"ט יודה וכ"ן ודברי שכו' דאי חייסיין לסוגיה ונש"ק
 צעין שימור לשם מנה דוקא ולא כגיא ונחיימן לחודה ולזה כ' דהרי היא
 כצלקות של גוים אצל אם נעשה השימור ונש"ק לשם מנה דוקא גם הוא
 יודה דיותר טוב ליקח אותה הנשומרת ונש"ק לשם מנה כמ"ל וכל מה
 שכו' הוא להלכה כדי לתת סו"ג לנזק דשפיר ילאו י"ח צונה זו ואין לנזק
 זו דין צלקות של גוים כמ"ש הרב עהד"ט אצל לנעשה ודאי דלריכוס החסידים
 ואנשי ונעשה האוכלים כל יוני הפסח שני' כשעושים המנות לאכול ונשם
 כל יוני הפסח לכיון צפירוש גם לשם מנה מנה כדי לעשות חילופין עם
 העניים וילאו י"ח איצא דכ"ע וליכול ולחדי צלי שום פקסוק וזה יעשו

המנה כחקה ויבא שבמ"ה

א קצירה אשרי אדם המזהר לאכול מנה ונשעת קלירה ואין בזה לא
 נשום יוהרה ולא נשום לא תתגודדו עיין לעיל בלא ת' ולא
 יחוס על הדונים כי צוקר עונדו לו החיטים דגם ה" צוקר עונדו לו ישראל
 כדי להוליחם ונוולרים כוונ' ע"פ הבן יקיר לי אפרים וידוע החשבון דנועד
 דאם נוסף נוספין לו : נועד לכל מי ס"י ג' אות ה'

ב קצירה ראוי שלא להניח לעשות קלירה לנזק כ"א למ"ח שהוא בר
 הכי לידע הדינים כדי ליהזר בהם דאם נקיל באיפורים אין
 לסיני

למנוחו שימכור חיטים ונשעת קלידה וכן אין להניח למוכר קמחא דפסחא לכל אדם לא א"כ ת"ח וירא מטא וצקי צדינים עומד על גביהם חדיר לראות צריח החיטים ושמירת הקמח הדק היטיב ונ"י טפח צידו למחות לא ינוח ולא יקוט ואשרי אדם הצורה ונלהיות מטאו ונחטו בחיטי וצקמחא דפסחא לקנות ולמוכר לרבים דועותד לרא להפסיל את הרבים צחשט חינוץ ונכונת חופנים צין מדעתו וצין שלא מדעתו לכן שומר נפשו ירחק ואפשר לעולם פ"י אחרים וכן צמנורים שסוכרים הק"ק לעניי העיר שיעשו זהם הנולות שבידו ת"ח שיהי על הומוהר הדק היטיב צכל חנוה ותורה ת"ח אחד וישלמו להם ויכיס תקהל שדרם מושלם כדי שיעשו ונלאכתם צאמונה צכל לצנס וצכל נפסס ונאמח אחרו אין לצור עני ונצא סכנו"ה ואין להאריך שדי צזה למי שיש לו לצ ורולה להצין האמת לאמיתו שלא לעשות העיקר טפל והטפל עיקר לא ההא כזאת ציסרל ודיי למצין ועיין צדיני לישא דין ח'

ג קצירה ויי שונטה ידו ואין ידו ונשנת לקנות חיטים ונשעת קלידה י"א דלריך תברה וי"א דאין לריך מל"ה טס אות ו' וז"ל תפ"צ האוכל קלידה מותר צכליו של ויי שאינו אוכל שו"ג ס"י חנ"ג סק"ה ועיין צלא התנודדו וכ"כ הרצ ז"ל ח"א דל"ה וצדק"ט טס האריך לתח טעם לונתהג שנתו שהאזכלים ונלה שונרה ונשעת קלידה כשטולין הדפים ושאר כלים ונוי שאין צוהרין לאכול סו"ק ונגעילין אותן עש"צ

ד קצירה כתב ונרן ס"י תפ"ז ס"ד טנה טרצו גשונים וירדו על עריונות טנשדה עד שהיו קלח ונשצנולים טעל העריונות ונעלים לנחיס אין חוששים לכסח חיטים של אותה טנה ציאר הרשצ"ה דאף אותן עריונות טראינו טנפלו עליהם גשונים הולין להקל שונא לא נכנסו צצטן ואח"ל נכנסו דליונא לא הכפיקו להחונין וכתב ע"ז הלצות דדוקא ונצטן העריונה מותר צכל ון השנולים העליונים לא יקח אפ"י לא העלו לנחיס שאין זהם לא חד ספק צכל אותן שהעלו לנחיס הם ודאי חונץ ז"ל ח"א טס ע"ש צדק"ט טכתב דלא היחיר הרשצ"ה רק ליקח ונצטן העריונה קודם דיטה צכל אם כנר דטו אותן וערצום אה"ן דאסורים כולם לדידיה עש"צ

ה קצירה ונשעה טנעת טנאו ללוש ונלה צע"פ ראו שאין מוספיק הקונה של קלידה לכל הק"ק והחירי לערצ קונה שונרה ונשעת טמינה ולצטלו חד צחרי דין טכתב ונרן צס"י חנ"ה דוים שלא לנו טכתצטלו חד צחרי צניים טלנו לסין צזהם ז"ל ח"ג ס"י ונ"ע וכפי ונה סכ"י צדיני וי"ס דין ח' דדוקא טכתצטלו צדיענד צכל לכתחילה לא ל"ע לונעשה : לכתחילה לריך שינוור ונשעת קלידה כל הונלה שאוכל צכל הפסח לדעת הר"ף והרמב"ם וקלת

וקלת ונשנולים ולאו דוקא ונלה ונלה צרכ"י ס"י חנ"ג אות ח' **ו קצירה** כתב ונרן צס"י חנ"ג ס"ד חיטים שטושים צזהם ונלה ונלה טונ לטוונרן שלא יפלו עליהם וי"ס צטעת קלידה ולפחות ונשעת טמינה ונשעת הדחק ונותר ליקח קונה ון השוק וע"ש צצלה"ט חילוק צין לוחתין לאין לוחתין ע"ש הפר"ח כתב כלל העולה צכזית ונלה של לילה ראשונה אינו יולא צו א"כ היה שומר נש"ק ואף צטעת הדחק ודלא כהונחצ"ד ז"ל ע"כ והרצ שו"ג כתב ונאו צשאוניקי עיר גדולה של חכמים ושל סופרים אין חנו צוהרין צזהם כי אין לא ידיו להלוך ציני קליד חיטים ליקח ונשט חיטים צנוקוס הקלידה לא חנו לוקחין חוטים צע"ש ון השוק דונלה ון ונותר לינטר סינולי ונעיקרל צכל יולא י"ח צקונה של גוים וכ"כ עדות הטולחן טס אות ח'

ז קצירה ראוי לדקדק שלא יענדו השנולים צנוחבר עד שיחייבשו וילצינו כל לרכן דכיון דנחייבשו כל לרכן אז חס ירדו עליהם גשונים יכולין לצח לדיי חינוץ וז"ש בגמרא דלחמוץ צנוחבר ולכן ראוי להסגית ע"ז ח"א כ"י קכ"ה כ"ה צ"י וכ"כ הרצ חנוה ונשה כנ"ל

ח קצירה ונלה שונרה ונש"ק טנאו ער"פ יוס טנת ונחוץ לתחום אין לריך להנתיך צליל פסח צכדי שיעשו ונותרים וייד דהוי טנות דטנות צנוקוס ונלה וה"ה לשופר הנא ונחוץ לתחום ז"ל ח"ג ס"י ט"ל

ט קצירה אם צדיענד טחנו קונה סו"ק צרחיים טטוחנים חיטים שאינם טנורים ונש"ק ונותרים אפ"י לכזים מוכה טס חדש ח"י צקוף הסטר **י קצירה** ויי שאוכל ונלה שוניק טסובר כנו"ד חו"ן שאחר טלם כנעם עשרונים ונולה צעטרון ח' כטנתן הסולת צכלי הליטה קודם טנתן הוים ונלא חתיכת עיקה יצטה כלסורן של יד והוליוה העיקה טס ונעט קלת קציצה והטליכו לחוץ ונכתפק על הונלה אפויה כנר ועל הסולת הנשאר צטק ונה דינה כיון טסובר כנו"ד חו"ן וננעתי שהרצ ונשה אות החיר הכל צאכילה הונלה והסולת ונעטס דחליין צעוזרים טננהם נפל עכסיו וענ"ש ונרן ס"י תפ"ז ס"י ח' צחיעה צקועה טננולחח צעיטה או נולה דכאן ננולחח וכאן היטה ואין חוסרין לא אותה ונלה צכנר צחוץ הפסח וקודם פסח דיי צנעילת ונקוס שו"ג ס"י תפ"ז סק"ט צקופו

א קטנית טננולח צנולה אחר האפיייה הרצ ונ"ה והח"י ס"ס ח"ס חולקים על הע"ז ונותרים דיענד ונעטס דדנר מועט אינו ונעכ האפיייה ו"פה חנוה כדמוכת ונדין לט עיטה צקלח צסס"י חניה דפסק צע"ע דכשרת אפ"י לנלה ונלה : ז"ל ח"א ס"י ונ"ע ערך פרחים

ב קטניות צעיר אחד שעמדו על נפשם והחירו לעולם הקטניות יש
 ללמד עליהם זכות פן עיניהם ראו בארלותם הרבה והטולים
 ש"י חפיות פת ענה ופת נרובה וא"ל ללחם י"ג שינוור כראוי כ"כ על כן
 נחרו הרע צמישטו להחיר לעניי ישראל מינים הללו כדי שינועטו באפיית
 מלוח וטובל לומר דאדעתא דהכי לא החמיירו הגאונים ואפי' שנהגו לסייג
 כיון שיכול לבא לידי קלקול יש לבעל הנוהג ואם נוטעם זה עשו יפה עשו
 לא שיהיה להם להזכיר לתת הקטניות צננים רוחמים מיד ולבסוף ונסיק
 דמ"ו חין ללמוד והם לנאקמות אחרים ואיננו עבדו לגרוניייהו חתם קופר
 ס"י קכ"ג ועיין באות ד' ע' דורא והרב ז"ל ח"ג ס"י וי"ח היתיר בשנת
 רענן הקטניות והאורז אחר הצדיקה כדחזי בלי החרה : ועיין ונראית
 העין ד"פ ע"ג

ג קטניות הטעם דאין לאכול קטניות בפסח לאו משום שהם נוחמלין
 לא הטעם הוא משום דכתיב ושמתה בחגיך ואין שמתה
 באכילת קטניות חקת הפסח ס"י ח"ג ולפי' לאו דוקא בפסח לא היה נו"י
 נשאר י"ט דאין לאו לאכול קטניות ונועד לכל חי ס"י ז' אות ל"ו והרב
 ז"י רס"י ח"ג כ' ונראה שלא נהגו צו איסור משום חינוך דלא טעו אינטי
 זזה דתשבי' יודעין אותו דנפיקוש אנרינן בגמרא דאינו בא לידי חינוך לא
 ה' ויני דגן בלבד לא אסרום משום דדגן נעשה קדרה וקטנית נעשה קדרה
 גזרת הא אטו הא וגם יש נאקמות שעושין פת וקטנית ואחי לאיחלופי
 נדייקא שהוא נעשה קדרה וגם פעונים הצואה ונעורבת בהם וא"ל לבררו יפה
ד קטניות כחב הרב נר וקליעה ונעידני על הצא ונארי ז"ל כונה היה
 מתרעם על זה ואמר חי איישר חילי אכטייליני לוננהג גרוע
 הזה שהיא חומרא דאחי לידי קולא ונפק וינייה חורבא ונכסול באסור חנוך
 כי נחוך שאין ויני קטניות ונויין להנון העם לאכול ולשפוע לריכים לאפות
 לחם ונה הרבה ונפרט העניים וקרוב הדבר שנכשלים באסור כרת רח"ל
 נחביר ס"י ח"ג ועיין ערך אורז דין ז' והרב צננים ראש כי דקטניות
 בפסח טרו וחלילה לאסור דברים הנוותרים וכ"ש נופני העניים והנוחמירים
 עתידין ליתן את הדין עכ"ד אונס צננים שקבלו חומרא זו ודאי דאין להקל
 והנוקל הוא פורץ גדר טוב עין ס"י ע' אות ו'

ה קטניות כתב מורם צס"י ח"ג דוננהג באשכנז להחמיר בקטניות כתב
 הרב"ד ובטאוניקי אע"פי שונדברי ויהרש"ך כראה שאין וננהגינו
 לאסור וי"ו עכשיו נראה שחוננהג כמו אשכנז שהרי נזהרין שלא לעשות
 תנעיל ונגהרלחנסוק ופ"זונים ואתר קטניות וגם אין אוכלין בליציוס זולת
 חרדל

חרדל וחרונוסים שאינו נעשה קדירה וליכא חשש לאיחלופי כמו נשאר קטניות
קוקורוז הנקרא גראן טורקו הוא יון קטנית עיין ע' דורה ועיין חלק"ט
 ח"א ס"י קי"ג סכ' דורה שקורין באיטליא פורמינטון וכ"ו ע"ש
קרבן פסח נער אחד היה לו עלה חלב צעדו ואמר לדודו זה קרבן
 פסח שלי ואח"ך התגלל שלא ידע מאיזה נענין הקדש ולא אמרו
 לא דרך היחול ושחוק : פסק דטענה הנער אינה טענה כלל ע"כ יסא
 על נדרו צפתח וחרטה ואחר שכבר היתיר נדרו כהלכה טוב יטה לגוי קטן
 דלא ויחלף בישראל גדול ויטיל בו מוס שראוי להחירו ע"י ג' בני כנסת כמו
 בצבור ואחר שהתיכחו ג' בני הכנסת אז יעמידנו לפני צ"ד ויעריכו דמי
 סיני ויסדנו וישליכנו לנהרא ומהיות טוב שיערכנו הכתן חתם קופר ס"י
 קל"ט ועיין ערך צמר דין ג'

קאפי נותיר בשעת הדחק שאין להם אחרת ואיכא וניעה שמתה י"ע
 ליקח לכחילה ונ"י הקאפי שקולין אותו בכלי שלהן ואף אם יש
 לחם שקולין צו שעורים וי"ו חין לוחתין מ"ו ישראל קדושים ואין לקנות
 טוס דבר שיש בו חשש כל דהו עיקרי הד"ט ס"ס ח"י
קאפי שנקלה באבוב בלתי מוכשר יש להקל להשתמש ונמו בפסח וחביר
 ס"י ח"א אות ע' **קצבים** יזהירו שיקחו כלים חדשים ז"ל ח"א ס"י
 חו"י ונלי"ח ס"י ז' אות ט"ו

קאפי שקנו אותו ואח"ך קודם טחינה מלאו בו גרעיני שעורים שקנו
 ענחם ונותר לשחוחו בפסח ואפי' אי חיישינן שנהא נשאר עוד שעורים
 וטחנו בחוץ גרעיני הקאפי חין כאן בית ויחוש ונותרם לשחוחו בפסח חפ"י
 אידע זת בפסח ונה שאנו נזכרים שלא ליקח חנק קאפי יון חגוי בפסח
 היינו נחשש שנהא יערב סתיחי פת חנוך סר"ג סס"י חס"ג

קלאבין אסור בפסח משום שזולפין עליו סכר שעורים ונחביר ס"י חס"ג
 אות ח' ועיין ערך טאנאקו קאנילה גינאיצרי ונחאפיס ונחאפיס
 ופרונאס אסור ז"ל ס"י חס"ג דק"ג ע"ב וטענה שנגעילין אותן

קאפי הנוחמיר גם בקאפי שחשט שהוא קטנית ליחא לא הוא פרי עץ
 חילן ואולי החמיר משום דלת העם דלא ידעו ולא יבינו שהוא פרי
 עץ ויצואו להקל בקטניות מנח וי"ו חס חרבו הקאפי קודם פסח יש להקל
 חפ"י באשכנז שנוחמירים בקטניות טוב עין ס"י ע' אות ו' וצרכי"י ס"י חר"ג אות ג'
קונסיטים נהגו לחתם נחון לבית צונחנה גמורה ואחר הפסח נאקחם
 ונמו דיש לחוש לזיוף בקולת או בחלב חמשה חביר סס"י חו"ג

ש עיין דברי חיים
 16

קידוש לא יאמר קידוש עד שתחשב וכן רמ"ה טע"ז הטור כי לא יאכל
עד שתחשב וסייעו מהא דתקן זר"פ ערבי פסחים סווד למוחה
לא יאכל עד שתחשב וכי החו מקשים חמאי אלטרין עד שתחשב פשיטא
ושוד דגמרא גבי שבתות וי"ע לא קחני עד שתחשב ואומר הר"י וקורבן
דגבי חלה דוקא צעין עד שתחשב כדתיבא בהוספתא הפסח ונלה ונרור
מלות משתחשב ועממא נוסם דכתיב ואכלו את הנשר כלילה הזה ונלה
ומרור איתקשו לפסח אכל סעודה שנה וי"ע מני אכיל להו מצע"י ע"כ
וכי שמרדכי וסרל"ס וחו סכי הטור אכל לא יאכל וכו' אכל לקדש ולומר
סגדה גם לאכול כרסם שלא איתקשו לפסח כל הני שרי לדעת הטור ז"ל
ודעתיים ורבינו דכתב לא יקדש היינו מהא דכתב החס"ד ק"י קל"ז שאם
צער"ס כשילאים מנהכ"ע צערבית ועדיין יוס הוא שרי לקדש על הכוס
ולתחיל הסדר מצע"י או לא תשובה יראה דלא שרי דהתוספות והנרדכי
ואשרי צר"פ ער"פ כ' צסס הר"י דחין נלות ונלה ונרור א"ל כלילה ונוס
וא"כ אע"ג דקודם שיסיים הסגדה ויגיע לאכול ונלה ונרור יהיה לילה ונוס
מ"ע כוס של קידוש שהוא אחד נ"ד כוסות וגם אכילת אחר ידקות וכ"ס
הגדה עלמה צעי נמי דלחוי בשעת שראוי לאכול ונלה ונרור ע"כ וכ"כ
הרד"א וקשה לו דא"כ כשאמרו בהוספתא פסח ונלה ונרור ונלות משתחשב
לימא קידוש והגדה ושאר הסדר ונלות משתחשב ונדקחני פסח ונלה ונרור
משמע דוקא הני דהן דאורייתא כנ"ס החו נוסם דכתיב ואכלו את הנשר
כלילה הזו על נלות ונרורים אכל קידוש והגדה ושאר ידקות דלא איתקשו
לפסח לא דלא אלימא נוסמות וי"ע ועו"ק כיון שכבר התפללו ערבית וקראו
ק"ס דאורייתא ס"מ דלדיהו כבר הוא לילה וכרבי יאודה דקאמר דנוסלג
המחה ולנועלה הוי לילה ונחפלה ערבית כדלעיל ק"י דל"ג וא"כ אפי' פסח
נלה ומרור יכולים לאכול כיון דלדיהו הוי לילה ודא כלבד איכא לניימר
דאע"פ דלענין ק"ס הוי לילה לאכילת פסח ונלה ונרור לא הוי לילה ונוסם
דגבי ק"ס כי ובסבך ובקומך ודעתיך צפ"ק דנרכות בשעה שדרך בני אדם
סוכנים ובשעה שעומדים ואיבא דר' יאודה נוסלג המחה ולנועלה דרך ז"א
סוכנים אכל לגבי אכילת פסח קפיד קרא כלילה ונוסם כדכי ואכלו את הנשר
כלילה הזה הילכך אע"פ שנידי ק"ס ילא מצע"י נידי אכילת ונלה ומרור
דאיתקש לפסח לא ילא עד שתחשב אכל קידוש והגדה ואכילת כרסם פשיטא
דילא חף מצע"י כדמסנע מרדכי הטור ודעתייה א"ל דלכתחילה נהגין כרדכי
דנינו ז"ל שלא לקדש עד שתחשב הואיל וילא מפונית דנר סו"ג פס והח"י
פס ק"ג כי עיין בה"ס ס"י קל"ז שאף הקידוש לריך לשמות ג"כ כלילה דוקא

דומ"ה

דומ"ה דאכילת פסח והוצא ג"כ צ"י אכן מהר"ל צה"ל הגדה סתם פסח
זה וכי דעיקר הטעם שמתחילים כלילה נוסם טיבול ראשון ושאר סדר
הגדה לריך כלילה ואולי לא יוכל לנשך עם הקידוש עד הלילה לכן מתחילין
הקידוש דוקא כלילה

שבועות אי לריך להמתין לקדש עד שתחשב לא ונלחמי לא צטור ולא
צ"י ולא צט"ע זולת הקטלה כתב נוסם מהר"ל ז"ל מקבל א"ס
נפי' א"ס שלא לקדש ולאכול כליל אי של שבועות עד לאת הכובנים והטעם
נפני מצפירה כי שבע שבתות חנוניות תהיינה וא"כ כשאוקדש צטור יוס
ונחטר אותו ונקלה ננ"ט יניי הספירה שהרי חג השבועות הוא לאחר הספירה
וכ"ס ספירה אינו שבועות וכיון ע"כ וכ"כ השכנה"ג רמ"י תל"ד נוסם הרב
נעלח צנינין

סוכות לא ונלחמי עדיין צטוס פוסק לריך להמתין לקדש עד שיחיה
ודאי לילה זולת להרצ נר חנ"י דע"ד ונלחמי סכי דנוסם לאחר תפילת
ערבית כלילה הזאת ואף וקומות שנוהגים לחוסף נחול על הקודם הרבה
בשבתות וי"ט כליל חג הסוכות נולה לאחר יען כי כל ענין חג הסוכות
אנו לנדים ט"ו ע"ו נחג הנלות וכנוו שצאכילת ונלה כי צערב תאכלו נלות
כן לריך אכילת כזית צסוכה דוקא כלילה ואם יקדימו מצע"י הרבה ננלאו
אזכלים סעודתם ציום עכ"ד ואפי' הרב ז"ל לא קפיד א"ל על האכילת דוקא
ראד"ג עולסין שפירשו צפסחים דל"ט שהוא הינדכי וכלסון ספרדי אינדיציא
קבלה היא צידינו שהוא הנקרא כלסונינו ראד"ג וכלסון יסנע
סחא לסון טורקיש נקרא סינצ"יה וכלסון תוגרונה שהוא לסון טורקישקו
אינדיצא וכל זמן שאינו צננלא סאחטה צעירנו שארזיי יע"א חננו לוקחין
הראד"ג חנ"י ונצרכין עליו צלי סוס פקפוק כך הוא הנונה פשוט ציניו
ועיין ציניו נרור דין ג'

רחת של חנץ שהוליו זה נלות עשירות קודם זמן איסורו כל כנה
שאינו יודע שהרהת צה יונא מותר לקיים אחס הנלות עשירות
צפסח ואף לאכלס צפסח יס לנדד להחירם : ז"א ח"א ס"י כ"ו

ריקוד עיין ציניו קונח דין ח'
רחיים צנוקוונה דליכא חטט חנוחה לתוחה דאדרבא טעומים מרחיקים
חונים ונחטיים שאינם נטחנים יפה כשהם לחים אין לריך להסיי
הרצב כדי לנקר הסכב א"ל היכא דנהוג נהוג ואפי' חמ"ל דעמנו צו חנוחה
לתוחה ונשאר נלאו החיטים קלת גרעינים צחורי הסכב הם ונחנעלים ציותר
ונס' צחיטים הנטחנים לפסח וכיון שנחנעלו קודם הפסח ק"ל דאינו חחר
וניצור

וישיר בהכרזתו לא כלל כתיב מורס כס' חמ"ו ס"ד ז"ל ת"א ס"י כ"ח
ועיין דריני ניקוד

דחת של חנוך שהוליו עם מלה כ' הרשעין דל"ז דלריך קליפה וכן הסכים
הרז מנ"א כס"י תכ"א דלריך קליפה ואם הרחה אינה בן יונא ח"ל
כגום ומותר לכ"ע פדך הסולתן ס"י חס"א דין ו' בית דוד ס"י ר"ז ור"ג עס"ז
דקקן דקן שטוסין בפסח עיין בעיקרי הד"ט ס"י ח"י אות כ"ז ד"ט
מתירין ו"ט אוסדין והאמת ד"ט הרבה קלקולים בעשיית הרקקין
דשע"ט השקין אותן על הסולתן שיפור כדי לחנוץ ולאו אדעתיהו וסלי"ת
דשע"ט שאל"י אין עושין דקקין דקן לא מעיסה סניכוסה צ"ן דוקא וכל
המלות שלטו הם שנוחבוזריות גדול שנה" דקן או צ"ך ונתוללים התנורים ועיין
ערך תנור דין ב' ובערך מלה נפוחה דין ט' **דחת** עיין להד"ח בחסדי דוד
ס"י תכ"א ס"י י"ט דהניח כס"ס הרז אמרי נועם ס"י ה' בועשם שהיה שאפו
קדם הפסח ברחת ונכתפקו אם היתה הדעה או ישנה של חנוך דאין שום
חשש איסור והוא ז"ל כתב דסונר נפשו ירחק מהם דהוי ספיקא דאורייתא
דאף אי לא היה זה יונא עכ"ז איכא לתיחם לנשהו של גוף חנוך שנסאר
דבוק ברחת ויסור אם היתה ונוקרת היע"ז או קלושה יפה יש להחיר ועיין
לסרביד ס"י ר"ז שהאר"ך צדק דחת חנוך עיקרי הד"ט ס"י ח"י אות כ"ח
וכן התי' הרז כתב סופר ס"י פ"ט ברחת שרדו זה חלה לחם וקלסוה ואחר
ב' ימים אפו מלות ברחת זו ועיין שכנה"ג ס"י תכ"א בהנ"י אות כ"א ובשערי
הטובה עם ובנהצ"ר עם צק"א ועיין ע' ונד"א

דריחא לאו נלחא היא עיין לא התגודרו וצדיקי תנור דין ג' ונ"ט ונ"ן
ס"י חס"א ס"ה אם אפו חנוך עם מלה לא נאסרה לאו דוקא צדיעצד
לא אפי' לכתחילה וותר דצכסר ככלם ושחוטם אנודין ריחא לאו נעילתא
דוקא צדיעצד היינו נשום דאיכא פטוונא אצל ריח פה דליכא פטוונא אפי'
לכתחילה שרי ואין להקשות כיון שאף לכתחילה אוסין חנוך ונלס יחד בתנור
אחד איכ' למה לריך להכשיר התנור ונחנוץ למה כנ"ט צדיני תנור דין ג'
ד"ט לחלק דבשלמא הכא שאופה החנוך וזה והוולה וזה אין הענה בולע
נשעם החנוך כלל אצל החם שאפו נקודם חנוך צנוקוס הזה אם יאפה עם
מלה בלא הכשר יבלע הוולה נשעם החנוך שהיה עם נקודם ש"ג
ס"י חס"א סק"א

דריחא לנחי דק"ל ריחא לאו נעילתא וצדיקים הנאכלים ריחן לאו כשעמן
עיין צ"ד ס"י ק"ח נראה דוותר לתריח החנוך בחוץ הפסח אע"ז
דאסור בהנאה נשום דריח לא ויקרי הנאה ; ויהי נשעם אחד יש לאסור
לסרי"ת

לתריח חנוך של גוי נשום דחנוך לא צדיני ונ"ט ונ"ט דילמא אפי' לנחל
וינייה ונשעם זה אסור ליגע בחנוך של גוי וכ"ט כשמתכוין לתריח ונתחמה
לו ערך הסולתן ס"י חנ"ח דין א'

דריחא העוצר לפני הנחמס בפסח לא יריח נפת חס חנ"י וק"ט דק"ט
ע"ג ואפי' בשאר ימות השנה טוב שלא יריח נשום ספק ברכה ד"ט
ומחלוקת אי' וצדק ועוד ומחלוקת בנוסח הנכונה עיין נ"ך צ"י סס"י ר"ז
והור"ט סס"י ר"ז

שמניני של פסח לבני חר"ל אחד נח"י יכול לעשות ריבוי לחם חנוך כדי
להאכיל בערב מיד לאותם האורחים שהם וחור"ל זכר נהן ד"ט וצ"ח
דברי הלק"ט ח"א ס"י ק"א שתחנייך והוא התי' ע"ט טעמו

שעורים שורעם בחליבו וירדו עליהן בשמים והיה סנוך לפסח שעדיין לא
הסרי"ט אי' לריך לצערם עיין כס' ז"ל אביגדור ס"י ל"ה שליד לקל
ונ"ט הרמב"א ס"י ע' דחיי"ט סנקרקעות הימות והפסח הוא סנקבל"ט
ולא חינוך דברי ננח"ט סס"י חנ"ג ועיין צדיני חיי"ט דין ה'

שותפין יכרל וגוי ש"ט לפס תנור בשותפות אונר לגוי קודם פסח מול
אתם של פסח ואפי' אטול אש"ך ש"ע ס"י ח"ן ס"ג והסכמת
האחרונים ד"ט לכהוג שיינכור לגוי התנור בפסח ויטול הדונים שנגיע על
חלקו קודם פסח בלח"ט

שותפין יחזי אחד שותפות חסדון יחיעה לא עשה שום חיקון כדי
ליגלל נח"ס"ר כל יראה וכל ינלא בחנוך ש"ט לו בשותפות עם
הגוי נותר בהנאה החנוך הנ"ט שער ע"פ נשום הפסח גדול כזה דהוא
כנעט כל הון ציתו ; ז"ל ח"ג ס"י נ"ו ונחצ"ר דס"י חה"ט ועיין ח"א כלל
קב"ד אות כ"ה סכתב נ"י ש"ט לו שותפות עם הגוי בחנוך ועבר עליו הפסח
חלקו של ישראל ודאי אסור בהנאה אך לאחר שגטל הגוי חלקו חלק הגוי
נותר בהנאה דכיון דחנוך לאסר הפסח ונדצקן צוילתא דרצקן ק"ל י"ט
צדיקם וצאבולה ל"ע ואם יש להם בשותפות חנוך ושאר דברים אסור ליוני
לו טול אתם חנוך ואפי' שאר דברים ועיין צדיני ונכירה דין י"ג ודין כ"ז
שינדה כ' נור"ט סס"י חס"א נוהגים שלא לקרות רק פרשת טעם ולא שאר
דברים שקורין כדי להגן כ' ליל שמונים הוא פן הצדיקים ו"ט נוהגים
שאין נועלין דלחי חסדיים שיטנים עם צליל פסח כ' צניסן נש"י ונ"סן
עחדין לנגל ואם יכא ליהו ינלא הפתח פתוח ונלא לקראתו ונכרם ולא
כן צנוקונו נשום דשכחי גנבים והיכא דשכחי הזקא שאני ס"ג עם ונ"ט
בשנת דק"א ע"ג היסן צב"ה יחזי לחתו לילות ומדלא חנרו היסן יהי"י
צ"ט

צ"ח המנה הוא שהגית יחיד ואין סב"ב לו נתיים אחרים אבל אין איסור
 צפור יחיד אם החדר נסובב צדדים אחרים וכן נשנוע וזה"ק ויקרא
 דב"ה ע"א ויש חולקים ע"ז זכר נתן סוף דיני דרך ונ"ס פ"י הרוחא ג'
 לריבין שימור וכו' וי"א אף ת"ח צלילה היינו אפי' ת"ח ניעור דאי' יסן ונאי
 אירא ת"ח אפי' כ"ע נני לריבין שימור סס

שבועות

דאי' שחא ע' התרלים נחפשת הונגה בעירנו זאת שארתי
 ע"א צככ"ס וצנתי ודרשות וברוב הבתים להדליק צנן אחד
 הנקרא גזו כלעז ונטעם שאורה רב וזך וגם הוא יותר צול ונלהדליק צננות
 זאופן הדלקתו הוא שנהפכין הצננות צלעז ויווליאין הפתילה לחוץ ונדליקין
 אותם ויולא השלחנת גדולה ואם וניחין תקף ונייד הזכוכית עליה תקף
 לצננת הזכוכית לכן מחזיקין השלחנת למקומה ונקטנים אותה ואז נשניינים
 הזכוכית עליה עד שנחממת הזכוכית ואז נפתילין להוליא השלחנת יותר
 גדולה עד שיהיה אורה רב וזה דרכו של כלי זה כל היינים לרבות הלילות
 וכן עשה נחתי א' לבי אי אריך לנעצד כהאי עובדא צ"י אי איה צ"ח
 זשוס כיצו או לא הנה וכן ס"י תקי"ד ס"ב כי להטות הנר כדי להרחיק
 הסמך מן הפתילה חצי כיצו ואסור הרי זה לשון הטור ונ"ס צצ"ה דכ"ב
 עולא איקלע לבי רב יאודה קם שנועיה דעולה זקף לה לשרגא ר"ל הגזיה
 הנר שיטה הסמך לאחוריו וכנה וניד איתציה ר' יאודה לעולא הכותן שמן
 צנר צננת הייב נשוס ונצער והנסחפק וננוו הייב נשוס וכנה כלומר וצ"י ע'
 נני לא אחריו כיצו א"ל לאו אדעתאי ופרש"י עשה השנוע ונה שעשה
 עוד כי וכן וכן אסור ליקח פתילה מנר הדלוק אפי' ליתנה צנר אחר שהרי
 צנווליאח וניד נכנה אותה : כ"כ הרמ"ש ע"ס וז"ל ואין ליעול פתילה דולקת
 ונה זה וליהן צנר אחר דניד סלקה וכן הנר הו"ל נכנה ונה הועיל אם
 חזר והדליק ע"כ והט"ז סק"ד כי כדי להרחיק הסמך וכו' זה נניירי שיטאר
 כך ולא יחזור ויטה א"ו הסמך כ"ל וזהו צאם ונטיה ונושך הסמך קלת וכן
 הפתילה כדי שיוכלו לאחוז בפתילה ולהוליאח קלת טפי ונה שהיה הפתילה
 חזק לסמך ואח"ך יחזור ויטה הסמך עליה וזה כדי שתדלק יפה ונותר (דהרי
 זה דונה לנ"ס הונג"א ס"י תקי"א סק"י דנשוס כיצו ליכא ססופו ונצער
 כל סמך נכנה לגנורי והרב א"ר ע"ס סק"ו חלק עליו וכי ולא כהירא דזה
 אינו א"ל לרי"ף אבל לשאר פוסקים הוי כיצו גנור כנ"ס צצנת דקל"ד ע"א
 דננחלת של עץ אסור דסיין ציה כיצו פרי ונגדים ס"י תקי"א סק"ד) ולא
 אעריקן שנשעה שונך הסמך ונפתילה הו"ל נכנה ואינו דונה לפתילה סזכרו
 אח"ך דלא נשני ונה סנוחנת לנר אחר דשאי החס שלקח כל הפתילה וננר
 זה

זה הוא נכנה צודאי ונה שאין כן כאן שאינו ונושך כל הסמך א"ל מרחיקו
 קלת וחוזר ונקרבו דאפי' לא היה נקרבן לא היה נחכנה כשיגיע למקום
 הסמך והדרכא זה נחכוין שיצער אח"ך טפי ושרי ככ"ל עוד כ' צק"ו ולע"ד
 דאם רולה להטות הנר של שעה הא"ש לנטה קלת כדי שיחך השעות
 ויחזירו לנעלה וכן יעשה פעמים הרבה כדי שנוהרם ישרף כל הנר וכן צנר
 של חלב ונותר אפי' לדעה הרמ"ש אפי' סגרם הכיזוי ע"י גוף הנר ונ"ו
 נותר דע"י הטייה זו הוי ונצער טפי ודוני למרנה בפתילות סזכר צמוןך
 צהגה עכ"ל ולכאורה מדברי הט"ז א"ו היה נראה היחר צנ"ד סכ' דאע"פ
 סגורם כיצו ע"י גוף הנר ונ"ו נותר דע"י הטייה זו הוי ונצער טפי וצנ"ד
 נני הויה כי כנ"ל אבל נראה דליכא לוינף ויניה שעל נשכ' דנוותר לחנושך
 הסמך מן הפתילה כדי שיוכלו לאחוז הפתילה ולהוליאח וכו' כי
 הא"ר ע"ס סק"ה וכבודונה לי שלא עיין צנחרי"ל סכ' שנוס צהכנ"ס א"ל
 לו לתקן פמוטיים של צהכנ"ס צעוד הן דולקין דנניעו יפחה וכן הסמך
 ודוקא כשכנו יחזור ויחקן וידליקם ע"כ וע"ו סכ' צנר של חלב דע"י הטייה
 זו ונצער טפי ודוני למרנה בפתילות דנ"ל שמוסיף הנצעה ע"י פתילה
 אחרת ונה לי ע"י אותה פתילה עלונה כי עליו הרב נהר שלום סק"ו ולע"ד
 יש לחלק דהתם אינו עושה נעשה כיצו צידים א"ל הוא ונצער וע"י הנצעה
 חכנה ונהרה הילכך התייר הר"ן נשח"כ הכא דנכל טעם נכנה צנה שנוטל
 טיפת חלב והו"ל כנוטל סמך צנר ונה ונעיל שנוצער אח"ך דונה לנ"ס
 הרמ"ש בפתילה דניד סלקה הו"ל נכנה ונה הועיל אם חזר והדליק
 ע"כ וכן השיג עליו הרב ונאמר ע"ס וכן השיג עליו הרב חנור נשח"כ
 וז"ל בגמרא דכ"ב אמריקן דלהטות הסמך ועל הפתילה אסור נשוס נכנה
 כמו הנסחפק וננוו דהייב נשוס נכנה ופי"י החוס' ו"ס והנסחפק הטעם
 הואיל באותה שעה שהוא נסחפק וננוו נכנה קלת ונכנה אורו דלא יכול
 לאחזרי כולי האי כי איכא סמך נועט צנר והרמ"ש הקסה ע"ז ופסיק
 הטעם נשוס דנוותר הכיזוי וכו' ואין ליעול פתילה דולקת וננר זה וליהן
 צנר אחר דניד סלקה וכן הנר הוה נכנה ונה יועיל אם חזר אח"ך
 והדליק עכ"ל והנה אין לפרש כוונתו דכאונה הפתילה נחכנה צנעילתו וכן
 הנר דזה לא היה לריק לכחוצ דפשיטא דלא שרי לכנות את הנר ע"י
 להדליקו אח"ך וזה עיקר איסור דכיזוי גם זה לא חלוי כלל צנה סכ'
 נקודם א"ל כוונתו אף אם היא דולקת ולא חכנה צנעילתה מן הנר ונ"ו
 קדוי נכנה כמו צנוסחפק וכן הסמך דקרוי נכנה נשוס שנוהר כיצוי
 נסופה שחכנה נשוס זה ולכן חייב צצנת אם עשה כן ואף אם יחזור ויחך

השמן צנר היה חייב כיון דכנר כינה ועשה הוי ונצטר מחדש לכן כה"ג
 נלקיחת הפחילה אחר שלקח אותה והשמן הוה מוכנה דע"ל שלקח השמן
 הפחילה או הפחילה מהשמן והוא מעוות שאינו יכול לתקון זה נראה
 בזוגת הרה"ש צנירוד ולפי' פשיטא להטעם שבי החו' דכ"ז חסור דהכיצוי
 הוא מיד והט"ו התייר להטות השמן ע"י שיחזור ויטה א"י ולא ידענא ע"י
 פתך להתייר כן ומהנראה שלא עדיף זה ונלקיחת הפחילה ומהנר שאסור בין
 להראש בין להחו' ואף שאינו נוכחין לכנות ע"י פסיק רישיה הוא כיון
 שדאי כינוי הוה ולא התייר רמ"א ס"י חק"צ ליקח עץ ע"י ליתנו מלך אחר
 לא שאין הכיצוי ודאי שיהיה ואם תכנה הוי דנר שאינו נחמין אצל לא
 הוא שדאי מוכנה ונפרט לטעם החו' אין מקום להתייר זה כלל ואפשר דגם
 הרה"ש אינו חולק ע"י הטעם לא חולק בהא שבי הט"ו דמסידות הכיצוי
 מותר ולפע"ד אין לסמוך ע"י התייר עכ"ד ועיין ג"כ בשו"ג סס סק"ד
 ח"ט ע"י נמלינו למודים כ"ד אם לריבים לכפות השלחנה ולהקטינה כדי
 שלא תנקע הזוכיות הרי כשנוכסה השלחנה הרי הוא נכנה ודאי דהוי
 פסיק רישיה ואע"פ שכוונתו הוא להחזיר ולהדליקה וזה הועיל כשהחזיר ונדליקה
 הרי כנה כחה אורה והוי מעוות שאינו יכול לתקון חסר ע"כ נראה שאין
 להדליק נרות המ"ל ע"י ישראל ב"ט לא בתנאי שיזמר כשידליקנה שיהיה
 הפחילה מוכנה לנטה באופן שלא ינטרך לכפות השלחנה כלל וכלל ואז
 ינת הזוכיות ויגדל השלחנה כל כונה שירלה אצל אם יהיה האופן שנוכרתיים
 לכפות השלחנה ויבא לידי כינוי אז לריך להדליקם ע"י גוי דוקא כנלע"ד
 וכן עשיתי ונעשה בליכ חג השבועות טעמיהי הנסיון ועי"ט וראיתי ט"ס
 אופן שלא לנא לידי כינוי כנ"כ אצל אופן זה מועיל כשהנרות הנז' הם
 צידו ננוט אצל צנכ"ס שהם חלויים לנעלה וקוונת אדם ואי אפשר לעשות
 התיקון הנז' אז לריך או להדליקם ע"י גוי דוקא או שלא להדליקם כלל
 ויחזירו עטרה ליושנה להדליק צנרות של חלב ויבא שכונה וכנ"ס צנרות
 נשק ציתי צסוף דיני נר דמלוה לקרות כנר של חלב דוקא ע"ס טעמו
שהחיינו שנוכרתיים חקידוש זה נפטר שאין נוצרכין שהחיינו חנונה
 כרכ"י רס"י חע"ג מי שהיה צספינה בליכ אי של פסח ולא היה
 צידו מלה לחובל וצריך זמן על הכוס ואפי' בלא כוס נוסוס הרגל ואח"ך
 נכנס ציסוז בלילה עמוה ומדוונה לו ונה ונרוד וד' כוסות לריך לחזור
 ולצרך זמן דכיון דבשעה שצריך זמן לא היה בדעתו אז לחובל מלה דהזמן
 דליכ פסח עולה ל"ט ולוונה ולנרוד ולד' כוסות וזה שלא היה בדעתו
 ונחמיה לריך לחזור ולצרך זכר נתן בדיני פסח דין י"ג

שהחיינו נשאלתי ציני הנולדים בשנת התרל"ה ונאדם אחד ששחה
 נים שרופים היולא ונפרי חדש הנקרא בלעז פרוגס או אנויטאס
 ובלשון הקודש נקרא שזפים פגעין דורונסקין וכנ"ס צע' פרוגאס ע"ס ונפסו
 לשאר"ל הגיע ונה יעשה צנא א"י הפרי עלמו לחובל אחר בין הנולדים אם
 מצרך עליו ברכת שהחיינו יען דאכתי לא צא צפיו הפרי עלמו צהיות בזמן
 בין הנולדים ולא אונר שהחיינו על פרי הנז' ונקודם בין הנולדים רק ששחה
 הנים שרופים שילאו וננו או דילונא כיון שכנר נהנה וננו הגם דלא
 היה כי אם הזיעא ומהפרי הרי נהנה וננו וזה"ל דוונה לני שאכל ושכח
 ולא צירך שהחיינו דסוז אינו ונצרך וכנ"ס הרד"צ צחדות ס"י ט"ט ח"ל
 בקינור סאה וני שאכל פרי חדש ושכח ולא צירך שהחיינו אם חוזר ונצרך
 והסיב ונכתבנא לי דזה נקרא נעוות לא יוכל לתקון וכנ"ס ע"ס וזה"ל הונ"א
 ס"י רכ"ה סק"ט ונה שליין צס"י ק"ל ל"ל ט"ט כנ"ל ועיין לקוין שהנחתי
 תשובה זו צדוונתה כללונה

תשובה הגם שהשו"א הנז' היה **אברהם ב" שמואל אלטארין**
 דק"י ולא צר הכי הוא לא נלחכתו הוא להוליא נים שרופים
 הנז' וכפעם צפעס לריך לטעום אותו החזק הוא הרפה וכנעט אינו יכול
 לחיות בלי סם איך שיהיה צרוך יהיה שהירגילני לדבר הלכה : הנה הרב
 חיד"א ז"ל ציוסף אונק"ס כ"ד כ' ח"ל **שאלת** על פרי שיש לו גרעין נחוק
 אם אדם יאכל גרעין הפרי אם נצרך שהחיינו או צעיין פרי ננוט ושכונה
 ונשא ונתן הרב צזה ונסיק ח"ל ולפי העלות דננספיקא לא ונצרכין צורה
 פה"ע על הגרעינין לחוש לכצרת הרשע"א והאחרונים דפשיעא להו דלאו
 פרי נינהו ה"ה צנ"ד דאין לצרך שהחיינו האוכל גרעין פרי חדש דכיון
 דנצרך על הגרעין שהכל נוסוס שאינו פרי איך יצרך שהחיינו על הגרעין
 דזו ברכה שנתקנה על פרי חדש נתקנה ועשה אוכל הגרעין נראה דלא
 יצרך דאין ונצרכין לא על פרי גנור זמר"ד ונדצרו כשנע דהרב ז"ל ס"ל
 דגם לכחחילה יאכל הגרעין ולא יצרך שהחיינו וה"ע דכיון דאין ונצרכין
 עליו צפס"ע כי אם שהכל לחוש לכצרת הרשע"א והאחרונים דלאו פרי נינהו
 אין לצרך עליו שהחיינו : דכוותה נני צוים שרופים הללו דכ"ד דהו ז"עא
 בעלמא ולכ"ע ונצרכין עליו שהכל נראה לע"ד דלכחחילה נני ונני לסתות
 ונינו צלתי אכילה הפרי ואין לריך לצרך עליו זמן ואחר עבור בין הנולדים
 כשיאכל ומהפרי עלמו יצרך עליו שהחיינו : וכן נלחתי הדבר ונפרט יולא
 נודצרי הרד"צ ז"ל ציסות ס"י ו"ג ח"ל **שאלה** אם ונצרכין זמן על
הנזק תשובה אם הגיע לשיעור קול שלכן ויילחא דפשיעא הוי דנצרכין
 עלי

עליו זמן שהרי מוצרין עליו זורח פה"ע אצל אס לא הגיע לפול הלכן
 אס הוא צו"ע שלא יבא כלל לכלל ענבים כעין סופי ענבים למו"ד שמוצרין
 עליו שהכל פשיטא נמי דאין מוצרין עליו זמן שאין זה פרי הוחדש ונשנה
 לשנה לא כמו לולבין ועלין אצל צוקר שיבא לכלל ענבים או צוקר שלא
 יבא לכלל ענבים למו"ד שמוצרין עליו פרי האדמה יש מקום טאה כיון שמוצרין
 עליו זורח פה"ע פרי הוא ומוצרין עליו זמן או דלמא כיון שאין מוצרין עליו
 זורח פה"ע נשחית צרכו ואין זה פרי הוחדש ונשנה לשנה ואין מוצרין
 עליו זמן ומקצתה לי דאין מוצרין עליו זמן שהרי נשחית הצוקר וכל
 שאר פירות האילן שהרי שאר פירות האילן ניד מוצרין עליו זורח פה"ע
 וכ"כ רבינו ירוחם ושאר כל האילנות מיד חשובים פרי ומוצרין עליהם זורח
 פה"ע ע"כ : ומשמע דצוקר לא חשיב פרי לצדק עליו זמן זמור"ד ועש"צ הנה
 הרדצ"ז ז"ל נמי פשיטא ליה דכל היבא דאין מוצרין עליו רק שהכל דלאו
 פרי הוא דאין לצדק עליו שהחיינו וא"כ ה"ה ננוי שרופים דכ"ד דהו
 זיעא בעלמא ולענין צרכה מוצרין שה"כ הדבר פשוט דשפיר נלי איניש
 זה ששחית המים שרופים דאח"ך יאכל הפרי עליו ויצדק עליו שהחיינו בלי
 שום מקפוק ואפי" לכתחילה יכול למועד עובדא צנפטיה לשחית המים שרופים
 הנו" בלתי צרכה זמן דהא כל עיקר ספקו של הרדצ"ז ז"ל אינו לא צוקר
 דמוצרין עליו צפה"א דהא מיהא קנה ונעלה לצדק עליו צרכה פרי האדמה
 לא דנשחית מן פרי העץ לפה"א אך אס מוצרין עליו שהכל אין ספק דצדק
 דהפי אחר צפירות דאס הוא צוקר שלא יבא כלל לכלל ענבים למו"ד שהכל
 פשיטא נמי דאין מוצרין עליו זמן שאין זה פרי הוחדש ונשנה לשנה וה"ה
 נמי צד"ד דלכע"ל מוצרין עליו שהכל דלכתחילה נמי מלי לשחית בלתי אכילה
 הפרי ואין לריך לצדק עליו זמן ואנח אגיד דאילו היה צשאר ימות השנה
 דנאותו רגע אשר ישנם לאים שרופים ישנו ג"כ לעיקר הפרי הייתי אומר
 לשוא ונהיבא תיתי לבא לשחית מן המים שרופים קודם שמוצרין על הפרי
 צרכה שהחיינו דהא איתא בתקנתא שיבא מוצרין שהחיינו ואח"ך ישתה
 המים שרופים אצל אן מה נענה צד"ד דהוה צונן בין הוולרים דכשילאו
 המים שרופים לאויר העולם אין צידו לצדק שהחיינו על הפרי עד שיעבור
 צין הוולרים א"כ צד"ד דשחית המים עזים ואין צידו לתקן אין ספק דיאכל
 אח"ך הפרי עליו זמן צלי שום מקפוק ויבא שכונ"ה וכ"ז דוקא
 צד"ד ששחית המים שרופים שהם זיעה בעלמא ואינם עיקר הפרי אצל נמי
 שאכל צ"ענאדם או קיריזאדם או זרדליס שעושין מהן מייני מתיקה הנקרא
 צ"ענאדם קיריזאדם וכו' ואכל ונחם צלי צרכה שהחיינו נלע"ך דשוב אינו

יכול

יכול לצדק על עיקר הפרי שהחיינו אע"פ שמוצרין עליהן שהכל חיינו כדי
 ללאת ידי ספק ש"א שמוצרין זורח פה"ע אצל כ"ע ונודים דהם עיקר
 הפרי לא דמוצרין עליו שהכל מטעם דאין הפרי צעין לא נחדק כמו
 הציסטיל שעושין ופדונם שמוצרין עליו שהכל אע"פ שהם עיקר הפרי
 מטעם שכתבש"ל ונימוח לגזרי כוונתו צפוסקים וסמוכות שלי מוצ"ש הרדצ"ז
 צסי" ש"ע הנו"ל **שאלת** צנוי שאכל פרי חדש ושכח ולא צדק שהחיינו
 אס חוזר ומוצרין כל עוד שעדיין לא נחעכל כדין צרכה הנחנין **תשובה**
 מוצרין לא לי דזה נקרא ונעוות לא יוכל לתקון דנשלמא צרכה הנחנין נחקה
 על ההנאה לצד לפיכך כל זמן שלא נחעכל הוואכל עדיין נהנה צו ויכול
 לצדק עליו אצל צרכה שהחיינו לא נחקה לא על הראייה צנה שלצו שנת
 ואחר שאכלו אינו רואה את כל וואוונה צידו לצדק עליו מדע שהרי הצרכה
 חלה עליו ונשעת הראייה כו"ש הרואה פרי חדש וצדק וכו' לא שנוקלת
 הפוסקים אומר שנוסדר שתי הצרכות צשעת אכילה מיידי דהוה אזון של
 סוכה וכו' הכל ונודים שעיקר הצרכה על הראייה והראייה כבר עברה
 ואפי" יחזור ויאכל ונאותו הפרי אינו חוזר ומוצרין שהחיינו שהרי כבר עבר
 זמן צדרכתו וכן לדעת האומרים דמוצרין עליו צשעת ראיתו אס ראה אותו
 ולא צדק אע"פ שיחזר לראות אותו אינו מוצרין שהרי אין זה פרי חדש
 אללו לפי שכבר ראהו וכ"ש דצרכה זו אינה מן החיוב כו"ש הנופדים שאין
 לנו ליכנס צספק צרכה לצטלה נשום צרכה של רשות וכ"ש שאין אני רואה
 ספק לא ודאי צרכה לצטלה היא שאחר שאכלו אין לו צו תורת ראייה חת
 צדור עכ"ד דכוותה נמי צד"ד שכבר אכל עיקר הפרי וג"כ כבר ראה אותו
 אפי" יחזור ויאכל ונאותו הפרי אינו מוצרין שהחיינו כיון שכבר עבר זמן
 צדרכתו וכ"ש צצרכה זו אינה מן החיוב כו"ש הרב ז"ל אצל נחפיקתי אני
 הנעיר צנוי שאכל סונו של צ"ענאדם או סונו של קיריזאדם וכו' דחיינו
 שלוקחין הפרי הנו" וסוחטין אותו הדק היטיב ועושין ונונו מייני מתיקה
 ואכל אותו צלי שהחיינו אס יכול לצדק שהחיינו כשחחר ואוכל הפרי עליו
 ד"ל כיון שסוחטין הפרי אינו זיעה ככ"ד הנו"ל לא הוא גוף הפרי עליו
 ואינו יכול לצדק שוב שהחיינו על אותו הפרי או י"ל כיון דעיקר צרכה
 שהחיינו לא נחקה לא על הראייה צנה שלצו שנת הרי צד"ד לא ראה
 וואוונה מוצרין לא ראה נים ארוניים קרושים לצד עד שלא ידע להנחין
 אס הוא נמי צ"ענאדם או נמי קיריזאדם וא"כ הראייה עדיין לא עברה ואס
 יחזור לאכול ונאותו הפרי נוכל לוור דיכול לצדק שהחיינו כיון דעכשו
 הו"א שעת ראיית הפרי ונחם שראה מקודם כלא הו"א והו"י זה פרי חדש
 אללו

אלו ולפוס ריחמא כרהה כהלך הראשון שאמרתי שכיון שקומטין הפרי סרי
 הוא גוף הפרי ונמש ופוק חזי ונאי ענא דבר שאמרתי על סוואו המו'
 שהחיינו ושפיר ענדי דווי שאינו נהנה בראייתו רק באכילה ונצרך באכילתו
 כח"ש המג"א סי' רכ"ה סק"ז (ומה שאין ונצרכין שהחיינו על יין חדש
 שאני החם דהתם הי"ט ושום דאין ניכר בין חדש ליטן כוונ"ש המג"א שם
 סק"ח ומהאי שפמא נויי אין ונצרכין על שום ירק חדש שהחיינו ושום
 דמסמנים אותו בקרקע צנורות ועומד כל ימות הטנה ואין ניכר בין חדש
 ליטן משא"כ פירות אפי"ג דים ופעמינן אותן הו"ל ויעוטא דנייעוטא ולא
 חיישינן להו ויה"ט על לחם חדש אין ונצרכין דאין ניכר בין חדש ליטן שם
 סק"ד משם קל"ה וכפ"ז תמיה לי ונלחא ע"ו שפסק הרדב"ז צמדות סי'
 הש"י על זיי שפוחת וי"ט ונגמתי טנה מדמה דלריך לצרך שהחיינו ושום
 דגמתיים צוננים צרכה ושוחה הם ועיקר צרכה שהחיינו על השוחה נתקנה
 ע"ש והרי גמתיים נויי אין ניכר בין חדש ליטן ואין פסק לצרך והן עתה
 דאיתי להרצ כסא איהו סי' רכ"ה שהביא דברי הרדב"ז המו' וכי עליו ולע"ד
 י"ט נכונם גזה מהרש"ם צוכרוני טכ"י הפוסקים דאין לצרך שהחיינו על לחם
 חדש עכ"ד אות גלות) וכ"ש דצרכה זו אינה ון החיוב ואין לנו ליכנס בספק
 צרכה לנטלה ושום צרכה של רשות כוונ"ש הרדב"ז ז"ל כו"ל ומה שנדחק
 הסנה"ג ופירש דו"ש רשות ר"ל דאין חובה עליו לאכל פרי חדש לצרך
 שהחיינו אבל אם אוכל פרי חדש חייב לצרך שהחיינו ליתא להאי פירושא
 עתה"ה סי' רכ"ה סק"ו ומהיות טוב שיצרך שהחיינו על פרי אחר ויכוין
 לפטור את זה אבל לצרך על פרי זה שהחיינו ונאחר שאכל הנסמט והפרי
 ירא אכני לומר פן אכשל הי' צבוג צרכה לצטלה והנראה לע"ד דעת
 הדיוט כי והיודע לנחור יצטר ולא יסנוך על דברי דאני בער ולא
אדע וזהו עיקר עסקו גזה ונלחתי סנוך לונה אין ונצרכין שהחיינו לא על
 עין אחד של פרוכאם וכן על אגסים ותפוחים והלא יש כונה ונינים וננים
 שונים שהם חלוקים צמון וחלוקים צמעון וחלוקים צגודלן והרי ונרן צסי'
 רכ"ה ק"ד כי אם צירך שהחיינו על סיריזאם כשיאכל גינדאם חוזר ונצרך
 שהחיינו והם כשני ויני גודגניות וכל כיוולא גזה : עד שנלחתי להסכנה"ג
 שם בהב"י אות ג' טכ"י מדעת ווהר"ל דחייבין לצרך זונן ע"כ ויין ויין
 אפי"ט שם אחד לכולם וכי עליו דאין כן הונגהג לא כיון דצירך על ויין
 אחד אין ונצרכים על שאר הווינים ע"כ

שומן

שומן חוון י"א דאינו וי"פ כיון דאינו ונשקה ולא אחי ונפרי צרכי"י רס"י
 חס"צ חטה שנפל לשומן חוון רותח השל"ה כי דאקור שנחמנין ונח
 הננים שהודח צו והרצ ל"ל והמג"א סי' חס"צ סק"ו ונתיירים דהא הננים
 שהודח צו כצר להנגב ונכ"ש כשנחצטל אלל האש : אך צמיני טיגון ששורין
 הנלה צנים וסוחטין אותה ואח"ך לטין אותה צמון ונפל לתוכה חטה י"ט
 להחמיר דנשארים צחוכו וי"ט צעין דא"א לסוחטן כ"כ עכ"ד המג"א ועיין
 להרצ"ד סי' רכ"ט צדין חטה שנפל לשומן חוון דגם הוא ון הונתיירים טכ"י
 דאין טצע השומן לצלוע וי"ט והחוט יעיד ע"ז ר"ל אפי"ט שנולח השומן
 צתחילה והודח צנים עם כ"ז אין זה וי"פ שהוא השומן עם וי"ט וליין ג"כ
 להרצ ל"ל והמג"א שחלקו על הרצ של"ה והתיירו ועיין צדיני חטה דין י"א
 ונה טכ"י עוד גזה

שירת הים נוהגים לאוונרה ליל ז' של פסח צאשמורת ועיקר זונן חפילה
 לכתחילה הוא אחר הכן החונה ולא הותר להתפלל ונעמוד השחר
 לא צאקראי צעלנא או צצביל איזה חונס או לעוצרי דרכים והרצ י' דוד
 שיטה דצרכות האריך לצאר זונני ק"ש ותפילה והציא שם ד' שיטות ולכל
 השיטות לריך שיהיה התפי' אחר הכן החונה ולפ"ז המנהג שנהגו צרוצ
 הנקונות להתפלל בימות החורף צהשכונם הוא וננהג גרוע והמג"א רס"י
 פ"ט ליור זכות על השכונת יני סליחות ועיין צס' שאילות שוול"ס סי' י"ג
 דהעלה דיותר טוב להתפלל ביחיד ונשיתפלל עם הליצור קודם הכן החונה
 והרצ שלום ירושלם כי שאין ראוי להתפלל חונני ונעלות השחר והוכיח לת"ח
 שלא ינהגו כהנוון עם שונתפללים קודם הכן החונה דשלא כדין הם עושים
 ואין לסנוך על דברי הצ"ד א"ח סי' ל"ד טכ"י שהכן החונה הוא קודם הרצה
 וננה שאנו רואים אותה וקתר כל דצרי עש"צ זכר נחן דפ"צ וע"ש צד"ז
 שהציא ונה טכ"י צוננהגי ווהר"ל ה' סוכה וז"ל ונעשה צונגנלל צהר"ר סצרו
 שעלה ע"ה והניחו עליה ונפי' ואחר שסיינו הזונירות הונתינו כנעט טעה
 עד שעלה ע"ה וערצ ר"ח חסון גזר ווהר"י סגל לכל הקהל הענית ע"ז
 ואנרו סליחות וקרו ויחל ככל הענית לצור וכפ"י וי"ט ונרן סי' ל' ס"ג
 ונורם ססי' ח"י דיכול להתעטף ולהניח תפי' קודם היום ובזונן יונעטם
 גהם ויצרך א"כ לא הטאו הלצור ולא היה לריך לבזור הענית ע"ש

א שומן העור כ' ססי' חס"צ ונלחתי כי שאם ננלחט צונלח חטה ונלחלח
 ונחמנין כי הנלח ונחלרת הננים הוא ואינו צכלל פי פירות ואינו
 כ"ל דהא שרינן ותיקא צונשחא ונלחתי אונא דוני ונלח הוי צכלל וי"פ ופי"ט הצ"י
 ותיקא פירוש קונח ונצטל ואנרינן צפרי' כל טעה דצוויא ונלחתי אסיכונל חא
 סרי

שני ודין רבינו משום דמלח אין זו הודת וי"ס דאל"כ ליחסק וכו' ועיין
 בפ"ה בסק"ז שהוכיח בתיבוי שדעת הר"ש כדעת הטור וכו' דמילתא הו
 י"ס ושכן מלא להרמב"ם וכ"כ הרשב"ץ שאין דין וי"ס דמלח ודע דיש ג'
 עיני מלח כמ"ש בד"מ וכל דין א' ע"ש וזה י"ל דו"ש רבינו מנחם כ'
 דמלח הו' מתולדת הו"ס איירי דמלח הו"ס מלח ע"י וי"ס דיש לחוש לחנוץ
 והס"א דתיקא דמלח ונלחא דמריין איירי דמלח שחופרין וכן הקרקע דאין
 לחוש לחנוץ ט"ו ונלחא להרמב"ם דמלח ע"י וי"ס דיש לחוש לחנוץ
 הו"ס וכו' זו דמלח שלנו שחופרין אותו וי"ס דיש לחוש לחנוץ ע"כ א"כ וזכר
 דפלונייהו דמלח שחופרין וקרקע אצל צטור משמע דמלח שחופרין וקרקע
 לר"ע אינו חנוץ ע"כ וזכור דבריו כי מנה שהציא רבינו מנחם כי הו"ס
 מתולדת הו"ס נראה דהאוסרים אין אוסרים אלא מלח הו"ס ע"י וי"ס
 אצל מלח שחופרין וקרקע ס"ל דשרי ונאי דוקשי רבינו מהס"א דתיקא
 אלא נראה ליה דה"ס איירי דמלח שחופרין וקרקע משום דס"ל דסתם מלח
 הו"ס ע"י הו"ס מלח שחופרין וי"ס וכל דמלח שחופרין וכן הקרקע
 ועיין בס' זן אברהם ס"י ו' דקשיתיה לרבינו ופסק' ז' דוקואות דמשם בארה
 דמלח הו"ס בכלל וי"ס ושעינו ראה ב"ש הו"ס א צ"ע ד"ע דהטור איירי
 דמלח שחופרין וקרקע ושאין דבריו נראין דלשון הטור אינו ווכיח כן וכו"ש
 הו"ס ע"י וי"ס דאין לזוז ופסק' וכן דמלח הו"ס תולדת וי"ס וזכר
 דהו"ס להחמיר ע"י : ע"י שחנה ה"ס צ"ע ע"י רבינו דבס"י תכ"ה כ
 דאין טעם צדור לאסור וליתן מלח דמלח צפסקה ואי הו"ס הו"ל וי"ס
 ע"י וי"ס ואסור ע"י מה שחירן ועיין בפ"ה בסק"ז שחירן דהתם כיון
 דהו"ס דבר וועט לא הו"ס מלח צריח כ"כ לאסור ועיין בס' שוחת יאודה
 דנקטה ע"י דא"כ היכי דהה טור דברי הו"ס ד"ל דשאני ותיקא משום
 שהו"ס וועט וכו"ש הר"ן ע"י ועיין ברכ"י ע"י סק"י דברי מנחם ע"י והשו"ג
 ע"י סק"י כ' דהכא כ' מרן דיש לצרר המלח וכן החיטים אלא הו"ס
 תולדת הו"ס היא ולקונן בס"י תס"ג החיר הו"ס ונלח אלא וי"ס
 נינהו אלא הכא דמלח הרבה חייש לחינוץ והתם דמלח וועט שאינו נותן
 בתצטיל אלא כדי להטעונו שרי כו"ש הר"ן והדבר קשה דאם הו"ס תולדת
 וי"ס ונה לי וועט ונה לי הרבה ואם הו"ס חשיב כו"ס ונה לי וועט ונה
 לי הרבה ע"כ והר"ן וי"ס ע"י כ' שהמלח אין לתת לו טעם תואר לא תואר
 וי"ס ולא תואר וי"ס לענין החינוץ דאין לו כח לגרום החינוץ כונו הו"ס
 ולא לעכב החינוץ כונו וי"ס ופעולתו אינו אלא לחנום צלצד כעין ונאי דק"ל
 ונליח הרי הו"ס כרותח ולכך הפוסקים ז"ל חילקו דמלח שחופרין צעיקה
 אס

אס יהא ורובה או וועט וכתבו דמלח וועט צעיקה להטעינה אין זו כח
 לחנום והך דמלח כרותח תיירי דמלח ורובה ע"ש

ב שמן

הר"ב כנה"ג ס"י פ"ז בהג"י אות ו"ג אסר הדגש שחופרין דמלח
 של עור ונלד הצטר אס טהא כ"ד שעות מטעם כנוס כנוסל
 ושווענו שכן נהגו בקושטא וכל ערי הנוריה ויעין דב"מ י"ד ס"י י"א חנוס
 הרב"ד ס"י וי"ה אסר בגזינה דהו"ס נותן טעם לטבח והחיר דדגש ושמן דהו"ס
 נותן טעם לפגם וכן ראיתי להר"ב הגדול ונהר"י הכהן שהסקים עם
 הרב"ד וכן הו"ס מנהג קדום צירושלם להחיר דמלח דמלח דמלח עור ונלד
 הצטר וכ"כ הר"ב ציה לחס יאודה ונהגו דמלח דמלח דמלח עור ונלד
 פולה פה וצוקוס שנהגו להחיר אין לערער דיש להם ע"י וי"ס וי"ס ונפרט
 שהו"ס מנהג קדום תוכי ירושלם ונחצ"ר ס"י פ"ז ועיין ז"ל ח"ד ע' נאד
 מה שליין בזה ולצוק כ' וכפי כל האמור נראה דנה שחופרין קלח חנוס
 כשנסדק להם ח"זה ללוחית של זכוכית שחופרין אותה צניה השתן של דמנה
 שקורין בוג"ה צלעז כדי למלח צה יין דלא חריך לנענד חכי מטעם כנוס
 דאע"ג דצטר ציין לכ"ע נט"פ הו"ס וי"ס לכתחילה אסור אס לא שיהיו
 נזהרים שלא לשתות היין רק עם צטר וגם שיהיה הנוג"ה של דמנה שחופרין
 ולא כצילה וטרפה ועיין ראש משני ח"ד ס"י ה"ו

ג שמן

וותר להדליק בשמנים הנעשים וקטניות עורס ס"י חנ"ג כתב
 הר"ב ברכ"י דכיוולא בזה נוהגין בארץ הלבי שחופרין שלא לחבול
 שמן שווענוין ומדליקין זו : והפ"ה בס"י חנ"ז כתב דמלח שווענוין דבר ונאי
 הו"ס שיש זו גרעיני חטים ואסור לאוכלו דפסקה וכן אנו נוהגין שלא לצל
 דפסקה אלא דמלח זית וכן ראוי להורות : והצרכ"י ס"י חנ"ז אות י"ד כתב
 והנהדרין נוהגין להחמיר גם דמלח זית דהוצרך דהפועלים גוים כל יום
 צעת חכילתן כשעוסין דמלח זית כל אחד ככרו צידו וטובל דמלח ונסי חנ"ג
 כתב דעוד דבר להדליק דמלח זית ונסיק יפה ולא להדליק דמלח שווענוין
 דשכיח טובא גרגרי חטים

ד שמן

אס עיגן דמלח צדור אס חריך להשתין יום או יומים או ילוס
 וי"ד הר"ב שוחת יאודה ס"י א' והר"ב עיקרי הד"ע ס"י ח"י אס
 ס"ג כתבו דני פירות אפי' חנוץ וותר ללוס צדק וא"כ כ"ש כשחוקרר כראוי
 דאין חריך להשתין כלל ועיין בד"מ וי"ס **שמן** שעושים וחרל"י ענבים ויין
 נסך כיון דמנה ישראלים עעמוהו ולא הרגישו בו טעם יין ע"י ר"ל שצט
 דנוותר חתם קופר צ"ד ס"י ק"י ע"י אופן עשייתו : יס לעגן דמלח צדור
 כדי לעשות מנה עשירה כדי ללרף ולהוליא הו"ס שיש דמלח וס"י חנ"ג
 ותיקן

ותיקן : ואם לא בלי טיגון צאור אם השמן חדשה נאחזה שנה יש לאסור המלח ומה גם אם לא היחה בכלי חרס לא בכלי זכוכית דהזכוכית אינו מכלי המים והרצ לצ' וצין הכשיר המלות אם לא בלי טיגון ולעד"ן דראוי להחמיר מועד לכל הי ס"י ג' אות כ"ז

שומן הוא כי האחרונים דיש לו דין מ"פ וא הטעה ללמוד וזה לשון דגים דהוא הוי מים כיון דיולא נצריית הוים כסא איתו ס"י חס"ג סק"ג ועיין צרכי"י סק"ג

א שקים ימים נהגים בהם היצר ע"י כיצוס ולריך להחיר כל התפירות קודם הכיצוס והיינו אף מה שהוא צבולי השק שהוא האיונרא מורס וצאה"ע ס"י תנ"א ס"ק ע"ל

ב שק טעמו צו עכברים עיין צצאה"ע ס"י חס"ו ס"ק י"ג ונש"ס ונח"ח דהקמח מותר להשהותו עיין צעו"ש צכ"י תנ"ג דכתז דה"ד כשנתיבש חבל אם עדיין מלוחלח מועיל ריקוד אפי' לאכילה יע"ש ומה שחילק עוד שם צין כשאכל העכבר לכשלא אכל רק טעמו השק וכו' עיין להפד"ח שחולק וס"ל דאין חילוק ואפי' לא נשך רק השק דינו כאכל הקמח יע"ש. ונראה דכ"ז דוקא כשאנו יודעים שהחור הוא נעכבר דליכא לתלות בדבר אחר חונס אי ליכא לספוקי ולתלות שנקודם היה הנקב שניקב ע"י חיזה יחד או מד"ח אפטר דשרי לכ"ע אף באכילה דאיכא ס"ס כמו הס"ס שהציה הצאה"ע שם נח"א"ז כן נראה לכאורה ודוק ז"ל ח"א סס"י חס"ו ונח"ג דל"א ע"ד כי שק שנמלא נשך צ"י ונקוות ונמלא ג"כ צו פתיחי עיסה דצוקים ולא ראוהו לא החר אפיית הננות מותר להשהותן עד אחר הפסח והרולה להחמיר יתנס צנתנה לגוי אפי' ע"י להחזיר או כדי השיעור שגולד צו הספק יאכל קודם פסח והשאר ישנו ושאר הננות הידועות שאינם נאחזו השק מותרים באכילה ואף שגילוסו צלוחות שלשו הנסוכה אין צוה פקפוק כיון שהכל היה צלון וידוע שבין אפייה לאפייה מדיחין הלוחות גם ינקוס שלשין הוא כלי נחשת ומדיחין אותו אפי' צין עיסה לעיסה ולא נשאר חשש ונושו וגם ע"ד סרחה ג"כ אין חיבור חונס ונח"ן ואילך לכתחילה לריך אחרת ואפשר דהגעלה נהני לא דכעת הדבר רפוי צידי חבל אם אינה צ"י נראה דלכ"ע שרי צתי כהונה ח"ג ס"י ג'

ג שק של קמח טעמו עכברים ונשכו צסק ואכלו הקמח וכשנאזו לעשות הננות ראו השק נשך הפד"ח והט"ז והחק יעקב והסו"ג כולם הסכימו שאם קשר השק צנקוס הנשך והשק היה מונח צמקומו צאופן שלא נשעבד הקמח ואזו צידו ונקוס הנשך עם הקמח והוליא כל הקמח שנשך וריקוד

וריקוד אותה מותר לאובלה צפסח גלף שהרצ נג"א כ' דיש לסתומה דהני עכברי רשיעי נינהו והולכין בכל השק ואוכלין כ' השו"ג ס"י חס"ו ומודע ג' דאין זה צרור דכל שעכבר נזונותי ונלויין לפניו אינו דחוק עלמך ליכנס בחוך הקמח לאכול שפקמח נכנס בחוך עיניו ואינו יכול לראות ואינו יכול ליכנס לפני לפני ע"ש

ד שק שהיו צו חטין של פסח ושהו נשכו כשטה חדשים ויותר שנמלא צפנויותו צלק דצוק חונס לא נשתנושו צוה השק לא צהותן חטים לא צהיותן קמח דכשנשטנו החטים ונעשו קמח שוטהו בחוך שק כשר מיוחד לפסח ושאתי אח פיהם אם הוליכו החטין לריחיים בחוך השק שנמלא צו הנלק והשיצו דלאו אדעתיהו והשצתי דאעפ"י אין לחוש ומותרים אפי' אבילה מונה שכבר נחצאר צפוסקים דקמח צקמח וקרי לח צלח ולא חמדין חרין ועוד דהכא לא הוי לא ספיקה דשנח לא נפל שום חונן בחטין ונח"ג ס"י חנ"ג סק"ג

ה שק של קמח שהשיצו אותו על לוחת חרנגולים ונחלחלה השק והצק מצפנים כמו צלק והורו חכמי ונגלה לרקד הקמח דאינו נחמין דהכי חמדין צוננחות שעורים שנמלאו צגללי בהמה מהו ופריך למאי וכו' אילינח לוננחות ועענח נשום הקריבהו נא לפתח חבל ונשום חינון לא דלוננחות צעינן מלה מרדכי שו"ג ס"י חס"ו וי' ד' ולפי מה שבי נדיני לוחת נשם הא"ר רש"י ונגדים דאם יש צלוחה ללוחית נשקה דוחמין ג"ע לנשם ו שק יזחר לכתחילה שלא להניח הרצה שקיס עם קמח זה על זה צנקוס טאפטר מורס ס"י חנ"ג ס"ז ואם ענר והניח השקיס זה על זה יש עוד חקנה טיטחה אותם יום או יוונים קודם ליטח ס"י : ואם ענר ולס אין חיבור צדיענד צאה"ע שם : וצנ"י ונראה דהא דאין מנחיס שקיס זה על זה ה"ד לדורהו שלוחתין נשח"כ השחח שאין לוחתין שרי לא דנינו טוב לזחר ולזה נרן השויעו צכ"ע צרכ"י

שום יש טהגין שלא לאוכלו צפסח ואינו יודע עעם למה וע"י עתה אין להקל צפני ע"ה וצננעה לת"ח אין להחמיר אשל מפרי סס"י חס"ד

א שבת חשש לאיסור לעלטל צננת ע"ס מלח מורה דהוי נוקמם צמ"ש צדיני ער"ס דין י"ג

ב שבת אם שכה לנכור החמין צע"ס ימכור צננת ע"ס דאינו עושה רק להנלל מאיסור חמין ואם אפטר צננתה טוב יותר ח"ר ס"י חו"ד סק"ה : האופן שיש לו פרה שלא ציכרה ולא חכרה לנכרי כדי לתפקע קדושת צבור עד שנלאו צסק סינוים כי סקרי צלרת צננת צאופן שח"א

ט לתכרס קודם שחלף בזמן המותר לזכור מותר ליתן אותה במתנה לכרכי
בשנת כחצ קופר סי' כ"ט

ג **שבת** מותר לתת לגוי שיורי החמץ אחר סעודת שחרית אבל המפה
אסור עיין לעיל ערך ע"פ דין "

ד **שבת** אחר שאסף איש טהור דעות חלוקות בדין סי' ג' בע"פ שחל
בשנת וחמה על הרד"ז ח"צ סי' תפ"ט דכתב דהנכון לנכד המוליא
כל מנה עשירה ולאכול ממנה כזית ולנכד דהמ"ז על הכוס ומסיק הרב
ז"ל דמלתא כדנא קשיא מכל הנדדן ולכן הירא שמים יעשה כפנת הרב
גליה גשם הזוהר דרשב"י היה עוסק בחורה במקום סי' ג' ולהרצ חמ"י ילמוד
בזוהר יתרו בענין סוד הג' סעודות עיקרי הד"ט סי' י"ז אות ג"ל

ה **שבת** יש ליזהר לנשים שמכנסין כל כרים וכסות וכלי הניח והמנורות
והשולחנות ומלביעין אותן לליל ספק ואין נותנות יקר לבעליהן
בשנת הגדול לשכב בחטטוג מלוח של שנת וגי' כ' אין מניחין להדליק נר
במטות הנקיות ומדליקות בכלי חרס וחו' ומוטעני שמנחות
השנת הגדול מכל שמחות השנה כו"ט בטה"ק דנע"א דין רכ"ט ע"ש

ו **שבת** קראוהו ש"ה כדי שידעו באיזה שנה לצריאת העולם ילאו אבותינו
מומרים והוא נעתיקון ש"ה הגדול שנת שני אפים וארבע מאות
גמ"ה והוא ע"ד למען הזכור את יום לאתך וכו' אי"ג דיי"ט נתי שנת מתקרי
מש"ה קורים לשנת שלפני ספק ש"ה להורות דאיכא שנת קטן דהיינו י"ט
ומה כתנתי בטה"ק הו"ל לחוכמת לנשימטאינס ומכבוד ש"ה ק"ס דק"ט ומזה
הדין ש"ט סי' ככתובה של שבעות ש"כ **בשנת אלפים וד' מאות**
וארבעים ושש ול"ל **ושמונה** כפי הסיומן הו"ל

ז **שבת** כשחל ספק בשנת אומרים בזה מדליקין ולכה דודי כו"ט בטה"ק
דנע"א דין רע"ה ורע"ו ועיין לעיל בדיני י"ט דין א' וכלכה
דודי אבל ברכת מעין ז' אין אומרים ע"ש דין תפ"א ולריך להקדים ויכולו
לסלל ואם צריך להלל קודם לויכולו יגמרו שלא אגרו חדיר קודם לעכ
עס דין ח"פ ע"ש : ומרן כתב בסי' תפ"ז אומר את יום המנוח הזה וכו'
והאומרים דרך לחות מנוח ע"ה היה כלומר האומר את יום המנוח לאו
מפיר עבדי מאחר דרש"י והרמב"ם והטור ומרן כתבו כן והך לחות דמנוח
ע"ה ה"ק ר"ח על ש"ן שאמר בר"ח שחל בשנת ציעלה ויבא ביום
המנוח אנדרהס ברכ"י ע"ש

ח **שבת** הגדול המדקדקים במקום מ"ש בשמחות דעלמא שנת שלום
מנריך אמרי בשנת זה שנת הגדול ומנריך מוסרי סי' ת"ל : ומת

שקדו

שקדו גדול לחוליא מלכ שוגה ומפתי דאוחו שנת היה קטן מכל שמנחות
כיון שעשו בו כמעשה חול בשמנחות ומתא ומתן בלקיחת הסם ולהציא
מחוץ לחמור וא"כ כד"א שהיה שנת קטן שלא נאמר כהלכה קמ"ל דחול
גדול דהפה שאסר שלא לעשות מלאכה בשנת הוא הפס שהתיר באוחו שנת
דכתוב בעשור לחדש הזה ויקחו להם איש את לביתו שנת שריג עס
א תנור של ישראל ומלאי של ישראל שאופה בו הגוי שכירו חמץ כל השנת
לענין פסח ליכא תקנה לא שיסכיר התנור לגוי לי יום קודם
הפסח ואז אפי' אם ישכירנו לאפות בו חמץ מותר : ז"ל ח"א סי' כ"ג
ב תנור ישראל שהיה לו תנור ואפו בו גוי חמץ בפסח אפי' מנחות
אסור לקבל בשכרו דהו"ל משתכר באיסורי הנאה ואם קבל כג'
המנחות מותר ליהנות מהם ע"ע סי' ת"ן ולאו למונרא סקבלס קודם הפסח
הא אחר הפסח אסור לא ר"ל אם מוכר אותו חמץ אחר הפסח אחר שנת
באיסור לידו אפי' מותר מוטעם דאינו חופס דמיו זה מנזאר מנעשה
הפסח סקנתה ירקות בחמץ ער"פ אחר זמן איסורו שהציא רבינו לעיל
ססי תנ"ג ט"ג

ג **תנורים** של הקהילות הנקרא פורניקוס היא יותר כשרה מהמנוח
שעושים הצעלי בתים שמנורים של הקהילות וכיוצא עוסין
במהירות חריזות ואינו בא לדי חיוון כלל אף שהזריות ומחירות אינו
לשונה לא מפני שרולים לעשות הרבה ו"ו זריזים הם : ומטעם זה החירו
בשנה זו לאחד שנתערב לו מעט מים עם היין ועשה בו מנה דדיעבד מפני
שמנורים הללו מוזהרים לעשותה אף שהרצ בית דוד אסר מנה כזה היינו
בתנורים של צעלי בתים שאין מוזהרין כל כך אורחות יושר פרק י"א ורוב
תנורים שלנו הם כזה וכונה פעננים מורה השעות צדי וצט"ו וצ"י דקין ומחולל
התנור ובפחות משהם יולאין משהתנור וזהו אכחו נקיים משהרבה פקפוקים
הידועים

ד **תנור** שאופים בו חמץ ולא הסיקוהו לפסח רק פעם אחד בלי כוונה
להכשירו יש לאסור אפי' בדיעבד בכיון שמנחות כל השנה מוצלע
החמץ בכ"ו אבל לחג השמנועות לאפות עיסה במנחה אם לא נזכרו בהסקתו
לכיון להכשירו אין לחוש בדיעבד כיון שאין חוסין בו צטר רק לפרקים וכלא
כהרמב"א סי' תפ"א דמנחות אותן הדדי לאסור גדול מרבה סי' תפ"א עיקרי
הד"ט סי' ח"י אות מ"ה ועיין בדיני ריחא ולקונן דין ר'

ה **תנור** נכון להסיק התנור בלולב כנה"ג סי' תפ"א והמנהג במנה שמונה
ומוהר"ל היה נוהג צעלי ערבה של לולב ויש נוהגים בסקך של
פ"כ

שיק שנת איתו סי' ל' דהתיר ואין דעתי נוחה בהתיר זה מל"ח סי' ד' אות י"א
ד תענית מה שנהגו להתענות צ"ע גדול הצית ואיסתנים ומי שנהג
 להתענות על צן הצבור הנוול לו ונחגדל או מה ראוי לצטל
 המנהג שצונן הוא ירדה חולשה לעולם ואינו יכול לעשות הקדר צלילה ככל
 חוקה הפסח וכמשפטו ולספר יליח מנרים שהיא מותר עשה מן הסודת
 ומה גם שהוא יום טוב ולא התירו לא לצבור בלצד אורחות יוסר פי"א
 וכבר הארכתי בס"ק דמש"א צדיני תענית צבורות ע"ס ובספר יוסף עליכם
 כתב ראיתי כתב הדת של הרב השנה לולך ז"ל שחיצר על ס' חיד להרמז"ס
 ודק לזכות את ישראל והורה דעתו דאסור להתענות ציום י"ד מחמת ואילך
 דהרי מטעם הקרבן נעשה י"ט ואע"פ שאין לנו עכשיו קרבן אעפ"כ אסור
 דהרי אסור מלאכה מטעם זה נאסר א"כ כשם שלזה אע"פ שאין קרבן
 הרי נתי אסור להתענות דהרי אסורין בהספד ותענית ומלאכה כולתו צדקה
 ארני להו ואין הצבורות בכלל זה ונאסר קושיא אחת שיש צענין לא גזר
 איבוד חף לצבורות ע"ס בהלכות כלי הונקדו פרק ו' ס' ט' וכפי זה מי
 ראוי צבור אדרבא מוטב שלא להתענות ק"ס דק"י ע"א : ועיין צרכי רס"י
 ה"ט שבי דוהירושלמי ושמע נתי שאין להתענות : גדול הצית שנהג להתענות
 צמטצו שכתבין צבור צצית מחויב להתענות גדול הצית כיון שהיה מנהג
 צענות אפי' התרה לא צעי לא נאסר חוונדא ומי עוד א"ח סי' ז'

ה תענית אם יש י צבורים מתענים יתפללו ונחה צחורה ויזכירו ענינו
 צצית כיחידים כ"כ הפר"ח והונג"א כי שאין ככון לעשות כן והרצ צית חרואה
 כי דכל זה הוא צחורת הש"ץ כיון דהוי צפרהסיא כנראה שצניסן גזרין ת'
 אצל כל א' וא' מותר לאונרו בלחש צפילתו דלא גרע מנצת כו"ש מרו
 סי' רפ"ח הונתענה צצת אונר ענינו : ק"ס שס

ו תענית צבור שהוא צעל צרית ערצ פסח אין לו לו להתענות והנחמני
 תע"צ ונהר"ש הלוי סי' ג' והרצ פר"ח כי דהנקל בצבורות חף
 צלא התרה צפעודה ונזה לא הפסיד הרצ"ד סי' רנ"ה

תענית חתן צבור שגשא ער"פ עיין צדיני חתן
ז תענית י"א שאפי' נקצה צבורה ונהנה ש"ע רס"י ת"ע והשו"ג כתב
 דוניהג שאניקי להתענות הנקצות וכ"כ בפסח ועובין וצעירינו
 שאראיי יע"א אין נוהגין להתענות וצונח"ר כי דהעיקר שלא יתענו וכן
 הוניהג אונס צציו"צ הדר הוא לכל חסידיו וכי דלריכות גה הצבורות
 להתענות ע"ס

תענית חלוס עיין ער"ס דין ח'

תפילין

תפוחים ורמונים שהם מחוקים הוו מ"פ ואינם מחמילים אצל כשהם
 מחמילים מחמין דכל דבר חמוץ מחמין כשהם מחמילים ונעיקר
 וה"ט דחמוץ גמור הוי בכלל מ"פ ואינו מחמין נאסר דלא דניי מ"פ מחמילים
 לחמוץ דהחמוץ מתחלת צרייתו הוא מחוק ואינו מחמין ולכך גם כשהספך
 ונחמוץ אין טבעו להחמין אצל כל שתחילת צרייתו חמוץ ונחמין ספיר בכחו
 החמוץ ולפ"ז מי צוסר וכן מי לימונים דהוו חמולין ונתחילת צרייתם ונחמילין
 הרצ"ד סי' רכ"ו והרצ דצ"ו ה"ל פסח סי' צ' כ' דחילוק הרצ"ד הוא נכון וציה
 מסיק צנה שנהגו שלשין העיקס צוני פורטוקא לאכול בתוך הפסח דלא ספיר
 ענדי דהפורטוקא ונתחילת צרייתו רוב טעמו חמוץ דצרי ונחם סי' תס"ג סק"ג
תולעים הרצה שנואלו צחטים כי השכנה"ג צסק"ג דאסור אפי' לשאר
 ימות השנה ע"ס ועיין צב' פרה"א ח"ג ד"פ דאפי' צאו התולעים
 מחנת חמיונות החטים אפי"ס אסור לאוכלו צפסח דהא דאונריין דלא ויקרי
 וצטל איסור לכתחילה היינו דוקא היכא דלא אפטר צענין אחר אצל חס
 אפטר צענין אחר הוי וצטל איסור לכתחילה ועונ"ס הנרכ"י צסק"ו דצרי
 ונחם סי' תכ"ג אות ג' ועיין צדיני חטים דין י"י

תפילין מה שנהגו הת"ח שנוחחים צ' זוגות תפילין ומניחין חפ"י דר"ח
 על הונצרתח דרש"י ואונריס דניין צנינו אינו חולץ וקוונכים
 צזה על מ"ס הרצ שס חדש צדקי"ג ד"ס ומצ"ו אינו חולץ עיין צב' שר"ח
 סת"ס שבי דלא יפה עושים דמה יעשו בלצד השחור שעל הונצרתח שרי
 אינו נינו עם הקלף של הונצרתח וגם התפירות של הגידין ואם הוי הסופין
 נגד הקלף של הונצרתח הוי חלילה דהרי אפי' סער א' או כינס חולץ
 ונחשונה העלתי דצדנר שנעיין שיהיה צבוק זה על זה כגון חפינין דנעיין
 שיהיו מונחין על הראש דוקא ואם יהיו חלויין צאור לא ונהני : צזה לא
 ונהני חף אם ונפסיק וס דהוי מין צנינו דונה צכך דאינו חולץ וניי על
 הראש אינו מונח ואין צעיין שיהיו מונחין על הראש וה"ה צזה אם מונח
 על הונצרתח וכי עש"צ וכן מלאתי צצו"ח דצרי יוסף אירגם סי' ס"ג שהציה דצרי
 ס' גן הונך צצקס' גינת ורדים וחלק על דצרי ע"ס זכר נתן עי' תפילין והן עתה
 צא לידי ספר טוב עין סי' ח"י אות י"ז וראיתי שבי מנחם הרצ פרי אריה דאצק
 לצן שמוצרים כיון שהוא לגוי אינו חולץ ולי הסדיוע יס לפסק דנעיין על צצרו
 מנחם דומיא דצנדי כהונה וצצרכ"י רס"י כ"ז הוכחתי דצנדי כהונה חף דצר
 שאינו חולץ לא קריין צים על צצרו ע"כ ונחה נראה קונך למ"ס הרצ הח"ל

זה דבר השמטה

מעם דאין מצרכין על הגעלה כמו שצונדיין על התעלה צצות"ג צ"ד

פ"ח

כי קרא נהגים בקייג כי מפני הטעילה היא מיע וההעגלה היא ונלות
לית : איץ אין מצרכין משיס דהא אפשר בכלים חדשים ובלא הגע לה סגיא
דברי מנחם רבי תנא **התן** חס חל התונה בגיל פסח עיין בפנים דדיני התן
ועיין להרב נתי בנסיות שכי דהרב חיים של ונס' יוסף אומץ והרב ברכות המים
בספיקו דזה ואשתמיש ונתייהו וכלי משיס הרב דרכי משה נס' תע"ג שכי
דהונקך נהג' יקח הכוס של התתן ויערך עליו הפשה ברכות ואח'ך יחזור
סוס להסתן ויערך על כוסו ברכת נפתיג וישתה כל אחד כוסו דברי
מנחם רבי תע"ט

כלי חרס

המנופים באחד או בזוכיות עיין דדיני כלי חרס וספר יח
גיד סי' ק"כ כי ע"מ שכי מרן דכלים המנופים באחד ונפנים
לדיק טעילה כי הוא דנין המנופים באחד ונין המנופים בזוכיות דלריכים
טעילה והרב פרי תואר כי כיון דהרי"ף והרמב"ם והר"ן והמהדרי"ם והר"ף
וגם החו' נשלהי ע"ז כולם סברי דמנופים באחד לא דהערוך ע"י בזוכיות
נראה כיון דטלחו רבותא לא אמרו לא באחד : דוקא באחד הוא דדני
למחכות אבל לא בזוכיות ואיכא טעמא צונחא דכיון דזוכיות לא הוי לא
משיס דדני למחכות והוא לכלי חרס יחשב לא החמירו בו להלדין כלי חרס
מנופין בו דהא איכא למיד נש"ס דאפי' המנופין באחד אין לדיק טעילה לא
דאיפסקא הלכתא נש"ס כו"ד דלריכין טעילה ולית לן לאסופי גם מנופים
בזוכיות ואפי' מנופים פנים ואחור אין לריכים טעילה וכן הוא פסקיה דגורן
ודלא כהפרי"ח ע"כ אי"ב ונהגינו מנופים בזוכיות כהרב פרי"ח להטעולם אבל
אין מצרכים בסגרת הפרי תואר דסבר דאין לריכים טעילה כלל ומנופים
באחד נפנים ונחון שכי תלבוש לנרד כו"ש נפנים וה"ד הכנה"ג ונשו"ג בא"ח
סי' תרי"ג סק"ג וכ"כ ג"כ ספר"ס ע"ס סק"ז דמנופים ונפנים ונחון לכ"ע
יסבילנו בברכה ע"כ ומה שאין לנו ונצרכים נלע"ד מנ"ש בע"ז דע"ה ע"ז
קוי"א פליגי בה רב אחא ורבינא ופירש רש"י קוי"א פלוגייהו תחילתו של
חרס וחוסין אותן במופיה של אבר חו' אמר כחילתו ולא צעי טעילה דלאו מתכות
הוא וחד אמר כסופו דחר סופו אזלין שחיפהו ומחכת וכלי מתכות הוא
וצעי טעילה : ונולא דלמ"ד כחילתו לא צעי טעילה כלל וכנ"ש הרב פרי
תואר דאיכא מ"ד נש"ס דאפי' המנופין באחד אין לדיק טעילה וכנ"ל
וכיון דאיכא מ"ד דאין לריכין טעילה כלל לכן אין לנו ומצרכין וכנ"ש סז"ל
ע' ספק ברכות להקל מנ"ש סרדני"ו דאפי' חס ונרן ספק בדעת האומרים
לנרד עכ"ז אמרינן סב"ל עש"ז ובנו שאלו נוסגים מנופים באחד נפנים
שוורן ג"ד רס"י ק"ב ספק לנרד ונוורם ספק שלא לנרד ואין לנו ומצרכים

עשום דאמרינן סב"ל אפי' נגד מרן ה"ה נני מנופים ונפנים ונחון ספק
תלבוש והאחרונים לנרד כיון דאיכא מ"ד נש"ס דאין לריכין טעילה כלל
אמרינן סב"ל וכ"כ הרב פרי מנחם סי' תין דמנופים באחד נפנים ונחון
אפשר דעובל בברכה וכיון שכי בלסון אפשר נולא דלא פסיקא ליה לנרד
עשום דסב"ל כנלע"ד לתת סעוד' לנחג דאין לנו ומצרכים לא על כלי מתכות
סגן דאורייתא ועל כלי זכוכית שהיא מדרבנן לכ"ע אבל מיד דהליא צפונחא
אמרינן סב"ל אפי' דאיפסקא הילכתא לנרד : וכפי האמור חמיה לי מלכתא
על מה שהשיג הסו"ג ע"ס סק"ז על הכנה"ג ח"ל מ"ש הרב ז"ל אבל בכלי
חרס המנופין באחד דיש מחלוקת אי לריכין טעילה וכו' קשה מכולם דער
כאן לא פליגי ה"ר פרוץ ע"ס החו' והרא"ש לא צנככה דלהחר' והרא"ש ס"ל
דכשתנופה באחד ונפנים לדיק טעילה ונצרכה ולר' פרוץ צעו טעילה בלא
ברכה אבל לפוטרו בלא ברכה ליבא מ"ד עכ"ד ולא זכיתי להנין הסגרת דהרי
למ"ד דאזלין דחר תחילת הכלי שהיא של חרס לעולם אינו לדיק טעילה
וא"כ ספיר כי הכנה"ג דיש מחלוקת וכנ"ש ג"כ הרב פרי תואר כנ"ל : ועל
כלי חרס גדולים הנקראים גלגלים נלע"ז סכונסין נחון קיסואין וכדו' ואין
ומצלין אותן אפי' מנופין באחד ונחון עיין להכנה"ג ג"ד סי' ק"ד
נחני סק"ח שכי ומה"ד ומה"ר"י מלירי"א דחניות גדולות המנופות באחד
מנופנים נחון יין שאינם לריכים טעילה דדוקא כלי סעודה צעו טעילה ולא
החניות אין דרכם להשתמש בהם ע"י האור לא להכניס בהן יין לקיים
וכי סב"ן דן לפני רבו ונראה לו דברי' והכנה"ג כי עליו דהנחג וסייען
שלא ראינו מ"י שהלריכס טעילה וכי"כ הרב פרי"ח ע"ס דלוחיות של זכוכית
סמוקסין ונחון נסיג דקלים ח"ל טעילה כיון שאין משתמשים להם נחם
כמו כוסות וגם אין מצלין כמו קדירות אינם טעונים טעילה וכן נהגו
בארצ"ל סו"ת בית יאודה י"ד סי' כ"ז אבל הרב"ד סי' ס"ב פסק להסך עכ"ל
ועיין להסו"ג ע"ס שהשיג על הרב ומה"ר"י מלירי"א ח"ל ומ"ש מה"ר"י
מלירי"א ז"ל דלאו החניות שאין דרכם להשתמש ע"י האור שא"ל טעילה לא
ידעתי ואי קאמר לע"ד דכלי שתייה אפי' שאין משמשין באור דמי"ל צעילה
כחוד בחורה ומפורש בנמרה עכ"ד ואני צער ולא אדע סב"ן דמה ראי'ת
היא דכלי שתייה צעו טעילה וכי' לאו החניות כלי שתייה ניהו הרי נפדות
כי הרב דה"ט שאין לריכות טעילה עשום דדוקא כלי סעודה צעו טעילה
כגון כוסות ולוחיות וכדומה אבל לאו החניות אינם לא לקיים וגם אינם
כמו ירות וקומקומין דלריכים טעילה אפי' שהם גדולים דאפי' שהם
סדרכס להשתמש בהן ע"י האור לאפותי' או סחיות שאין דרכם להשתמש

בין שני האור לא לקיים לכך ח"ל עבילת : עוד כי הסוג' ז' ל ונ"ט סרס
 זל שהמנהג מסייעו וכו' אין לא ראינו ראייה דאי קאי לפוסקים שלא הזכירו
 דין זה בפרט אלא כרוכלא ניעהו דלחיל ולמנו גם חציות דכיון דכתבו
 הפוסקים כלי חרס המטופים באר מצפנים נריך להעבילם לא שנה קטנים
 ולא שנה גדולים דמאי שנה גדולים מקטנים עכ"ד גם זה לא זכיתי להבינו
 דשנה ושנה קטנים מגדולים קטנים שהם משתמשים לשמות בהם בסקודה
 נריכים עבילת גדולים שאין משתמשין בהם לא לקיים אין לריכין עבילת
 וכל כי האי מידושא רבס הים לריך להפוסקים להשמועין דלאו דוקא כלי
 סעודה נעו עבילת לא אפי' חציות גדולות דאינס כלי סעודה דנעו עבילת
 ומדכתנו כל הפוסקים הקונה מסוגי כלי סעודה וכו' ולא כי קתם הקונה
 כלים מהגוי דמשמע בין גדולים בין קטנים ש"מ דדוקא כלים שמשתמשים
 בהם בסקודה נעו עבילת אבל לא גדולים וכפ"ז מ"ט הכנס"ג שלא ראינו
 מי שהלריכס עבילת היא ראייה עמומה סוף דבר שלא זכיתי להבין השגותיו
 ונודאי שאם רק הוא נמני

סימן דוד בר יעקב פאדרו ס"ט

יה מסי באבין רחמנא : אסי כבהון לעם דנא

דין ריש קטיעה ימלל פון : עד אימת יסגי בעיל
 צפון לית לן דיין כרבי טרפון : לית בר נפלי
 האידנא : יה מסי באבין וכו' דין ריש קטיעה ימלל פון סועת
 דליה ויהס כלל אס העס א נסס דחזייה ליהוסע דקא משחעי אמרי ליה
 דין ריש קטיעה ימלל אמר להם וכי זו בלגד עשה לנו בן עוורס וכו'
 ליה לן דיין כרבי טרפון בנא קנא דכ"ה ור"ע לית ליה דיין והא דיין
 דאורייתא הוא דתניא מדין ק"ו כינר ויאמר ה" א נסס ואזני ירק ירק
 בפנים הלל חללס חנעה ימים ק"ו לשכינה ארבעה עשר יום לא דיין לבא
 מן הדין להיות כבודן : כי ליה דיין היכא דמפריך ק"ו היכא דלא
 מפריך ק"ו איה ליה דיין חסס חנעה דשכינה לא כתיבי אחא ק"ו אייתי
 ארביסר אחא דיין אפיך חנעה ואוקי חנעה אבל הכא חלי חק כתיבי ואחא
 ק"ו ואיימי חלי חק ארביסר ונעשה חק שלם אי דרסת דיין אפריך ליה ק"ו
 לימים בר נפלי האידנא סנהדרין דל"ו סע"ג ח"ל רב נחמן לרב יצחק נ"י
 סע"ע לן אינון חמי בר נפלי ח"ל וואן בר נפלי ח"ל ונשיח ונשיח בר נפלי
 קרית

קרית ליה ח"ל אין דכתיב ציוס ההוא חקים אח סוכה דוד הנופלת פירס
 רס"י ונלכות דוד שנפלה להכי קרי ונשיח בר נפלי

ורדא נפילא בנו סילוי : צוחא במרירו עוי עוי :
 די נהום כריסי לא שוי : איהו עבדא ביש
 ריש תנינא : יה מסי וכו' ע"ד עוה עוה אשינונא יחזקא 21 32
 עבדא נהום כריסיה לא שוי וליעזא דס"ד ע"ג ר' יוסף בר חמא חקיף
 עבדי דאינטי דוסיק זהו זחי ועבדי זהו עבידתא ח"ל רבא צריה מ"ט
 עבדי ונר הכי ח"ל כרצ נחמן ס"ל דאמר עבדא נהום כריסיה לא שוי פירס
 רס"י לחס ונאכלו ושריני זנו ציוס ונלכתו ואין כאן נוסוס רביח

דרא דאוני די בלא בר : לעילא מן כל אלים גבר
 ולרוחמתך אפיק לבר כד רגיו רעיא עלי ענא : יה
 סנהדרין דל"ז : אומר חז"י לא פחיה עלמא מל"ו לדיקי דנאקבלי חמי סכינתא
 צכל דרא סני אשרי כל חוכי ל"ו איני והאמר רבא דרא דקמי קב"ה חונו
 סרי אפי פרסה הואי סני סניב סנונה עשר אף לא קשיא הא דנוסתכלי
 באיספקלריא הנאירה הא דנוסתכלי באיספקלריא שאינא נאירה וניי נפסי
 כולי האי והאמר רס"י ראימי צני עלייה והם מועטין אס אף הם חני
 וצני ונחם אס ונחם הם חני וצני ונחם אס חניס הם חני וצני ונחם לא
 קשיא הא דעיילי צנר הא דעיילי צלא צר : צ"ב דל"ד זה אומר קרקע זה
 של אצותי וזה אונגר של אצותי ואין עדות וחזקה לזה יותר מזה אומר רב
 נחמן כל דאלים גבר בין צראיות בין צכא וגוטיין ד"ס ע"ט : צלא קנא דכ"ב
 כד רגיו רעיא על ענא עבד לנגדא סמוחא פרס"י עז המוסכת כל העדר
 אחריה ונקר עיניה ונכשלת ונופלת בצורות והעדר אחריה כן כשהמוקוס
 נפרע ממונאי ישראל ונונה להם פרנסים שאינן מהוגנין :

ברגו תשיצי קליפאי : דאינון ריש שב עממאי :
 שלמאי קניזאי קדמונאי : כולהו תלתא בחד
 קינא : יה מסי וכו' כולהון תלתא בחד קינא סוכה דל"ב ע"ב חנא
 עץ עבות כשר ושאינו עבות פסול היכי דניי עבות אמר רב יאודה והוא
 דקיינוי תלתא תלתא טרפי בחד קינא

רב חסדא הב שיתין הילולי : לעמא די רמו ביה
 מפלי : כי בר חבו מנחו תפילי : כי האי
 דישנא להאי פרדשנא : יה מסי וכו' נ"ק דכ"ה צני ס"י
 מזוני

פומין לאו נוסחא תליא מלתא לא נזולא תליא מלתא דהא רבנא ורב חסדא
פדריכו. דוקי סו. כי רב סדא שיחין הלולי כי רבא שיחין תיכלי : ראו ציט
טפלי סולק דיה סבא סבא דלא סר סבינא קמי דרבא בר חיננא סמחיה
ועבדים ואכרח אנסרום דטרפה היא אקלפו מר זוטרא ורב אשי לגציה חיל
לפשיט רבא נמלחיה דמלו צום טפלי פירש רש"י צנים קטנים חלום עליו
לון ולריך להסתכר טפלא תרגום של טף גדקה רב אשי לטכניה ונמלח
יש ואכסריה : כי בר סבו מלעא דכ"ט אמר סמוא סמואל תפילין צטוק סס
דמיין ונתיין לסר ותיב רבינא מלא ספרים קורא צהן אחד לשלשים יום
ואס איט יודע לקרות גולגן גולגן חין סס דמיין לא אורר חיי תפילין
כי בר סבו נמכח סכחי סכחים לא ספמי כי בר סבו פירש"י ציח פלוני
העשה תפילין מלויין ליעכר ויחזור ויקנה מן פדמיס : סנהדרין דל"ד : אחרי
הדברים וסלמח סלא צא סנחריב מלך אשור וצא ציהודה ויחן על הערים
הנשברות ויאמר לנקעס איי האי דינא להאי פירש"י סירש כש"י משמע
סיה סדנר צמזקיהו סהיו עסוקין צתורה צא סנחריב מלך אשור וצא ציהודה
ויחן על ספרים ויאמר לנקעס איי : האי דינא וכו' וכו' עניאין דוכון כזה
ללדון כזה וכו' מפני ססלמח צמזקיהו צא סנחריב

יד ערל תותב לעיל סלקא : קרי ליהוד גופא
סריקא : אתי חיורא אזיל סומקא : מחורא
דידיה אוף קלנא : יה מסי וכו' סריקא כונו חילן סרק דנר
סלן צו מנע : מלעא דכ"ח חני חנא קניה דרב כחון צר יחק כל סמלנין
סני סכיוו צרנים סלינו סומך דמיס ח"ל ספיר קאמרח דחזינא ליה דלזיל
סומקא ואחי חיורא

עייין ודובין די אלימי : בקושטא גרמו הני מומי :
מאן דדאין דינא דגרמי : לא עביד דינא בלא
דינא : יה מסי וכו' צא קנא דליח : ססורף סטרו על חניו ר"ע
דלסין דינא דגרמי ונכ"י צום סטרא מעליא וואן דלא דאין דינא דגרמי
ונכ"י צום דמי גיורא צעלמח : צרכות ד"ס רב סונא חקיפו ליה ארנע
תמח דני דמנח ח"ל רבנן ליעיין מר צויליה ח"ל ווי ססידנא צעיניכו ח"ל
ני ססיד קצ"ס דעניד דינא צלא דינא

קטיר חיינא הבא צריר : גלותא טובא מגרר נריר
הא דויא נפשיין מבס גריר : מר קדים ספי
מכל

מכל מינא : יה מסי וכו' יצוות דס"א וועשה ציהוסע צן גולא
סמינאו סולך להיח כ"ג מינאו חין נחמנה לא אצר ר' יוסף קטיר קחזינא
חכא פירש רש"י קטר של רשעים חני רואה כאן סלא סיה דאוי לכך לא
סנחן וצוון וציווהו דאוור רב אסי חרקצא דדינרי עיילא ליה ונרמח צח
ציחום לינאי וכלכא עד דווקי ליהוסע צן גולא צכ"ג : כהונות דס"א אונר
רב סונא סכל מסיחין לפני סמוס סמוס צסעודה ואוכלין צפניו וסוהין
מלחאכילו עד סיקוון סקרואיס חון וצצר סין ויין יסן סויתאום להס
ומלעסר הכחו חרתון ססדי מר קדים ספי קודס סיחן לפיו ונר מלח
ספי לאסר סנחן לפניו ולפני האורחין דקדים ספי איחו ונשחעי צהדים לפי
סכסנותן לפנין והוא רואה ונחמח ונלעסר דנאסר ספי לא ונשחעי
איחו צהדים

ברא כד חטי אבוהי אלקיה : הדר בדר ליה בני
בוקי : ממורי נתיני שתוקי סימניד מינא ובר
טינא : יה מסי וכו' יונא דכ"ט וניגנר צעתיקתא קסי ונחמח
וסיתניך טינא ונר טינא פירש רש"י ווי סלונד וססיה דעחו וסכח קסה לחזיר
וללמוד ונח ססכח יוחר מנח סלא למד : וסיניניך וכו' טייט סגובלים אוחו
וטיט סוונר כוחל יסן קסה לגנלו יוחר נעייט של עפר חדס

פורקנא שדר למלכותא : בעגל אוהמא אחוקתא
אע"ג דליבא זכותא : הכי אמר מר תנא
תונא : יה מסי וכו' קידושין דל"ו ע"א צנים אחס לה" אהיכס צוון
סלחס נוסגיס ונחג צנים אחס קרויס צנים חין אחס נוסגיס ונחג צנים
חין אחס קרויס צנים דצרי ר' יאודה ר"ע אונר צין כך וצין כך קרויס
צנים סני צנים סכליס סונח ואונר צנים לא אונן צס ואונר זרע ונרעים
צנים ונשחיתים וכו' ועיין אונח ליעקב ניניו דל"א סכ" דנעטס זה ונחמדיס
לקופת ר"ע כיון סלונד זכות עלינו ע"ש

אלה שמיא רחים נפשיין : אפיק מינן כל מרעין
בישיין : הא כדון סגן לן מכתשיין : אמאי לא
חש מר לעיגונא : יה מסי וכו'
רנמחין וסייפין מאני קרב : על תור על חמר אדם
ערב : כל מילי דמר עביד כרב : נפל תורא
חדר

חדר סכינא : יה מסי וכו' טבת דכ"ג אורח חיי כל יולי דער פירש רש"י דבס דר נחמני וקרי ליה גר נשום גדול חיי צניח דבס צר נחמני סס ד"ו : טבת ל"ב על ג' עזירות נשים נחת וכו' ונאלי סנא נשעה לידתן אור רבא נפל תורא חד לסכינא פירש רש"י נפל תורא לארץ ססוד שומד לשחיטה הכל אוננים סדדו לסכינא עד סלא יקום ויהא טורח לסעליכו כך הוילי ואיתרע וזלה וזוננת פורענותם לנא

דינא דמלכותא לא יפגר : ליצרא בישא ביתכיה ימגר : דצריך נגר ובר נגר : גירא בעינא דשטנא : יה מסי וכו' : ע"ז דין וליא נגר ולא צר נגר פירש רש"י סכס צן סכס דיפרקינא אור רב טבת אלא לא נגר אלא צר נגר אלא יתפרקינא ליה : קוכה דליה טירי ונלוס ר"ל ונלוס טהיא טיריס טאינה עיקר לעכב כפרה אעפ"י טטובה היא לעכב אה הפורענות טהרי חנופה טירי ונלוס היא ועולת רוחות וטללים רעים ואור רבא וכן צלולב רב אחא צר יעקב ונעטי ליה ומייטי ליה ונולך ונציא אור דין גירא צעימה דשטנא פירש רש"י טרי זה לתן צעיניו טל טען טרואה צעיניו טאין צו כח לנתק מעלינו עול נטת ולאו ונלחא היא אין נכון לומר כן נשום דחמי לאיערויי ציה

הילת"ר ועיין קידושין ד"ל דפ"א ושכלל קרתך עמך לנו : די להוא מדימין במיגו : שדרך מישך עביד נגהו : זהורי תכלא ארגונא יה מסי וכו'

סודרא דרבנן אנח : ליכא תו ייליל ולית נגח טופסא דמלכא להוי מנח : היכדין בית רפי דינא בטל דינא : יה מסי וכו' ויתן על פניו נסוק חרגוס ירושלמי סודרא : סנהדרין דל"ס היינו דאנחי אינטי צת דינא צטל דינא פירש רש"י כיון דלן דינא צטל טריב וכן נופני סלא נכבש סנהדרין ירושלם אוחו סיום לא טלליח ננחתה טרי ויהי צלילה סהוא וילא ונלאך "ס" ויך צנחנס אטור נאה וטווינס וטנעה אף ויטכינאו צנקר והנח כולם פגרים נחיס

פזמון לחתן וכלה מיוסד על הי' לשונות שבברכת אשר ברא לכמוהר"ר דוד פארדו ז"ל אפטיר

אפטיר לשון . לאל ראשון . ישמור אישון . בכל ששון . כי בברכה . וברוחה . גם הצלחה וכל שמחה

יגדיל איתן . כלויתן . מוהר מתן . לקול . חתן וכמו אילה . בהיכלה . גם לסגולה . משוש בלה

יתן חינה . כמו חנה . מור ולבונה . ברוב רנה לא תהיה לה . משכלה . רק בזבולה . מאד גירה

תעל נצה . אשר מצא . בנוה רבצה . תהי דיצה אשר נאווה . עלי הוה . על כל תאוה . הלא חדוה

חתן שובה . ברוב טובה . עיר חפצי בה . בעוז אהבה . תקים מצוה . אשר צוה . כי יש תקוה . כמו אחוה

בנים תגלום . בני עלום . גורת יהלום . ולב שלום לידע לעות . והשמעות . פרכא בעות . בני ריעות

פזמון בליל ראשון של פסח

שירו לה' שיר חדש כי נפלאות עשה . הוציאנו ממצרים ומעבודה קשה משה ואהרן באו ביד חזקה . שמו בם דברי אותות ומפתים בארץ חם ויך גפנם ותאנתם . וישבר עץ גבולם . ויך כל בכור בארצם . ראשית לכל אונם אמרו המצרים אל פרעה . מהרה גרש אותם כי ה' הכה אותם בחושך אפלה לילה קם פרעה ועבדיו למהר לשלחם : משארותם בשמלותם צרורות על שכמם

שירו לה' שיר

151 זכרון לבני ישראל מעירינו שאראיי

יעיא בשי שערי רחמים

אערוך שבח פאשר יאות . על הניסים ועל
הגפלאות . נודה לאל נערך בקדושה
ונשיר לפניו שירה חדשה . הפודנו מיד הרשע

שמו הרע רושדי פאשה

יהוד עשה בעפרת זרון . לותפוס כל איש שר
וארון . ויביאם לפניו באף ומדון . עם מורינו
הרב הראש וארון . אערוך וכו

ויכרו וכתבו בכתב הנישתון . את יום ארבע
לחדש חשון . כי הוא יום הגם והפרקן
להודות לאל נורא ואיום

חוק האל עושה נראות . תמיד יעשה עמנו
נפלאות . ויצילנו מצרות ותלאות . ויחיש
נואל לטובה אות

אברך את ה' אשר יעצני ואשר עד כה עזרני הוא
ברחמי יעזרני עדכיש נסיו ויזכני לזכות את
הרבים ואת זרעי אנא האל אב הרחמן לא תכלא
רחמך ממני ואל תמנע טוב ממני עשה עם עבדך
בחסדך ותקנני בעצה טובה מלפניך אביד בין
ליך ולאעי

ותהי תחילת הדפסתו שי התרליה יח לחודש סיון
ובא סימן בצל כנפיד יחיסיון

ותושלבע ברה כוסלב

שנת התרל"ז ע"י הצעיר וקטין אליעזר ב'
שם טוב פנה אלי פדני וחנני להשלים
תיקון גרין בגלגול זה

ועי המסדר צעיר וקטין שלמה
בכר יאודה עטיאס יצו

23

50